

ARİF TEKİN

Sumerler'den İslam'a Kutsal Kitaplar ve Dinler

ARİF TEKİN

**Sümerler'den İslam'a
Kutsal Kitaplar ve Dinler**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	: 5
BAŞLARKEN	: 23
1- KUTSAL DİNLERDE ANLATILAN KAINAT YARADILIŞININ TARİHTEKİ KÖKENİ	: 36
2- VAHYİN/MESAJIN TANRIDAN GELME HİKAYESİ	: 60
3- SÜMERLERDE, DEMOKRASİ, EĞİTİM VE ADALET	: 72
4- İSLAM'DAKİ BAŞÖRTÜSÜ İLE HAC'DA YAPILMASI GEREKEN TIRAŞ İŞLEMİNİN SÜMER'DEKİ KÖKENİ	: 89
5- KUTSAL KİTAPLARDAKİ ÖNEMLİ CEZALARIN KÖKENİ	: 104
6- KUR'AN VE TEVRAT'A GÖRE MUSA PEYGAMBER KATİL, KARDEŞİ HARUN PEYGAMBER DE PUT USTASIYDI	: 130
7- KUR'AN SCUD VE PETRİOT FÜZELERİNİ Mİ ANLATIYOR!	: 159
8- MUHAMMED TANRIYA İNANIR MIYDI, YOKSA...?	: 170
BİTİRİRKEN	: 198

Bu çalışmamı, beni okumağı teşvik eden,
bu konuda bana imkân sağılayan merhum anne-babama;
bir de kalemleriyle insanları din tabusundan kurtarmağı
alıştıklarından dolayı öldürölen tüm aydın insanlara
saygıyla ithaf ediyorum.

ÖNSÖZ

A) Neden acaba durup dururken kalkıp Kur'an hakkında, "Eski örf adetlerin, mitolojilerin bir biçimiyle devamıdır, bunun tanrısal bir yanı yoktur, Muhammed'se sadece kendi döneminin önemli bir ismi/ bir devrimcisidir..." gibi çok sert eleştirilerde bulunayım ki!

Acaba hangi nedenler beni bu aşmaya getirdi veya ne gibi etkenler beni bu gibi yazıları yazmağa zorladı?

Kitleleri ilgilendiren inanç gibi çok hassas konularda yayın yoluyla kamuoyuna bilgi vermek, salt Kur'an'ın içeriği akla uygun değildir, hepsi masaldır gibi soyut ifadelerle onu karalamak tabi ki gerçekçi bir yaklaşım değildir.

Evet; elbette ki Kur'an konusunda beni benzer yazıları yazmaya sevk eden önemli ve haklı nedenler olmasaydı bu yolu seçmezdim. Kitapta bunları hep birlikte göreceğiz.

Hemen burada bir hatırlatma yapayım: Kitabın önsözü bir hayli uzun olacak. Çünkü bana göre bunlar önemli şeylerdir. İnanıyorum ki okuyucu rahatsız olmaz.

İlk başta İslamiyet, diğer Müslümanlar gibi tahlil sonucu tercih ettiğim bir inanç modeli değildi/ İslam bir çevrede dünyaya geldiğim için işin doğası gereği benimsemek zorunda kaldım. Dünyanın (diğer inançlara sahip) bir başka coğrafyasında doğup büyüseydim ben de oranın inançlarını benimserdim; bu herkes için geçerlidir. Ne diyelim, Müslümanlar İslam bir çevrede dünyaya geldikleri için tanrıya daha fazla ibadet etsinler; hele eğer Küba, Çin gibi İslamla hiç ilgisi olmayan bir toplumda dünyaya gelselerdi vay hallerine hepsi kafir olacaktı! Demek ki tanrı onlara torpil yapmış!

Benim çocukluktan beri hep tepkici bir yanımdı/ her söylenene hemen **"evet"** demezdim. Bununla birlikte Kur'an'ın Allah'tan geldiğine inanırdım. Zaman zaman aklımın kabul etmediği ayetler hakkında notlar tutar, tefsirlere/ Kur'an'ın şerhlerine bakardım; ancak bu durum, Kur'an'ı inkâr edecek derecede inancımı sarsmıyordu.

Beni, Kur'an'ı eleştirmekten uzak tutan, inancımın sarsılmaması noktasında sigorta durumunda olan bilgi değil; korkuydu (bu korku, her Müslüman için geçerlidir). Şöyle ki, kendi kendime, **"Bak! Dünyanın hemen hemen her**

coğrafyasından yaklaşık bir milyar insan İslamiyeti benimsiyor; kala kala bu tehlikeli iş sana mı kaldı/sadece bu bilgileri sen mi biliyorsun? Çok yazıktır; hem akrabaları, dostlarını... kaybedersin, hem de tüm inananlar sana düşman kesilir. Ayrıca daha önce ne cin, ne de insanlardan hiç kimsenin kendilerine dokunmadığı (Rahman suresi, 56, 74. ayetler) cennetteki tomurcuk memeli kızlardan/ hurilerden (burada okuyucunun affına sığmıyorum; tomurcuk memeli terimi Kur'an'ın kendi ifadesi olduğu için yazdım; yoksa terbiyem bunu kaldırmaz), yine cennetteki şarap, süzme bal ve süt ırmaklarından (Muhammed suresi, 15. ayet) ve cennetin diğer nimetlerinden mahrum kalacaksın; aksine cehennemde ebediyen yanacaksın..." der, sanki kendimde bir kusur, bilgi eksikliği var gibi inanır, eleştirilere cesaret edemezdim.

Bu durum 1990'lara kadar zikzaklı geçti. Bu tarihten itibaren Kur'an sistemini eleştirme konusunda -imkanlarım nispetinde- çalışmalarına başladım. Çünkü aklım Kur'an'daki olup bitenleri bir türlü kabul etmiyordu.

Ayrıca çevrem bilir ki o dönemlerde çok karmaşık problemlerim de vardı; buna rağmen araştırma işimden vazgeçemedim. İlk yıllarda herkesin kafasına gelebilecek basit çelişkiler zihnimi kurcalıyordu. "İlim maluma tabidir" misali, ben de ilk önce gördüklerimden etkilendim. Örneğin; Müslüman olan Arap ülkeleriyle İsrail çelişkisi, Avrupa ve ABD'nin İslam ülkelerine nispeten çok ileride olmaları gibi faktörler etki yaptı.

Tabi ki İslamiyetin pratiğinden bu gibi somut olumsuzlukları görünce, ister istemez Kur'an hakkında, "Kişinin zikri ne ise acaba fikri de mi odur?" sorusu aklıma geliyordu. Benzer nedenlerden dolayı İslamın anayasası olan Kur'an'ın içeriği üzerinde durmağa karar verdim; neticede vardığım sonuç hiç de pratikten farklı çıkmadı. Bunu, kitap boyunca hep birlikte göreceğiz. İlk yıllarda beni Kur'an hakkında çelişkilere sevkeden az önceki örnekleri biraz açmak istiyorum.

1) ABD ve Avrupa gibi demokrasi ile yönetilen ülkelerin her bakımdan İslam ülkelerinin önünde olmaları önemli bir çelişki: Bu konuda kendi kendime 'mademki iddialara göre Kur'an'ın arkasında kainatın yaratıcısı vardır, o halde neden daha dün keşfedilen ABD şu an dünya lideri durumunda ve İslam tarihine baktığımızda buraya hiçbir peygamber de gönderilmemiş.

İslami kaynaklara göre 124 bin (hatta bazı rivayetlere göre 224 bin) peygamber -genelde- Mısır, Hicaz, İsrail, Filistin bölgelerine gönderildi de ne halledildi, tanrı niçin pes etti, neden elini uzattığı yerler (her yönüyle) geri kaldı?

Başka bir deyimle, neden Amerika ve Avrupa (gerçi Hristiyanlık Avrupa'ya ithal edilip onun yüzünden birçok zayıflatlar oldu, engizisyon

mahkemelerinde sayısız bilim adamları süründü ise de, Avrupa sonunda din olayını arka plana çekebildi) tanrı modeli dışında kendi kurdukları sistemleriyle bu günkü aşamaya gelebildiler de tanrının o kadar özen gösterdiği bölgeler geri kaldı?

Tabi ki bu gibi soruların yanıtını şimdilik vermiyorum; kitapta benzer soruların temel yanıtları bulunacaktır. Ancak yanıt mahiyetinde şimdilik kısa bir bilgi vermek istiyorum. Kur'an'a göre Kur'an'ın kendisi Allah'ın kelimadır ve kıyamete kadar da tüm sistemlerin önünde/ üstünde olmalıdır. Tabi ki durum böyle olunca insanın fikrinde gelişme olamaz. Çünkü Kur'an'ı anlayışa göre her şey bu kitapta vardır. Bu durumda da doğal olarak toplumda tıkanma meydana gelir. Basit bir örnek vereyim. Türkiye'de, Bediüzzam Sait Nursi'nin (1876-1960) mimarı olduğu Nurculuk hareketi meşhur. Şu an Türkiye'de varolan tüm dinî cemaatler içerisinde en etkili olanın bu olduğu zaten tartışmasızdır.

Sait Nursi Kur'an'daki, **“Yaş, kuru her şey kitapta vardır”** anlamındaki ayetlere (örneğin, En'am suresi, 59) takılarak nerdeyse bütün teknolojik ürünler için Kur'an'da yer bulmağa çalışmış, bu yöntem için de kendi kaynaklarında ilginç örnekler vermiştir.

Kur'an'da **“Sebe”** suresinin 15.ayeti, Sebelilerin evlerini anlatır. Sait Nursi bu ayeti, (ebced hesabını uygulayarak) İstanbul'un 1453'te fethedileceğine kanıt olarak göstermiştir.

Yine kıyamet günü Allah'ın peygamber ve inananlardan hoşnut olacağını ifade eden **“Tahrir”** suresinin 8. ayetine de kendi kurduğu **“Nurculuk”** hareketini yerleştirmiş, tabir caizse kendi yazdıklarına da bu ayette yer edinmeğe çalışmıştır.

Muhammed zamanında olmayan, daha sonra icadedilen tren için de **“Yasin”** suresi 42. ayette yer bulmaya çalışmıştır. (Sırf ebces/ matematiksel yöntemle olayları zorla Kur'an'a yerleştirme konularına **“Sikke-i Tasdik-i Gaybi”** adlı eserini ayırmıştır.

İstanbul'un 1453'te fethedileceğine ilişkin açıklamayı ise **“Büyük Sözler”** adlı yapıtında yapmıştır/ Hele şu örnek gerçekten çok ilginç: Kur'an'da Al-i İmran suresinin 154.ayetinde/ cümlesinde nerdeyse Arap alfabesinin tüm harfleri geçiyor. Ayet bir savaş esnasındaki Müslümanların halini anlatıyor. Sait Nursi bu ayetteki harflerin sayıları hakkında şunu söylüyor: Allah öylesine adildir ki, bakın bir cümle oluştururken cansız olan harfler arasında bile eşitlikten vazgeçmiyor.

Kendisi burada öyle bir hesap yapıyor ki (ebced hesabı) bunun gerçeikle hiç ilgisi yoktur. Kaldı ki, yaptığı hesap da yanlıştır. Çünkü bu cümledeki harfler arasında bir eşitlik söz konusu değildir. Üstelik Kur'an'daki 7 bine yakın ayetten buna benzer ikinci bir ayet de yoktur. Yani diyelim 7 bin ayetten bir ayetteki

harflerin sayısı tesadüfen eşit çıktı; bundan kalkıp olağanüstü bir anlam çıkarmak doğru olur mu?

Gerçekten şahsen merak ediyor acaba bu anlayışta olanlar, hızla icadedilen teknolojinin bu sayılmayacak yeni ürünlerini Kur'an'ın neresine yerleştirecekler! En ilginç, bazı İslami yazarların (ki gerçekle hiç ilgisi olmadığı halde) Kur'an'a yerleştirmeye çalıştıkları şeyler de hep gayrimüslimlerin icatları. Yani inanmayanlar teknoloji ürünlerini var ediyorlar, İslami yazarlarsa Kur'an'a yerleştirmek için bunlara ayet bulmakla meşguller; ama Kur'an'ın ayetleri bitti fakat teknoloji sonsuza dek devam edecek.

Maalesef bir toplumda inanç bu olunca onun ilerleme imkânı hiç mümkün olamaz. Sait Nursi aynı zamanda kendi kitaplarında, **“Avrupa İslamiyete gebedir, er geç Müslüman olacaktır”** diyor. Kendisi 1960'da vefat edince, hemen akabinde Türkiye'nin o günkü yöneticileri Avrupa Birliğine üye olmak için müracaatta bulunuyorlar.

Demek ki iş İslam düşünürlerine kalırsa Türkiye yaklaşık 40 yıldır boşuna Avrupa Birliğine üye olmak için uğraşılıyor. Ona göre nerdeyse an meselesidir ki tüm Avrupa İslamiyeti kabul etmek üzeredir! Benzer İslami düşünürler çoktur; ancak Sait Nursi'nin Türkiye'de 1. derecede etkili bir isim olması nedeniyle ben burada bilerek ondan birkaç örnek sundum.^(*)

(*) Sait Nursi aktif mücadeleye başladığı ilk yıllarında Kürtlerin haklarını savunan, hatta bunun için zaman zaman değişik aktivitelere bulunan (Gazete, cemiyet, dergi gibi), en önemlisi de bu konuda dönemin padişahı A. Hamit'e istekte bulunarak, Van ili merkez olmak üzere "Med-Zehra" adı altında bir Kürtçe üniversitenin kurulmasını, yine bu bölgede aynı üniversiteye bağlı farklı branşlarda Kürtçe diliyle fakültelerin açılmasını talep eder. Bu teklif yüzünden padişah ona deli damgasını vurur ve "Topbaşı" tımarhanesine gönderir. Kitaptaki bilgilere göre onu muayene eden doktorlar kendisine hayran kalarak ondan özür bile dilerler. Bu hadise, Sait Nursi'nin kitaplarından hala Osmanlıca olarak piyasada bulunan Asarı Bediyye'de anlatılmaktadır. İlginçtir ki, bütün kitapları Osmanlıca'dan Türkçe'ye çevrildiği halde bu eser hala piyasalarda Osmanlıca olarak satılmaktadır. Sormak lâzım: Türkiye'de şu an kim Osmanlıca okuyabiliyor ki bu eser hala Osmanlıca'dan Türkçe'ye çevrilmemiş ve yine cemaatinden sormak lâzım: Acaba neden bugüne kadar bu kitabı da diğerleri gibi öz Türkçe'ye çevirmediniz; bu mudur üstadınıza bağlılığınız? Devlet yetkilileri şeyh Sait ayaklanmasıyla ilgili 'belki Sait Nursi de Kürt hareketine katkı sunar' hesabıyla, onu memleketinden alıp batı tarafına sürgüne gönderir; orada her ne hikmetse bambaşka bir Sait Nursi/ eski Sait yerine yeni Sait denmeğe başlanır. Kısaca diyebilirim ki, Sait Nursi'nin gerçek kimliği, İslami bir çerçevede Kürtlerin haklarını savunmaktır. Şahsen kendi kitaplarından çıkardığım şudur ki, onun defalarca mahkemelere gitmesinin nedeni her ne kadar görünürde İslami faaliyet/ irtica olarak gösterilmişse de, işin perde arkasında hakimlerin, onu göz hapsine alıp mimik ve jestlerinden, psikolojisinden Kürtçülük ruhunun hala kendisinde var olup olmadığını tespit etmekte; hakkındaki irtica iddiaları bir taktik olarak uygulanıyordu. Nitekim kitaplarının devlet tarafından bedava bastırılıp yayınlanması için dönemin iktidar milletvekillerinin, başbakan Adnan Menderes'e teklif götürdükleri belgelerle sabittir. Bu konuda Malmisanj'ın Sait Nursi ile ilgili yazdığı kitabında önemli bilgiler mevcuttur. Eğer onun devletle problemi irtica iddiasıydı, devleti yönetenler bugün de kitaplarını ve buna bağlı olarak cemaatinin faaliyetlerini yasaklamaları gerekmez miydi? Bana göre sürgünden sonraki kitapları kesinlikle onun asıl kimliğini yansıtmıyor.

2) Dediğim gibi beni Kur'an hakkında ilk etapta şüpheye sevkeden noktalardan biri de Müslüman Araplarla İsrail'in durumu oldu. Bu konuda kısaca şöyle diyeyim: Maide suresinin 64. ayetinde Kur'an'ın Allah'ı, **“Biz, Yahudilerin aralarına tâ kıyamete kadar düşmanlık ve kin bıraktık. Ne zaman savaş için bir ateş yakmışlarsa, Allah onu söndürmüştür. Onlar yeryüzünde bozgunculuğa koşarlar. Şüphesiz Allah bozguncuları sevmez”** demesi ve yine Allah'ın Muhammed'e hitaben aynı surenin 82.ayetinde yeminle başlayarak, **“İman edenlere karşı düşmanlık yönünden insanların en şiddetlisi olarak Yahudileri ve Allah'a ortak koşanları bulursun. Yine inananlara sevgi bakımından en yakın olarak da: “Biz Hristiyanlarız” diyenleri bulursun. Çünkü onlar içinde kibirlenmeyen keşişler ve rahipler vardır”** demesi, bugünkü İslam-İsrail ilişkisi noktasında ciddi bir çelişki olarak karşımıza çıkıyordu.

Burada iki nokta önemli: Birincisi, kutsal kitaplara göre Allah ilkin Yahudilik dinini gönderiyor, bunu yaymak için de birçok peygamber görevlendiriyor; hatta bazen baba-oğul (Davud, Süleyman ve Yakup-Yusuf gibi), bazen abi-kardeş (Musa, Harun gibi) birlikte gönderdiği halde olumlu bir sonuç almadan onları terk ediyor ve İslamiyet adı altında yeni bir din yollayarak Muhammed ve taraftarlarının eliyle onların, Beni Kureyza, Beni Nadir ve Beni Kaynuka gibi savaşlarda -nerdeyse- sonlarını getiriyor.

Burada demek istediğim, kutsal kitaplara göre Yahudilik de temelde Allah'a dayanır; ama aynı Allah günün birinde kalkıp kendi adamlarını düşman ilan eder.

İkinci bir çelişki de, az önce sözünü ettiğim ayetlerle onlardan hayat boyu ne köy çıkar, ne de kasaba dendiği halde bugünkü İsrail pratiğinin benzer ayetleri yalanlaması.

Örnekler çoğaltılabilir. İşte ilk başta benzer görsel çelişkiler kafamı kurcalıyordu. Tabi ki zaman için işin içine girince gerçeği anladım ve sonuç bu aşamaya geldi.

B) Bilindiği gibi Avrupa'da 15. asırda Hristiyanlığa karşı başlatılan reform hareketleri amacına ulaştı ve Avrupa bugünkü aşamaya gelmeyi başardı. Ben, **“Batı aleminin bu hale gelmesinin yegane nedeni dinde yapılan reformdur”** iddiasında bulunmuyorum; ancak Avrupa'nın değişiminde dinde yapılan reformun önemli etkisi olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim.

Açıkçası, eğer beş asır önce dinde reform denilmişse artık bugün kafaların dini masallardan tamamıyla arındırılması gerekir, insanoğlu kendi sistemini kendisi bulup kurmalıdır diyorum.

Zaten tarihe bakıldığında insanı kurtarabilecek ancak kendisidir; bunun dışında reçete aramak beyhudedir, abesle iştigaldır. Daha net konuşmam gerekirse; İslamiyette de reform yapılsın demek istemiyorum. Çünkü dinde yapılan reform, insanı belli bir süre daha oyalar ki, bu çok tehlikeli bir yaklaşımdır.

Nitekim günümüzde bazı İslamî yazarlar (Türkiye başta olmak üzere), demokrasinin nimetlerini İslama pompalamak suretiyle dine tekrar taraftar toplamağa çalışıyorlar. Millet eskiden beri Müslüman olduğu ve de hem pratikte, hem de teoride kendisini tatmin edici bir idare ve idareci sınıfı bulmadığı için (çaresizlikten) tekrar dine sarılıyor. Örneğin; 3 Kasım 2002’de Türkiye’de yapılan milletvekili genel seçimlerinde dinci bir parti ezici bir çoğunlukla meclise girip iktidarı ele geçirdi.

Peki bu dinci parti sanki her alanda alternatif bir proje hazırlayıp halka sundu da ondan mı halk kendisini birinci yaptı! Onları birinci yapan sadece ve sadece din faktörüdür, din sömürüsüdür.

Sormak lâzım: Acaba dinin propagandasını yapan hocalar olsun, siyasi İslamı getirmek isteyen partiler olsun, demokrasiyle yönetilen Avrupa’nın herhangi bir ülkesinde seçime girip ora halkına bu masalları anlatsalar kimse onları dinler mi!

Kimse bu sözlerimden, “Demek ki din sayesinde iktidara gelen AKP kazanmayıp onun yerine başka birisi kazansaydı Türkiye’nin durumu daha iyi olurdu?” anlamını kastettiğimi çıkarmasın. Amacım bu değildir. Bana göre şu an varolan partilerden hangisi kazansaydı hemen hemen durum aynıydı; toplum zaten hepsini denedi. Burada vurgulamak istediğim, dinin toplum üzerindeki kapsamlı etkisidir.

Arkadaşlar bazen bana, **“Nasıl olsa zaman içinde din masalları bilime ve teknolojiye yenik düşecek; sen boşuna bu riskli işi yapmış oluyorsun. Bir de din inancı, bir nevi polis görevini yapıyor, toplumda düzeni sağlama konusunda yardımcı oluyor. Hele fakir fukara için psikolojikmen moral kaynağıdır; eğer bu inanç da yok olursa o zaman her yönüyle toplumda tahribat meydana gelir...”** gibi sözlerle güya dinin kalması daha iyidir tezini destekler mahiyette ifadeler sarf ederler.

Hayır, bu söylem kesinlikle yanlıştır. Bir kere işi sadece zamana bırakmak, gafletten başka bir şey değildir. Bir de ağır kesici mahiyetinde eğer dinle fakir fukara uyutulursa o zaman onların kalp, göz, böbrekleri... de gider haberleri bile olmaz.

Tabi ki burada bunları mecazi anlamda söylüyorum; demek istediğim hep sömürüye mahkum kalırlar. Boş olan, aslı esaslı olmayan şeylerle niye fakir fukarayı oyalayalım ki, bu dünyada onların yaşama hakları yok mu!

Ayrıca eğer dinin toplumda huzuru sağlamak gibi bir misyonu varsa, bu hep emekçinin hakkını almama yönünde etkisini göstermiştir; maalesef bundan zenginin etkilendiği hiçbir zaman görülmemiştir; aksine din hep zenginlere yaramıştır/onları besliyor. Yani tespiti doğru koymak lâzım, vicdan denen bir şey vardır.

Evet, 1517’de Alman rahip Martin Luther’in (1489-1546) Wittenberg saray kilisesi kapısına astığı 95 maddelik deklarasyonu ile reform hareketi tam patlak verir; bundan ötürü Martin Luther papa tarafından aforoz edilir; ancak Luther, papanın vermiş olduğu aforoz emirnamesini halkın gözü önünde yırtıp yakınca, imparator tarafından Worms meclisinde sorguya çekilir. İmparator, kendisinden papa ve konsil aleyhine yazdığı yazıları yalanlamasını teklif eder; fakat o, davasına inandığı için bu teklifi reddeder. Reform hareketleri Avrupa’nın değişik yerlerinde etkili bir biçimde devam eder. Örneğin; Ulrich Zwingli (1484- 1531) de o dönemde kiliseye karşı isyan bayrağını açar. Her ne kadar Zwingli bir iç savaşta Protestanlık uğruna öldürüldü ve hayatta iken gayesine ulaşmadı ise de, reform konusunda yakıldığı meşale gitgide büyüyerek hedefine ulaştı.

Yine bu konuda önder isimlerden biri de hukukçu Jean Calvin’dir (1509-1564) İsviçre’nin Basel kentine yerleşip ölene dek reform hareketleri konusunda mücadelesini sürdürür.

Bu şahsiyetleri örnek olsun diye yazdım; yoksa Avrupa’da yapılan reform hareketleri böyle iki-üç kişinin başardığı bir hareket değildi. Tabi ki bir hareketin önderi/ önder kadrosu her zaman önemlidir. Eğer önder kadro her yönüyle seçkin değilse o hareketin başarı şansı yoktur. Ne diyelim; darısı bizim ilahiyatçıların başına!

Batı aleminde dine karşı bu tepki 5 asır önce gösterilmişken, maalesef 21. asra girildiği halde İslam toplumunda etkili olabilecek benzer çalışmalar henüz yoktur. Aksine din, siyasetçisinden ilahiyatçısına kadar her kesimden destek alır, ona kan verilmeye devam edilir.

Günümüz dünyasında benim bu gibi yazılarımla bir değişim-dönüşüm olacağını iddia etmiyorum; ancak dünyadan biraz haberi olan ve de abartısız olarak Kur’an konusunda bilgisi olan bir insanın ‘**Bana ne**’ deyip sorumluluktan kaçması doğru değildir. Bir yerlerden başlamak, sorumluluk üstlenmek gerekir. Umarım zaman gelir insanlar din tabusundan kurtulurlar; ama bilinmelidir ki o dediğim zaman da kendi kendine değil; ancak çalışmakla gelir.

Şu kısa notu düşürmekte yarar vardır: Kur'an hakkında bu tür gerçekleri yazma konusunda hiç kimseden herhangi bir öneri almadım; bunu, inanç ve vicdanımın gereği olarak kendi özgür irademle yapıyorum ve bundan da ancak mutluluk duyuyorum. Çünkü bu çıkış, %100 doğrudur, insanların yararınadır.

Bazıların aklına soru işaretleri gelebilir o yüzden bu açıklamayı yaptım. Denilebilir ki, evet haklısın ama her doğru her zaman söylenmez. Ben de derim ki bu doğrunun anlatılmasında insanların yararı ve mutlu geleceği söz konusu olduğundan söylenmelidir.

İslamî kesimin, dine rastgele inananların yazılarım hakkında, **“Efendim Kur'an'a, Muhammed'e iftira ediyor, yazdıkları hep kendi yorumlarıdır, Kur'an'da böyle şeyler yoktur...”** gibi yakıştırmalarda bulunacaklarını şimdiden biliyorum. Çünkü dine inandığım zamanlar ben de aynı taktiği uyguladım.

Çoğu inananlar Arapça bilmedikleri ve de eskiden beri dine inandıkları için savunma amaçlı söylenen bu tür sözlerin etkisinde kalabilirler, en azından kafalarında soru işaretleri oluşabilir. Ama bilinmelidir ki, ben ömrümü klasik Arapçaya, Kur'an Arapçasına, İslamî ilimlere verdim; ben, dini bilgilerimi devletin Millî Eğitime bağlı resmi okullardan almadım; tam aksine özel çabamla doğunun medreselerinden aldım.

Tabi ki devletin dini okullarından da diplomalar aldım; fakat bildiklerim özel çabamın ürünleridir. Aslında okurun, Kur'an'ın kimden geldiği konusunda Arap dilini bilmesine ihtiyacı yoktur; Kur'an hakkında bir fikir sahibi olabilmesi için İslam ülkelerinin durumuna bakması yeterlidir. Kur'an'ı yukarıda değindiğimiz biçimde savunanlar, her şeyden önce demokrasi ile yönetilen -ki tam bir demokrasi de denilemez, ancak İslam ülkelerine nispeten daha iyidir denilebilir- Avrupa ülkelerine bir baksınlar, bir de İslam ülkelerine; bu faktör çok önemlidir.

Müslümanlardan (zaman zaman), **“İslam ülkelerindeki sistem Kur'an'a göre değildir ki...”** gibi asılsız savunmalar geliyor; bunlar artık inandırıcı olamaz. Çünkü bir kere bu gibi kişilerin çoğu şartlanmış cahiller oldukları için söylemleri nazarı dikkate alınmaz.

Kur'an'la ilgili bilgisi olup da benzer savunmaları yapanlara gelince; az ileride bu konuda biraz açıklama yapacağım. Her şeyden önce okuyucu hiçbir yere başvurmadan değineceğim ayetlerin Türkçe tercümeleri vardır, yalnız onlara baksa bile, Kur'an'ın kimden geldiği sorusuna rahatlıkla yanıt bulabilir.

Az önce benim gibilerin kaleminden çıkanların, dünyanın bu günkü konjoktürüne göre pek etkisi olamaz derken, burada Türkiye gerçeğinden hepimizin bildiği somut bir örnek vermekle biraz daha detaylandırmak isterim:

Türkiye’yi yönetenler, bir taraftan 40 yıldır Avrupa’nın kapısını çalıp biz de artık sizinle olmak istiyoruz diye çabalarken, öbür taraftan yaklaşık olarak 100 bin personeli bulunan Diyanet İşleri Başkanlığı gibi bir dini kuruma dört elle sarılıyorlar; ki bu, hem rejim açısından sıkıntı yaratır, hem de Türkiye’nin ekonomik koşulları bu kuruma ayrılan ödeneği kaldıramaz.

Ayrıca aynı Türkiye’de 30’a yakın İlahiyat fakülteleri, binlerce İmam-Hatip okulları, Kur’an Kursları, özel dini cemaatler, bunlara bağlı binlerce öğrenci yurtları, gazeteler, dergiler, TV kanalları, finans çevreleri, bunların açtıkları özel üniversiteler vs var. Hatta şu an Türkiye’de varolan çoğu siyasi partiler bile boğazlarına kadar dinin içindeler.

Sormak lâzım: Bir ülkede bu kadar dini potansiyel varsa, demokrasi, insan hakları... hiç gelişir mi! O nedenle, benim gibi dinin içyüzünü ortaya koyanların hem etkileri olamıyor, hem de böylesine bir Türkiye’de din aleyhtarı yazılar halka rahatlıkla ulaşamıyor.

Adetim değil, hiçbir zaman şahıslardan söz etmem; ancak hem yazar, hem de aynı zamanda önemli bir yerde görev yapan bir ilahiyatçı profesörün yazdığı kitabından bir kısım alıntılar yaparak Türkiye’nin hazin durumunu biraz daha netleştirmek isterim.

Bu bir örnektir; yoksa Türkiye’de aynı zihniyeti taşıyan benzer ilahiyatçı hocaların haddi hesabı yoktur. Kendisinden alıntı yapacağım hoca, Türkiye’nin hem içinde, hem de dışında çok önemli görevlerde bulunmuş; şu an Türkiye’de bir üniversitede öğretim üyesi ve aynı zamanda bir bölümün de başkanı.

Yazdığı bir kitabında Osmanlıların devam eden 6 asırlık İmparatorluk esprisini/ sırrını şuna bağlıyor: Osman Gazi veya babası Ertuğrul Gazi, günün birinde bir din hocasına misafir oluyor; o sırada duvarda asılı bulunan Kur’an’ı görünce, **“Bu nedir?”** diye soruyor. Allah’tan son peygamber Hz. Muhammed’e gelen son kitaptır yanıtını alınca, Kur’an’a hürmet niyetiyle kalkıp abdest alıyor ve o gece sabaha kadar uyumayıp evin içinde ayakta dikiliyor. Daha sonra uyuyunca rüyasında Allah’ın kendisine, **“Mademki benim kitabıma bu kadar hürmet ettin, ben de buna karşılık senin soyuna cihan imparatorluğunu nasip ederim”** müjdesini verdiğini görüyor.⁽¹⁾

Sözünü ettiğim hocanın kendi kitabında zevkle anlattığı birkaç ilginç örnek daha sunmak istiyorum. Benzer örnekler kitabının 2. yarısında çoktur. Şöyle devam ediyor: Emeviler Orta Asya’yı işgal, ilhak, talan etmeğe başlayınca müthiş bir

(1) Z. Kitapçı, Yeni İslam Tarihi ve Türkler, s.301.

katliam gerçekleştiriyorlar; hatta Emevi komutanı Kuteybe, **“Kim bana bir Türkün kellesini getirirse ben ona yüz dirhem mükâfat veririm”** deyince, o gün akşama kadar kendisine on bin Türkün kafası getiriliyor.

Emeviler Talakan’da ele geçirdikleri insanları öldüre öldüre yorulunca, bunları darağacına, ağaçlara asıyorlar. 24 km.yi kapsayan bu insan iskeletlerinden adeta bir orman manzarası meydana geliyor.⁽²⁾

Ne ilginçtir ki yazar, Türkleri böylesine katliamdan geçiren Kuteybe için kendi kitabında şu ilginç yorumu da yapıyor: İşte Türklerin vefakârlığı; bu komutan Emevilere bağlı bir başka komutan yönetimindeki askerler tarafından öldürülünce, yine etrafındaki korumaları Türklerdi diyor ve **“Türkler işte böylesine vefalı insanlardır, birine dost, bağlılık dediler mi tehlike anında bile kendisine sahip çıkarlar”** diye ekliyor. Bunun devamında da **“Kuteybe’nin kabri şu an Türkmenistan’da ve hala Türkmenler, (Allah’ın halis dostudur diye) gidip onun kabrini ziyaret ediyorlar”** diyor.⁽³⁾

Yazarın yazdıklarından bir iki kısa örnek daha vermek istiyorum. Emevi komutanlarından Yezit bin Muhelleb yemin içiyor ki, **“Ben Türkleri öylesine öldüreceğim ki, kanlarıyla değirmen dönsün”** diyor. Ancak Türkler Emevilere karşı koyamayınca erken Müslüman oluyorlar ve onun dediği şekilde değirmeni döndürecek kadar kan oluk oluk akıyor. Fetvası yerine gelsin diye 12 bin seçme Türkü alıp kollarını bağlı bir şekilde bir ırmağın kenarına götürüp orada hepsini kılıçtan geçirerek kanlarını suya akıtıyorlar. Oluşan bu su-kan karışımından bir değirmen döndürüyorlar ve böylece fetvası yerine gelmiş oluyor.

Emeviler sadece Cürcan’da 40 bin türkü kılıçtan geçiriyorlar. Yazar şunu da yazıyor: Emevilerin hem komutanları, hem de halifeleri hep kadın ve içki düşkünleriydi. Bu nedenle, çoğu 35-40 yaşını geçmeden çürüyüp giderdi.

En kötüsü, Emevi halifelerinden Velit bin Yezit bir gün kendi kalbinde bir niyet tutuyor ve elini rastgele Kur’an’ın bir ayetine dokunduruyor. Çıkan ayet İbrahim suresi 15. ayeti ki, şansından yana olmayan bir ayet. Bunun üzerine kızgınlıktan Kur’an’ı alıp bir ağaca asarak attığı oklarla onu paramparça ediyor ve **“Ey Kur’an, git seni gönderen Allah’ına benden selam söyle ve de ki, beni bu hale getiren Velit’tir bakalım bana ne yapabilir”** diyor.⁽⁴⁾

Yazar, bunların genelde çapulculuk, ganimet için savaştıklarını somut örnekler vererek ortaya koymaya çalışıyor. Mesela, Halife Ömer zamanında Irak alındığı zaman İslamiyeti kabul etmeyen halkından alınan yıllık cizye (bir nevi kelle

(2) Z. K. age, s. 310-3122

(3) Z. K. age, s. 325-26

(4) Z. K. age, s. 300, 328, D.bekirî Tarihi Hamis, s. 2/320 ile Suyufî’nin Tarih-ül Hulefa s. 251’den alıntı yaparak.

vergisiydi) ve haraç (arazi vergisi) 124 milyon dirheme (o günkü para birimidir) ulaştığı oluyordu.

Daha sonra bunun 188 milyara ulaştığı yılların olduğunu da yazıyor. Ancak İslam'da eğer Müslüman olmayanlar İslamiyeti kabul ederlerse, o zaman haraç ve cizye ödemekten kurtulurlar prensibi var. Hal böyle olunca mağlup olan gayrimüslimlerin çoğu, vergi vermemek için İslamiyeti zorunlu olarak kabul ederlerdi.

Bu durumda Müslümanlar ekonomik sıkıntı çekerti. Örneğin; bir ara Iraklılardan alınan vergi 188 milyara kadar yükselirken, halkın İslamiyeti seçmesi sonucu bu rakamın 40 milyon dirheme düştüğü yıllar da oluyordu. İşte bu gelir azalmasını önlemek için yetkililer çeşitli tedbirlere başvuruylardı; bunların başında -ganimet kazanmak için- yeni savaşlar açmak geliyordu diye uzun uzadıya anlatıyor.

Emeviler, sadece Buhara'dan eli silah tutan 50 bin Türk esir alıp değişik cephelerde savaşlarda kullanıyorlar. Türklerle yapılan antlaşma gereği yalnız Semerkand'dan 30 bin esir alınıp değişik cephelere askere gönderilir. Antlaşmanın bir diğer ağır maddesi, Semerkand'lılardan her yıl 2 milyon 200 bin dinar (altın para) alınmış olması.⁽⁵⁾

Başka bir kişiden ilginç bir örnek daha vereyim. Bundan 5-6 yıl önce yine bir prof. yazdığı bir kitabında Süleyman peygamberle ilgili masalları anlatırken, **“Kürdlerin babası/ dayandıkları köken şeytandır”** açıklamasını yapmıştı ve onun bu kitabı hakkında Diyanet İşleri Başkanlığı da **“Okunması yararlı bir kitaptır”** diye tavsiyelerde bulunmuştu.

Aynı yazar 1999 seçimlerinde bir partiden milletvekili seçilip Ecevit başkanlığındaki 57. hükümette Orta Asya cumhuriyetlerden sorumlu devlet bakanı olarak görev aldı. Burada iki nokta çok önemli: Bu anlayışta olan birilerinin Türkiye devletinde en üst kademeye kadar yükselebilmesi ve Diyanet'in, bu masalların halk tarafından okunması için tavsiyelerde bulunmuş olması.

Bir kısa örnek: 2003 Ekim ayında yapılan CHP kongresinde bir ilahiyatçı prof (ki aynı zamanda adı geçen partiden de milletvekili), **“Allah kısmet etmediği için CHP iktidara gelmedi”** şeklinde fikir beyanında bulundu, ki bu ilahiyatçı hoca, güya Türkiye'de ilahiyatçı hocalar arasında en popülist, yenilikçi ve demokrat olanlardan biri olarak biliniyor.

(5) age, s. 303, 311-318.

(a) İbrahim Canan, Kütüb'ü Sıtte, 14/305-7; Buhari, Cihad, 95-96, Menakib, 25; Müslim, Fitn kitabı, bablar: 63-66; Ebu Davud, no: 4303-4304; Nesai, no: 3179. Ayrıca bu konuda İsmail Hami Danişmend'in "Türk Irkı Niçin Müslüman Oldu?" yapıtında önemli bilgiler ve kaynaklar var; bundan yararlanılabilir.

Bunları anlatmaktan maksat, Türkiye’de bir taraftan bu masallara varan dinin propaganda özgürlüğü-dine göz yumulması, öbür taraftan benim tarzımda Kur’an’ın ne olduğunu kalemleriyle anlatanların, kendi yaşamlarını korku içinde sürdürmeleri...

Böylesine bir Türkiye’de kitaplarımı yayınlayacak yayınevi bulamıyorum. İnsanlar korkuyorlar. İlk kitabımı, İstanbul’a Kaynak yayınevine götürdüm maalesef yayınlamak istemediler; ancak kitap ödül alınca, ‘biz yayınlarız’ dediler. 2. kitabım “Muhammed ve Kurmaylarının Hanımları” da gerçekten kendi sahasında bir ilk olduğu için aynı yayınevinde yayınlandı. Yayınlandılar ama ne yazık ki kitapçılarda bulunmuyor. Zaman zaman arkadaşlar, “Biz alıcı gözüyle büyük kitapçılardan soruyoruz maalesef kitapların bulunmuyor” gibi şikayetleri bana iletiyorlar.

İşte saymadığım benzer dezavantajlardan dolayı, benim gibi Kur’an’ın içyüzünü ortaya koymaya çalışanların pek etkisi olamaz diyorum. Yoksa gerçeğin ne olduğu konusunda zerre kadar şüphem yoktur.

Diyelim Osmanlılar, İslamiyeti sözünü ettiğimiz çıkarları temin ettikleri için desteklediler, ki zaten doğru olanı da bu. Bu çıkarlar için şeyhul’islami oluşturup “**Divan’a**” üye bile yaptılar ve yapılan savaşlarda zaman zaman ondan fetva istediler. Peki günümüz dünyasında İslam’ın ne yararı vardır ki Türkiye’yi idare edenler ona bu kadar sarılsın?

Tarih boyunca İslamiyetten bu kadar ağır darbe alan, bu kadar katliamdan, soykırımdan geçirilen... Türkler acaba niye hala İslam’a sahip çıkıyorlar? Fakir, borçlu bir ülke olan Türkiye Devleti neden bütçesinden din için bu kadar ödenek ayırıyor, her yönüyle dine imkan sağlıyor?..

Aslında bu sorulara verilecek yanıt çoktur; ancak özet halinde en önemli nedenini belirlemeğe çalışayım. Bir kere Kur’an’ı okumamış Müslüman halk okumadığı Kur’an’a niye inanır diye onlara bir eleştirim yok. Zira asırlardır bunlar dinle doğup dinle büyüyorlar. Nerdeyse din onların genlerine işlenmiş.

Devlet yöneticileriyle İlahiyat akademisyenlerine gelince, tek kelime ile işin içinde çıkar söz konusudur. Az önce de belirtildiği gibi eskiden Kur’an formülü bir ülkeyi işgal, talan... için kullanılırdı. Muhammed, “**Ben, İnsanlar Allah’ın varlığını kabul edene, namaz kılana, zekat verene kadar savaşmakla emredildim**” diyor.⁽⁶⁾

Durum bu olunca bahane her an için hazır; Müslümanlar, gayrimüslimlerin ülkelerini istedikleri an işgale girişebilirlerdi, açılan bu savaşa da Allah'ın emridir derlerdi. Sonuçta o ülkenin nesi varsa hepsini ganimet, fey', cariyе, köle... adı altında alarak keyiflerince kullanabilirlerdi.

Çok basit bir örnek vereyim: Halife Osman öldürüldüğünde diğer malı hariç arda kalan sadece altın kısmı (yaklaşık olarak) 3 (üç) tondur. Yine cennetle müjdelenenlerden Zübeyir bin Avam'ın yaklaşık 12 ton altını, A. Rahman bin Avf'ın bin deve, bin at, on bin koyun ve 2,5 ton altını, Talha bin Ubeydullah'ın sadece Irak'taki günlük gelirinin 30 kg. altını geçtiği İslami kaynaklarda yazılır.

Hele Kur'an'ı toplayan komisyonun başkanı Zeyd bin Sabit ise, öldüğünde onun varisleri kendisinden kalan külçe altınları paylaşmak için onları balta ile keserlerdi. Ve daha niceleri.⁽⁷⁾

Ama çağımızda teknolojinin ilerlemesiyle savaşlarda insan gücüne/ sayısına pek gerek kalmadı. Dolayısıyla Müslümanlar artık cennet-huriler, ganimet, talan, fide, cizye, cariyе... için savaş açsalar bile kazanamazlar.

Artık din mantığıyla cariyе, mal elde etmek mümkün değildir. Çünkü Allah'ın bu mü'min askerleri artık teknolojiyle baş edemezler.

Bununla birlikte günümüz koşullarında Kuran'ı desteklemenin, ona sahiplenmenin değişik çıkar yolları vardır. O bakımdan (maalesef) destekleniyor. Mesela, demokrasisi henüz Avrupa normlarına göre olmayan Türkiye gibi ülkelerin çoğu siyasetçi ve yöneticileri, halkı istedikleri biçimde yönetebilmek, iktidarı elde tutup Türkiye'nin kaymağını yiyebilmek... için dini kullanıyorlar. Bu destek dine inandıkları için değil; şu veya bu şekilde dinden çıkar sağladıkları için söz konusudur.

Dini akademisyenlere gelince: Bunların Kuran'a inandıklarını sanmıyorum. Kur'an'ın kimden geldiğini, tarih boyunca yönetim biçimleri Kur'an formülü olan devletlerin insanlara nasıl kan kusturdıklarını bunlar iyi bilirler.

Peki o zaman dine destek vermeleri, dinin lehine yazmaları niye? Bunlar da yöneticiler gibi gerek yazılılarıyla, gerekse diğer şekillerde dinden çıkar sağladıkları için ona toz kondurmuyorlar.

Öz olarak, hem işin içinde güya devletin menfaati âlileri, hem de şahsi çıkarları söz konusu olduğundan kendileri dine sahip çıkıyorlar. Dinin ne olduğunu bilen bir hocanın kalkıp kalemini, imkânını onun lehine kullanması, aklın, ilmin ve insanları sevmenin işi olamaz.

(7) Bu konuda Kur'an'ın Kökeni adlı eserimin 250. sayfasında yeterince bilgi verilmiştir.

Burada Dostoyevski'nin (Moskova,1821-1881) “Delikanlı” adlı romanı hatırıma geldi. Romanında, **“Bir kültür, bir sistem içinde doğup büyüyen bir insan, kolay kolay o çerçevenin, o örf-adetlerin dışına çıkamaz, yanlış bulsa da cesaret edip onu kıramaz”** fikrini belirtmeğe çalışıyor. İşte burada delikanlı (cesaretli) olmak gerekiyor.

Yine Dostoyevski'nin, **“Yeryüzünde tek bir can acı çekerken nasıl mutlu olunur ki”** ve Jerring'in, **“İnsanoğlu hem kendisinden, hem de tüm insanlardan sorumludur”** dedikleri gibi, ben de tüm dini akademisyenlere derim ki, ufak tefek çıkarlar için, topluma yararı olmayan İslam'ı desteklemeyin, ona göz yummayın; tam tersine büyük oynayın, insanların önünü açmağa katkı sunun.

C) Kitapta genelde İslam'la Sümer mitolojisinin karşılaştırmasını yapacağım; yaparken de genelde Kuran'da işlenmiş konular üzerinde duracağım; Kuran dışındakilere (ister kudsî hadisler olsun, ister hadis ve mezhepler olsun) girmeyeceğim.

Mezhepler, Kuran ve hadis merkezli birer insan yorumu oldukları için onlar üzerinde durmam. Kudsî hadisler ise hem sayısal olarak azdır, hem de konu edindikleri meseleler pek önemli değildir.

Muhammed'in hadislerine gelince, bunlar hakkında şu kolay bahane hemen hazır: İslamî kesimin hesabına gelmedi mi herhangi bir hadis hakkında, **“Efendim bugüne kadar hiç değişmeden bize sapaşğlam olarak ulaşan tek kitap Kuran'dır, hadisler ise böyle değildir; onlarda epey ihtilaflar vardır. Kim bilir belki Muhammed bunları söylememiştir...”** gibi sözler sarf edip İslam tarihini, Muhammed'in icraatını inkâr edebilirler; nitekim günümüz demokrasi çağında bunların zorda kalınca zaman zaman inkâr yöntemine başvurduklarını görüyoruz.

O nedenle, Müslümanların iddialarına göre bugüne kadar tek bir harfi bile değiştirilmeden, Allah'tan geldiği öne sürülen Kuran üzerinde duracağım. İstisnaî durum dışında, işlenecek konular ağırlıklı olarak Kuran merkezli olacak. Şunu da belirtmeliyim ki, Kuran olsun, kudsî hadisler olsun, hadisler olsun hepsi Muhammed'e ait şeylerdir; bunların tanrısal bir boyutu yoktur. Ama mademki İslamî kesim Kuran'ın Allah'tan geldiğini iddia ediyor; ben de direkt olarak konuları Kuran'dan seçtim. Bakalım Kuran'ın asıl sahibi insan mı, yoksa iddia edildiği gibi insan ötesi mi! Kitabın ana konusu ağırlıklı olarak bu olacak.

Muhammed'den önce de insanoğlu, **“Acaba, güneş, ay, yıldızlar, dünya, insanlar ve tüm kainatı kim yarattı, bunlar hep ezeli olup böyle miydi, yoksa daha sonra mı yaratıldı?”** gibi sorularla meşgul olup çeşitli yanıtlar bulmaya

çalışırdı. Bulduğu yanıtlardan biri de kainatın başlangıçta var olmaması, zaman içinde bir yaratıcı tarafından yaratılmış olmasıydı.

Tabi ki kainatın yaratıcısı konusunda eski insanların inançlarıyla İslami inanç arasında fark vardır. İleride yaradılış konusunda buna değineceğim. Muhammed de kainatın bir yaratıcısı olduğunu, Kuran'ın onun yasaları, kendisinin de tanrının elçisi olduğunu iddia ediyor. Tabi ki varlığını iddia ettiği tanrıya kendisi içtenlikle inanır mıydı, inanmaz mıydı bu ayrı bir konudur, ileride bağımsız bir başlık altında buna ayrıca açıklık getireceğim.

Şunu da belirtiyim ki, tanrı varlığı ayrı bir konudur, dinler meselesi apayrı bir konudur. Burada sapla samanı birbirlerine karıştırmamak gerekir. Yanı sıra, eğer tanrının varlığı Kuran'daki bilgiler baz alınarak değerlendirilirse, o zaman böyle bir tanrının olmadığı rahat bir şekilde ortaya çıkıyor. Çünkü bir taraftan büyük bir tanrı olarak tanımlanıyor; öbür taraftan -dağ fare doğurdu misali- böylesine bir tanrıya yakışmayan, bilimsellikten, akıldan, hukuktan ve toplumun realitesinden uzak, masalımsı şeylerle dolu bir kitap ona mal ediliyor. Bunlar bir arada bulunmaması gereken/ birbirlerine zıt olan şeylerdir. Bu konuda Kuran'dan basit birkaç örnek vereyim:

1) Kuran'ın Allah'ı insanlara hitaben özetle, **“Atları, katırları ve eşekleri binesiniz diye yarattım”, “Kara ve denizin karanlıklarında yolu bulmanız için size yıldızlar sebep/ rehber kılan da odur”** diyor.⁽⁸⁾

Bir başka yerde, **“Allah size evlerinizi bir barınak yaptı. Hem göç gününüzde, hem de ikametiniz halinde hayvan derilerinden hafifçe taşıyacağınız çadırlarla, yönlerinden, yapağlarından ve kıllarından bir zamana kadar kullanılacak ev eşyası ve bir ticaret malı yaptı. Allah, yarattığı şeylerden sizin için gölgeler, dağlarda da barınaklar yaptı. Sizi sıcakta ve savaşta koruyacak elbiseler yaptı. Böylece üzerinizde olan iyiliğini tamamlıyor ki gerçek Müslüman olasınız”** diyor.⁽⁹⁾

İnsanların elbisesi konusunda, **“Avret yerlerinizi örtesiniz diye ben size elbise yarattım”** şeklinde ayet gönderiyor (A'raf suresi, 26.ayet)

Ad kavmine atıfta bulunarak özetle , **“Dağları yontup evler yaptığınız için beni (Allah'ı) anın/ bana teşekkür edin”** diyor (A'raf suresi, 74. ayet)

Davud peygambere hitaben, **“Biz Davud'a demiri yumuşattık/ demir işlemesini öğrettik”** diyor (Sebe suresi, 10. ayet)

(8) En'am suresi 97; Nahl suresi 8.

(9) Nahl, 80-81.

Nuh peygamber için, **“Bizim nezaretimiz altında/ vahyimizle gemi yaptı”** diye ayet gönderiyor (Hud suresi, 37. ayet) Kuran’da benzer örnekler çoktur.

İlginçtir ki Kuran’ın Allah’ı, verdiği bu kıl, yapağı, çadır, eşek, mağara gibi iyiliklerle insana karşı olan nimetlerini tam zirveye ulaştırdığını, ve insanların artık bu mükemmel iyiliğine karşı gerçek Müslüman olmaları gerektiğini bir hak ve zorunluluk olarak belirtiyor.

Kuran’da açık bir ifadeyle, **“Rabbinin emir ve yasakları adalet ve doğruluk yönünden tamamlandı”** (En’am, 115) derken, insanlar için Kur’an’dan daha uygun bir formül olmayacağını belirtiyor.

Ben de buna karşı şunu diyorum: Artık bugün teknolojiden yararlananlar tanrının bu nimetlerini kullanmıyorlar. O halde kim bunları kullanıyorsa (ki köyüne henüz elektrik gitmeyen, gece karanlığında yıldızlardan yararlanan, dağlarda hayvancılıkla uğraşıp çadırlarda, mağaralarda yaşayan, arabası olmayıp da henüz merkep kullanan...) Allah’ın bu ayetlerine girer.

Doğrusu, Kuran’a göre teknoloji çağında yaşayan insanlar Allah’ın tekliflerinden sorumlu tutulmazlar. Burada fıkra tipi şöyle bir hadise hatırıma geldi:

Adamın biri bir takvim yaprağında falanca günde, falanca yer ve saatte güneşin tutulacağını öğreniyor. O gün gelince, dünyadan haberi olmayan dağ başındaki bir köye gidip ora sakinlerine, **“Asırlardır siz güneşten yararlanıyorsunuz. Bu güneş sahipsiz değil; benim malımdır. Bugün vergisini almağa geldim; şu şu kadar vergi verin”** diyor. Köylüler kabul etmeyince kendisi, **“O zaman ben uyarı mahiyetinde falan tarih ve saatte güneşi bir iki dakikalığına tutarım. Eğer o zaman da verginizi vermezseniz artık ben onu temelli tutarım”** diyor.

Zamanı gelince güneş iki dakikalığına tutuluyor. Bu arada köylüler adamın isteklerini korkudan kabul ediyorlar. Kuran’ın tanrısı da yapağıyla, hayvan kılıyla, dağlardaki mağaralarla, çadırlarla... insanları etkilemeğe çalışmış; fakat bu çağda artık bu yöntem geçerli değildir. İnancım odur ki, eğer bugün Kuran’ın içyüzü insanlara doğru bir şekilde anlatılsa kimse ona inanmaz.

2) İnanmayanlarla savaşırken onlardan ele geçirilen kadın (evli ve dul olmalarına bakılmaksızın) ve kızların Müslümanlar tarafından cariyeye olarak kullanılmalrı, başkalarına herhangi bir mal gibi satılmalrı ⁽¹⁰⁾,

Savaşlarda inanmayanlardan ele geçirilen malın, inananlara ganimet olarak

[10] Muhammed ve Kurmaylanın Hanımları, s. 40 vd.

dağıtılması⁽¹¹⁾, bunun 1/5'inin Muhammed ve akrabasına verilmesi ve garantiye alması için de Kuran'da buna yer ayırması⁽¹²⁾,

Yahudi ve Hristiyanlardan Allah'a, ahiret gününe inanmayan, Allah'ın ve peygamberinin haram kıldıklarını haram olarak tanımayan ve hak dini (İslamı) din olarak kabul etmeyenlerden "Cizye al" denmesi ve bu cizyeyi verirken de topluma içinde gururları kırılсын diye cizye sahiplerinin bizzat getirip teslim etmeleri⁽¹³⁾,

Cinayetlerde cana karşı can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş ve yaralara karşı yara açmanın Kuran'da önerilmesi⁽¹⁴⁾, bazı durumlarda suçlulara uygulanması gereken ceza yöntemlerinden birinin insanın asılarak öldürülmesi, eller ve bacaklarının çapraz olarak kesilmesi, ayrıca hırsızların ellerinin kesilmesi⁽¹⁵⁾ gibi tasvip edilmeyen hükümlerin Kuran'da anlatılması ve yanı sıra, Kuran'ın batıl inançlarla dolu olması, onun kimden geldiği sorusuna birer açık yanıtıdır.

Mesela; Ashab-ı Kehf denilen 7-8 kişilik bir insan grubunun köpekleriyle birlikte bir mağarada tanrı tarafından 309 yıl uykuda kaldıktan sonra tekrar kalkıp işlerine gitmeleri⁽¹⁶⁾,

Tanrının Hz. Musa zamanında İsrail oğullarına yemek için bıldırcın kuşuyla kudret helvasını göndermesi, ayrıca Semud kavmine Salih peygamberi gönderirken, onlara mucize olarak bir dişi deve göndermesi (her nereden göndermişse), bir gün devenin kuyudan su içmesi, bir gün de Semud kavminin su alması, kimsenin o deveye karışmaması ve en son birinin o deveyi kesmesi ve bunun sonucu olarak da Allah'ın o insanları cezalandırması gibi masallar hep Kuran'da anlatılıyor.⁽¹⁷⁾

İşte Kuran bu masalları da içerdiği için tanrı varlığıyla ilgili öne sürdüğü formül hakkında güvensizliğe neden olur. Şöyle ki, değil ki bilimsel çalışma yürüten insanlar; normal bir insan bile haklı olarak, **"Mademki Kuran bu gibi asılsız şeyleri anlatıyor, o halde tanrı varlığıyla ilgili yürüttüğü mantık da yanlış olabilir"** deyip kıyas yollu böyle bir sonuca rahatlıkla varabilir.

İşin ilginç yanı, Muhammed başta olmak üzere bu davanın (İslam'ın) tüm kilit adamları normal kaderleriyle ölmemişler; hepsi de vurularak hayata veda etmişlerdir.

(11) Enfal suresi, 69. ayet.

(12) Enfal suresi, 41. ayet.

(13) Tevba suresi, 29. ayet.

(14) Bakara suresi, 178-79; Maide suresi, 45. ayet.

(15) Maide suresi, 33 ve 38. ayetler.

(16) Kehf suresi, 11, 18 ve 25. ayetler.

(17) Bakara suresi, 57; A'raf suresi, 73, 77, 78 ve 160; İsrâ suresi, 59; Taha suresi 80; Şuara suresi, 155-158; Şems suresi, 13-15. ayetleri.

Muhammed ve Ebu Bekir zehirlenerek öldürülüyorlar^(*). Ömer, Osman ve Ali'nin öldürüldüklerini zaten bilmeyen yok. Tabi ki bu da önemli bir tespittir. Yani bir örgütün tüm kurucuları, tabir caizse beyin takımı -hele Muhammed bir Yahudi kadın tarafından- öldürülürse, bu kadar zayıf verirse, yalnız bu tespit tek başına beraberinde soru işaretleri getirir: Bunlar söylediği gibi eğer iyi olsalardı vurulur muydu? diye.

“Kuran eski adetlerin devamıdır” önermesini herkes kullanabilir; bu, yeni bir fikir değildir. Bunu söyleyenler Muhammed zamanında da çoktu. Konuya ilişkin Furkan suresi 5.ayette özetle, **“(İnanmayanlar, Kur'an ayetleri için) eskilerin masallarındır; (Muhammed) birilerine yazdırmış sabah akşam kendisine okunur dediler”** diyor.

Ben, **“Kuran, eski örf adetlerin kalıntıları üzerinde kurulmuştur”** derken, bunu detaylıca açıklıyor, Kuran'ın gerçek kimliğini, hem içindeki yetersizliklerle, hem de tarihi kanıtlarla ortaya koymağa çalışıyorum.

Bu çalışmamda Kuran'ın olağanüstü bir kitap olmadığını, Muhammed döneminde dünyadan biraz haberi olan ve de düzgün bir Arapça ile konuşup yazabilen başka birisi de benzer bir şeyi ortaya koyabilirdi/ bu gayet normal bir şeydir, bunun olağanüstü bir yanı olmadığı mesajını vermeğe çalışıyorum. Ben, tarih boyunca insanlara kan kusturmaktan başka bir şey getirmeyen Kuran sisteminin, artık terk edilmesi gerektiğini açıklamakla birlikte, Kuran'da varolan sosyal ve efsane tipi hadiselerin Muhammed'den binlerce yıl önce yaşayan insanlar tarafından ortaya atıldıklarını, -tarihî belgelere dayanarak- ortaya koymağa çalışıyorum. Sonuçta görülecektir ki, Kuran'da yeni bir şey yok; hep eskilerin tekrarı.

Farkındayım: Yazı stilim okuyucuya sert gelebilir; ama benden kaynaklı değil; Kuran'ın kendi denkleminde vardır.

(*)

Bu konuda Muhammed ve Kurmaylarının Hanımları adlı yapıtım s.144'te bilgi ve kaynaklar vardır. 7.6.2005

BAŞLARKEN

Dünya uygarlık tarihinden habersiz olanlar, zannederler ki uygarlık, medeniyet, Muhammed’le başlamış, insanoğlu ancak onun dünyaya gelmesiyle önünü görebilmiştir.

Halbuki durum hiç de böyle değildir; insanoğlunun yaratıldığı günden bu yana milyonlarca yıl geçmiştir. Yakın zamana kadar ben de Kuran hakkında, “Muhammed 14 asır önce Kuran gibi bir kitabı nasıl yazdı, nasıl ortaya koyabildi, bu asla mümkün değildir. Kuran, söylendiği gibi ancak Allah’tan gelmedir...” inancından hareketle; hem ondaki bilgilerin olağanüstü olduklarına, hem de ilk defa Muhammed zamanında tanrı tarafından yeni gönderilen mesajlar olduklarına inanıyordum.

Ne var ki böyle inandığım halde Kuran’ın anlamını da bilmiyordum. Fakat Kuran’ı tahlil ederken, yanı sıra eskiye ait bilgileri de heykel, tablet gibi sağlam kaynaklardan öğrenirken gördüm ki; ne hayat Muhammed’le başlamış, ne de öne sürdüğü bilgiler yeni ve olağanüstü bilgileriymiş. Maalesef inananların ezici çoğunluğu Kuran’ın anlamını bilmeden rastgele ona inanıyor.

Kitapta bir taraftan Kuran’daki bilgilerin artık çağımızda geçerli olmadıklarını belirtirken, öbür taraftan bunların kökenleri hakkında bilgi vermeğe çalışacağım.

Burada çarpıcı bir örnek vereyim: Adem’den başlamak üzere ta Musa’ya (yani bir bakıma dünkü insanlara kadar) Tevrat’ta Tekvin bölümü 5. babdan 11. baba kadar anlatılan kısımda insanların doğum ve ölüm tarihleri yazılmıştır. Bunların toplamından Nuh tufanıyla Adem’in doğduğu tarih arasında 1756 yıllık bir zaman dilimi ortaya çıkıyor.

Bu durum İslam kültüründe de geçerlidir. Örneğin İbni Sad, Adem’le Hz. Musa arasında 3 bin yıllık bir zaman olduğunu kaydediyor. (Tabakat, 1/22) Hal böyle olunca, kutsal kitaplara göre insanlık ömrü aşığı yukarı 6-7 bini geçmez.

Halbuki bilim adamlarının saptamalarına göre insanın yaratıldığı günden bu yana, en az, 4 ile 6 milyon yıl arasında değişen bir zaman dilimi söz konusudur. Basit bir örnek ile daha da açacak olursak, günümüzden yaklaşık 4500 yıl önce şiir biçiminde yazılan Sümer kanunlarının başında bir Prolog (önsöz), daha sonra kanun, son olarak da Epilog (sonsöz) gelir.⁽¹⁸⁾

(18) Ur-Nammu, Lipit İhtar, Hammurabi ve Esnunna gibilerin kanunları böyle.

Görüldüğü gibi çağımızda bile kitap yazılırken önsöz ve sonsöze önem verilir. Yani, uygarlık tarihi çok eskilere dayanır.

Bu çalışmamda Kuran’da anlatılan masallara yer vermeyeceğim. Örneğin; Musa Firavun masalları, Süleyman ve babası Davudi masalları, Üzeyir’in ruhunun tanrı tarafından alınıp yüz yıl sonra bir daha canlanması, o süre zarfında yemeğinin hala bozulmamış olması, eşiğinin de bu arada bir yere gitmeden onun yanında kalması⁽¹⁹⁾, İbrahim peygamber ve iki oğlu İsmail-İshak ve Hud ile Lut ve diğer İsrail oğulları masallarına girmeyeceğim.

Gerçekten prof. İlhan Arsel Kur’an’daki tüm masalları, Turan Dursun da bir kısmını kendi kaynaklarında güzelce işlemişlerdir.

Okuyucu, Kur’an’ın Tevrat’tan ne kadar kopya edildiğini bilsin, ona bir fikir diye ileride “Musa-Harun” başlığını anlatırken, Tevrat’ta anlatılan ve Muhammed tarafından Kur’an’a alınan “Yusuf-Zuleyha” efsanesinin bir özetini numune mahiyetinde sunacağım.

Kitapta, Kur’an’da, hayatı ilgilendiren konuları işleyeceğiz. Örneğin; cezalar, ibadetler, yaşamı ilgilendiren önemli konular. Bunların hem toplum için yetersizliklerini, hem de Muhammed-Musa zamanında yeni ortaya atılan şeyler olmadıklarını, kökenlerinin asırlar önce yaşamış olan kavimlere dayandığını izah etmeğe çalışacağız.

Kur’an’da anlatılanların büyük çoğunluğu zaten Tevrat’ta vardır. Kaldı ki Tevrat’ta anlatılan efsanelerin, binlerce yıl öncesi mitolojilere dayandıkları hakkında tarihi tabletler vardır. Fikir olsun diye burada birkaç örnek vermek istiyorum.

a- Tevrat ve Kur’an’da anlatıldığına göre Musa peygamber zamanında Mısır’ı yöneten Firavunun, İsrail oğullarından bir çocuğun dünyaya gelip büyüyeceğini ve sonunda saltanatını ele geçireceğini rüyasında görmesi üzerine, bunu önlemek için İsrailoğulları’ndan kim erkek çocuk doğarsaydı onu öldürtürdü.

Hz. Musa dünyaya gelince, Firavun tarafından öldürülmesin diye tanrı Musa’nın annesine:

“Musa’yı bir sandığa koy ırmağa at; korkma ben onu korurum” diye vahiy gönderiyor. Musa’nın annesi gerekeni yapıyor ve son olarak ırmaktan Firavunun evine çekilen bir kanala girip doğruca Firavun’un evi önündeki havuza atılıyor.

Firavun ailesi onu alıp büyütüyor ve zaman içinde bildiğimiz Hz.Musa olarak tarihe geçiyor.

Hikaye çok uzun; ancak ben bir şeyler anlaşılsın diye özetle sundum. Bu efsane hem Tevrat'ta, hem de Kuran'ın birçok yerlerinde uzun uzadıya anlatılmıştır.⁽²⁰⁾

İşte Kur'an ve Tevrat'ta anlatılan bu efsane bile Musa için söylenen yeni bir şey değildir. Musa'dan yaklaşık 12 asır önce Akad kralı 1. Şargon (İÖ.2340-2284) hakkında da böyle bir efsane vardır.

Tabletlerde anlatıldığına göre Sami asıllı 1. Şargon, dönemindeki kralın gördüğü kötü bir rüya nedeniyle annesi, belki oğlumu ortadan kaldırır diye onu ziftlediği bir sepete bırakıp nehre atıyor (aynen Musa efsanesi gibi) Daha sonra bir bahçıvan onu bulup kendi evine götürüyor; çocuk kralın sarayında içkici başı olarak çalışıp zaman içinde yönetime el koyuyor ve başarılı bir yönetici olarak Akad kralı 1. Şargon adıyla tarihe gidiyor.⁽²¹⁾

b- Kuran'a göre Hz. İsa tanrı tarafından alınıp göklere götürülmüş.⁽²²⁾

Bu olay da yeni değildir. Mısır'da İsis'in eşi Osiris, Mezopotamya tarafına geçince, yetkilerini kendi hanımı İsis'e devrediyor. Daha sonra dönerken kardeşi "Sath" kıskançlıktan onu öldürüp parçalarını da Mısır'ın değişik semtlerinde dağıtıyor. Eşi İsis buna çok üzülüyor ve gidip onun tüm parçalarını topluyor. Osiris bir daha hayat buluyor ve son olarak göklere çıkıyor.

İlginçtir ki, Sümer mitolojisiyle Kuran'da anlatılan rüyalar detaylarına kadar birbirleriyle çıkışıyor. Mesela, Yusuf peygamber döneminde Mısır kralı iki rüya görüyor veya rüyasında iki nesne, ineklerle-başaklar görüyor.⁽²³⁾

Nedense Sümer mitolojisinde de rüyalar veya görülen nesneler genelde ikili oluyordu.

Göklere çıkma konusunda benzer bir olay Tevrat'ta da var. Adem'in çocukları hakkında bilgi verilirken, torunlarından Hanok'un 365 yıl yaşadıktan sonra tanrının onu yanına aldığı yazılı.⁽²⁴⁾

Söz İsa'nın göklere çıkmasından açılmışken Muhammed'in bir taktiğinden söz etmeden geçemem. Muhammed Yahudileri kazanmak veya tepkilerini azaltmak için Musa'yı değişik vesilelerle kullanmıştır. Örneğin, bir Yahudi "Musa büyüktür!" diyor, bir Müslüman da "Hayır Muhammed büyüktür!" derken; Müslüman olan kişi Muhammed'den de cesaret alarak Yahudi'yi dövüyor. Bunun

(20) Tevrat Çıkış, 2/1-10; Taha suresi, 39. ayet.

(21) M. İlmiye Çığ, İbrahim peygamber, s.110.

(22) Kuran Al-i İmran suresi, 55; Nisa suresi, 159. Ayet.

(23) Alberto Carlo Carpiceci, Art and History Egypt, Italya 1994, s.5; Tevrat, Tekvin bölümü, 5/23-24. Yusuf suresi, 43. Ayet.

(24) M. İlmiye Çığ, İbrahim Peygamber, s. 109, 154.

sonucu olarak Yahudi Muhammed'e gidip olup bitenleri anlatınca, Muhammed şu yanıtı veriyor:

“Beni Musa'ya tercih etmeyin. Çünkü bana göründü ki kıyamet günü herkes baygınlık geçirmişti. Ben kalkıp baktığımda Musa Arş'ın direğinden tutmuş duruyordu. Ben, acaba kendisi baygınlık geçirmemiş miydi, yoksa geçirmişti de herkesten önce mi kalkmıştı bilemem” diyor ve böylece bir noktada Musa'yı bir taktik olarak kendisinin önüne geçiriyor.⁽²⁵⁾

Muhammed bir diğer sözünde “Azrail Musa'nın ruhunu almağa gelince Musa onu tokatlayıp bir gözünü de çıkarıyor. Azrail o şekilde tanrıya dönünce o kendisine, “Git Musa'ya söyle elini bir öküzdün sırtına vursun ne kadar koparırsan o kılların sayısı kadar yaşayabilirsin... Fakat sonunda ille de ölümü tadacaksın!” de, diyor.

Azrail geri gelip olup bitenleri kendisine anlatınca Musa bu sefer, “Madem en son ölümdür o zaman şimdi olsun!” diyor ve rıza gösteriyor.⁽²⁶⁾

Musa'yla ilgili benzer hadisler çoktur. Mesela, Muhammed Miraç gecesi, bir günde kılınması gereken namazları elli vakit olarak tanrıdan alıp dönünce, göklerde Musa'yla karşılaşılıyor. Musa kendisine, insanların elli vakit namaz kılmayı kaldıramayacağını söylüyor ve “Allah'a git indirim için ricada bulun!” diyor. Çünkü Musa'yla ilgili Kuran ve Tevrat'ta varolan bilgilere bakıldığında, o kendi peygamberliği döneminde tanrıya epey itirazlarda bulunmuş ve tuttuğunu da koparabilmişti.

İtirazların sonuç getireceğini bildiği için bunu Muhammed'e önermiş! Musa'nın önerisi üzerine Muhammed birkaç kez tanrıya gidiyor; tanrı her seferinde belli bir indirim yapıyor ve en son günde beş namazda karar kesinleşiyor.⁽²⁷⁾

Aslında Muhammed'in bu taktiği iyi. Çünkü nasıl olsa Musa ölmüştü, kalkıp kendisinden yönetimi devralamazdı. Aynı şeyi İsa hakkında da yaptığını görüyoruz. Örneğin, “Hz. İsa göklerden inip adaleti sağlayacak, haçı devirecek, domuzu öldürecek, cizyeyi kaldıracak, millet öylesine zengin olacak ki, sadaka verecek adam bulamayacak” diyor.⁽²⁸⁾

(25) Tecrid-i Sarih, no:1080, Müslim Fedail no: 2373, El'İü'lüü ve'l Mercan, no: 1534-5; İbrahim Canan, K. Sitte, 12/344, hadis no: 4337, Buhari, Müslim, Ebu Davud ve Tirmizi'den naklen.

(26) Tecrid-i Sarih, no: 659; Müslim Fedail, no: 2372; El'İü'lüü ve'l Mercan, no: 1533.

(27) Tecrid-i Sarih Diyanet Tercemesi, no: 227 ve 1551 hadisler. Buhari, Müslim, ve diğer hadis külliyyatı Namaz bölümünde.

(28) (a) Buhari, Mezalim 31, Enbiya 49,Büyu 102; Müslim, İman 155, Ebu Davud, Melahim, hadis no: 4324, Tirmizi Fiten 54 vd)

(b) Markos incili, 15/22-47; 16/9-20; Kur'an'dan, Nisa suresi, 156-157; Al-i İmran suresi, 55. ayet

Muhammed'in bu taktiği yeni değil; daha önce İsa da bunu uyguluyordu. Muhammed nasıl “Ben Miraç gecesi Musa’yla görüştüm...” demişse, İsa da “Ben Musa’yı görüp kendisiyle konuştum” diyordu. (Markos İncili, 9/4)

Hadisler şöyle dursun; Muhammed kendi Kuran’ında bile İncillerden daha fazla İsa’ya acayip şeyler mal etmiştir. Örneğin; İncil’e göre İsa kendi kavmi tarafından yakalanıp öldürülüyor ve bir mağarada oyulan kabirde gömülüyor. Bunu, ona hizmet eden Mecelleli Meryem’le onun annesi Meryem biliyor.

Ancak daha sonra Allah tarafından bir daha canlanıp göklere götürülüyor. Muhammed’s’e bunu da kabul etmiyor. O kendi Kur’an’ında, “Hayır, İsa bir çarمیha gerilip öldürölmemiştir. Onun yerine başka biri çarمیha gerilmiştir” diyor.^(b) Muhammed’in, Musa hakkında yaptığı gibi İsa için de benzer açıklamaları politik maksattan öte bir şey içermiyor. Ben (kısa da olsa) ileride İsa ve İbrahim’in taktikleri hakkında “Muhammed tanrıya inanır mıydı yoksa” başlığı altında ayrıca bir açıklama yapacağım.

c- Kuran’da⁽²⁹⁾ ve Tevrat’ın Eyüp bölümünde anlatılan, Eyüp peygamber efsanesi bile bir Sümer mitolojisine dayanır. Gayem burada onun efsanesini anlatmak değil; demek istediğim, bu efsanenin çok eskilere dayanmış olması. Konu hakkında altı tablet bulunmuş, bunların ikisi İstanbul Arkeoloji müzesinde (Nİ.4587), diğer dördü de ABD Philadelphia Üni. Nippur koleksiyonu bölümünde bulunuyor; toplam 135 satırdır. Tabletlerde anlatıldığına göre Eyüp efsanesi Tevrat’tan en az bin yıl önce kaleme alınmıştır.⁽³⁰⁾

d- Tevrat ve Kuran’da⁽³¹⁾ deniliyor ki, Hz. Musa asasını (bastonunu) Mısır’daki sulara değdirince hepsi kana çevrilmiş. Tabi ki Kur’an ve Tevrat bunu bir mucize olarak anlatıyorlar. Bu efsane bile Sümer mitolojisinden kalmadır.

Olay şu: Aşk tanrıçası İnanna, bir gün bahçıvan şukallituda’nın bahçesinde uykuya dalarken kendisi gidip onunla cinsi ilişkide bulunduktan sonra kayıplara karışıyor. İnanna onu bulamayınca ceza olarak memleketin tüm sularını kana çeviriyor. Bu yüzden halk belli bir süre su sıkıntısı çekiyor. Tabletteki yazı uzun; ancak okunan 200 satırlık bölümde bunlar anlatılıyor. Konuya ilişkin ele geçen tabletler İstanbul Arkeoloji müzesindedir.⁽³²⁾ Vurgulamak istediğim, bu masalların bile Kur’an ve Tevrat’ın icatları olmadıkları; aksine eski mitolojik olayların bir aktarımı olmalarıdır.

(29) Sad suresi 41-44.

(30) Bunun tam tercemesi, S.N. Kramer’in Tarih Sümer’de Başlar, bölüm.15 ile The Sumerians, s.125-129’da vardır.

(31) Çıkış, 7/17; A’raf suresi,133. ayet

(32) İstanbul Arkeoloji müzesi, Nİ.3052 ve 9722. Ayrıca Samuel N. Kramer’in Tarih Sümer’de Başlar adlı yapıtının 12. bölümünde bunun tercemesi vardır.

e- Kuran’da ⁽³³⁾ anlatılan İbrahim peygamberin, dönemin yöneticileri tarafından ateşe atıldığı, fakat Allah’ın, “Ey ateş İbrahim’e serin ol” demesi üzerine ateşin onu yakmadığı efsanesi meşhurdur. Bu da çok eski mitolojilere dayanır.

Bu inanç, Muhammed’den asırlar önce hem İranlılarda, hem Lidyalılarda, hem de Babil’lilerde vardı. ⁽³⁴⁾

Bugün bile ateşe girip yanmayan insanlar yok mu! Televizyonlarda sık sık görüyoruz ki, insanlar uzak doğuda ateş koru üzerinde epey mesafe yürüyorlar, hiçbir şey de olmuyor. Hatta aynı uzak doğu insanları, değil ki “Rufâî” tarikatı mensuplarının yaptıklarına benzer böyle şiş gibi basit nesneleri; kılıç gibi demir parçaları alıp kafalarının bir tarafından giririp öbür tarafından çıkartıyorlar ve uçlarına da ağır bir şeyler asarak yürüyorlar, hiçbir şey de olmuyor.

Herhalde kalkıp yaptıklarına karşı bunları peygamber ilan etmeyiz. Aslında, Kur’an Allah’ının (varsa eğer) bu gibi masalımsı ve yararsız şeylerle insanların kafasını karıştıracasına, onların dili, ırkı, coğrafyası, rengi... ne olursa olsun bir arada nasıl barış içinde, mutlu olarak yaşayabilecekleri bir dünya modelini gösterseydi herhalde daha makbule geçerdi.

Şunu da belirtiyim ki, İbrahim peygamber Kur’an’ın belirttiği gibi böyle güçsüz, kimsesiz biri değildi. O günkü koşullara göre onun yendiği topluluklar bile vardı. Askerî gücünün korkusundan, gittiği bazı yerlerde krallar onu karşılamağa gelirdi.

Sadece kendi evinde 318 özel asker (tabir caizse bugünkü özel tim gibi) her an için hazırды. Bütün bunlar Tevrat’ta anlatılıyor. ⁽³⁵⁾

Şunu da belirtiyim ki Tevrat’ta, Kuran’da anlatılan İbrahim’in ateşe atılma efsanesine rastlamadım. Burada şunu sormak lâzım: Diyelim Yahudiler Tevrat’ı yazarken hoşlarına gitmeyen bazı şeyleri içine almadılar. Peki İbrahim peygamberi aşırı derecede sevdikleri halde durup dururken neden onun bu mucizesini Tevrat’a yazmadılar!

Anlatılan efsane çok eskilere dayanır, böyle bir hadise yaşanmış mı yaşanmamış mı bir kere meçhul. Farz edelim ki İbrahim ateşe atılıp kurtulmuş. Bunu olağanüstü bir olay olarak algılamak doğru değildir. Çünkü olabilir ki İbrahim’e karşı böyle bir teşebbüs olduktan sonra kendi askerleri onu kurtarmış ve bu yüzden Filistin-Hicaz bölgesine kaçmak zorunda kalmış veya ateş başındaki görevliler de

(33) Enbiya suresi, 69. Ayet.

(34) M. İlimiye Çiğ’in, İbrahim peygamber adlı yapıtı, s.152’de geniş bilgi vardır.

(35) Tekvin bölümü, 14/14-24.

yöneticilerden memnun olmadıkları için kendisini serbest bırakıp onunla birlikte kaçmışlar. Bu konuda başka yorumlar da mümkün.

Fikir olsun diye birkaç örnek sundum; yoksa kökleri eski mitolojilere dayanan bu gibi efsane örnekleri Kuran’da hayli fazladır.

Kitapta ele alınacak konular ileriki aşamada zengin bilgi ve belgelerle izah edilecektir; ancak işlenecek mevzular, verilecek örnekler önemli olmakla birlikte sayısal olarak pek fazla değildir. O nedenle, aşağıda gerek Sümerlerden, gerekse Muhammed’den önce Cahilliye devri denilen dönemin yaşam biçimlerinden kısa bazı genel bilgiler vermek istiyorum. Bunların da Kur’an’ın dayandığı kökene katkıları olacaktır.

- Kuran’da alış-verişin helâl, riba/faizinse haram olduğu birçok yerde yazılıdır. Bakara suresi 275. ayetinde riba yiyenlerin cezasından söz edilirken, bunun nedeni olarak da onların “alış-veriş de riba gibidir dedikleri” gösterilmiştir. Devamlı, “Halbuki alış veriş helal, riba ise haramdır” açıklaması yapılıyor. Al-i İmran suresi 130. ayetinde, “Ey iman edenler! Öyle kat kat katlayarak faiz yemeyin” deniliyor.

Nisa suresi 160-161. ayetlerinde ise özet olarak, “Yahudilerin gerek zulümlerinden, gerek çoğu insanları Allah yolundan çevirmelerinden, gerek yasaklandığı halde riba/faiz yemelerinden ve gerekse insanların mallarını haksız yere yemelerinden dolayı, daha önce kendilerine helal kılınan temiz nimetleri biz (Allah olarak) kendilerine haram kıldık” diyor.

Temiz nimetlerden hangilerinin haram kılındığına ilişkin açıklama ise Kur’an’ın başka ayetlerinde yapılmıştır. Örneğin; En’am suresi 146. ayetinde, “Biz Yahudilere tüm tırnaklı hayvanları haram kılmıştık. Ayrıca onlara sığır ve koyun sırtlarında, bağırsakları üzerinde ve kemikle karışan kuyruk kısmından başka yerlerdeki yağları da yasaklamıştık. Azgınlıkları nedeniyle bunu (onlara) ceza olarak yaptık. Biz (Allah olarak) sözümüzde dururuz.” diyor.

Konuya ilişkin Al-i İmran suresi 93.ayetinde, “Tevrat indirilmeden önce İsrailoğulları’na tüm yiyecekler helal kılınmıştı” derken, Nahl suresi 118. ayetinde yine konuya atıfta bulunarak, “Daha önce sana anlattıklarımızı Yahudilere haram kılmıştık. Böyle yapmakla biz onlara zulmetmedik; onlar kendilerine zulmediyorlardı” şeklinde aynı temayı bir daha işliyor.

Ben bu efsanelerle zaman geçirmek istemiyorum; ancak şunu diyorum ki, eğer tanrı kendine itaatsızlıktan dolayı bazı nimetleri insanlara yasaklıyorsa, o zaman neden şimdi yapmıyor? Çünkü nerdeyse onun gönderdiği dinin defteri

dürülmek üzere; neden eskiden hep Yahudilerle uğraşıyordu da şimdi ise bir şey yapmadan dünyada varolan mezalimi seyrediyor!

Sümer kanunlarında ise, faiz konusu Kur'an gibi sadece vaz'u nasihatle geliştirilmemiş; tersine, faizcilik yapanlara uygulanması gereken cezadan da söz edilmiştir. Ammi Şaduga kendi fermanında, "Faizcilik yapan kişi, o malın altı katı ceza ödemek zorunda. Şayet ödeyecek gücü yoksa öldürülecektir" demiş. (md.5)

Faizciliğin cezası Orta Asur kanunlarında da ağırdı.⁽³⁶⁾ Sümerlerde faizle verilen borca, "Melketum/Hubullu", faizsiz borca da -ki İslam'da buna "Karz-ı Hasen" denir- "Tadmigtum" deniliyordu. Yine Sümerlerde faize "şibt/şibtum" deniliyordu.⁽³⁷⁾

Sümerlerden sonra diğer topluluklarda da zaman zaman buna uyulduğu görülüyor. Hatta Muhammed'den önce Mekke'de müşrikler de faizin kötü olduğunu kabul ediyorlardı. Örneğin; Muhammed'in dayısı Ebu Veheb (veya Velid bin Muğire) halka şöyle sesleniyordu: "Ey Kureyş halkı, aman şu Kabe'nin tamiri için vereceğiniz mal/para helal olsun. Sakın fuhuş, riba/faiz ve haksız yollardan temin edilen mallardan olmasın."⁽³⁸⁾

- Kuran'da anne-babaya gösterilmesi gereken hürmet ve saygı⁽³⁹⁾, sadece sözlü bir nasihat olarak dile getirilmiş; Sümer kanunlarında anne babasına karşı gelen evlada verilmesi gereken maddi ceza da belirlenmişti. Mesela, Hammurabi, "Bir evlat babasını döverse onun eli bilekten kesilir" (md.195), Ana İttusu, "Eğer bir evlat babasına 'Sen babam değilsin' diyorsa, onun başı tıraş edilir ve köle olarak satılır" demişlerdir. (md.23)

- Kuran'a göre birine yapılan zina iftirasının cezası 80 değnek olarak belirlenmiştir (Nur suresi, 4. ayet). Bunun yaptırımını Orta Asur kanunlarında 40 sopa, bir aylığına kral hizmetinde bedava çalışmak, ayrıca para cezası ödemek ve başı tıraş edilmek üzere kendisine kölelik işareti vuruluyordu. (md.18/B)

- Kuran'da yetime verilen önem yeni bir hadise değildir; çoğu Sümer kanun yapımcıları kendi kanunlarında, "Biz dulu, yetimi, yoksulu... kimseye ezdirmeyeceğiz" gibi somut ifadeler kullanmakla birlikte; onlar, Kuran'ın kullandığı cehennem tehdidi yerine maddi cezalar uygulardı.⁽⁴⁰⁾

- Kuran'da kız çocuğa verasetten ayrılan payın erkek çocuğunun 1/2'si nispetinde olması hükmü de eskilere dayanır. Hatta Muhammed henüz peygamber

(36) Orta Asur kanunları, tablet B/7.

(37) A. Şaduga Fermanı, md. 2, 5, 7; Hammurabi Kanunları, md. 48, 70-d,- 74 ve 102; Tosun, Yalvaç, age. s.299-318.

(38) İbni Hişam, Siret, 1/194.

(39) İsrâ suresi, 24-25, Vb.

(40) Ur-Nammu, Önsöz, 162-168 ve Hammurabi Kanunları, md.159-165 ve 177.

olmadan bir kısım Arap kabileleri bunu uygulardı. İslamî kaynaklarda belirtildiğine göre bunu ilk ortaya çıkaran “Zül’mecasid’el Yeşküri’dır”. Sümerlerde, baba kızına çeyiz vermek zorundaydı; aksi halde öldüğünde erkek çocuğun payı kadar olmazsa da malından belli bir hisse kızına verilirdi. Hatta bugün hala bazı bölgelerde geçerli olan başlık parası Sümerlerden kalma ve Hammurabi’nin kanunlarında birkaç yerde de işlenmiştir.⁽⁴¹⁾ Muhammed’den önce bazı Arap kabileleri de kız çocuğa verasetten erkek payının 1/2’si nispetinde hisse verirdi. Muhammed bunu da kendi Kuran’ında resmi hale getirdi.⁽⁴²⁾

- İslam öncesi Araplarda bir erkek, hanımını 1. ve 2. sefer boşadıgında tekrar geri alabilirdi; 3. seferden sonra artık o çift bir daha evlenemezdi. Muhammed bu Arap adetini de beğenip kendi Kuran’ına aldı.⁽⁴³⁾

- Cahiliye döneminde bir kadın erkeklerle birlikte yarışmalara katılabiliyordu; özellikle de en büyük panayır olan Ukaz’a. İslam ülkelerinde bu özgürlük hala kadın için geçerli mi!⁽⁴⁴⁾

- Kuran öncesi dönemde şayet düşman olan taraftan biri, kadına/ kadınlara sığınsaydı (kadına verilen değerden dolayı) artık o insana dokunulmazdı.⁽⁴⁵⁾ Aynı adeti Muhammed de kabul etti. Mekke’nin fetih günü karşı taraftan bir/iki kişi, Ebu Talib’in kızı Ümmü Hani’ye sığınır; ancak Hz. Ali onları vurmak ister. Durum Muhammed’e aktarılnca “ Hayır Ümmü Hani’ye sığınan bu insanlara artık dokunulmaz” der, Arapların bir eski adetini onaylar.⁽⁴⁶⁾

- Cahiliye döneminde hac ibadetinin icra edildiği zamanlarda kadınlarla cinsel ilişkide bulunmak yasaktı; Muhammed bunu da İslama aldı.⁽⁴⁷⁾ Yeni doğan bir çocuk için “Akika” adı altında bir hayvan kesme adeti daha önce Araplarda uygulanıyordu.⁽⁴⁸⁾ Muhammed bunu da kabul etti.

- Hatta Muhammed kendinden önceki yaşantıya Cahiliye dönemi yakıştırması yaptığı halde onların yaptıkları birçok iyilikleri, kendisi tarafından hiç de yapılmamıştır. Mesela, Abdullah bin Ced’an her gün halka seslenerek “Kimin evinde yemek, et, yağ yoksa gelsin bizde yesin” diyordu ve gelenlere de hayvan kesip yediriyordu.⁽⁴⁹⁾

(41) Nisa suresi 11 ve 176. ayetleri; Hammurabi K. md. 178-185; İbni Habib, Muhabber, 325.

(42) İbni Habib, Muhabber, s.224-236; Cevdet Ali, “el’mufasssal” 5/563, Hufi, El’mer’etü fi-ş’şeriat-ı İslamiyye, doktora tezi, s.332-340.

(43) İbni Habib, Muhabber, s. 308, Bakara suresi, 229. ayet.

(44) İbni Hişam, Siret, s.1/26; İbni Sad, Tabakat-ı Kubra, 1/90; İsfahanlı Ebu’l Eerec, Aganî, 11/164.

(45) İbni Habib, Munammak, s. 203; Belazuri, Ensab’ul Eşraf, 1/130.

(46) Tecrid-i Sarîh, Diyanet tercemesi, no: 230; Tac hadis kitabı, 4/400 Buhari, Ebu davud ve Tirmizi’den naklen; Zehabi, Siret-i Alam, 2/313; İbni Kesir, El’Bidaye..., ve Halebî, İnsan’ul Uyun, Mekke’nin fetih bölümü.

(47) Bakara suresi, ayet 197; En-Nabigat Zubyanî, Divan, s.101.

(48) İbni Esir, Usd. no:7527,7530.

(49) Halebî, İnsan’ül Uyun, Hilf kısmı,1/131.

- Sümerlerde bugünkü dünya devletlerinde uygulandığı gibi tüm çalışanların ücretleri kanunla belirlenirdi. Mesela, Hammurabi kanunlarının 274. maddesinde zanaatkarların, mühür kazıcıların, keçe yapımcılarının, kuyumcuların, kendir dokuyucularının, marangozların, yapı ustalarının, dericilerin ücretleri belirlenmişti. Diğer meslek erbabının ücretleri de değişik maddelerde belirlenmişti. Sümerler zamanında bugünkü gibi olmazsa da vali, belediye reisi vardı ve bunlara “Kazannu” denirdi.⁽⁵⁰⁾

- Eldeki verilere göre evlat edinme adeti Sümerden kalmadır; kim bilir belki daha eskilere de dayanır. Sümerler, evlat edinen kişinin hakkına çok önem verirlerdi. (H.K. md.185-191) Bilindiği gibi Muhammed de Zeyd adında birini evlat edinmişti.

Yine Sümerlerde çocukları süt annelerine vermek meşhurdu. Tıpkı Muhammed’in, Sadoğulları’ndan süt annesi Halime’ye verildiği gibi. Sümerlerde bunun için ayrıca kanunlarda yazılmak suretiyle haklar belirlenmişti.⁽⁵¹⁾

- Hammurabi ve diğer Sümer kanunlarında yalancı şahitlere verilen ceza çok ağırdı. (H.K. md. 1-4) Ayrıca Sümerlerde alın terine önem verilirdi. Ana İttusu, “Çalışan bir insan şayet hastalanır veya ölürse onun biriken ücretleri ödenmelidir” diyordu.⁽⁵²⁾ Burada şunu eklemekte fayda var: Aslında insanlığın geçirdiği evrim sonucu her sonradan gelenin bir öncekine nispeten toplum için daha yararlı şeyler ortaya koyması gerekir; günümüzde bazen bunun tersi olduğu gibi, Muhammed dahil Sümerlerde de bazı yöneticiler zaman zaman bu durumun tersini uygulamışlar. Örneğin, Hammurabi’den yaklaşık üç asır önce yaşamış olan Ur-Nammu (İ.Ö.2111-2084) kendi kanununda, “şayet bir insan başka birinin ayağını veya kemiğini kırsarsa veya burnunu keserse para cezası öder (idam edilmez)” demiş.⁽⁵³⁾ Yani bundan dört bin yıl önce kendisi (modern anlamda olmasa da) kısas cezasını uygulamamış; ama kendisinden asırlar sonra gelen ve ağırlıklı olarak kanunları Tevrat ve Kuran’a temel teşkil eden Hammurabi (İ.Ö.1792-1750) ise kanununda göze göz, buruna burun, kulağa kulak, yaraya karşı yara açma... diyerek kısas cezalarını getirmiştir. Bunu ileride cezalar konusunda göreceğiz.

- Muhammed, bedevî Arapları (ganimet, carie, talan gibi primlerle harekete geçirerek) nasıl birleştirdiyse, kendisinden yaklaşık 2400 yıl önce yaşayan Hammurabi de bölgesindeki insanları bir arada idare edebilmiştir: İş başı yaptıktan sonra Mezopotamya’da o dönem varlıklarını sürdüren büyük-küçük şehir devletlerini kendi kontrolü altına almış ve Sümer-Akad ülkelerini (o günkü koşullara göre) nerdeyse bir imparatorluk haline getirip Babil’i başkent yapmıştı. Ortaya

(50) Hammurabi K. md. 241-277; Orta Asur kanunları, md.6, Tablet/B.

(51) Hammurabi K. md.194.

(52) Ana İttusu Kanunları, kol 4/13.

(53) Ur-Nammu Kanunları, md.15-16.

koyduğu bu harikalardan dolayı herhalde kalkıp da onu peygamber ilan etmeyiz.

– İslam’daki abdest ve boy abdesti gibi temizliklere Sümerler de dini törenler için önem verirdi. Somut bir örnek vereyim. Onlardan kalma tabletlerde, düşmanları tarafından şehirlerinin harabeye dönüştürülmesi sonucu söylenen bir şiirde özetle şunlar yazılı: “artık öyle oldu ki törenlerde yıkanamaz olduk. Kirlilik bizim kaderimiz oldu. Sıfatımız bile kirlilikten değişti”. Hatta İslamiyette her abdestte yıkanması icabeden burun ve ağız yıkaması da yaygın olmamakla birlikte Muhammed’den önce Araplarda uygulanıyordu. Sabun bile Sümerlerin icadıdır.⁽⁵⁴⁾ Bilindiği gibi Kuran’a göre (Bakara,142-145; Yunus, 87. ayetler) namazda Kabe’ye yönelmek şarttır. Bu yöne de Kible denir. İşte kimi tarihçiler, bu ismin Hititlerin, “Kibele” tanrıçasından esinlenerek daha önce Arap müşrikleri tarafından benimsenip Muhammed’ce de kabul edilip tanrı buyruğu olarak Kuran’a alındığını belirtiyorlar. Sasanilerin ibadet esnasında doğu tarafına yöneldikleri bir gerçektir. Burada diyebiliriz ki, bu inanç da diğerleri gibi eski mitolojilerin bir devamı olup köken itibarıyla bir güneş putperestlikten gelmez. Bu konuda Wensinck Ansiklopedisi “kible” maddesinde detaylı bilgiler vardır. (6/666)

– Sümerlerde sistem öylesine kurumlaşmıştı ki, “Musaddinu” denilen vergi toplama memurları vardı; onlarda vergi mükellefine “Nasi bilti” denirdi.⁽⁵⁵⁾ Kuran’da ise bir nevi vergi olan zekat toplama memurlarına “Amilun” denir. (Tevbe suresi, 60. ayet) Bilindiği gibi Kuran, inananlardan aldığı vergiye zekat adını koymuş. Aslında halktan alındıktan sonra ister adı zekat olsun, ister başkası olsun bu o kadar önemli değildir. Ancak Muhammed’in taktiğiyle bunu (cahil halktan) almak daha kolay; bilgisizler, cenneti, cennetteki hurileri kapmak için zekat şöyle dursun çoluk çocuğunu bile aç ve açıkta bırakıp kendi malını verebilirlerdi. Fakat günümüz dünyasında böylesine aslı esası olmayan bu gibi hayali vaatlerle kimse malını vermez, cenneti kazanma pahasına kimse zekat vermez. Gerçekten pratikte bu artık mümkün değildir. Bu konuda zengin olan sayısız Müslümanların örneği ortada: Zekat vermemek için (ki zekat formülüyle yoksullara bakmak zaten şeref kırıcı bir olaydır) hep hile-i şeriyye denilen kaçamak yollara başvuruyorlar.

– Bugün nasıl devlet yetkilileri tabii afetler sonucu mağdur olanların devlete olan borçlarını ya tamamıyla veya kısmen affediyorsa, bundan yaklaşık 4500 yıl önce Urukagina iş başı yapar yapmaz insanların ödeyemedikleri borçlarını affeder, bazı vergilerde indirim yaptığı gibi ücretlerde de fiyat ayarlaması yapar. Borç, hırsızlık ve cinayetten hapis yatan Lagaş’ı serbest bırakır/genel af ilan eder.⁽⁵⁶⁾

(54) S. N. Kramer, The Sumerians, Their History, Culture and Character, Chicago,1965, s.143; İ. Habib, age, 319; Halebi, İnsan’ül Uyun,1/425.

(55) Ammi Şaduga Fermanı, md.1, 4, 11, 14; Hammurabi K. md. 36, 38, 41.

(56) Urukagina Sosyal Reform Kanunları, kol 9-12.

- Kuran'ın değişik yerlerinde tartı ve ölçülere dikkat edin, bu konuda dürüst davranın denir. (Mutaffifin suresi gibi) Fakat ahiret tehdidi dışında herhangi bir yaptırım söz konusu değildir. Sümer kanunlarında ise bu konuda dürüstlük önerilmekle birlikte aksine hareket edenlere uygulanan cezadan da söz edilmiştir.⁽⁵⁷⁾

- İslamiyete göre şayet bir cariyeye efendisine bir çocuk doğurursa artık cariyelikten kurtulup hür kadınlar statüsüne girer.⁽⁵⁸⁾ Sümerlerde de efendisine çocuk doğuran bir cariyeye artık özgürlüğüne kavuşurdu.⁽⁵⁹⁾ Sümer kanunlarının şiir biçiminde, Kuran'ın da kafiyeli, edebi bir üslupla yazılması dikkat çekici! Doğrusu, Muhammed'in burada da eskileri taklit ettiğini görüyoruz. Yoksa bu benzerlik tesadüfî mi!

Kuran'da anlatılan tüm ahlaki kurallar Sümerlerden kalma tabletlerde vardır. Lagaş'ın adaletle meşhur olan yerel tanrıçası Nanşe'ye ait bulunan 19 tablet ve yaklaşık 500 sayfalık bir ilahiden kısa bir kesit vermek istiyorum: Ben kraliçe Nanşe, yetimi, insana insanın yaptığı zulmü bilirim. Ben yetimin anası, dula özen gösteren adil biriyim. Ben mazlumların sığınağıyım. Günahta sınırı aşanlara ve kuralları çiğneyenlere öfkelenirim... demiş.⁽⁶⁰⁾

- Muhammed'den önceki Arap toplumunda “kasame” diye bir gelenek vardı: Herhangi bir köy, kasaba veya şehirde faili meçhul bir ölü bulunduğunda, o yerin sakinlerinden elli kişiye, “Ne ben bu adamı öldürdüm, ne de katillerden haberim vardır” şeklinde yemin ettirilir, öylesine onlardan vazgeçilirdi.⁽⁶¹⁾ Muhammed bunu da beğenip kendi sistemine aldı.⁽⁶²⁾ Demek ki Muhammed'in Allah'ına kalırsa, diyelim İstanbul gibi 12 milyonlu bir şehirde veya Türkiye'nin herhangi bir köyünde bir faili meçhul cinayeti işlense, o yerin sakinlerinden 50 kişi bir yerde toplatılır, onlara adı geçen yemin ettirilir ve bu yöntemle suçlu bulmaya çalışılır. O günkü koşullarda -hiç yoktansa misali- böyle bir yöntemle başvurmak normal sayılabilirdi; ancak bunu bir tanrı emri sayıp sonsuza kadar geçerlidir önermesini getirmek, yanlış bir şeydir.

Evet, sosyal hayatla ilgili Sümerlerden ve Muhammed'den önceki dönemden benzer örnekler çoğaltılabilir; bunları anlatmaktan kasıt, Kuran'daki bilgilerin Muhammed tarafından ortaya atılması için eski mirasın yeterli olup olmadığını ortaya koymaktır. Bunları özet şeklinde sundum; ancak ileride daha detaylı bilgiler verilecektir.

(57) H.Kanunları, md.73.

(58) Bu konuda detaylı malumat “Kuranın Kökeni” adlı yapıtımda verilmiştir. shf. 293.

(59) H. Kanunları, md. 171.

(60) S.N. Kramer, Tarih Sümer'de Başlar, 14.bölüm.

(61) İbni Esir, “En'Nihaye”, 3/253; Zeyle-i, “Tebyin'ul Hakaik” 4/169; Merginanî, “El'hidaye” 2/515.

(62) Buharî, Diyat ve Ahkam; Müslim, Diyat; Ebu Davud, İbni Mace ve Tirmizî, Diyat; Nesâî, Kasame bölümünde.

- Dinlerle ilgili bakış açım farklı olmakla birlikte, bu konuda kitap yazarların ilki değilim; benim gibi eleştirel biçimde konuyu ele alan birçok yazar vardır; ancak ben bu yapıtımda rivayetlere değil; tablet gibi tarihi belgelerle Kuran'daki bilgilerin karşılaştırmasına önem veriyorum. Ayrıca ben Kuran'ın içinde kalarak, onun yetersizliklerini yine kendi ayetleriyle ortaya koyuyorum.

BİRİNCİ BÖLÜM:

KURAN'DA ÖNE SÜRÜLEN KAINAT YARADILIŞININ TARİHTEKİ KÖKENİ:

Bu bölümde gerek kainat ve insanın yaradılışıyla ilgili olsun, gerekse cennet ve cehennemle ilgili olsun Kuran'da varolan bilgileri Sümer mitolojisiyle karşılaştıracam. Gaye, (benzer efsanelerin hiç kimseye yarar getiremeyecekleri bir yana) bunların kutsal kitaplar öncesi mitolojik kökenli inançlar olduklarını ortaya koymak. Bu karşılaştırmayı yaparken de rivayetlere değil; 19. asırdan bu yana Mezopotamya'da yapılan kazı çalışmaları sonucu Sümerlerle ilgili ele geçen ve ilgili dallarda uzman olan bilim adamları tarafından okunup içerikleri dünya kamuoyuna sunulan tarihi tabletlere başvuracağım.

Sümerlerden kalma bu mitolojik inançları anlatan tabletlerin sayısı yarım milyonu bulmaktadır; 74 bini sadece İstanbul Arkeoloji müzesinde bulunuyor; bugüne kadar okunabileni çok azdır. Kim bilir geriye kalanlar da okunsa acaba daha neler ortaya çıkacak neler!

Bunların çoğu Chicago üniversitesi Doğu Enstitüsü, Pennsylvania Üniversitesi Babil kanunları bölümü, Philadelphia Üniversitesi Nippur koleksiyonu bölümü, İngiltere'nin British Müzesi, İstanbul Arkeoloji Müzesi, Berlin Müzesi, Yale Üniversitesi koleksiyonu ve Fransa'nın Louvre Müzesinde bulunmaktadır. Bu tabletlerin çözümünde emeği geçen Sümeroloji uzmanlarının sayısı epey fazladır; ancak Pennsylvania üniversitesinden Edward Chiera, Hugo Radau ve dünyaca ünlü araştırmacı Sümerolog Prof. Dr. Samuel Noah Kramer, Oxford üniversitesinden Stephen Langdon, Philadelphia üniversitesi Doğu Enstitüsünden Arno Poebel, Chicago üniversitesinden yine ünlü Thorlkid Jacobsen ve Henri Frankfort, Fransız Asurolog Vihcent Scheil ve Henri de Genouillac, İngiltere'den British müzesi eski konservatörü Cyril. J. Gadd ve tarihçi-asurolog L.W.King; Almanya'nın -özellikle-Berlin müzesinde bulunan tabletlerin çözümünde emeği geçen Heinrich Zimmern, ABD'den Doğu uzmanı William Albright gibilerin katkıları büyüktür.

Sümerlerden kalma tabletlerde anlatılan kainat, insanın yaradılışı ve cennet-cehennem efsanelerine geçmeden kısa bazı bilgiler vermem, konunun aydınlatılması bakımından yararlı olur.

İnsanın yaradılışından söz eden (Sümerlerden kalma) tablet sayısı ikidir. Biri 4 parça olup Philadelphia üniversitesi müzesi "Nippur" koleksiyonunda

bulunuyor; ancak dördüncü parçası henüz okunmuş değildir; bir diğeri de Fransa'nın Louvre müzesindedir. Bundan yaklaşık 5 bin yıl önce kaleme alınan bu tabletler, ilk önce Sümerce yazılmış, daha sonra Akadça'ya çevrilmiştir. Ayrıca “Gılgamış, Enkidu, Ölüler Diyarı” destanını anlatan tabletin giriş kısmı, yaratılış hakkında önemli bilgiler içermektedir. Bu da Philadelphia üniversitesi müzesi “Nippur” koleksiyonu kısmı (no.14068) ile “İstanbul Arkeoloji Müzesi” (Ni:2270, Ni. 4429) ve İngiltere'nin “British” müzesinde vardır. Bu destan on altı/16 parça ve 250 dize civarındadır.

Gılgamış tabletiiyle ilgili ilk açıklama 1930'da “R. Campbell” yayını tarafından yapıldı; daha sonra Alexandre Hiedel tarafından “The Gilgamesh Epic and the old Testament'te” İngilizce olarak yayınlandı. Bir de E. A. Speiser “Ancient Near eastern Texts'te” yayınlandı.

Son olarak S. N. Kramer bu bilgileri bir araya getirip yenilerini de ekleyerek “The Sumerians” adlı yapıtı, (s.197-205) yayınladı. Yine insanın nasıl yaratıldığı konusuna açıklık getiren bilgiler, kazmanın yaratılışını anlatan 108 dizelik tabletlerde mevcuttur.⁽¹⁾

Aynı zamanda hayvancılık tanrısı Lahar ile kız kardeşi zirai ürünler tanrıçası Aşnan efsanesini içeren tabletlerin giriş kısmında insanın yaratılışından söz edilmiştir. Bunlarda varolan bilgiler, ayrıca insanın niçin yaratıldığı konusuyla Adem ve Havva'nın çocukları Kabil/Kain ile Habil'in Kur'an ve Tevrat'ta anlatılan efsanelerin kökenlerine açıklık getirmektedir. Sümerler tarafından yazılan ve başlangıçta yerle göklerin tek bir parça olup daha sonra birbirlerinden ayrılarak bugünkü hale geldiklerini içeren tablet, yine Philadelphia üniversitesi Müzesi Nippur koleksiyonu kısmında (no,13887) bulunuyor.

Adı geçen efsaneleri anlatan tabletlerden bugüne kadar ele geçenlerin sayısı, yaklaşık olarak altmıştır. Bunlarla ilgili ayrıca kırık parçalar da bulunmuştur. Keza Sümerlerde iki kültürel tanrı olarak bilinen Emeş'le Enten kardeşler efsanesi, Lahar ve Aşnan efsanesi gibi kutsal kitaplardaki Habil-Kabil efsanesinin kökenine kaynak olabilecek bilgiler içerir.

Emeş'le Enten efsanesini anlatan tabletler üç bin dizeden fazladır; fakat uzmanlar tarafından bugüne kadar ancak bunların yarısı çözülebilmiştir. Tıpkı Habil'le Kabil'in hayvancılık ve ziraatla uğraşmaları gibi, Emeş'le Enten'in görevi de bitki, hayvan ve zirai konularda verimi artırmak.

Yine Habil-Kabil olayına benzer bir efsane aşk ve bereket tanrıçası İnanna'ya aşık olan çoban tanrısı Dumuzi ile çiftçi tanrısı Enkidu (efsaneyle

(1)

S. N. Kramer, Sümer Mitolojisi,s.103 ve 197)

göre Gılgamış'ın hizmetkarıymış) arasında yaşanmıştır. İkisi de İnanna'ya aşık oluyorlar, kalbini çalmak için de kendi ürünlerinden çeşit çeşit sunuyorlar. Sonunda İnanna çoban tanrısı Dumuzi'yi seçip onunla evleniyor.⁽²⁾

Cennetle ilgili tabletlere gelince; bunlar altı (6) sütun ve 258 satır halinde yazılmış, Philadelphia üniversitesi Müzesi Nippur koleksiyonu bölümünde (no. 4561) bulunuyor. Bir tanesi de “Louvre” müzesindedir. Bu tabletin adı, “Enki ve Ninhursag: Su tanrısının işleri”.⁽³⁾

Yine Cehennemle ilgili bilgiler “İnanna'nın Ölüler Diyarına İnişi” adlı miti anlatan tabletlerde vardır. Bunlar da Philadelphia üniversitesi müzesinde bulunup toplam olarak 14 parçadır. Bunlardan bir tanesi de İstanbul Arkeoloji müzesinde bulunuyor (Ni.2429). Yine cehennemden/yeraltı dünyasından söz eden ve kral Ur-Nammu'nun ölümünü konu alan bir tablet İstanbul Arkeoloji Müzesi'ndedir. (Ni.4487).⁽⁴⁾

Yaradılış ve cennet-cehennem hakkında yararlandığım tabletlerle ilgili bu özet bilgileri sunduktan sonra, ilkin yaradılış ve cennet-cehennem hakkında hem Sümerlerde, hem de Kuran'da varolan bilgilerin bir tespitini yapacağım, daha sonra bunların ortak yanlarından bir kesit sunacağım.

a-) SÜMERLERDE KAINATIN YARADILIŞ EFSANESİ:

Az önce kendilerinden söz edilen tabletlerden özellikle, “Gılgamış, Enkidu ve Ölüler Diyarı” adlı şiirsel biçimindeki mitin giriş bölümünde özetle şu bilgiler geçiyor:

Kainat henüz yok iken, “Nammu” adında bir tanrıça varmış. Onlar, bu tanrıçanın nereden geldiği, nasıl ortaya çıktığı konusunda herhangi bir yorum yapmış değiller; sadece kainatta ilk önce böyle bir yaratıcının varolduğuna inanıyorlardı.

Bu tanrıça günün birinde gök ve yerin hammaddesini oluşturan kozmik bir dağ yaratır, bundan da Gök tanrısı An ile yer tanrıçası Ki'yi meydana getirir.

Sümerler, tanrıları insan şeklinde kişileştirdikleri için eril ve dişil olarak düşünmüşler. Mitolojilerine göre tanrıça Ki, daha sonra Ninhursag (dağ kraliçesi) ki Sümerlerde bunun sembolü yıldızdı, Nintu (doğurgan kraliçe) ve Ninmah (yüce

[2] Sümerlerden kalma Habîl'le Kabil'in olayına benzer bir miti anlatan tablet, İstanbul Arkeoloji müzesinde vardır; Ni.4572; S. N. Kramer, Sümer Mitolojisi, s.137,178, 181 197; Tarih Sümer'de Başlar, 19. bölüm. Bu konularda daha geniş bilgi için prof. Kramer'in "Tarih Sümer'de Başlar" ve "Sümer Mitolojisi" adlı eserlerinde ayrıca ilgili tabletlerin tercemeleri vardır.

[3] Tarih Sümer'de Başlar, Bölüm 22. ile Sümer Mitolojisi, s.107-110.

[4] Tarih Sümer'de başlar bölüm 26 ve Sümer Mitolojisi, s.153.

kraliçe) gibi isimlerle isimlendirilir.⁽⁵⁾ Bu iki tanrının birleşmelerinden hava tanrısı Enlil doğar. İlginçtir ki Enlil, bu tanrılar tarafından yaratıldığı halde her nedense Sümerlerde birinci tanrı durumuna yükselir.

Bu tanrılardan da zaman içinde birçok tanrı ve tanrıçaların meydana geldiklerine inanırlardı. Tanrıların sayıları binlerle ifade edilebilecek kadar fazla. İnançlarına göre bu tanrılardan An, Enlil, Enki ve Ninhursag yaratıcı; kalanlara yönetici idi.

Burada yaradılış konusuna biraz ara verip farklı bir şeye değinmek istiyorum. Neden acaba bazı zamanlarda tanrılara dişil, bazı zamanlarda da eril olarak inanılmış ve Kuran'da da (her ne kadar Allah hiçbir şeye benzemiyor denilmişse de) tanrıya atıfta bulunurken hep erkeklerin zamir, fiil ve sıfatları kullanılmış, kadınlarınki hiç kullanılmamıştır...

Kısa da olsa buna yanıt vermekte yarar vardır. Eskiden başlamak üzere ta zamanımıza kadar dinlerin ve tanrıların varlıklarıyla ilgili gerçek bir çözülmeye (dönemlerin sosyal, ekonomik, teolojik, mitolojik, kültürel... ve toplumun şekillenmesinde etkili olan diğer faktörlere) gidilmeden, hakikat ortaya konamaz.

Benzer açıklamalarımın kimilerinin aklına, “Acaba bu adam kutsal dinleri inkar ettiği gibi Allah'ı da mı inkâr ediyordun?” sorusu gelebilir.

Bu eskiden beri sorula gelen çok basit, bazen de provokasyon niyetli bir sorudur. Bunun peşine takılırsak havanda su döver gibi konuyu amacından saptırırız. Gerçek şudur ki kadınlar, etkili oldukları dönemlerde anaerkil bir yapı oluşmakla birlikte, tanrı/tanrılar da buna göre oluşmuştur.

Bunun tersi durumunda ise, toplumda ataerkil bir yapı oluşmuş, buna bağlı olarak da erkek tanrılara inanılmıştır. Burada, “Tavuk mu yumurtadandır, yoksa yumurta mı tavuktan” misali, acaba tanrı mı bir zamanlar kendi varlığını insanlara bildirmiş, yoksa insanlar mı (çeşitli nedenlerden/ ihtiyaçlardan dolayı) gerek duyarak hayali tanrı/tanrılara inanıp onları istedikleri sıfatlarla vasıflandırmışlar gibi yararsız tartışmalara girmeyeceğim; burada başka bir şey söylemek istiyorum.

Belki tekrar olur ama, tanrıların eril ve dişil olma konusunda toplumlarda dönem dönem oluşan farklı inançlar, kadın-erkek cinsi arasındaki kuvvet dengesine göre şekillenmiş; bu iki cins arasındaki güç aynı zamanda hem tanrıların varlıkları (tabi ki başka nedenler de var; sadece kadın erkek ilişkisine mahsus ele almak yanlış), hem de cinsleri üzerinde etkili olmuştur.

(5) Sümerlerdeki tanrı isimleri konusunda Åke Sjöberg'in "Sumerians Temple Hymns"(1969) s.72-73'te geniş bilgi verilmiştir.

Bunu kısa bir örnekle açayım. Kadının ailede çocuk yetiştirip eğittiğine bakılarak (bir zamanlar) varlığına inanılan eğitim ilahı (Nidaba) dişil olarak kabul edilmiş. Yine kadın ev işlerinde aktif olduğu için giysi ilahının (Uttu) dişi olduğuna inanılmış. Aynı zamanda kadın çocuk yetiştirdiğinden (doğası gereği) -genelde erkeklerden daha merhametli olur inancından yola çıkılarak varlığına inanılan adalet ilahı (Nanşe) dişil olarak kabul edilmiştir. Kadınlar eskiden tarım ürünlerini yiyecek hale getirme konusunda (örneğin; el değirmeni bulma ve kullanma gibi) erkeklerden önde olduklarından, tarım ilahı (Aşnan) dişi olarak düşünülmüştür.

Eskiden aşk tanrıçasının dişi olduğuna inanmak da erkeklerin kadınlara karşı aşırı aşklarından kaynaklanmaktadır. Yine başlangıçta yer ilahının bir tanrıça (Ki) olarak düşünülmesi de dünyanın, bir annenin çocuğuna bakması gibi insanları beslemesinden kaynaklanmaktadır. Kadın cinsi merhametlidir, fazla eziyet çekirtmez düşüncesiyle cehennemdeki görevli tanrı “Ereşkigal” dişil olarak hayal edilmiştir. Örnekler çoğaltılabilir. Bu durum eril tanrılar için de geçerlidir. Burada çoğunlukla inançlar üzerinde etki yapan maddi koşullardır. Erkeklerin zaman içinde yaşam üzerinde etki yapan saban gibi şeyleri icat etmeleri ve buna kendi fizik güçlerini de eklemeleri sonucu, toplumda ataerkil bir yapı hakimiyeti oluşmuş, buna bağlı olarak da eril tanrılar öne çıkıp zamanla, değil ki kadına tanrıça olarak inanmak, nerdeyse kendisi insan bile sayılmama derecesine düşmüştür. Bu durum, Muhammed döneminde tam da zirveye (Hatice gibi istisnalar hariç) ulaşmıştı denilebilir.

İşte Muhammed ataerkil bir dönemin çocuğu olduğundan dolayı kadını 2. sınıf insan olarak ele aldığı gibi (bu konuda Muhammed ve Kurmaylarının Hanımları adlı yapıtımda geniş malumat vardır) inandığı Allah'ı hakkında bile Kur'an'ında kullandığı ifadeler hep erkekler için fiil, sıfat ve zamirlerdir. Tüm kutsal dinlerin ortaya çıktıkları dönemlerde artık ataerkil bir yapı hakim olduğundan, kadın cinsinden peygamber çıkmak şöyle dursun; nerdeyse insan bile sayılmama derecesine gelmiştir.

b-) SÜMERLERDE İNSANIN YARADILIŞI:

Tabletlerde anlatıldığına göre, tanrılara hizmet etsin diye insanın yaradılışı konusunda bilgelik tanrısı Enki'ye teklif götürülüyor; bunun sonucu olarak o da insanı şöyle yaratıyor: Deniz/ırmak altındaki kilden (hatta hangi ırmağın kilinden yaratıldığı bile tabletlerde geçiyor) insan şeklini yapıyor ve tanrıça ‘Nammu’ya, **“Ben senin dediğin yarattığı meydana getirdim sen de onun üzerine tanrıların görüntüsünü koy” diyor. Böylece insan tanrı şeklinde yaratılmış oluyor.**⁽⁶⁾

(6)

S. N. Kramer, The Sumerians, s.150-151.

İnsanı altı değişik tipte yaratıyor. Bu altı tipin ikisi tabletlerde okunabiliyor: Biri kısır kadın, bir diğeri de erkeklik ve kadınlığı belli olmayan insan tipi. Tabletler kırık olduğundan diğer dördü hakkındaki yazılar okunamamış. İlginçtir ki bu yaratma konusunun anlatıldığı tabletlerde İslamiyet'teki gibi insanın kaderinden de söz ediliyor.

Sümer inançlarında tanrı kainatı altı günde yarattı şeklinde bir bilgiye rastlanmadı; ancak onlara göre yaratılan ilk insanlar pek uygun çıkmamış; normal insan tipi birkaç denemeden sonra ancak ortaya çıkabilmiştir.⁽⁷⁾

c-) SÜMERLERDE CENNET İNANCI:

Tanrı Enki ile tanrıça Ninhursag'ı konu alan tablette cennet hakkında şu bilgiler var: Dilmun (Cennet) adında saf, temiz ve parlak bir yer vardır. Burada ne hastalık var, ne de ölüm. Tek kelime ile 'yaşayanlar ülkesidir'. Burada hiç kimse kimseye zarar vermez; yaşlılık, vücut ağrıları yok. Irmağı geçen (ki İslamda halk tabiriyle buna sırat köprüsü denir) artık mutludur.

Hemen şunu da belirtelim ki bu cennet, İslamiyetteki gibi insanlara ait olan bir cennet değildir; sadece tanrılara mahsus ve de Irak-İran sınırında Basra körfezine yakın bir bölgede hayal edilmiştir. Hatta daha eskilere ait bulunan kral mezarlarında yüzlerce kız ve kadın iskeletleri bir arada bulunmuştur. Kral ölünce bunlar canlı olarak onunla beraber geniş bir mezara konup üzerleri toprakla kapatılmıştır.

Bu gibi toplu iskeletler hem Sümerlerin kral mezarlarında, hem de Mısır'da firavun mezarlarında ortaya çıkmıştır. Demek ki Kur'an'daki gibi olmasa da bir biçimiyle ölüm sonrası hayata inanılmıştır. Eğer böyle bir inanç olmasaydı bunlar canlı olarak kralın mezarına gömülmezlerdi.

Tabi ki hayat durmuyor; zaman içinde daha farklı inançlar oluşup geliştirilmiş, sonuçta bu cennetin insanlara ait bir yer olduğu noktasına gelinmiştir. Kuran'da, **"Rabbinizden bir mağfirete, cennete koşuşun ki, o cennetin genişliği göklerle yer kadar olup takva sahipleri için hazırlanmıştır"** (A. İmran, 133) denilmiş ve bu cümle bir başka yerde, **"Rabbinizden bir mağfiret ve genişliği göklerle yer kadar olan bir cennete yarışın ki, o, Allah'a ve peygamberlerine inananlar için hazırlanmıştır..."** (Hadid suresi, 21. ayet) şeklinde bir daha tekrar edilmiştir (birçok konuda olduğu gibi burada da Kur'an'da lüzumsuz bir tekrar söz konusudur).

Sümer inançlarına göre bu cennette ilkin temiz su yokmuş; tanrı Enki, Güneş tanrısı Utu'ya talimat verince, o burada temiz su yaratmış; bunun sonucu

(7) İnsanın yaratılışı olsun, Cennet ve cehennemle ilgili olsun geniş bilgi Sümer Mitolojisi, s.107-110, 130, 153 ve Tarih Sümer'de Başlar adlı eseri, bölüm 22, 26'da vardır.

olarak o cennette bağlar, bahçeler, bitkiler, hurma ağaçları tıklım tıklım oluvermiş. Hatta bu cennette baldan söz ediliyor. Tanrıça Ninhursag bu cennette sekiz çeşit bitki yaratır. Bunların tadını merak eden Enki, hepsinden yiyince, kendisine dokunur ve sekiz yerinden hastalanır. Enki bu bitkilerden yediği için tanrıça Ninhursag ilk önce onu lanetler; ancak daha sonra her nedense kendisini bağışlar. Enki'nin ağrıyan yerlerinden biri de kaburga kemikleridir.⁽⁸⁾

d-) SÜMERLERDE CEHENNEM İNANCI:

Bu konudaki bilgiler özellikle, “İnanna'nın Ölüler Diyarına İnişi” adlı şiirsel biçimde yazılmış tablette yazılı. Tabi ki Sümerler cehennemi de cennet gibi kendi ülkelerinde bir bölgede hayal etmişler. Daha önce de belirtildiği gibi bu tabletlerde (İslamiyetteki gibi) Sümerlerin kadere inandıkları da yazılı.

Onlara göre suçlu olan kişinin, cehenneme varmadan hem ırmağı, hem de cehennem kapıcılarını geçmesi gerekir. Yine kendileri cehennemde görevlilerin varlığına ve bu görevlilerin suçluları alıp hak ettikleri yerlere götüreceklerine inanırlardı.⁽⁹⁾

Nasıl hava tanrısı Enlil, tanrıça Ninlil'le zina yaptığı için tanrılar meclisi tarafından Nippur'dan alınıp cehenneme gönderildiyse, bu tablette de çoban tanrısı Dumuzi'nin -Sümerlerde Dumuzi olan tanrı, daha sonra Tevrat'a Tammuz olarak geçmiş⁽¹⁰⁾- bir gün ölüler diyarına atıldığı, eşi aşk tanrıçası İnanna'nın kendisini kurtarmaya gittiği; ancak cehennem kapıcılarının onu içeri almadığı, en son cehennem tanrıçası “Ereškigal” izin verince cehennemin yedi kapısının açıldığı yazılı.⁽¹¹⁾

Sümerler, inandıkları cehennemi aynen İslamiyet'teki gibi suçluların yeri olarak tasavvur ediyorlardı. Ayrıca 1919'da Stephan Langdom tarafından çözümlü yayınlanan ve şu an Philadelphia üniversitesi müzesinde bulunan, Sümerlerin cehennemle ilgili inançlarını anlatan bir tablette, nerdeyse İslamiyetteki inanca tıpa tıpa uyan bilgiler yazılı. Mesela 7 cehennem ve onlardaki görevliler, oradaki azap vb. Sümerlerde ölümden sonra suçlu insanların içine düşecekleri yere (cehenneme) “Kur”, Yunanlılarda “Hades”, Yahudilerde de “şeo” denirdi.⁽¹²⁾

e-) TEVRAT'TA YARADILIŞ HİKÂYESİ:

Tevrat'ın hemen başında Tekvin bölümünün ilk cümlesinden başlamak

(8) Bu tabletin önemli bir tercümesi, “Tarih Sümer'de Başlar” 22. bölüm s.176 ve devamı ile “Sümer Mitolojisi, s.107-110'da vardır.

(9) Tarih Sümer'de Başlar, bölüm 13, s.102-103.

(10) Tevrat, Hezekiel, 8/14.

(11) Bu konuda Samuel'in hem Sümer Mitolojisi, s.153..., hem de Tarih Sümer'de Başlar, 26. bölümde geniş bilgi vardır.

(12) S. N. Kramer, Tarih Sümer'de başlar, bölüm 26.

üzere, “Allah önce yerle gökleri (hammadde olarak) yarattı, daha sonra gece ile gündüzü...” şeklinde açıklama devam eder. Bunun detay kısmında ise, “Allah ilk günde ışığı, gece ile gündüzü yarattı. 2. günde suların ortasında kurduğu kubbeden gökleri, 3. günde suyun altındaki kuru yerden dünyayı, 4. günü gök cisimlerini, 5. günü deniz hayvanlarıyla kuşları, 6.günde kara hayvanlarıyla birlikte insanoglundu (tanrı) kendi şeklinde yarattı. Yedinci günde ise tanrı istirahatı çekildi” diyor.

Daha önce açıklandığı gibi tanrının insanı kendi şeklinde yaratma inancı Sümerlerde de vardı. Tevrat'ta daha sonra insanın yaradılışı konusunda açıklama yapılırken, “Adem'in topraktan yaratıldığı, doğu tarafında bulunan Adn bahçesine/ cennetine bırakıldığı, bahçeyi sulamak için de Allah tarafından bir ırmak yaratıldığı, daha sonra dört parçaya bölündüğü; bunların Pışon, Gihon, Dicle ile Fırat kolları oldukları” belirtiliyor.

Bu arada Adem'in rahatı-keyfi için onun kaburga kemiğinden Havva'yı var ettiğini söylüyor. Allah tarafından Adem'le Havva'ya o bahçede varolan her şeyden yemeleri serbest bırakılıyor; ancak bir ağaçtan yemeleri yasaklanıyor. Daha sonra şeytanın devreye girmesi ve Havva'nın da bunu uygun görmesiyle Adem'le Havva o yasak edilen ağaçtan yiyince suçlu duruma düşüyorlar ve sonuçta cennetten kovuluyorlar... diye uzun uzadıya anlatılıyor.⁽¹³⁾

f-) TEVRAT'TA AHİRET İNANCI:

Musa'ya ait olduğu iddia edilen Tevrat'ın beş kitabında⁽¹⁴⁾ ahret inancından söz edilmemiştir. Tevrat'ta Allah'ın (Yahova'nın) varlığı, meşhur on emir arasında değiniliyor; fakat diğer iman esaslarına değinilmiyor.⁽¹⁵⁾

Ancak Tevrat'ın yazılı olmayan kısmı ve bir bakıma da onun tefsiri/yorumu durumundaki Talmut'ta ölüm sonrası hayata değinilmiştir. Hemen belirtelim ki Talmut'ta ahret hakkında teferruatlı malumat olmamakla birlikte, varolanında da hem çelişkiler vardır, hem de Kuran'daki ahret inancına ters düşmektedir. Örneğin; Samuel'de, “Dünya ile ahretin aynı olduğu” yazılı. (Berahim, 68-b)

Berekot'ta, “ahretin bu dünyadan farklı bir yer olduğu yazılı. Çünkü orada yeme, içme, üreme, çalışma, düşmanlık, haset ve rekabet gibi şeyler yoktur. Salih olanların başlarında taç vardır” açıklaması var. (Berekot, 17-b)

Roş-ha-şana'da ise, “Bedeniyle günah işleyen Yahudiler, Yahudi

(13) Tevrat, Tekvin, 1/26-27; 2/7, 9/6; Çıkış bölümü 20/11. Tevrat'ta şöyle bir bilgi de var: Allah/Yehova insanı kendi suretinde yarattı ve her şeye hakim kıldı.

(14) Tekvin, Çıkış, Levîiler, Sayılar ve Tesniye.

(15) Tevrat, Çıkış, 20; Tesniye, 5. bablar.

olmayanlar gibi cehenneme girecek ve orada 12 ay ceza çekecekler” denir. (Roş-ha-sana, 17-a)

Şu hatırlatmayı da yapayım ki, şu an varolan ve Musa’ya ait olduğu söylenen Tevrat, Musa zamanında yazılmış değildi. Hz. Musa, İsa’dan yaklaşık 13 asır önce yaşadığı halde ona ait olduğu söylenen Tevrat ise ancak İsa’dan sonra 1. asırda Jamnia’da toplanan bir Yahudi din heyeti tarafından son şeklini alıyor.

Aslında MÖ. altıncı asırda Ezra adındaki kahin tarafından kaleme alınan ve güya günümüze kadar koruna gelen Ahdi Atik (Tevrat) kitabının, Hz. Musa zamanındaki Tevrat’la hiç ilgisi yoktur. İşin gerçeği şu: Yahudiler, İsa’dan önce 7. asırda Asurluların hakimiyetine girince, yine Babil kralı, “Zabukadnezzar” (MÖ. 604-562) tarafından Kudüs alınınca, Yahudilerin siyasi varlıkları son buluyor.

Bu arada Yahudiler Babil’e sürgün edilince, onların bilginleri Babil kitaplıklarını inceleme fırsatına sahip oluyorlar. Daha sonra MÖ. 538 yılında Babil’in Pers imparatoru Kiros tarafından alınmasıyla, Yahudiler tekrardan yurtlarına geri gönderilip özgürlüklerine kavuşuyorlar.

Zaman içinde büyük İskender’le “Helen” kültürü de Yahudiler diyarına girince, Yahudilerde çok farklı inançlar mozayığı oluşuyor. Hatta Helen kültürünün etkisiyle zaman içinde çeşitli Yahudi mezhepleri ortaya çıkıyor. Sadukiler, Ferisiler, Makabiler ve Esseniler gibi. Tevrat’ta ayrıca Neviim/ peygamberler bölümü vardır; bu bölümde Musa’dan önce ve sonra yaşayan peygamberler ve dönemlerindeki bazı olaylar, savundukları fikirlerden söz edilir.

Musa’dan asırlar sonra yaşamış olan Yahudi peygamberlerinden biri de İşaya/ Yeşaya’dır. Tevrat’ta İşaya bölümünde ahretle ilgili, “Ey toprakta yatanlar, uyanın ve terennüm edin. Her yer ölülerini dışarı atacaktır” denir.⁽¹⁶⁾

Yine Musa’dan asırlar sonra yaşamış olan Daniel, ahret konusunda, “Yerin toprağında uyuyanların bir kısmı ebedi hayata, bir kısmı da utanca uyanacaktır. Anlayışlılar, yıldızlar gibi ebediyen parlayacaktır” diyor.⁽¹⁷⁾

İşte benzer bilgileri göz önüne alarak önemli Yahudi bilginleri bile şu anki Tevrat’ın Musa zamanındaki Tevrat olmadığını, aksine Yahudilerin Babil sürgününden sonra Zerdüş ve Mezopotamya inançlarından aktardıkları yeni inançlar olduklarını söylüyorlar. Örneğin Hollandalı Yahudi asıllı ünlü filozof Spinoza (1632-1677) ve Eben Ezra (1866-1943) gibileri az önceki iddiaları savunuyorlar; ki zaten bundan başka ihtimal de yoktur.⁽¹⁸⁾

(16) Tevrat, İşaya, 26/19.

(17) Tevrat, Daniel bölümü, 12/2-3.

(18) Benzer görüşler Robert Cooper’in “Thirteen Lectures on Bibel, s.107 ve Max I. Dimont Jews, God and History, Newyork, 1962, s.69-72’de geniş bilgiler vardır.

İşte Tevrat'ın asıl beş kitabında değil de; Musa'dan asırlar sonra yaşayan ve Tevrat yazılırken onların söyledikleri de Tevrat'a alınan bazı Yahudi peygamberlerin sözlerinde -o da çok kısa ve soyut bir biçimde, neyi kastettikleri anlaşılmayan ifadelerle- ahret inancına değinilmesi, Tevrat'ın Musa zamanındaki Tevrat olmadığı; tam aksine deminden beri izahına çalıştığım gibi Yahudilerin Babil'e sürgün edilmelerinden sonraki dönemde bazı Yahudi bilginlerin yeni eklemeleriyle şekillenen farklı bir Tevrat olduğu ortaya çıkıyor.

Öz olarak, bugünkü Tevrat, Yahudilerin böylesine bir inançlar asimilasyonundan geçmelerinden sonra çeşitli dinlerin bir sentezi olarak ortaya çıkmıştır. Tabi ki ben burada Hz. Musa hiçbir yenilik getirmemiş gibi bir iddiada bulunmuyorum; Musa'nın da kendi döneminde önemli işler yaptığı muhakkaktır, kimse bunu inkar etmez. O da kendini yetiştirmiş, Mısır'da iken Güneş tanrısına bağlı bir rahipten, daha sonra Kızıldeniz'in doğu tarafındaki Medyen'de, Kuran'a göre Şuayb'dan, Tevrat'a göre de (Çıkış, 3/1...) "Yetro" adında yine bir rahipten bilgi aldığı bir gerçektir. Yani eğer Musa kendi döneminde yeni bazı şeyler yapmışsa o günkü şartlarda gördüğü eğitim/öğretime borçludur; icraatının tanrısal bir yanı yoktur. Bir de Tevrat'ın yazılı olmayan kısmı Talmut, İsa'dan sonra 190-200 tarihlerinde Yuda Ha Nasi (m.s. 135-220) tarafından yazılı hale getirilmiştir; tıpkı şu an varolan Matta, Markos, Luka ve Yuhanna İncil'lerinin İsa'dan 3 asır sonra bin kişilik bir ruhani meclis tarafından İznik'te; yine Muhammed'in Kuran'ı da kendisinden sonra halife Osman zamanında yazıldıkları gibi. Bunlar, kutsal kitapların konumuz dışında var olan farklı problemleridir.

Söz şu an varolan Tevrat'ın, Musa zamanındaki Tevrat'tan çok farklı bir kitap olmasından açılmışken, burada ahret inancıyla ilgili Zerdüşt'ten kısa bazı bilgiler vermeyi yararlı görüyorum. Zerdüşt, İsa'dan 570 yıl önce vefat eden, İran ve çevresinde ilk defa tek tanrı sistemini ortaya atan önemli bir teolog, düşünce adamıdır.

Ona göre insan öldükten sonra kılıçtan daha ince olan Cin vat köprüsünden geçer. Bu arada kötüler düşüp temizlenir, iyiler ise köprüyü rahatlıkla geçip doğruca cennete varırlar. Ayrıca Zerdüşt, İslamiyetteki gibi ahrette mahşer denilen bir toplanma yerinin olduğuna inanırdı.⁽¹⁹⁾

Tarihi bilgilere bakıldığında asıl tek tanrıya geçimin Zerdüşt'ten çıktığı bir gerçek. Daha önce varlıklarına inanılan, İndra, Mitra ve Varuna 3'lü tanrıça inancından tek tanrı (Ahura Mazda) inancına geçimi kendisi ortaya atmıştır.

Bundan dolayı bazı filozoflar, "Kuran ve Tevrat'taki çoğu bilgilerin

kökeni Zerdüşť dinine dayanır” fikrini savunuyorlar.⁽²⁰⁾

Zerdüşť çok önemli bir filozoftur; diyebiliriz ki kendisi sosyalizmi ilk ortaya atanlardandır. Nitekim o, “Mülk, bütün insanlar arasında ortaktır” düşüncesini savunmuştur. Bu konuda Nizam’ul Mülk, “Siyasetname” adlı eserinde Zerdüşť’ten önemli bilgiler aktarmıştır.

Diyelim Yahudiler Tevrat’ı yazarken hoşlarına gitmeyen bazı konuları yazmadılar (bu Kuran’ın iddiasıdır); peki ahreti niye Kuran’da anlatıldığı biçimiyle Tevrat’ta yazmadılar? Kaldı ki ahretin varlığı, başta huriler olmak üzere her şeyiyle insanın iştahını kabartır; ayrıca kanunlara karşı gelmemek için toplum üzerinde bir nevi oto kontrol görevini de yapar. (Tabi ki bu ancak cahil insanlar için geçerli olabilir)

Durum bu iken, Tevrat yazılırken ahretin Yahudiler tarafından yazılmaması olmasına bir neden yok. Bundan çıkan sonuç, Tevrat’taki ahret inancının Musa zamanında var olmaması, ancak Musa’dan asırlar sonra Yahudi bilginler tarafından Zerdüşťilik ve Sümer inançlarından alınarak Tevrat’a yazılması ve Muhammed zamanında da Kuran’ın oluşmasına temel teşkil etmesi.

YARATILIŞLA İLGİLİ KURAN’DAN BİRKAÇ AYET:

Konuya ilişkin Kuran’da varolan ayetleri üç grup halinde sunuyorum.

A- BİRİNCİ GRUP:

1-) “O Allah ki yerdekilerin tümünü sizler için yarattı. Daha sonra göklere ‘İstiva’ edip/yönelip onları yedi gök şeklinde düzene koydu. O her şeyi bilendir”⁽²¹⁾

2-) “Deki: siz, yeri iki günde yaratana gerçekten inkâr edip duracak mısınız? Bir de ona ortaklar koşuyorsunuz ha? İşte o bütün alemlerin rabbidir. Yerküre üzerinde dağlar yaptı ve onda bereketler yarattı. Arayıp soranlar için dört (4)günde orada (yerkürede) rızıklarını takdir etti. Bundan sonra göğe yöneldi; o zaman gök henüz duman halindeydi... Bu aşamadan sonra da iki günde gökleri yedi (7) gök olarak yaratıp düzene koydu...”⁽²²⁾

B- İKİNCİ GRUP:

“Yaradılışça siz mi daha çetinsiniz yoksa gök mü? Allah onu bina etti. Onun yüksekliğini yükseltti ve düzene koydu. Gecesini kararttı, gündüzünü aydınlık yaptı.

(20) Orhan Hançerlioğlu’nun kaleme aldığı “Felsefe Sözlüğü” adlı yapıtının “İran felsefesi” başlığı altında sf 190’da bu konuda önemli bilgiler vardır. İslami yazarlar da, Kur’an’ın Zerdüşť felsefesine dayandığına ilişkin tartışmaları Kur’an’ın Nahl suresinin 103. ayetinde dile getirmişlerdir.

(21) Bakara suresi, 29. ayet.

(22) Fussilet suresi, 9-12. ayetler.

Ondan sonra da yeri döşedi; yerden de suyunu ve otlasını çıkardı. Dağlarını oturttu. (Bütün bunları) sizin ve hayvanlarınızın geçimi için (yaptı)...”(23)

C- ÜÇÜNCÜ GRUP:

1-) “Rabbizin o Allah’tır ki, gökleri ve yeri 6 günde yarattı. Daha sonra ‘Arş’ı’ istiva etti (hükmü altına aldı). O, gündüzü gece ile örter. Gündüz geceyi, gece de gündüzü takip eder. Güneş, ay, tüm yıldızlar onun emrine boyun eğmiştir. İyi bilin ki yaratmak da emretmek de ona mahsustur. O alemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir.”(24)

2-) “Rabbizin o Allah’tır ki gökleri ve yeri altı (6) günde yarattı. Daha sonra ‘Arş’ı’ istiva etti. İşleri o idare ediyor. Onun izni olmadan hiç kimse şefaathçi (başkaları için ricacı) olamaz. İşte sizin Rabbizin olan Allah budur. O halde ona ibadet ediniz. Artık iyi düşünüp ibret almaz mısınız?”(25)

3-) “O Allah ki, sizi sınamak için gökleri ve yeri altı (6) günde yarattı. O zaman (onun) arş’ı ise su üstündeydi...”(26)

4-) “O (Allah) gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri altı (6) günde yarattı. Daha sonra Arş’ı istiva etti.”(27)

5-) “O Allah ki gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri altı (6) günde yarattı. Daha sonra ‘Arş’ı’ istiva etti. Ondan başka sizin dostunuz ve şefaathçiniz yoktur. Siz hâla düşünmez misiniz?”(28)

6-) “Andolsun ki biz gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri 6 günde yarattık. Bize bir yorgunluk da dokunmadı.”(29)

7-) “O Allah ki gökleri ve yeri 6 günde yarattı. Daha sonra Arş’ı istiva etti. Yere gireni, ondan çıkanı, gökten ineni, ona yükseleni bilir ve her nerede olsanız o sizinle beraberdir; her ne yaparsanız görür.”(30)

Konunun tam olarak anlaşılabilmesi için az önce anlamları sunulan ayetlerle ilgili şu ek bilgileri de vermek icabeder: Kuran, toplam olarak 114 sure (bölüm) dir. Bunun bir kısmı Mekke döneminde, bir kısmı da Medine döneminde inmiştir (Muhammed tarafından ortaya atılmıştır).

[23] Naziat, 27-33. ayetler.

[24] A'raf suresi, 54. ayet.

[25] Yunus suresi, 3. ayet.

[26] Hud suresi, 7. ayet.

[27] Furkan suresi, 59. ayet.

[28] Secde suresi, 4. ayet.

[29] Kaf suresi, 38. ayet.

[30] Hadid suresi, 4. ayet.

Ayrıca her bölümün ortaya atıldığı yıl da -hemen hemen- bellidir. Yaradılışla ilgili ayetlerin içinde bulundukları surelerin ortaya atılış sıraları ise şöyledir: Mekke'de nazil olan surelerden Kaf suresinin iniş sırası 34, A'raf suresinin iniş sırası 39, Furkan'ın 42, Yunus'un 51, Hud'un 52, Fussilet'in 61, Secde suresinin 75 ve Naziat suresinin de 81'dir.

Konuya ilişkin Medine'de ortaya atılan surelerden Bakara suresinin iniş sırası 87, Hadid suresinin ise 94'tür. Veya şöyle diyelim: Yerle göklerin yaradılışı konusunda ortaya atılan ayetlerin içinde bulundukları surelerden Kaf suresi, peygamberliğin Mekke döneminde ilk beş yılda ortaya atılmış. Furkan, Yunus, Hud ve Araf sureleri Mekke döneminin son üç yılında, Secde ve Naziat sureleri Mekke döneminin 5 ile 10 yılları arasında, Bakara suresi Medine döneminin ilk yılında, Hadid suresi de Medine'de 5. yıldan 10.yıla kadarki sürede Muhammed tarafından ortaya atılmışlardır.⁽³¹⁾

Bu tespitten, kainatın yaradılışından söz eden ayetlerin hemen hemen peygamberliğin tüm yıllarına yayılmış biçimde ortaya atıldıklarını görüyoruz. Dolayısıyla, bundan şu sonuç ortaya çıkıyor: Eğer Muhammed birkaç yıl daha yaşamış olsaydı bu konuda Kuran'da lüzumsuz tekrarlara devam edecekti. Tabi ki bu bilgilerin, eski inançların bir aktarımı oldukları tartışmasıdır; ayrıca bunların akıl ve ilimden uzaklıkları bir yana; kendi içinde önemli çelişkileri vardır. Birkaçını sunayım.

a-) Her şeyden önce Allah'ın kendi Kuran'ında yaradılış hakkında ikide bir, “şunu bilin ki ben göklerle dünyayı 6 günde yarattım. Bu altı günden 4'ünü dünyaya, 2'sini de göklere ayırdım” bilgisi için defalarca Cebrail'i koşturması (!) ve de lüzumsuz tekrarlara başvurusu doğru olmaz.

Bilgi yanlışlığı bir yana; tek bir cümle ile ifade edilebilen bir bilgi için, Kuran'ı aynı mesajı veren yazılarla doldurmanın ne anlamı var ki! Gerçekten çağdaş dünyanın herhangi bir anayasasında bir konuda birkaç maddenin -harfiyen- aynı olması görülmemiştir. Hele bir yasa -iddia edildiği gibi- eğer büyük bir yaratıcıya aitse- tekrarlar içinde olmamalı. Zaman zaman vurgu yaptığım gibi bu, Kuran'ın cidden önemli bir eksikliğidir.

Bir de Kuran'da -örneğin- Yasin suresi 82. ayette, “Allah bir şeye, ‘Ol’ dedi mi hemen olur” deniyor. O halde acaba Allah'a zor mu geliyordu ki kalkıp göklerle yeri 6 günde yarattı, neden bir anda değil de altı günde? Kaldı ki, ha 6 gün demiş, ha başka bir rakam kullanmış fark etmez. Çünkü bu kuru bir iddiadır, bunun ispatı, bilimsellik ile ilgili yok; ortada rastgele kullanılan bir ifade ve altı günlük bir

(31)

Surelerin kronolojik sıralarıyla ilgili Diyanet İşleri Başkanlığı yayınlarından Dr. Osman Keskinoglu'nun kaleme aldığı “Kur'an'ı Kerim Bilgileri” yapıtında teferuatlı olarak bu tür bilgiler verilmiştir. Sf. 120-127.

zaman var o kadar.

b-)Yaradılışla ilgili az önceki ayetlerin bir kısmında, “Allah’ın 6 günlük yaratma mesaisini sadece yerle göklere verdiği” ifadesi geçiyordu; bazılarında ise bu altı günde hem yerle gökleri, hem de onların arasındakileri -artık gök neresidir, nereye kadardır, onunla yer arasında kastedilen nedir bu da bilinmiyor- yarattığından bahsediyordu. Bu çelişkinin tatminkâr bir izahı yoktur. Ayrıca Kuran’a göre yerle göklerden farklı “Arş” adında uzayda bir yer daha vardır. Mesela; “Zuhruf” suresi 82. ayette, “O (Allah), göklerle yerin ve Arş’ın Raarş’ınnların (inanmayanların) yakıştırmalarından uzaktır” diyor.

Yine “Mü’minun” suresinin 86-87. ayetlerinde, “De ki, yedi gökle Arş’ın Rabbi kimdir? Onlar, ‘Allah’tır’ diyecekler.” diyor. İlginçtir ki, Kuran’ın Allah’ı hem soru soruyor, hem de insanlar adına yanıt veriyor. Kuran’ın Allah’ı, acaba sorduğu soruyu bugün tahsil görmüş insanlardan da sorsa ve (tabi ki onların Kuran’ın içine bakmaları şartıyla) aynı yanıtı alacak mı! Kuran mantığından hareketle, acaba Allah kainatı yaratırken dünya ile göklere 6 gün ayırdığını neden net olarak belirtiyor da Arş için (var olduğunu sayalım!) bir zaman belirlemesinde bulunmuyor?

Kuran’da yaratılış günlerinin sayısı belli, yaradılan şeyler de belli; ama Arş’a ayrılan zaman bellisiz. Aslında Tevrat’ta şöyle bir açıklama da var: Tanrı 6 günde kainatı yarattıktan sonra 7. günü (Cumartesi) istirahat etti. Tevrat’a göre 7. gün (Sebt günü) tanrının istirahat günüdür.⁽³²⁾

Dolayısıyla, Arş’la ilgili Kuran’da geçen “Sümme isteva al’el Arş’ı” Arapça ifadesinin anlamı şu oluyor: altı günlük yaratma işinden sonra “Allah Arş’a oturdu” Zaten Araplar ”İsteval arşı” dedikleri zaman, “Tahta oturdu, tahta yerleşti...” gibi anlamları kastediyorlar.

Aslında Kuran’da Arş’la ilgili kullanılan “İstiva” terimi, İslami yazarları çok uğraştırmış, bu konuda epey zoraki yorumlara girmişler; ancak ben onların yararsız ve de mesnetsiz yorumlarıyla kitabı doldurmak istemiyorum.

c-) Şu ilginç bir tespittir ki, Tevrat ve Kuran’ın Allah’ı, gökler dediği koskoca evreni yaratırken onlara 2 gününü ayırdığını söylüyor, güneş’in uydusu olan ve kainata oranla küçücük bir cisim durumunda olan dünyaya 4 gününü verdiğini söylüyor. Hatta bazı ayetlerde (Örneğin; Fussilet suresi, 10. ayet) şu çelişki de var: İlk dünyayı 2 günde yarattığını söylüyor, buna ek olarak dört (4) gün de dünyadaki bereketleri, dağları ve rızıkları yarattığını, zamanını bunlara ayırdığını belirtiyor; ki toplam olarak 6 gün oluyor.

Ayeti yorumlayanlar burada şu yorumu getiriyorlar: Allah ilkin dünyayı iki günde yaratmış; düzenleme aşamasında kullanılan dört rakam içinde o ilk iki gün de vardır, o iki güne birlikte toplam olarak 4 gün oluyor deyip şöyle bir örnek de veriyorlar: Araplarda bir insan, “Ben dün bir kadınla evlendim, bugün de iki kadınla” dediği zaman nasıl bazen bunun anlamı, çünkü kadın da dahil bugün aldığım yeni kadınla birlikte iki kadınla evlendim oluyorsa, tanrı da burada böyle bir anlam kastetmiştir, diyorlar.

Kabul edelim ki tanrı dünyaya toplam olarak dört gün ayırmış; yine çelişkiler bitmez. Çünkü bilindiği gibi dünya güneşin küçük bir uydusudur. O nedenle, Allah'ın bu küçük uyduya tüm evrenin iki katı kadar zaman ayırması, ona biçilen büyüklükle ters orantılıdır. Kur'an Allah'ının kendisi de Kuran'ın bir yerinde gökleri yaratmanın zor olduğunu yazıyor.⁽³³⁾

Peki nedir bu çelişkinin izahı? Aslında olay şudur: Hem Musa, hem de Muhammed döneminde teknolojik gelişmeler olmadığı için onlar gök cisimleri hakkında malumat sahibi değillerdi. Hatta diyebilirim ki, onların yaratma konusunda cesaret edip Tanrı'nın iki gününü göklere ayırmaları bile büyük bir başarıdır; o günkü koşullarda ancak bu kadar söylenebilirdi. Zira aşağılardan uzaya bakılınca gök cisimleri bir elektrik ampulü kadar görünmez.

d-) Bakara suresi 29. ayetiyle Fussilet suresinin 9-12. ayetlerinde, kainat yaratılırken önce yer, daha sonra gök yaratılmıştır biçiminde bilgi verilirken; Naziat suresi 27-33. ayetlerinde ise tam da öncekilerle çelişen bir açıklama var. Burada önce gökleri, daha sonra yeri yarattığını söylüyor.

İşin bilimsellikten uzaklığı bir yana; bir kere kendi içinde net çelişkileri mevcuttur. Bu gibi ayetler hakkında Kuran'ı açıklayanların (müfessirlerin) çoğu, çelişkileri bertaraf etmek için, şu yorumda bulunuyorlar: Allah, hammadde olarak önce yeri, daha sonra gökleri yaratmış; ancak son şekillerini verme aşamasında ilkin gökten, daha sonra yerden başladığı biçiminde yorum getiriyorlar.⁽³⁴⁾

Bellidir ki bu yorumu da Tevrat'tan aktarmışlardır. Çünkü Tevrat'ın da hemen ilk cümlesinde tanrının evvela yerle gökleri (hammadde olarak) yarattığını, tekamülleri aşamasındaysa ilkin gökleri, daha sonra yeri yarattığını görüyoruz.

Bir de İslamî yazarlara göre şu kıyas geçerli: Onlar, “Dünya bir binanın temeli, gökse çatısı gibidir. Hal böyle olunca, ilkin dünyanın yapılması gerekiyor” şeklinde hiç ilgisi olmayan bir mantık yürütüyorlar. Mesela, Fussilet suresi, 9-10.

(33) Naziat suresi, 27. ayet.

(34) Fahrettin Er-Razi, “Tefsiri Kebir” Bakara suresi-29. Ayet, İbni Kesir, Fussilet suresi, 9-12 ve Naziat suresi 27-33. ayetlerin tefsirleri ve bu ayetlerle ilgili diğer tefsirler.

ayetleri ve diğer ilgili ayetlerin tefsirlerinde birçok müfessir benzer açıklamalarda bulunmuşlardır.

e-) Bazıları şöyle bir kurtarma operasyonunda bulunabilirler: “Dünya cismen küçüktür ama ondaki hayat şartları, çeşitli canlılar vb. onun büyüklüğünü gösterir; ama böyle bir özellik göklerde yoktur. Bu nedenle eğer Tanrı dünyaya 4 gün vermişse fazla abartmamak gerekir...” şeklinde bir yorum. Bir kere dünya göklere nispeten ne kadar büyük de olsa tanrının ona fazla zaman ayırması gerekmiyor. Zira Kuran’ın, tanımını yaptığı Tanrı için bir şeyin büyüklüğü önemli değil. O halde neden dört gün?

Bir de göklerde neler var, neler yok henüz kimse bilmiyor. O bakımdan, hemen peşin hükümle, “dünyanın yaradılışı uzaydan daha zordur...” demek doğru değildir.

Kur’an’da geçen (Enbiya, 30. ayet) dünya ile yerin başlangıçta bir parça olup sonra birbirlerinden ayrıldıkları, her canlının sudan yaratıldığı ve yine Allah’ın her yeri kuşattığı (Nisa suresi, 126; Fussilet, 54) inancı, ispatsız bir iddia olmakla birlikte bir kere Muhammed’in ortaya attığı yeni bir şey değildir.

Thales (İÖ. 640-548) bu konuda, “Her canlı sudan yaratılmıştır ve Allah her yeri kuşatmıştır” diyor. Tabi ki bu iddia Thales’in de icadı değildir. O da Sümer ve Mısır’da eğitim gördüğü için oralardan aktarmıştır. Kaldı ki Kuran’da geçen “Her canlının sudan yaratılma” cümlesinden neyin amaçlandığı da net değildir/açıklanmamıştır. Acaba iki cinsin birleşmesinden (sperm ve ovundan) meydana gelen canlıları mı kastetmiş? Ki bu, görünen bir şey olduğu için herkes tarafından söylenebilir; bunun mucize ile alakası yok; veya başka bir şey mi kastetmiş buna herhangi açıklık yoktur. Dolayısıyla bunu fazla abartmanın bir anlamı yok.

Az önceki ayetlerin içerdiği anlam, (yani Allah’ın her yerde var olması, her yeri kuşatması gibi ayetler) aynı zamanda İslam felsefesinin de önemli bir ilkesidir. O zaman ister istemez tanrı hakkında çok yakışıksız sorular akla gelir: “bilindiği gibi dünyada çok kötü yerler de var. Peki Allah o kötü yerlerde de var mı, yok mu? Var denilse Allah’a yakışmaz; yok denilse o zaman söylenebilir ki, kainatta tanrısız bölgeler, yerler var” gibi sorular.

Yaradılış ve ahretle ilgili kısmen Sümer mitolojisinden, kısmen Tevrat’tan ve biraz da Zerdüşt’ten sunulan bu bilgilerle, Muhammed’in konuya ilişkin kendi Kur’an’ında öne sürdüğü fikirlere köken oluşturduğunu izah etmeğe çalıştım. Verilen bilgilerden istenilen mesajın daha rahat anlaşılabilmesi için, toparlayıcı bir özet sunuyorum.

1-) Sümer inançlarında sözü edilen cehennemde yedi (7) kapının olduğu yazılı. Bu, özellikle “İnanna’nın Ölüler Diyarına İnişi” adlı şiir biçiminde yazılmış tablette işlenmiştir.⁽³⁵⁾

Kuran’da anlatılan Cehennem’in de yedi kapısının olduğu açıkça ifade edilmektedir: “Azgınlara varacağı yer cehennemdir. Onun yedi kapısı vardır. Her kapıya o azgınlardan bir kısmı dağıtılmıştır” diyor.⁽³⁶⁾

Burada dikkatimi çeken önemli bir nokta var: Sümer inançlarında varlığına inanılan cehennemin kapıları 7 (yedi) dir diye net bir bilgi var; ancak onlara göre cennetinki kaç tanedir buna tabletlerde rastlanamadı. Burada şunu belirtmek isterim ki, Kuran’da da cehennemin yedi kapısı olduğu yazılı; fakat cennetinki yazılı değil (ancak hadislerde 8 kapısı var diye geçiyor).

Anlaşılan, eski mitolojilerde cennetin kapıları hakkında bilgi olmadığı için Muhammed bu noktada cesaret edip de kendi Kuran’ında bir açıklama yapamamıştır. Yoksa niye cehenneminkini belirtiyor da cennetinkini hadislerle geçiştiriyor.

Bu, önemli bir saptamadır. İlginçtir ki, Kuran’da anlatılan cehennemle Kuran tanrısı arasında dostane bir diyalog söz konusu: Allah, kıyamet günü cehenneme seslenerek, “Acaba doldun mu?” diyecek; cehennem ise, “Var mı daha” sorusuyla karşılık verecek.⁽³⁷⁾

Kuran’da Allah’la cehennem arasındaki bu olumlu ilişki hadislerle de konu olmuştur. Sahih hadislerde Allah’la cehennem arasında şu diyalog geçiyor: Anlatıldığına göre bir çeşidi soğuk, bir çeşidi de sıcak olan Cehennem, bir gün Allah’a, “İçim yanıyor müsaade et de bir nefes alayım ki içim rahat etsin” demiş. Allah da buna karşılık, “Senede iki sefer nefes al” diyerek kendisine izin vermiş.

Muhammed sözlerini şöyle sürdürüyor: İşte kışın gördüğünüz aşırı soğuk, soğuk olan cehennemin/ zemherinin almış olduğu nefestir; yazın gördüğünüz aşırı sıcaklık da sıcak cehennemin nefesidir” diyor.⁽³⁸⁾

Muhammed, güneşin altı ay kuzey yarım küreye, altı ay da güney yarım küreye gireceğini nerden bilsin ki! Cehennem rahat etsin, içini biraz boşaltsın diye Allah senede biri soğuk, diğeri sıcak olmak üzere kendisine iki sefer nefes alma izni veriyor!

(35) S. N. Kramer, Sümer Mitolojisi, s. 165 ile Tarih Sümer’de Başlar, s. 218.

(36) Kur’an’dan, Hicr suresi, 44. ayet.

(37) Kur’an’dan Kaf suresi, 30. ayet, Buhari, Kaf suresi tefsiri; Müslim, Cenaiz, no: 2848; İbrahim Canan Kültüb-i Sitte, 14/444, no: 5126.

(38) Tecrid-i Sarih, Diyanet tercemesi, hadis no: 321; Buhari-Müslim hadisleri “El-Lü’lû ve’l Mercan, no: 359; İbrahim Canan, age, 14/439, no: 5120. Buhari, Müslim ve Tirmizi’den naklen.

Halbuki yalnız bir yıl için iki sefer yaz, iki sefer de kış oluyor (Güney ve Kuzeyde olmak üzere). Ne yazık ki verdiği bilgi yanlış; ancak onun gayesi bu işin ölümden sonra gerçekleşip gerçekleşmemesi değil; toplumu -eskiden beri varolan- Cehennemle korkutup istediklerini rahatça onlara kabul ettirmektir denilebilir.

İleride, “Muhammed tanrıya inanır mıydı yoksa” başlığını da gözden geçirince daha net anlaşılır ki Muhammed, Cehenneme inandığı için değil; amacına ulaşmak için insanlara karşı bunu bir taktik olarak kullanmıştır.

2-) Sümerler, cehennemde cezayı uygulayacak görevlilerin bulunduğu, bunların başında da Ereşkigal adında cehennem tanrıcısının olduğuna, bu görevlilerin çok katı ve sert olduklarına inanırlardı. (Örneğin, NETİ ve NERGAL gibi)

Daha önce sözünü ettiğimiz Cennet ve Cehennem’le ilgili tabletlerde bunlar anlatılıyor. Bu sert görevlilerin varlığını Kuran da kabul ediyor:

“Cehennemin bir çeşidi olan Sekar’da ondokuz görevli melek vardır. Biz o ateşin başında melekler görevlendirdik...”⁽³⁹⁾;

“Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi o ateşten koruyun ki onun yakıtı insanlarla taşlardır. Onun başında öyle melekler vardır ki iri mi iri, çetin mi çetin... Allah onlara ne talimat vermişse karşı koyamazlar ve eksiksiz olarak yerine getirirler.”⁽⁴⁰⁾

3-) İslama göre ahrette kılıçtan keskin bir köprü olacağı, herkesin onun üstünden geçeceği, Kuran’a göre hareket edenler için geniş bir caddeye dönüşeceği, günahkârlarınsa üstünden geçerken düşüp cehenneme yuvarlanacakları inancı vardır. Ahret efsanesi hakkında Tevrat’ta malumat olmadığı için Muhammed’in bu konuda Zerdüş’t inancını tercih ettiği rahatlıkla söylenebilir. Zerdüş’t ün köprü hakkındaki görüşüne daha önce kısaca değinilmişti. Yine Kuran’a göre Adem’le Havva cennetten kovulunca üzerlerindeki elbise alınır. İslam inancına göre insanlar kıyamet günü dirilince hepsi yalın ayak ve çıplaklar. Sümer mitolojisinde de aşk tanrıcısı, yeraltı dünyasına/cehenneme gittiğinde, elbisesi dahil üzerindeki tüm eşyası oradaki görevliler tarafından alınmış inancı vardı.⁽⁴¹⁾

4-) Sümer mitolojisine göre Enki, Dilmun denilen cennetteki bitkilerden yiyince hastalanır. Onun ağrıyan yerlerinden biri de kaburga kemikleridir. Enki’nin bu bitkilerden yemesi -her nedense- tanrıça Ninhursag’ın hoşuna gitmediği için onu lanetler; ama daha sonra yine kendisini affeder. Burada dikkat edilmesi gereken bir

(39) Muddesir suresi, 30-31. ayetler.

(40) Tahrim suresi, 6. ayet.

(41) Kur’an’dan Araf suresi, 22, taha suresi, 121; Tevrat’tan, Tekvin 3/7...; Tarih Sümer’de Başlar, 22. bölüm, s.17; bölüm 26, s.218 A. Küçük, G Tümler, Dinler Tarihi, s.109.

başka nokta, Adem'le Havva efsanesi gibi Sümer inançlarında varolan bu olayın eril Enki ile dişiil Ninhursag arasında meydana gelmiş olması.

Yine tabletlerdeki bilgilerden hareketle onların Dilmun denilen cennetlerinde ilk etapta suyun bulunmamış olması; daha sonra Güneş tanrısı Utu/Şamas tarafından var edilmesi ve bunun sonucu olarak da her tarafın bağ-bahçe, yeşillik olması gibi ortak bilgiler söz konusu. Ayrıca bu cennette bal ile hurma ağacının bulunması, Enki ve Ninhursag arasında yaşanan bu olaydan dolayı artık kadın doğumlarının o tarihten bu yana sancılı geçeceği gibi hem Tevrat, hem de İslam'da varolan bilgilerin kökenine gönderme yapacak açık kanıtlardır. Çünkü Kuran da Cennette hem hurma, hem de bal ırmağı bulunduğunu yazıyor.⁽⁴²⁾

Ayrıca Kuran'ın neredeyse her sayfasında “Altlarından ırmaklar akan cennetler” ifadesi kullanılırken bir yerde bu ırmaklardan dördünün ismi belirtiliyor:

“Bozulmayan su ırmağı, tadı değişmeyen süt ırmağı, içenlere lezzet veren şarap ırmağı ve 4.sü de safi süzme bal ırmağı” diye anlatılıyor ve cümlemin sonunda, “O cennetlerde her meyveden bulunur” deniliyor.⁽⁴³⁾

Bundan kesin olarak şu ortaya çıkıyor ki, Kuran'da Cennetle ilgili defalarca tekrar edilen “Altlarından ırmaklar akan” gibi inançlar köken itibarıyla Babil Asma Bahçeleri'ne dayanır.⁽⁴⁴⁾

5- Dilmun'da hastalanan Enki'nin ağrıyan yerlerinden birinin kaburga kemikleri olduğu daha önce yazıldı; buna benzer bir olay hem Tevrat'ta, hem de Kur'an'da Muhammed'in hadislerinde vardır.

Kur'an'da kaburga kelimesi geçmiyor; ancak kadının erkekten yaratıldığı biçimindeki mutlak ifade birkaç yerde kullanılıyor.⁽⁴⁴⁾

Muhammed'se bu konuyu kendi hadislerinde Tevrat'la tam paralel bir biçimde açıklıyor ve “Kadının, erkeğin eğe kemiğinden yaratıldığını” net bir ifadeyle belirtiyor.⁽⁴⁵⁾

Hele Dicle ile Fırat ırmakları gerek Sümerlerin kanunlarında, gerekse Tevrat'la İslamî kaynaklarda sık sık kullanılagelen iki önemli nehir. Sümerlerin en eski kanun yapımcılarından Ur-Nammu kendi kanununun önsözünde Dicle ile Fırat'tan övgüyle söz etmiştir.⁽⁴⁶⁾

(42) Tarih Sümer'de Başlar, s.167- 181; Sümer Mitolojisi, s. 110; Kur'an'dan Rahman suresi, 68; Muhammed suresi 15. ayet...,

(43) Muhammed suresi 15. ayet.

(44) Bu konuda Muhammed ve Kurmayların Hanımları adlı yapıtımda s.20 vd yeterince açıklama ve kaynak vardır.

(45) Tecrid-i Sarîh Diyanet tercemesi, hadis no: 1816.

(46) Prolog, md. 150-151.

(*) Okuyuculara, cennet efsanesi hakkında bir de "Palamut Kalesi" adlı kitabı okumalarını tavsiye ederim.

Yine Esnunna'nın kendi önsözünde okunan kısımda Dicle ırmağından söz ettiğini görüyoruz. Kim bilir belki tabletin okunmayan yerlerinde Fırat'ın ismi de yazılmış.

Muhammed bu konuda, “Bana Mirac gecesinde dört ırmak gösterildi. Bunların ikisi Dicle ile Fırat ırmaklarıydı” diyor.⁽⁴⁷⁾

Tevrat'ta ise Havva'nın, Adem'in kaburga kemiklerinden yaratıldığı açık bir ifadeyle yazılıdır.⁽⁴⁸⁾

Ayrıca Tevrat'a göre Adem ile Havva'nın içine atıldıkları Cennette başlangıçta su olmadığı için tanrı dört kolu olan bir ırmak yaratır; kolları Pişon, Gihon, Dicle ve Fırat'tır⁽⁴⁹⁾ denir.

Olayın masal yanı bir tarafa; bir de tanrı acaba neden Sümerlerde önemli olan Dicle ile Fırat'ı hep işliyor; hatta Muhammed'i göklere götürürken bile oralarda kendisine Dicle ile Fırat nehirlerini gösteriyor? Halbuki dünyanın en büyük nehri ABD'deki Mississippi'dir; acaba tanrı niye buna da değinmemiş kendi kutsal kitaplarında!

6- Gerek İslam'da ve gerekse Tevrat'la Sümer mitolojisinde ortak olarak kullanılan 7 (yedi) rakamı dikkat çekicidir. Sümerlerde 7 kapı, 7 tanrısal yasa, 7 dağ aşmak, 7 cehennem kapısı, 7 ağaç... gibi terimler sıkça kullanılıyordu.⁽⁵⁰⁾ Muhammed Kur'an ve hadislerinde Sümerlerden kalma bu yedi rakam hikayesini aşırı derecede işlemiştir. Buna birkaç örnek vereyim:

*Cehennemin 7 kapısı olduğunu Kur'an açıkça ifade ediyor.⁽⁵¹⁾

*Kur'an, dünyadaki ağaçlar kalem, deniz de mürekkep olsa ve 7 deniz daha da olsa yine Allah'ın kelimeleri bitmez diyor.⁽⁵²⁾ Neden 7 deniz denmiş; acaba İslam inancına göre daha fazla bir rakam olsa Allah'ın kelimeleri biter mi!

*Kur'an, birçok yerde göklerin, bir yerde de yerin yedi kat olduğunu yazıyor.⁽⁵³⁾

*Sadaka konusunda verdiği örnek yine 7 sayısı ve onun katlarıyla ilgilidir. Şöyle ki, Allah katında mallarını harcayanların durumları 7 başak veren bir tohum

(47) Tecrid-i Sarıh Diyanet Tercemesi, no: 1551 ve Muslim'le Buhari'nin ortak olarak aldıkları hadislerden biri. El'Ulülû ve'l Mercan, İman no: 103; Müslim İman no: 164; Buharî Eşribe bölümü. Bu konuda Kur'an'ın Kökeni adlı yapıtımda s. 36 ve devamında geniş bilgi verilmiştir. İ.Canan, K. Sitte, no: 5109-14/430.

(48) Tekvin, 2/21-22.

(49) Tevrat, Tekvin 3/16.

(50) Muazzez İlmiye Çığ, Kur'an, İncil ve Tevrat'ın Sumendeki Kökeni, s.24; S. N. Kramer, Tarih Sümer'de Başlar, bölüm 26, s.200; Sümer mitolojisi, s. 153.

(51) Hicr suresi, 44. ayet.

(52) Lokman suresi, 27. ayet.

gibidir. Her başakta 100'er tane bulunan ve toplam 7 yüz eden bir tohum benzetmesi yapılıyor.⁽⁵⁴⁾

*İslam'ın temel şartlarından biri olan hac ibadetinde Ka'be etrafında yapılması gerek tavafin/tur atmanın, yine Safa tepesiyle Merve arasında yapılması gereken Sa'y'ın/koşmanın ve Mina denilen yerde bulunan her üç taş heykeline atılan taşların (ilginçtir ki taşa taş atılıyor ve bununla cennet kazanılıyor) 7'şer olması, bu inancın batıl bir mitolojiden geldiğini sanki çağrıştırmaz mı!

*Kur'an'da efsaneleri anlatılan Ashab-ı Kehf sayılarından söz edilirken, yine 7 rakamı kullanılmıştır.⁽⁵⁵⁾

*Muhammed'in, "Çocuk 7 günlük iken sünnet edin" demesi ve torunları Hasan ile Hüseyin'i 7 günlük iken sünnet etmesi ve aynı fikrin Tevrat'ta da yazılmış olması.⁽⁵⁶⁾

*Yine tanrının kainatı 6 günde yaratıp 7. günde istirahat etmesi (Tevrat'a göre), Kur'an'a göre de arşa yönelmesi (ki toplam olarak yine 7 gün oluyor) Sümerlerdeki 7 gün adetiyle aynı olması.

*Muhammed'in, "Çocuklarınız 7 yaşına gelirken namaza alıştırsın" deyip burada da yine yedi rakamını seçmesi.

*Yeni doğan çocuklar için kesilen Akika olsun, diğer kurbanlarda olsun bir sığır veya devenin 7 kişi için yeterli görülmesi.

*İslam'ın, haftanın günlerini 7 olarak kabul etmesi.

*Kur'an'da Yusuf suresinde Hz. Yusuf dönemindeki melikin (hükümdarın) rüyasında yedi cılız inekle yedi semiz inek ve yedi yeşil başakla yedi kuru başak görmesi ve Yusuf'un bunu tabir ederken yedi bol yıl ile yedi kıtlık yılını kullanması ve burada da yedi rakamının kullanılması (Yusuf suresi, 43-49. ayetler) gibi. İslam'la Sümer inançlarında Yedi (7) rakamıyla ilgili benzer örnekler çoğaltılabilir. Bu kadar benzerliklerden soru işaretlerinin oluşmaması mümkün değil!.

7- Hem Sümer mitolojisinde, hem de Kur'an'da insanın yaratılış amacının tanrıya/tanrılara hizmet etmek olduğu ortak olarak işlenmiştir. Kur'an'da Allah'ı tanıma, ona kulluk etme şeklinde, Sümerlerde ise daha farklı biçimde buna inanılmıştır. Ama ne olursa olsun sonuçta işin içinde tanrı hizmeti söz konusudur ve bu inanç da her ikisinde ortakır.⁽⁵⁷⁾

(53) Talak suresi 12. ayette yekürënin de 7 kat olduğunu yazıyor. Bakara, 29, İsra 44, Müminun 17, 86, Fussilet 12.

Talak 12, Mülk 3, Nebe 12.

(54) Bakara suresi. 261. ayet.

(55) Kehf suresi.22. ayet.

(56) Tevrat, Levitiler, 12/3, İbni Hacer, Feth'ul Bari, 10/289.

(57) Kur'an'dan Zariyat suresi 56.ayet; Sümerlerde ise S.N. Kramer'in Sümer mitolojisi s.132 ve Tarih Sümer'de Başlar 14. Bölüm.

8- Kur'an'da defalarca işlenen⁽⁵⁸⁾ insanın çamurdan yaratılış efsanesi, hem kutsal dinlerde, hem de Sümerlerde varolan ortak bir inançtır.

9- Kur'an'da anlatılan cennette, içkiden -hem de az değil; ırmak biçiminde- söz ediliyor (Muhammed suresi 15. ayet) içki olayı Sümerlerin, “İnanna'nın Yeraltı Dünyasına İnişi” adlı efsanelerinde -farklı biçimde de olsa- anlatılmıştır.⁽⁵⁹⁾

10- Tevrat'ta Adem'le Havva'nın içine bırakıldıkları cennetin/ bahçenin ismi Adn olarak geçiyor. Hatta Tevrat'ta bu yerin dünyada doğu tarafında bir bölgede olduğu da yazılı. O zaman Sümer inançlarıyla tamamiyle çakışıyor. Kur'an'da ise Adn/Aden ismi 11 yerde yazılmıştır.⁽⁶⁰⁾

11- Kur'an'a göre -erkekler de dahil- cennette altın bilezikler ve inciler takılacakmış, bir de o cennetlerde ipek elbise olacakmış.⁽⁶¹⁾ Benzer inançlar Sümer mitolojisinde de var. Tanrıça İnanna, Çoban tanrısı Dumuzi'yi kurtarmak için yeraltı dünyasına gidince, lacivert taşlardan (incilerden) hem göğsüne, hem de boynuna çifter çifter asıyor. Ayrıca altın yüzükle gerdanlık ve temiz elbise giyiyor. Bir de gözlerine sürme gibi şeyler sürüyor.⁽⁶²⁾

12- Tevrat'ta Allah hayvanları ilk yarattığı zaman Adem'e, “Onlara sen isim tak” derken, tüm canlıların isimlerini Adem takmış. Aynı olay Kur'an'da da anlatılmaktadır.⁽⁶³⁾

13- Adem'le Havva cennetten/bahçeden uzaklaştırılınca, Allah'ın emriyle üzerlerindeki elbise (ceza olarak) alınır, çıplak kalırlar. Sümerlerde de aşk tanrıçası İnanna, Çoban tanrı Dumuzi'yi kurtarması için yeraltı dünyasına gidince, üzerindeki elbiseleri alınır. Şu benzerlik de önemli ki, bu olay nasıl Sümerlerde karı koca olan Enki ile Ninhursag arasında yaşanmışsa, Kur'an'a göre de karı koca olan Adem'le Havva arasında yaşanmıştır.⁽⁶⁴⁾

14- Yine Kutsal kitaplardaki cennetle Sümerlerin cenneti Dilmun'un ortak yanlarından biri, meydana gelen hoşnutsuzluğun son olarak tatlıya bağlanmış olması. Nasıl Havva ile Adem en son affedilmişlerse, hastalanan Enki de tanrıça Ninhursag tarafından son olarak bağışlanmıştır.

(58) Al-i İmran, 59, Maide 110, En'am 2, A'raf 12, İsra 61, Hicr 26, 28, 33; Rum 20, Fatır 11, Secde 7, Saffat 11, Sad 71, 76, Rahman 14; Tevrat Tekvin bölümü 2/7; Tarih Sümer'de Başlar, bölüm 14; Sümer Mitolojisi, s.103 Kazmanın yaratılışıyla ilgili tabletin tercemesi ve 132.

(59) S.N. Kramer, Tarih Sümer'de Başlar, 26. bölüm, s. 219.

(60) Tevbe suresi 72, Rad 23, Nahl 31, Kehf 31, Meryem 61, Taha 76, Fatır 33, Sad 50, Gafir 8, Saff 12 ve Beyyine 8. Ayrıca Tevrat Tekvin bölümü 2/8.

(61) Kehf 31, Hac 23, Fatır 33, İnsan 21.

(62) Tarih Sümer'de Başlar, 26. bölüm, s.220.

(63) Tevrat, Tekvin 2/19; Kur'an, Bakara suresi, 31-33. ayetler.

(64) Tevrat Tekvin 3/7; Kur'an Araf suresi 22. Taha suresi 121. S.N. Kramer, Tarih Sümer'de Başlar, 26. bölüm; Sümer Mitolojisi, s.106.

15- Tevrat ve Kur'an'a göre tanrı, Adem'le Havva'yı, hayat ağacına yanaşmamaları konusunda uyarır; fakat onlar bu yasağı çiğneyip ağaçtan yiyince, hoşnutsuzluk meydana gelir.⁽⁶⁵⁾

Dilmun'da da Enki'nin bitkilerden yemesi, Tanrıça Ninhursag'la arasını açar. Tabletlerde net olarak, "O bitkiler Enki'ye yasaklanmıştı" anlamında bir ifadeye rastlanamadı; ancak olayın seyrinden böyle bir yasak da anlaşılıyor; yoksa tanrıça Ninhursag neden Enki'ye kızsın ki!

16- Tevrat ve Kur'an'da anlatılan Adem'le Havva'nın çocukları Habil ile Kabil'in efsanesine benzer efsanenin Sümer mitolojisinde anlatıldıkları daha önce yazıldı. Orada konuya ilişkin şunlar anlatıldı: Hava tanrısı Enlil, Enten ve Emeş adlarında iki kardeş tanrı yaratır. Bunlardan Enten hayvancılıktan, Emeş de zirai ürünlerden sorumlu tutulur. Bir gün bunların arası açılır ve birbirleriyle kavga ederler. Durum tanrı Enlil'e iletilince, kendisi hayvancılıktan sorumlu Enten'e hak verir.⁽⁶⁶⁾

Bu efsane Kur'an ve Tevrat'ta da işlenmiştir; ancak Sümerlere göre Emeş'le Enten en son anlaşılır, Tevrat ve Kur'an'a göre Kabil/Kain Habil'i öldürür. Tabi ki bir efsanenin zaman içinde bu kadar değişikliklere uğraması gayet normaldir.⁽⁶⁷⁾

Yine daha önce kendilerinden söz ettiğimiz Lahar ve Aşnan kardeşlerin efsanesi de aynen Habil-Kabil'inkine benzer. Şiir biçiminde yazılan tabletlerin bir kısmı henüz okunmamakla birlikte, okunan kısımda aralarının açıldığı, birbirleriyle kavga ettikleri ve sonuçta tanrı Enlil ile tanrı Enki'nin araya girmeleri yazılı. Ancak tabletlerden okunan kısımda bu iki tanrının verdikleri karar hakkında bir bilgi yok. Kim bilir belki okunmayan bölümlerde bu karar da yazılmış.⁽⁶⁸⁾

Habil-Kabil efsanesi Kur'an'da özetle şöyle geçiyor: Adem'in iki oğlu (ki hadislerde Habil ve Kabil olarak geçiyorlar) birer kurban takdim ediyorlar/Allah'a sunuyorlar. Tanrı birininkini (Habil'inki) kabul eder, diğerinkini (Kabil'in) ise kabul etmez. Bu nedenle Kabil, Habil'i öldürür. Daha sonra cenazesini gömmek için tanrı tarafından bir karga gelip toprak deşer ve onun cenazesini gömer. Katil olan kardeş (Kabil) bunu görünce pişmanlık duyar.⁽⁶⁹⁾

Burada efsanenin Sümer mitolojisiyle ortak olan açık tarafı, Lahar-Aşnan ve Emeş-Enten gibi bunların kardeş olmaları, birinin hayvancılıktan, diğerinin tarımdan

(65) Tevrat, Tekvin 3/6; Kur'an, Bakara suresi 35, Araf suresi 19-22 ve Taha suresi 120.

(66) S. N. Kramer, Sümer mitolojisi, s. 98-100, 197; Tarih Sümer'de Başlar, 19. Bölüm.

(67) Tevrat, Tekvin 4/1-8.

(68) S. N. Kramer, Sümer Mitolojisi, s. 104, 137.

(69) Maide suresi, 27-31. ayetler; Tevrat Tekvin kitabı 4. bab.

sorumlu olması, her ikisinin de kendi ürünlerinden tanrıya sunmaları ve sonuçta tanrının birine hak vermesi.

Bu başlığı şu kısa ifadeyle bitirmek istiyorum: Kur'an'da sadece böylesine bir efsanede bu kadar bilgilerin Sümer mitolojisiyle-eski inançlarla çakışıklığı var iken, kalkıp onu olağanüstü bir kitap olarak ilan etmek, izah edilebilir mi! Veya şöyle diyelim: Bu çağda acaba insanlığın ne gibi yararı olabilir ki hâlâ toplum bu efsanelere inansın!

İKİNCİ BÖLÜM

KUTSAL KİTAPLARDA VAROLAN TANRI GÖREVLENDİRMESİNİN
SÜMERDEKİ KÖKENİ:

Toplumu yönetmek için, varlığına inanılan tanrının/tanrıların birini görevlendirmesi inancı çok eskilere dayanır. Henüz ne Muhammed, ne Musa ve ne de İbrahim peygamber gibi kutsal dinlerin temsilcileri yok iken, çok tanrılı inanca sahip olan Sümerlerin yöneticileri de halka, **“Ey ahalî! haberiniz olsun bizi falanca tanrı/tanrılar başınıza kral olarak atadı-tayin etti. Bizim her buyruğumuz tanrının /tanrıların buyruğudur. Siz buna uymak zorundasınız...”** diyorlardı.

Sadece söylemekle kalmayıp bunu kanunlarına yazmak suretiyle resmi hale getiriyorlardı. Hatta toplamı 3-4 sayfalık olan kanunlarında, nerdeyse inandıkları tanrılarına kutsal kitaplardan daha fazla yer vermişlerdir.

Sözün özü: Tanrıdan mesaj alma inancı asılsız olmakla birlikte, Sümer/eski toplulukların icadıdır; kutsal dinler temsilcileri tarafından ortaya atılan yeni bir inanç değildir. Bunu, birkaç örnekle açayım:

A) İlk defa 1914'te Arno Poebel tarafından terceme edilip yayınlanan bir tablette, Tufan'la ilgili Kur'an ve Tevrat'ta anlatılan efsanenin kökeni hakkında bazı yeni bilgiler ortaya çıktı. Tanrı tarafından korunan kişi Kur'an ve Tevrat'ta Nuh, Akadlarda Utnapiştim, Sümerlerde de Ziusudra olarak geçiyor.

İlgili tablet önlü arkalı olarak yazılıp toplam olarak altı sütundur ve şu an Philadelphia üniversitesi Nippur koleksiyonu bölümünde bulunuyor. Tablette anlatılanlara göre Tufan işi bittikten sonra kral “Ziusudra” halka, **“Ben sizin kralınızım, bu yetkiyi de gökten/tanrıdan aldım”** diyor.

Daha sonra şu açıklamalar yapılıyor: Bilgelik tanrısı Enki, bir duvarın arkasından veya rüya yoluyla Ziusudra'ya (İslamî tabirle buna vahiy denir) bir gemi yapmasını, onun içine de yaşam için gerekli olan her canlı ve bitki ile birlikte ailesini, akrabasını almasını, bunun ardından da tufanın geleceğini, böylece kendilerinin kurtulmuş olacaklarını bildiriyor.⁽¹⁾

Kim bilir belki bu efsaneyi Ziusudra'dan önce daha niceleri de kullanmışlar.

(1)

S. N. Kramer, Sümer Mitolojisi, s. 174; Tarih Sümer'de Başlar, bölüm 23; Muazzez İlmiye Çığ, İncil, Kur'an ve Tevrat'ın Sümer'deki Kökeni, s. 51; İbrahim Peygamber, s. 71.

İlginçtir ki Kur'an ve Muhammed'in hadislerine göre nasıl kendisine tanrıdan gelen mesaj tanrının kendisiyle perde arkasından konuşması (Şura suresi, 51.ayet) veya rüya yoluyla onun kalbine atması biçimindeyse, Sümerlerde de aynı inanç söz konusudur.

Kutsal kitaplarda anlatılan Tufan efsanesinin Sümer kökenli olduğu konusunda birçok yazar bilgi verdiği için, ben efsane üzerinde durmayacağım; tanrı görevlendirmesi konusunda bu efsanede bilgi olduğu için biraz değindim. Sümerlerde tufan işi bittikten sonra geminin durduğu yer "Nizir" dağı, Tevrat'ta "Ararat", Kur'an'da ise "Cudi" dağı olarak gediyor.⁽²⁾

Kaldı ki bulunan tablette anlatılan efsane Akadça olarak yazılmış; ancak işlenen kişiler Akadlardan da epey önce yaşayanlardan seçilmiştir. Bundan, bu efsanenin yazıldığı tarihten de asırlar önce var olduğu gerçeği ortaya çıkıyor.

Eski zamanlarda böyle bir tufanın meydana gelmesi muhtemeldir: Buzulların erimesi veya yağmurların aşırı derecede yağması sonucu böyle bir şeyin olması gayet normaldir. Hatta milattan önce 3. binde okyanus yüzeyinin fazla yükselmesiyle civardaki insanların sular altında kaldıkları, Aşağı Mezopotamyalıların dağlara çıktıkları tabletlerde yazılı. O dönemde teknolojinin gelişmemiş olması ve insan bilgisinin de az olması, ister istemez onları tabii afetlere karşı korkutmuş, bunun sonucu olarak da meydana gelen benzer felaketler, o gün için olağanüstü olaylar ve tanrının/tanrıların bir nevi uyarıları, cezaları olarak değerlendirilerek, farklı inançlar biçiminde tarihe geçmiştir. Şimdi de bazen bu tür tabii afetler olmuyor mu ve bu afetlere bu gözle bakan insanlar sanki (her kesimden) yok mu!

Bundan dört-beş yıl önce İstanbul ve Kocaeli çevresinde meydana gelen deprem için böyle diyen siyasi parti mensupları bile vardı; bunu, o günkü medya da işledi. 12 milyona ulaşan, birçok uygarlığa ev sahipliği yapan İstanbul'un, 1995'te seçilen Belediye Başkanı (ki şu an 59. hükümette de başbakandır) kamuoyunun gözü önünde -ister gerçekten inandığı için yapmış olsun, ister parti reklamı için olsun- yağmur duasına çıkmadı mı! O bakımdan bunu fazla abartmaya hiç gerek yoktur.

B) İnsanlar bir zamanlar yazılı kanun yerine "Pi-lul-da" denilen töreye/örf-adete göre yönetilirdi.⁽³⁾

İsa'dan yaklaşık 2350 yıl önce Mezopotamya'nın Lagaş kentinde 10 yıllık krallığı döneminde çıkardığı kanunlarıyla o gün için harikalar yaratan Urukagina'nın sosyal alanlarda yaptığı yenilikler, bugün için bile gıpta edilecek nitelikte.

[2] M. İlimiye Çiğ, İbrahim Peygamber, s.72; Tevrat, Tekvin bölümü, 8/4; Kur'an, Hud suresi, 44. ayet.

[3] Urukagina Sosyal Reform kanunları, 7/26-28; Prof. Mebrure Tosun, Doç. Kaderiye Yalvaç, Sümer, Basil, Asur Kanunları ve Ammi Şaduga Fermanı. s.8 ve 24.

Urukagina, kendi kanununun başında “Tanrı Ningirsu⁽⁴⁾ beni Lagaş krallığına atadı” diyor.

Kanunu hakkında kısa bir malumat vermekte yarar var: İnsanlar, Urugagina’dan asırlar önce Lagaş kentinde huzur/refah içinde yaşıyorlardı. Bir taraftan (ilkel de olsa) sosyalizm örnekleri vardı, öbür taraftan özel mülkiyet yaygındı.

Halk, çiftçilik, besicilik, kayıkçılık, ticaret, sanat gibi çeşitli mesleklerle uğraşıyordu. Toprak, teoride halkın hizmetine aitti. Şunu diyebiliriz ki, genelde zenginlikle fakirlik çalışmağa bağlıydı; ancak Urukagina’ya yakın dönemde yapılan savaşlar sonucu (özellikle son 3 prens zamanında) yönetim tamamen bozulmuş, halk sefalet içinde kıvranıyordu.

Memlekette zulüm, haksızlık alabildiğine yaygın hale gelmişti. İnsanlar, vergi yükü altında inim inim inliyordu: Gemicilerin deneticileri vergi yüzünden gemilere, hayvanların denetçileri de büyük ve küçük baş hayvanlarına el koyuyordu/onları haczediyordu.

Hanımını boşayan bir erkek, ensilere (dönemin beyleri demek) 5, vezire de 1 şekel olmak üzere toplam 6; Lavanta üreticisi ise Ensi’ye 5, vezir ve saray kahyasına da 1’er olmak üzere toplam 7 şekel vergi ödemek zorundaydı.⁽⁵⁾

Tapınak malı teorik olarak tanrınındı; ancak ensiler onu da kendi malı gibi kullanırlardı. Tanrının öküzleri ensilerin soğan bahçesini sürüyordu. Yine tanrının en güzel toprağı ensiler tarafından işletiliyordu. Kısacası, ensiler tanrının eşek, sığır ve tüm tahıllarına el koymuşlardı. İlginç olanı, bir insan öldüğünde vergi memurları hemen mezarı başına gidip onun yasta olan akrabasından arpa, ekmek, bira gibi eşyalar alırlardı. (Bellidir ki İslamiyet’te ölen bir Müslüman’ın malından hocalar tarafından alınan namaz, oruç, yemin kefareti... -ki halk nezdinde buna “İskat” denir- Sümer mitolojisinden İslamiyete geçmedir.)

İşte böylesine bir yapı içinden çıkan bir Urukagina, 10 yıllık prensliği sırasında “Sosyal Reform Kanunları” adıyla bir kanun çıkarıp uygulamaya koymak suretiyle halka rahat bir nefes aldırıyor. Tanrıya özel olarak mal ayırma inancı Kur’an’da da işlenmiştir. Enfal suresi 41. ve Haşır suresinin 6. ile 7.ayetlerinde özet olarak, “Savaşlarda elde edilen ganimet ve Fey’den Allah’a da ayırın” deniliyor. Allah şöyle dursun; aynı ayrıcalık Kur’an’da Muhammed ve akrabası için de geçerli. Tıpkı Sümerlerdeki Ensilerin tapınak malını kullandıkları gibi, İslamiyet’te de savaşlarda elde edilen ganimetlerden Allah’a ayrılan payı dağıtmakta Muhammed özgürdü. İşin enteresan yanı, Kur’an’da tanrının kendisine ayrılmasını istediği mal

(4) İnançlarına göre Lagaş kentinin baş tanrısıydı.

(5) Şegel, gümüşten yapılmış o günkü para biriminin adı.

da kan dökülerek kirli savaşlarda ele geçirilen, başkasının çalışıp kazandığı mal.

Urukagina'nın reformlarıyla ilgili birkaç örnek:

a) Önemli/zengin bir adam, fakir olan bir komşusuna, “Evini bana sat mahallemden git diyemez. Ancak ev sahibinin rızası varsa ve o önemli adam da evin gerçek fiyatını öderse o zaman olabilir”. (Madde.11/33-38, 12/1-11)

b) “Bir rahip, artık bir fakirin rızası dışında onun bahçesine girip hiçbir şeyini alamaz.” (Madde. 11/17-19)

c) “Fakir biri, iyi bir merkebe/binek hayvanına sahip olursa, büyük/önemli olan bir adam onu asla kendisinden alamaz.” (Madde.11/20-32)

d) Hırsızlık, cinayet, borç... nedeniyle hapis yatanların tümünü serbest bırakır/genel af ilân eder. (Madde. 12/14-20)

e) Yetimin, dulun korunması, ezdirilmemesi için kanuna madde ekler ve “buna uyulması da tanrı emridir” der. (Madde.12/23-28)

f) Göreve başlar başlamaz gemilerden vergi toplayan memurları, çobanları, buğday bekçilerini, hayvan satıcılarını... (halka haksızlık yaptıkları gerekçesiyle) görevden uzaklaştırır. Ensilerin, vezirlerin, saray kahyalarının... daha önce halktan aldıkları vergilerin toplanmasına yasak koyar⁽⁶⁾ Urukagina'nın o Meşhur “Sosyal Reform Kanunları'nda” benzer toplumsal içerikli maddeler çoktur.

Bu kanunla ilgili tabletler 1878'de Fransız arkeologlar tarafından “Tello'da” bulunmuş, daha sonra Sümeroloji uzmanları tarafından tercüme edilerek kamuoyuna sunulmuştur. Adı geçen kanunla ilgili bulunan tablet sayısı 4'tür.⁽⁷⁾

C) Sümerlerin ünlü Babil prensi, kanunlarıyla meşhur Hammurabi, (MÖ. 1792-1750) kendi kanununun birçok yerlerinde (prolog, epilog ve kanun kısmında) adaletten, hukuktan söz ettikten sonra görevi, “Ne zamanki tanrı Anu ve tanrı Enlil yetkiyi Enki'nin oğlu Marduk'a verdiler, işte o zaman ben Hammurabi olarak adaleti sağlamak, şikayet ve kötülüğü yok etmek, zayıfları güçlülere ezdirmemek, insanlar nehrinde (kendi şahsını kastederek) parlamak, topluma aydınlık getirmek, insanları mutlu kılmak... için tanrı Anu ve tanrı Enlil adımı andılar ve Enlil'in görevlendirdiği çoban Hammurabi'yim ben” diye uzunca bir girişle başlıyor ve daha sonra da inandıkları birçok tanrının isimlerini sayarak onlara ait mabetleri hiç ihmal

(6) Urukagina Sosyal Reform kanunları, 8/15-31, 9/1-27. Tosun, Yalvaç age. s.24.

(7) Bunları yazan, o dönemin bir arşiv memuru. Günümüzde tercüme edilip kamuoyuna sunular ise;

a) Francois Thureau-Dangin, “Die Sumerischen und akkadischen königs inschriften”, Leipzig, 1907.

b) S.N. Kramer, The Sumerians university of chicago press.” s. 317-323, Chicago, 1963.

c) Arno Poebel'in de tabletler hakkında çevirisi vardır.

d) A.Deimel, “Orientalia-2” (1920) tercemesi var.

e) Lambert, “Revue d'assyriologie et d'archéologie orientale 50” s.169-184, 1956.

etmediğini anlatıyor. Hatta tabletlerde, Hammurabi'nin görevi tanrıdan almasıyla ilgili temsili merasim resimleri bile çizilmiştir. Bulunan tabletlerde Hammurabi'den asırlar önce yaşamış olan kral Ur-nammu'nun, ay tanrısı Nanna'nın eşi tanrıça Ningal'e bir şeyler sunar biçimde çizilen resmi var. Bununla ilgili tabletler Philadelphia üniversitesi müzesinde bulunuyor.⁽⁸⁾

Hammurabi, 282 maddelik kanununda genelde adaletten, mülke karşı işlenen suçlardan, ticaretten, alış verişten, evlilik ve aile hukukundan, kişi haklarından, çeşitli cezalardan, meslek erbabına ait suçlardan, tarım, ücret ve tarifelerinden, köle ve cariyelerden... söz eder. Adaletiyle ilgili enteresan bir-iki örnek vermek istiyorum:

Herhangi bir mali davada şayet bir hakim karar verip daha sonra kararında oynama yaparak onu değiştiriyorsa, o hakim hem görevden alınıp asla hakimlik yapmayacak, hem de dava konusu olan malın 12 katını tazmin etmek zorunda kalacak. (Hammurabi kanunları, md.5)

Yine “Eğer bir erkek bir kadınla evlenir, kadın günün birinde ağır bir hastalığa yakalanır ve o erkek başka hanımla evlenirse yine hasta olan hanımını boşayamaz, ölene dek ona bakmak zorundadır. Ancak kadın kendi rızasıyla babasının evine gitmeyi tercih ederse o zaman çeyizini alır gider” diyor. (Hammurabi kanunları, md. 148-149)

Maalesef Kur'an'da kadına aynı hak tanınmamıştır. Kur'an'a göre değil ki hanım hasta olsun, her halükârda erkek istediği an/sebepsiz olarak onu boşayabilir. Bu konuda geniş bilgi “Muhammed ve Kurmaylarının Hanımları” adlı yapıtımda vardır. En önemlisi, Sümerlerde tanrı Marduk çok meşhur olduğu ve Hammurabi, “Marduk da bana görev veren tanrılardan biridir” dediği ve bunu kendi kanununun birkaç yerinde yazdığı halde, kanununun yazılı olduğu tablette Marduk'un resmi değil; adaletle meşhur olan güneş tanrısı Şamas/Utu'nunki çizilmiştir. Bundan kasıt şu: Hammurabi kendi adaletiyle öylesine meşhurdur ki yazarken bile tablet üzerinde ancak adalet tanrısının sembolünü yazmayı uygun görmüştür.⁽⁹⁾

Hammurabi kendi kanununda birçok tanrı ve onlara ait mabetlerin isimlerini saygıyla andıktan sonra⁽¹⁰⁾ sonsöz kısmında gerçekleştirdiği adaletten, tanrı Enlil ve

(8) Hammurabi K., Prolog, Kol-1/53; Muazzez İlmiye Çığ, Kur'an,İncil ve Tevrat'ın Sumedeki kökeni, s.85, 92.

(9) Prolog, k.1/8; k.2/9; k.5/14. Epilog, 24/14 ve 90 ile 25/32 ve 58. maddeler; M. Tosun, K. Yalvaç, age, s.8.

(10) Örnek olsun diye Hammurabi'nin ihmal etmeyip kendi kanununa yazdığı tanrı ve mabetlerinden birkaçı: tanrı Marduk ve onun Babil'deki Eşagila mabedi. (Önsöz, kol-2/7-12) Ay tanrısı Nanna/Sin, onun Ur şehrindeki mabedi Egişnugal.(Kol-2/13-21) Güneş tanrısı Şamas/Utu ve onun Babil'deki Ebabbar mabedi. (Kol-2/34-36) tanrı Anu ile tanrıça İnanna'nın Uruk'taki mabedleri Eanna.(Kol- 2/42-43)Tanrıça Ninhursag'ın İsin'deki Egalmah mabedi.(Kol-2/52-54) tanrı Zababa'nın Kiş'teki Emeteursag mabedi.(Kol-2/60-62) Tanrıça İnanna'nın Kiş şehrindeki Hursagkalamma mabedi.(Kol-66-67) Harp tanrısı Nergal'ın Kutu'daki Meş'lam mabedi.(Kol-3/4-6) tanrı Tutu'nun Borsippa'daki Ezida mabedi.(Kol- 3/10-15) tanrı Uraş'ın kült merkezi olan Dilbat.(Kol- 3/18-23)tanrı Mama/Nintu ve Kiş şehrinde.(Kol-3/27-33) Tanrıça Ninhursag'ın Lagas'taki kült merkezi Eninnu.(Kol-3/43-46)Tanrıça Telitum/İnanna-İstar'dan şükranla söz eder.(Kol-3/48-54) Fırtına tanrısı Adad'ın dualarından(Kol-3/55-57), tanrı Mah ve onun Bismaya'daki Emah mabedinden(Kol-3/68-69), tanrı Ea/Enki ve eşi Damgalanunna'dan övgüyle söz eder. (Kol-4/14-17)

çoban tanrısı Marduk'un kendisine ihsan eyledikleri insanları ihmal etmeyip onlara iyi baktığından, tanrıça İnanna ve tanrı Zababa'nın kendisine verdikleri silahları iyi kullandığından, tanrı Enki'nin kendisine verdiği sağlam düşünceden, tanrı Marduk'un verdiği iyi görüşten... memlekette huzuru sağladığını söyler ve büyük tanrılar beni göreve çağırdılar diyerek yine birçok tanrının isimlerini anar.

En son, kanununa uyanlara dua, uymayanlara da beddua edip bitirir. Örnek olsun diye Urukagina ve Hammurabi kanunları hakkında biraz fazla bilgi verdim; yoksa Sümerlerin diğer kanun yapımcıları da bunlara benzer çok yararlı sosyal kurallar ortaya koymuşlardır.

D) Ur-nammu: (İ.Ö.2111-2084) Mezopotamya'nın Ur şehrinde krallık yapan önemli bir kanun yapımcısı. Çıkardığı yasanın önsözünde özetle, “Ne zamanki tanrı Anu ve tanrı Enlil Ur krallığını tanrı Nanna'ya verdiler”⁽¹¹⁾ diye başladıktan sonra bir yerde, “Güneş tanrısı Şamas/Utu'nun sözüyle memlekette adaleti tesis ettim” diyerek kendisinin tanrı tarafından görevlendirildiğini belirtir. Hatta Ur-Nammu'nun mesajı merasimle tanrıdan aldığı, bulunan heykeller üzerinde canlandırılmıştır.⁽¹²⁾

E) Lipit İştâr: (İ.Ö.1934-1924) İsin şehrinde prenslik yapmış ünlü kanun sahiplerinden biri. Kendi kanununun önsözünde “Tanrı Anu ile tanrı Enlil memleketin prensliğini bana verdikleri zaman...” diye başlar ve sonsözde, “Sümer ve Akkad'da tanrı Şamas/Utu'nun sözlerine uygun olarak adaletle bağlı olunsun. Enlil'in ağzından çıkan sözlere uyarak ben Lipit İştâr olarak düşmanlık ve isyanları ortadan kaldırdım. Ağlama, şikayet ve feryatların nedenlerini yok ettim. Gerçeği, doğru olanı ortaya koyarak Sümer ve Akkad'lıların mutluluğunu sağladım...” şeklinde uzun uzadıya anlatır.⁽¹³⁾

F) Esnunna: Hammurabi'den yaklaşık bir asır önce yaşamış olan bu prens, kısa olan kanununun önsözünde güneş tanrısı Şamas'tan söz eder; ancak tablet kırık olduğundan Şamas'tan neyi kastettiği kesin olarak anlaşılmıyor. Bellidir ki kendisi de diğer Sümer prensleri gibi kendi kanununa başlarken hemen tanrı ile söze başlamış.⁽¹⁴⁾

Şu belirlemeyi de yapayım ki, Sümerlerde tanrı buyruğu genelde saray çevresine gelirdi; kutsal kitaplarda ise bu durum biraz farklı. Sümer kanunlarından Hammurabi kanununun üzerinde yazılı olduğu 3 büyük diorit parça⁽¹⁵⁾ 1901-1902'de

(11) Anu Akadça bir kelime olup inançlarına göre gök tanrısının adıdır. Ninil ise hava tanrısı ve de inançlarında çok önemli bir tanrı. Nanna da Ay tanrısıdır.

(12) Ur-Nammu kanunları, prolog kısmı, md. 30-113; M. İlimiye Çiğ, Tevrat, İncil ve Kur'an'ın Sümer'deki Kökeni, s.85-92.

(13) Epilog, 19/1-58.

(14) Esnunna kanunları, Prolog bölümü.

(15) 2,25mx1,65 m ebadında, Çivi yazısıyla yazılmış Babilce'dir.

V. Scheil başkanlığında bir Fransız bilim heyeti tarafından Irak'ta eski Elam'ın başkenti Sus'ta bulundu. Asıl nüshası şu an "Louvre" müzesinde, kopyaları ise çoğu ülkelerde vardır. Uzunca bir prolog/önsöz, bir epilog/sonsöz ve 282 maddelik kanundan ibaret. Terceme edilerek yayınlandığı zaman, kamuoyu bunu insanlık tarihinin ilk yazılı kanunu olarak bildi. Ama Hammurabi'nin ilk yazılı kanun olma unvanı fazla sürmeden başkalarına geçti. Kral Lipit İştar kanunlarına ait tabletler 1947'de terceme edilerek yayınlandı. Ki bu kanun Hammurabi'ninkinden en az üç asır önce hazırlanmış. İlk defa Pennsylvania üniversitesi müzesine bağlı konservatör Francis Steele tarafından onarılarak terceme edilmiştir. Bunun prolog, epilog ve 37 kanun maddesi vardır. Tabi hızlı gelişmeler bir yıl geçmeden liderliği Lipit İştar'dan da aldı. Bu sefer ondan yaklaşık iki asır öncesine ait bir kanunun tabletleri ortaya çıktı: Ur-Nammu kanunları. Buna ilişkin çivi yazısıyla Babilce yazılmış tabletleri, 1948'de Bağdat müzesi konservatörü Iraklı Taha Bakir, "Tel-Harmal" denilen yerde buldu. Bir prologla 30 kanun maddesini içeren tableti 1948'de önlü Assurolog Albrecht Götze terceme edip kamuoyuna sundu.⁽¹⁶⁾ Daha sonra birçok uzman, adı geçen tüm Sümer kanunları üzerinde çalışmalar yürütüp değişik yayın organlarıyla kamuoyuna sundular. Bunun da dünyanın ilk kanunu olma unvanı fazla sürmedi; Urukagina kanunlarıyla ilgili tabletler okunup terceme edilerek piyasaya sürüldü; ki İsa'dan 2350 yıl öncesine ait bir kanun. Kim bilir eski dönemlerle ilgili henüz okunup terceme edilmeyen daha ne gibi tabletler var. Bakalım bu ilk yazılı kanun konusundaki liderlik ne zamana kadar Urukagina'da kalacak. 19. asırdan itibaren Mezopotamya'da başlatılan kazı çalışmaları sonucu ortaya çıkan tablet sayısı, yarım milyonu buluyor. Sadece İstanbul arkeoloji müzesinde Sümerlerle ilgili 74 bin tablet var; bugüne kadar bunlardan çok az bir bölümü okunup terceme edilerek insanların bilgisine sunulabildi; kalanlarda neler var henüz kimse bilmiyor. Sümer tanrılarından sosyal adaletle meşhur ve aynı zamanda yerel bir tanrıça olan Nanşe'den şu önemli sözleri aktarmakta yarar vardır: **"Öksüzleri, yetimleri korur, onlara haksızlık yapanları cezalandırırım. Ayrıca ölçüde ve tartıda hile yapılmamasını, kimsenin kendisine ait olmayan bir malı almamasını; aksi halde onları cezalandıracağımı..."** söylüyor.⁽¹⁷⁾

Sümerler tanrıları şöyle sınıflandırırlardı:

A-) Yaratıcı tanrılar. Ki bunlar 4 taneydi: An (Gök tanrısı), Enlil (Hava tanrısı) Enki (Okyanuslar-denizler tanrısı) ve Enki'nin eşi olan tanrıça Ninhursag.⁽¹⁸⁾

B-) Yönetici tanrılar: Bunların sayısı binlerle ifade edilecek kadar çok fazla.

(16) Bu kanunla ilgili tablet şu an İstanbul Arkeoloji müzesi no: 3191'de vardır: 20cmx10cm ebadında kilden yapılmış önlü arkalı 8 sütünlük bir tablettir.

(17) agy. Tarih Sümer'de Başlar, s.119; M. İlmiye Çığ, Kur'an, İncil ve Tevrat'ın Sümer'deki Kökeni, s.22.

(18) agy. Tarih Sümer'de Başlar, s.104-108.

Ayrıca Sümerlere göre tanrılar tanrıçalarla evlenir, çocuk çocuk sahibi olur, daha sonra çocuklarıyla da birleşirlerdi. Mesela: Deniz Tanrısı Enki ile tanrıça Ninhursag'dan tanrıça “Niksar” adında bir kız doğar. Bu kız büyüdüğünde babası Enki onunla birleşir, onlardan da tanrıça “Ninkur” meydana gelir. Zaman içinde Enki'nin bununla da birleşmesiyle bitki tanrıçası “Uttu” meydana gelir. Bu tanrıça büyüyünce babası onunla da birleşir... şeklinde hikaye devam eder.⁽¹⁹⁾ Örnek olsun diye Sümerlerin inandıkları tanrılardan bir listeyi aşağıya alıyorum.⁽²⁰⁾

Bu konuyu araştırırken Sümer ilahlarıyla kutsal kitaplarda (özellikle de Kuran'da) anlatılan Allah hakkında dikkatimi çeken bazı ortak noktalar saptadım; önemli gördüklerimden birkaçı:

a) İslami inanca göre Allah'ın 99 ismi meşhur. Bunun gibi Sümerlerde de bir tanrının birden fazla isim ve sıfatları olduğu tabletlerde yazılı. Örneğin; İnanna'nın “Telitum” sıfatıyla, Marduk'un oğlu tanrı Tutu'nun “Nabu” ile, Nintu'nun “Mama” ile, Damgalanuna tanrıçasının “Damkina” ile, Şamas'ın Utu ile anılması gibi. Hatta tarihi belgelerde anlatıldığına göre yerel bir tanrı olduğu halde Marduk'un 50 isminin olduğu yazılı. **Bundan, İslam dininde Allah'ın aldığı 99 ismin kökeni de Sümer mitolojisine dayanır sonucu ortaya çıkıyor.**⁽²¹⁾

b) Sümer mitolojisine göre insanlar tanrıların ihtiyaçlarını karşılarsın diye tanrılar bazı araç gereçler yaratır. Mesela tanrı Enlil'in kazma yaratması gibi⁽²²⁾ Benzer şeyler Tevrat ve Kuran'da da anlatılıyor.

(19) agy. Tarih Sümer'de s.177; Sümer Mitolojisi, s.109.

(20) Başlangıçta ilksel deniz olarak anılan tanrıça “Namlu” varmış. Daha sonra bu ilksel denizden Gök tanrısı An ile Yer tanrıçası Ki meydana gelirler. Bunların birleşmelerinden de Hava tanrısı Enlil yaratılır. Enlil Enki gibi Sümerlerde çok önemli bir tanrıdır. Enlil daha sonra, geceleyin ışıktan yararlanırsın diye ay tanrısı Nanna'yı yaratır. Nanna/Sin de güneş tanrısı Şamas/ Utu'yu yaratır. Enlil'in oğlu Savaşçı Ninurta da önemli bir tanrıydı. (Sümer Mitolojisi, 83,140) Ereşkigal: Ölümler diyarı/cehennem tanrıçasıdır. Yeraltı dünyasının başka tanrıları da vardı. Örneğin; Nergal, Ninazu ve ismi tabletlerde okunamayan 3. bir tanrı daha. Nergal aynı zamanda bir veba-harp tanrısıydı (Sümer Mitolojisi, s.81-88,158. Tosun, Yalvaç, age, s.182) Doğan: Çiftçi tanrısı. Mah: Bismaya şehrinin tanrısı. Tişpak: Esnunna'nın baş tanrısı. Ninazu: Doktorlar tanrısı. Adad: Fırtına tanrısı. Uraš: Yerel bir tanrı. Zababa: Harp tanrısıdır. Aşk tanrıçası İştar/İnanna (İnanna'nın Babilce adı İştar idi. Tarih Sümer'de Başlar, s.247) Marduk: Yerel bir tanrı ve aynı zamanda Enki-Damgalanuna çiftinden dogma. (Prof. Tosun, Doç. Yalvaç, age, s.182-184, Hammurabi kanunları önsözünde). Enkimdu: Enlil'in çiftçi tanrısı. Aşnan: Tahıl tanrıçası ve aynı zamanda siğir tanrısı olan Lahar'ın da kız kardeşidir. (Sümer Mitolojisi, s.99-100) Kulla/Kabta: Tuğla tanrısı. Muşdamma: Yapı-inşaat tanrısı. Sumugan: Bitkisel-hayvansal ürünler tanrısı (Ova tanrısı). Dumuzi: Ahır-ağıl, hayvancılık tanrısı. Uftu: Giysi ve bitki tanrıçası. Enbilulu: Dicle ile Fırat tanrısı. İşkur: Kasırga, gökyüzü, yıldırımlar tanrısı. Sirara: Körfez tanrısı. Balıkların da aynı bir tanrılarına inanılmış ki, Keş'in oğlu olarak tabletlerde geçiyor. Nanşe: Lagaş şehrinin adalet tanrıçası. (Sümer Mitolojisi, s.16, 84, 118-119; Tarih Sümer'de Başlar, s.111; M. İlimiye Çığ, Kur'an, İncil ve Tevrat'ın Sümer'deki Kökeni, s.22) Gibil: Afeş tanrısı. (Sümer mitolojisi, s.213) Lahar: Siğir tanrısı. (Sümer Mitolojisi, s.138) Şara: Umma'nın baştanrıydı. (Tarih Sümer'de Başlar, s.56) Enten: Çiftçi tanrısı. (Sümer mitolojisi, s.87) tanrı Enki, Dilmun'da/cehennette hastalanınca onun eş tanrıça Ninhursag tedavisi için 8 tanrı yaratır. Bunlardan Abu, Nintul ve Enşagag erkek tanrılar; Ninti, Nazi, Ninkasi, Ninsutu ve Azimua/Dazimua dişi/ tanrıçalar. (Tarih Sümer'de Başlar, s.180; Sümer Mitolojisi, s.112) Nindub: Mimarlık tanrısı. Ningişzida: Lagaş kralı Gudea'nın şahsi tanrısı. Nidaba: Okullar tanrıçası. (M. İlimiye Çığ, Kur'an, İncil ve Tevrat'ın Sümer'deki Kökeni, s.28) Nefi: Yeraltı/cehennem tanrısı. (Sümer Mitolojisi, s.163-164) ve daha niceleri.

(21) Tosun-Yalvaç, age, s.182; Muazzez İlimiye Çığ, age,s.23.

(22) agy. Sümer mitolojisi, s. 103.

Kur'an'ın Allah'ı değişik yerlerde,

“Size elbise, gemi, savaş için zırh, dağlarda barınak olarak mağarayı ben yarattım” diyor.⁽²³⁾ Halbuki zırhı da, elbiseyi de, gemiyi de... insanoğlu icat etmiştir. Kur'an tanrısının buna sahip çıkması, bunu kendine mal etmesi doğrusu ilginç bir şey!

c) Bilindiği gibi İslamiyet'te dua etmek/tanrıdan bir şey dilemek meşhurdur ve yapılırken de eller havaya doğru kaldırılır. Aynı inanç Sümer kanunlarında da yazılı. Lipit İştar, kendi kanununun sonsözünde, kurduğu düzene itaatkâr olanlar için tanrıdan dua; karşı çıkanlar için de beddua bulunurken, bir yerde, “Kanunlarıma uyanların boynu mabette göğe doğru yükselsin” diyor.⁽²⁴⁾

Hammurabi de ünlü kanununun önsözünde, “ Ben Hammurabi, fırtına tanrısı Adad'ın dualarını bilirim” diyor.⁽²⁵⁾ O da Lipit İştar gibi son sözünde kanununa saygı gösterenlere, “Tanrı mabede onların boyunlarını göğe doğru yükseltsin” şeklinde dua; karşı olanlara da beddua ediyor.

En ilginç, şu an Irak'ın Bağdat müzesinde bulunan ve İsa'dan yaklaşık 4 bin yıl öncesine ait olan bir heykel, o zaman insanın tanrı huzurunda dua ederken/ dururken nasıl bir pozisyon alması gerektiğini gözler önüne getiriyor: **Aynen İslamiyetteki namaz duruşu gibi ayakta dikilmiş, sağ el sol elin üstünde ve göbeğin üzerine konmuş vaziyettedir.** Ur-Nammu, tanrısı Nanna'nın eşi Ningal'e bir şeyler sunduğu, bulunan heykeller üzerinde resimlerle belirtilmiştir.⁽²⁶⁾

d) Dikkatleri çeken bir diğer konu, Sümerlerde ilk ilahın (daha sonra da özellikle insani işlerle ilgilenen ilahların) tanrıça olarak düşünülmüş olması. Bu da bir zamanlar kadınların çok önemli bir mevkide olduklarını gösteriyor. Böyle olmasaydı hiçbir tanrı kadın olarak düşünülür müydü! Örneğin; ilk yaratıcının “Nammu” adında bir tanrıça olarak tasavvur edilmiş olması ve diğer tanrı ve tanrıçaların daha sonra onun tarafından yaratılmış olması inancı, daha önce sunulan tanrıların listesinde de görüldüğü gibi okullar/egitim tanrıçası Nidaba, adalet tanrıçası Nanşe, cehennem tanrıçası Ereşkigal, aşk tanrıçası İnanna/İştar, tahıl tanrıçası Aşnan gibileri. Yine 4 önemli yaratıcı tanrılardan “Enki” hastalandığında, onun iyileştirilmesi için, 5'i tanrıça, 3'ü de tanrı olmak üzere 8 ilah yaratanın bir tanrıça (Ninhursag) olarak düşünülmesi, o zaman kadına verilen önemin bir diğer kanıtıdır!

(23) Araf suresi, ayet 26; İbrahim, -32; Hud- 37; Nahl-81; Hac 65; Yasin-42.

(24) Epilog, 19/46-58.

(25) Hammurabi K. Prolog, 3/55-57.

(26) Tarih Sümer'de Başlar, s. 310'da da bu heykelin bir kopyası vardır. agy. Sümer Mitolojisi, s.115; M. İlimiye Çiğ, Tevrat, İncil ve Kur'an'ın Sümer'deki Kökeni, s. 85.

e) Sümer kanun yapımcıları nasıl kendi kanunlarının başında ve sonunda inandıkları tanrıların şükranla anmışlarsa; aynısını Muhammed de Kur'an'ında uygulamıştır. Örneğin; Kur'an'ın başındaki Fatiha suresinin (bir bakıma Kur'an'ın önsözü durumundaki sure diyebiliriz) hemen ilk cümlesinde, “Alemlerin Rabbi olan Allah’a hamd/şükürler olsun” diye başlıyor ve yetmiyormuş gibi bunun, günde 5 vakit kılınan namazlarda tekrarlanmasını/Müslümanlar tarafından okunmasını zorunlu kılıyor. Kur'an'ın baştaki suresi (Fatiha) böyle iken, onun en son inen suresi de (tabir caizse sonsözü) Sümer kanunlarındaki kuralın dışına çıkmama niteliğinde. 110. sure “NASR” suresidir.

Tanrı bu surede Muhammed’e hitaben, **”Allah’ın yardımı ve fetih gelip de, insanlar Allah’ın dinine/İslamiyete cemaatler halinde girerken gördüğün vakit, artık Rabbini hamd ile teşbih et (bana teşekkür et demek istiyor) ve bağışlanmanı dile. Doğrusu Rab, tövbeleri kabul edendir”** diyor.

Gerçekten dikkat çekici bir sure; Sümerlerle paralelliği bir yana; sanki Allah katında Muhammed’in işlediği bir suç varmış gibi **“Ey Muhammed! Benden tövbe/istigfar dile”** şeklinde ayet gönderiyor.

f) Kuran’la Sümer inançları arasında tanrıdan mesaj alma konusunda gördüğüm önemli bir ortak nokta da şu: Muhammed nasıl kendi toplumuna artık benden sonra peygamber gelmeyecek, ben son peygamberim, Kur’an da son kitaptır demişse; aynı iddia Sümer kanunlarında da açık bir şekilde yazılıdır.

Bu konuda hem Hammurabi, hem de Lipit İştâr kendi kanunlarının son sözlerinde uzun uzadıya açıklamalar yapmışlardır. Aynı fikrin İsa’da da var olduğunu görüyoruz. Kendisi, ben şeriatı bozmağa değil; tamamlamaya geldim (Matta İncil’i, 5/17), benden sonra yalancı peygamberler ortaya çıkacaktır diyor (Matta İncil’i, 7/15).

g) Bir diğer önemli ortak nokta, Sümer kanunlarının edebi, ilahi ve destansı bir üslupla yazılmış olmasıdır. Özellikle ön ve sonsözler böyle. Bu, Kur’an’ın da çok önemli bir özelliğidir.

Konu tanrının insanları yönetme konusunda birini görevlendirmesi olunca, burada Cebrail’i unutmak olur mu! Çünkü kutsal kitaplara göre o, tanrı ile peygamberler arasında elçilik yapan bir görevli. Bilindiği gibi İslamiyete göre bir insanın iman sahibi sayılabilmesi için, imanının esasları diye bilinen 6 şartı kabul etmesi gerekir. Bunlardan biri de meleklerle inanmaktır. Onların da en büyükleri Cebrail, Mikail, Azrail ve İsrail’dir.

Bunların her birinin ayrı ayrı görevleri var: Azrail insanların canlarını alır. Mikail, tabiat olaylarından sorumludur. Mesela; sıcak, soğuk, kar/yağmur... gibi.

İsrafil, kıyamet günü üfürülecek olan suru üfürmekle meşgul. Cebrail de tanrıdan peygamberlere mesaj getirir.

Tam da burada -komik de olsa- şu soru akla gelir: Azrail ile Mikail'in her zaman görevleri var: kimisi can alır, kimisi tabiatla uğraşır. Diyelim İsrafil de kıyamet günü üfüreceği "Sur" için (alarm cihazı gibi bir şey!) yaratıldığı günden beri antreman yapar (Sura üfürmek o kadar zorsa, İsrafil'in yaratıldığı günden kıyametin olacağı zamana kadar daimi bir antreman yapmasını gerektiriyorsa); peki 14 asırdan beridir peygamber gelmediğine göre, Kuran'a göre bundan sonra kıyamete kadar da gelmeyeceğine göre acaba Cebrail şimdi ne yapıyor, ne görevle meşguldür!

Merkeze alınmış vali gibi görevden mi uzaklaştırılmış, yoksa başka bir göreve mi atanmış! Evet komik bir şey ama ne yazık ki bu gibi şeyler İslamın bir gerçeği.

Sonuç olarak bu başlığı şu şekilde özetlemek isterim: Sümerler, ortaya koydukları kanunları hakkında "Bunlar tanrı buyruğudur" dedikleri halde, inançlarıyla İslamiyet arasında 180 derecelik bir fark vardır. Onlarda tek tanrı inancı yoktu; birçok tanrıya inanırlardı.⁽²⁷⁾

Yani İslami inanca göre bunlar müşrik sayılır, hak dinle hiç ilgileri yoktur. Dolayısıyla, kimse bunları zoraki olarak mümin de sayamaz. İslami kesim belki bunlar hakkında, "Sümer kanun yapımcıları da bugüne kadar gelip geçmiş 124 bin peygamberden birer peygamberler" iddiasında bulunur diye bunu belirttim.

Sümer kanun yapımcıları bazı konularda Muhammed'den daha yararlı şeyler ortaya koymuşlardır diyebiliriz; ama hiç kimse "Onlar da birer peygamberdi" diyemez. Rahatlıkla diyebiliriz ki, Muhammed onlardan binlerce yıl sonra dünyaya geldiği halde olağanüstü bir şey ortaya koymuş değildir.

Belki tekrar olur; ama anlatılmasında yarar var: İnandığı tanrısını, Zeyd'in hanımı Zeynep için kullanıp onu ele geçirmesi (Ahzab suresi, 37, 53), ganimetlerin 1/5'ini (Enfal suresi, 41. ayet) ve kan dökülmeden düşmanın teslim olması halinde ele geçirilen tüm malın (ki Kur'an tabiriyle buna Fey' denir, Haşir suresi, 6-7. ayetler) Muhammed'e ait olması için kendisinin oluşturduğu Kuran'ına yazmak suretiyle inandığı tanrısını çıkarı için kullanması, topladığı 15-20 yaşlarındaki gencecik bayanları (ki Safiye, Cuveyriye ve Reyhane gibilerini, savaşlarda ele geçirilen esirler arasından kendine seçmişti) kullanması ve bunları disiplin altında tutabilmek için de Kur'an'ında cümleler yazarak inandığı tanrısını yine kendi çıkarı

(27) Muazzez İlmiye Çığ, Kur'an, İncil ve Tevrat'ın Sümer'deki Kökeni adlı yapıtında bu tanrıların sayısının 1500'ü geçtiğini yazıyor. s.13.

için kullanması, en önemlisi de “Kur’an, kainatın yaratıcısı Allah’ın kitabıdır, her şey onda vardır...” deyip insanoğlunun her yönüyle ilerlemesine engel olması, önünü tıkaması vb. Eğer toplumda bazen iyi şeyler ortaya koyan insanlar peygamber ilan edilirlerse, o zaman Urukagina ve Hammurabi gibileri çoktan peygamberliği hak etmeli. Hatta onlar en büyük peygamber (Ulül’l Azm) olarak ilan edilmeli.

Tarih boyunca insanlar arasından kötüler çıktığı gibi iyiler de çıkmıştır/ bu bir realitedir ve de olağan bir şeydir. Basit bir örnek vereyim: Ben şahsen hayatımın ilk yıllarında hayvan derisinden yapılmış çarık giydim. Daha sonra lastik ayakkabı çıktı onu kullandık; ama zamanla daha sağlıklı olan kundura çıktı bu sefer onu kullanmaya başladık. Peki bu durumda bizi lastik ayakkabı ve kundura icatlarıyla çarıktan kurtaran insanlara kalkıp peygamber mi diyelim. Ne yazık ki bazen bir insan -hele sosyal alanlarda- yararlı bir şey ortaya çıkardı mı nerdeyse müritleri ona tapıyorlar. Bu anlayış hâlâ da uygulamalarda vardır. Hâlbuki iyi bir şey ortaya çıktığında ondan yararlanılmalı; ama tabulaştırılmamalı. Tabulaşırsa toplum büyük sıkıntılara maruz kalır, hayat felç olur.

Hayatta daima varolan ve onsuz yaşanılmayan ‘değişim’ diye bir şey vardır; hiçbir mucize/keramet değişimin önünü kapatamaz. Benzer engeller zaman zaman çıkısa bile -ki maalesef çıkıyor- ancak değişimin hızını biraz durdurabilir; yoksa evrim, eninde sonunda yoluna devam edecek / etmelidir de. Çünkü hayat için zorunlu bir ihtiyaçtır. Gel gelelim Kur’an’ın Allah’ına kalırsa insanoğlu bu çağda ve sonsuza dek (önsözde Sait Nursi’den verdiğim örneklerde olduğu gibi) her şeyi Kur’an’da aramak zorunda. Aksi halde kafir sayılır ki bu durumda İslami kesim nezdinde düşman olarak ilân edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

KUTSAL DİNLER ÖNCESİ MEZOPOTAMYA'DA DEMOKRASİ, EĞİTİM
VE ADALET:

Bilindiği gibi kutsal dinlerin önemli çıkış merkezlerinden biri Mezopotamya ve çevresidir. Bu dinlerin yazılı kaynaklarına (özellikle Tevrat ve Kuran'a) göre bu iş İbrahim peygamberle başlamış, zaman içinde büyüyerek Kuran'la son şeklini almıştır.

Yazının icadı olsun, ilk yazılı belgeler, dünyada ilk kanunların ortaya çıktığı coğrafya... olsun Mezopotamya olduğu için, ister istemez "Acaba kutsal kitaplardaki bilgiler gerçekten sahipleri tarafından yeni mi ortaya atılmış, yoksa kökenleri şu veya bu şekilde Sümer mitolojisine mi dayanır?" sorusu akla gelir.

İşte benzer sorulara doğru yanıt verilebilmesi için, Muhammed'den önceki mitolojiyi, olup bitenleri bilmek gerekir. Bu bağlamda Sümerlerle ilgili bazı sosyal ve siyasal olayları -tarihi tabletlerden- derleyip bir araya getirmeye çalıştım. Kanımca bu çalışma, kutsal kitapların kökenleri hakkında önemli ölçüde yardımcı olacaktır.

A) SÜMERLER DEMOKRASİ Mİ UYGULUYORDU?

Mezopotamya'da yapılan kazı çalışmaları sonucu İsa'dan yaklaşık 3 bin yıl öncesi yönetimle ilgili (şir biçiminde yazılmış) 11 tablet ve parça ortaya çıktı. Bunlar, politik bir kurulun tutanağı halindedir. 4'ü üzerindeki ilk çalışmayı, Thorkild Jacobsen'in 1943'te "İlkel Demokrasi" üzerine yayınlanan inceleme yazısıyla kamuoyuna sunuldu; daha sonra Prof. S. N. Kramer, İstanbul Arkeoloji müzesi ile ABD'nin Philadelphia üniversitesi müzesinde bulunan 7 tablet üzerinde çalışmalarını yürütüp daha önce yayınlanan 4 tabletle birleştirerek 115 dize halindeki şiire son şeklini verip bunu, "Gılgamış-Kişli Agga" adında yayınladı⁽¹⁾.

Tabletlerde anlatılan bu olaylar İsa'dan yaklaşık 3000 yıl önce kaleme alınmışsa da, yapılan inceleme sonucu anlaşılmıştır ki, yazıldıkları tarihten de bin yıl öncesine ait bir yaşam biçimini konu almıştır.⁽²⁾ Bunlardan, Sümerlerde iki meclisin

(1) American Journal of archeology'de 1949. Ayrıca S.N. Kramer'e ait "The Sumerians, Their History, Culture and Character'de", 1963, s.186-190'da bunların tam metni yine yayınlanmıştır. Aynı yazarın bu çalışması "Sumerian Epic Literature" başlıklı makalesinde de yayınlanmıştır, "Academia Nazionale dei Lincei" Roma 1970, s.825-837.

(2) Prof. S. N. Kramer, Tarih Sümer'de Başlar, s.47.

görev yaptığı kesin olarak ortaya çıkıyor: Biri İhtiyarlardan oluşan “Senato Meclisi” -adeta bugün ABD’de ve bir zamanlar da TC’de görev yapan senato gibi-, bir diğeri de gençlerden/ savaşıclardan oluşan “Yurttaşlar Meclisi”.

Her ikisi de böyle basit görevler için değil; memleketin kaderini tayin eden savaş ve barış gibi konularda ayrı toplanıp müzakereler yapar, kararlar alır. Tabletlerde, görevleriyle ilgili şu somut örnek anlatılıyor: Tufan’dan sonra Mezopotamya’nın Kiş şehrinde krallık yapan Agga ile daha aşağılarda/güney kesiminde Uruk’ta krallık yapan Gılgamış/Kullab beyi arası açılır.

Gılgamış, Kiş’lilerle savaşıp savaşmama konusunda Uruk’ta bulunan her iki meclisi toplantıya çağırır. İhtiyarlar meclisi (senato) savaşa “Hayır”, Yurttaşlar Meclisi ise “Evet” der. Nihayet savaşa başlanır ve Gılgamış ordusu Kişli Agga ordusuna yenilir; en son kendi aralarında anlaşır barışırlar. Maalesef tabletlerde her iki meclisin nasıl seçildiği, kaç kişiden oluştuğu, kaç yılda bir yenilenmesi gerektiği konularında bilgi yoktur.

İlgili uzmanlar, tabletlerdeki bilgilere ek olarak ilk kent merkezlerinin Mezopotamya’da kurulmuş olması, kutsal dinlerin ve yetenekli şairlerin -ki Sümerlerle ilgili ele geçen tabletlerin büyük bir kısmı şiir biçiminde yazılmıştır- bu coğrafyada ortaya çıkması, en önemlisi de kamıştan kalem yapıp kil üzerinde yazı yazmanın yine **Mezopotamya’da icat edilmesi gibi kanıtları da göz önüne alarak, demokrasinin ilk ortaya çıktığı yerin Atina-Roma değil; bunlardan en az iki bin yıl önce Mezopotamya’da yaşayan insanlar tarafından var edildiğini ortaya koyuyorlar.**

B) SÜMERLERDE EĞİTİM SİSTEMİ:

1902-1903’te Irak’ın Şuruppak kentinde yapılan kazı çalışmaları sonucu ortaya çıkan onbinlerce tablette, İsa’dan 2500 yıl öncesine ait okul metinleri ortaya çıktı.

Bunların içerikleri genelde yönetseldir. Bu bilgilere bakıldığında, o dönemde binlerce insanın kral hizmetlerinde, tapınaklarda, bürokrasilerde ve yönetimin diğer kademelerinde yazmanlık yaptığı ortaya çıkıyor. Buna ek olarak Sümerlerin başlangıçta yalnız tapınak hizmetleri için eğitim gördükleri, daha sonra buna farklı branşları da ekledikleri anlaşıyor: Botanik, zooloji, jeoloji, matematik, sözlük, dilbilgisi ve tarih bilgisi gibi.⁽³⁾ Okuldan mezun olanlar genelde bir yerlerde görev alırdı; ancak bugünkü üniversitelerde olduğu gibi değişik dallarda araştırmalarına devam edenler de oluyordu.

Öğrenim ise ne geneldi, ne de zorunlu. Çoğunlukla bürokratlar, ekonomik durumu iyi olanlar... çocuklarını okutabiliyorlardı. Alman Asurolog Nikolavus Schneider 1946'da, İsa'dan 2 bin yıl öncesine ait bulunan binlerce tabletlerdeki bilgilerden yola çıkarak, o dönemdeki 500 yazmanın isimlerini tespit etmiş, kamuoyuna sunduğu çalışmasında bunların çoğu velilerinin vali, (Assurlular, valiye-belediye başkanına “Kazannu” derlerdi. Assur kanunları, Tablet B/6) elçi, tapınak yöneticisi, subay, tekne kaptanı, yüksek rütbeli vergi memurları... olduklarını saptamıştır.

O dönemde okumaya, öğrenime önem verildiğinin bir diğer kanıtı da, onların bazı şehir semtlerine yazmanlar ismini vermelerinden anlaşıyor. Mesela; İsa'dan 2 bin yıl önce Nippur'da bir semtin “Yazmanlar” mahallesi olarak adlandırılmış olması gibi. Yazman Dudu'nun, İsa'dan önce 2350 yılına ait bulunan 39 cm yüksekliğindeki heykeli, şu an Bağdat müzesinde mevcut⁽⁴⁾.

Sümerler öylesine yazıya, okuma yazmaya önem verirlerdi ki, bu branş için özel tanrılara bile inanırlardı. Örneğin; tanrıça “Nidaba'ya” okullar ve eğitim işleri tanrıçası diye inanılırdı⁽⁵⁾.

Burada daha bariz bir örnek vermek istiyorum: Lagaş kralı Gudea'ya ilgili (İsa'dan önce 2250) “Tello'da” bulunan 2 silindir şeklindeki yazı ile 10'dan fazla heykel ve üzerlerindeki yazılardan önemli bilgiler ortaya çıkmıştır.

2 Silindir şeklindeki yazı, 1400 satır halinde yazılmış; Gudea'ya ait heykeller ise 142 cm boyunda tam bir heykel ile 93 cm yüksekliğinde biraz eksik olan 2. bir heykel, bir de yalnız kafasının heykeli şu an “Louvre” müzesindedir. Bu tabletlerde epey bilgiler var; konumuzla ilgisi ise Gudea'nın, tanrı Ningirsu'ya ait “Eninnu” mabedini yapmadan önce rüyasında birçok tanrının kendisine ayrı ayrı yardımları olduğu gibi, okullar ve yazı tanrıçası Nidaba'nın da elinde, gökte (tanrı tarafından) yazılmış tabletler bulunduğunu, bu tabletlerde de mabedin nasıl yapılacağı konusunda bilgiler olduğunu görüyor. Ayrıca, Gudea'nın Eninnu mabedine diktirdiği heykelinde (özetle) kölelerin özgürlüklerine kavuşturulması, fakirin zengine ezdirilmemesi ve benzeri sosyal içerikli ıslahatları da yer almaktadır⁽⁶⁾.

Yine bundan 4 bin yıl önce bir öğretmen tarafından kaleme alınan tabletler, o dönemdeki eğitim sistemiyle ilgili bazı ipuçları veriyor. Özetle, “Okullarda öğretimin çok disiplinli geçtiğini, öğretmenlerin öğrencileri dövdüklerini, bunu

(4) Tabletler, ABD.Pennsylvania Üniversitesi uzmanlarınca 1889-1900 arası yapılan kazı çalışmalarında bulunmuştur. Dudu heykelinin bir kopyası, Prof. Dr. Samuel Noah Kramer'in, age. s.285'te vardır.

(5) M. İlmîye Çiğ, Kur'an, İncil ve Tevrat'ın Sümer'deki Kökeni, s.28.

(6) Kramer, age. s.298'de de bunların bir kopyası mevcuttur. Prof. M. Tosun, Doç. K. Yalvaç, “Sümer, Babil, Asur Kanunları ve Ammi Şaduga Fermanı”, s.11-12.

öğrenen velilerin, öğretmenleri evlerine davet edip çeşitli hediyeler verdiklerini, sonuçta öğretmenlerin artık öğrencilere eskisi gibi sert davranmadıklarını...” yazıyor⁽⁷⁾.

O zamanki okullar normal evler gibiydi; ancak ele geçen bazı tabletlerde, kerpiçten yapılmış 2’li, 3’lü sıralar halinde (özellikle) Nippur, Sippar ve Ur kentlerinde okulların olduğu saptanmıştır. O dönemdeki öğretimle ilgili öğrencilerden kalma binlerce tabletlerde, okula yeni başlayanların acemice yazıları, diploma aşamasında olanların yazıları, öğrenci ödevleri gibi yazılar var. Okulun başında ise, bugünkü okul müdürleri gibi “Okulun babası” diye adlandırılan sorumlu bir kişi bulunuyordu. Bazı tabletlerden, öğrencinin ayda 6 gün istirahat edebildiği anlaşıyor. Eğitim ise sabahtan akşama kadar devam ediyordu⁽⁸⁾.

Yine o dönemle ilgili bir babanın öğrenci olan çocuğuna yaptığı nasihati bugün için bile geçerli. Oğluna, “Okula git, kendini okul yetkilisine tanıt, çantanı aç, dersini oku, tabletini hazırla. Okulda işin bitince doğruca eve gel; yolda yaramazlık yapma” şeklinde uzunca bir konuşmadan sonra, bu sefer sıra oğluna gelir; o da babasının dediklerini harfiyen tekrarlar. Baba yine söz alır ve “Oğlum oku adam ol. Bak ben diğer insanlar gibi sana yük çektirmedim, seni çobanlığa göndermedim. Senin yaşatların şu kadar arpa çekiyorlar; sayelerinde babaları zengin oldu; ama ben sana bunları yaptırmadım. Bari oku da insan ol” der ve en son kendi oğluna tanrıdan dua ederek konuşmasını bitirir. Hatta bugün halk arasında kullanılan “İnsan ol, insana yakışır durum” gibi anlamlara gelen terimler, o zaman da sık kullanırdı. Mesela; “Namlulu” kelimesi onlarda az önceki anlamlarda kullanılıyordu⁽⁹⁾.

C) SÜMERLERDE ADALET:

Örneğimize geçmeden Sümerlerdeki adaletle ilgili kısa bazı bilgiler vermek istiyorum. Sümer kanun yapımcılarının hemen hepsi kendi kanunlarına başlarken, “Tanrı, adaleti yerine getirelim diye bize görev verdi” cümlesiyle giriş yapıyorlardı.⁽¹⁰⁾

Hatta öylesine adalete önem verirlerdi ki, (tıpkı yazı için Nidaba adındaki

(7) “Öğretmenin bu uzunca olan anlatımıyla ilgili 21 tablet bulunmuş, 13’ü ABD, Philadelphia Üniversitesi müzesinde, 7’si İstanbul Arkeoloji müzesinde, bir diğeri de Louvre’de bulunuyor. İlk parça, “Hugo Radau tarafından 1909’da yayınlanmış; daha sonra Stephen Langdon, Edward Chiera, Henri de Grevillac, Thorkild Jacobsen, Adem Falkenstein ve Sumeroloji prof. Samuel Noah tarafından da bunlar hakkında yayınlar yapılmıştır. Benno Landsberg tarafından da “Journal of the American Oriental Society” de 1949’da yayınlanmıştır.

(8) S. N. K. age. s.22.

(9) Baba ile çocuğu arasında geçen konuşmayla ilgili (kilden yapılmış) tablet sayısı 17’dir. Samuel Noah Kramer, age. s.25-26.

(10) Urkagina Sosyal Reform Kanunları baştan sona kadar adaletten söz eder, Hammurabi, önsöz, kol 1/32, sonsöz md. 1; Ammi Şaduga Fermanı, ilk cümlesi, Ur-Nammu Kanunları, önsöz md. 41 ve 112. Lüpiz İştar Kanunları, önsöz, kol 1/53.

tanrıçaya inandıkları gibi) bu konuda özel tanrılara bile inanırlardı. Örneğin; Lagaş şehrinin adalet tanrıçası “Nanşe” ve yine adaletle meşhur olan güneş tanrısı Şamas gibi.

Daha önce de bir vesileyle ifade edildiği gibi, Sümerler binlerle ifade edilebilen tanrılara inanırlardı; güneş tanrısı Şamas da en büyük tanrılar olmadığı halde, Hammurabi kanununun yazılı olduğu tabletlerde onun portresi çizilmiştir. Bunun tek nedeni, onların kendilerince adaletle verdikleri önem.

Adaletle ilgili sunacağım örnek, İsa’dan 1850 yıl önce işlenmiş bir cinayet davasını konu alır. Olayı içeren tablet bu tarihte yazılmıştır. 3 kişi bir tapınak ulusunu öldürüp hanımına bildirirler. Bu vak’a, belli bir süre adli merciden gizli tutulur; günün birinde mahkeme konusu olunca, ilginç bir yargılama usulü başlar.

Olay şu:

1- Lu-Sin oğlu Nanna Sig,

2- Ku-Nanna oğlu Ku-Enlil (mesleği, berber),

3- Adda-Kala kölesi Enlil-Ennam (mesleği, bahçıvan) adlarında 3 kişi, Lugal-Apindu oğlu Lueş rahip Lu-İnanna adında bir tapınak ulusunu öldürüp hanımını Lu-Ninurta’nın kızı Nin-Dada’ya haber verirler.

Bu cinayet belli bir süre gizli tutulur, günün birinde yetkililer bunun haberini alınca soruşturma başlatırlar. Kral Ur-Ninurta bu davayı Nippur’da mahkeme görevini yapan “Yurttaşlar Meclisine” havale eder. Jüri heyeti durumunda olan bu meclisten

1- Lugal oğlu Ur-Gula,

2- Dudu (mesleği, kuş avcısı),

3- Ali-Ellati (mesleği, kölelikten azat),

4- Lu-Sin oğlu Buzu,

5- Ea oğlu Eluti,

6- Şeş-Kalla (mesleği, hamal),

7- Lugal Kan (mesleği, bahçıvan),

8- Sin-Andul oğlu Lagal Azida,

9- Şara oğlu Şeş Kalla adlarında 9 üye hem 3 katile, hem de (cinayeti yetkililere bildirmediği için) kadına idam talebinde bulunurlar.

Yurttaşlar meclisinden

1- Şu-Lilum (mesleği, bir memur),

2- Ubar-Sin (mesleği, bahçıvan) kadının haklılığını savunurlar. Bunun üzerine jüri heyeti kadının suçsuzluğuna karar verince kadın beraat, 3 katil de idam edilir.

Hem kadının, hem de onu savunan iki kişinin savunmaları gayet mükemmel, bugünkü çağdaş hukukta bile geçerli bir savunma. Kadının savunması özetle şöyle: “Kocam her konuda bana bakmadığı için biran önce ondan kurtulmak istiyordum; ancak ne öldürülmesini isterdim, ne de bundan haberim var. Cinayetle hiç ilişkim yoktur...”

Her ne kadar tabletlerde yazılmıyorsa da beraatını gerektiren başka nedenler de muhakkak göz önüne alınmıştır. Mesela; kadının cinayeti gizlemesinin bir diğer nedeni, kendisinin o 3 katilden korkması, belki kendisini de öldürecekler endişesini taşıması gibi.

Bu kararla ilgili tarihi tablet, Chicago üniversitesi Doğu Enstitüsü ile Philadelphia üniversitesi müzesi tarafından ortaklaşa yapılan kazı çalışmaları sonucu, Sümer dilinde yazılmış bir kil tablet üzerinde bulunmuştur. İlk defa Thorkild Jacobsen tarafından 1950’de kısmen yayınlanmış, ancak bununla ilgili detaylı çalışması ise 1959’da yayınlanmıştır. Ayrıca S. N. Kramer de bunu inceleyip çevirisini yapmıştır. Tabletlerde okunamayan bazı bölümler olmasına rağmen bunlar, anlam bütünlüğüne zarar verecek boyutta değildir.⁽¹¹⁾

Prof. Dr. Samuel, bu üç katil ve kadınıla ilgili karar hakkında Pennsylvania üniversitesi rektörü ve aynı zamanda 1930 ile 1945 yılları arasında ABD’nin en yüksek mahkemesi olan “Yüce mahkeme’de” 15 yıl yargıç olarak görev yapan Prof. Owen J. Roberts’ten görüş belirtmesini istediğinde, kendisi özetle, “Benzer suçlarda günümüz modern hukuk kararlarında da aynı durum söz konusudur. Yani birinin, işlenen bir cinayeti sadece bilmesi, onun suç ortağı olmasını gerektirmez. Görmesi, birilerini teşvik etmesi, yardımcı olması... gerekir” yanıtını vermiş...

Sümerlerdeki adalet, demokrasi ve eğitim sistemini anlatmakla, onların hukukunu, eğitim ve yönetim sistemlerini gıpta etmek, övmek, günümüz için de geçerlidir diye kastetmek gibi bir niyet taşımıyorum. Onların icraatları ancak kendi dönemleri için geçerlidir. Belki tekrar olur ama yinelemekte fayda var; onlardaki hukuk, eğitim ve siyasetin adı ilkel de olsa kutsal dinlerin ortaya çıkmasını sağlayan çok güçlü bir alt yapı niteliğini taşır.

(11) Analecta Biblica, 12, Roma, s. 130-150 Tarih Sümer’de Başlar, 73.

İşte geçmişi, altyapısı bu kadar güçlü olan Kur'an'ı, kalkıp olağanüstü/tanrısal bir kitap olarak değerlendirmek çok anlamsızdır. Akıl ve ilmi bir tarafa bırakarak nerdeyse bir spor takımını tutar gibi dine inanmak (hele günümüzde) çok yanlıştır. İnsan Sümerlerle ilgili az önce anlatılan adalet örneğine bakınca, “4 bin yıldır adalet alanında maalesef bir arpa boyu mesafe kaydedilmemiştir” diyesi geliyor. Yine insan bu mahkeme kararına bakınca, “Bugün adalet alanında özellikle cezai konularda ABD’de ulutturulan jüri sistemli mahkeme modeli, köken itibarıyla Sümer hukukunun bir devamı mıdır” sorusu akla gelir. Abartma yok; aralarında 4 bin yıllık bir zaman farkı var; ama çağdaş dünyanın -teknoloji hariç- adalet alanındaki olumsuz gidişati ortada.

Yine bunları işlemekle demokrasinin ilk çıkış yeri Atina-Roma mı yoksa Mezopotamya mı sorusuna yanıt bulmağa çalışmıyorum. Ancak dinsel ve mitolojik açıdan belgelerdeki bilgileri araştırırken, demokrasi gibi hayati önem taşıyan yönetim biçiminin çıkış yerinin Mezopotamya olduğunu sağlam belgelerde görmüşken, bunu ilk bulup uygulayanlar Mezopotamya halklarıdır demek, yiğide hakkını vermek olur.

Sümerlerle ilgili bu tespiti sunduktan sonra ilgili konular hakkında Kur'an'ın bakışına geçiyoruz.

Bir kere İslamî anlayışa göre Kur'an, kâinatın yaratıcısı (tabi ki bu fikir Müslümanların iddiası) Allah'ın kelamı olup insanlar için gönderilen son yönetim modelidir. Gayet tabi ki Kur'an'a böyle inanılırsa, o zaman insanın ona karşı bir çözüm üretmeye kalkışması zorlaşır. Zira yeni bir çözüm bulmaya kalkışan olursa o zaman tanrının tekliflerini beğenmemiş olur ki bu, hem İslam'a göre küfürdür, hem de cezası ağırdır. Ayrıca İslamda şu prensip de var: Din her zaman galiptir/iktidardır mağlubiyeti/muhalefete düşmeyi kabul etmez.

Demokrasi şöyle dursun; Kur'an'a göre değil ki İslama ve Müslümanlara karşı silahlı savaş açılsın; sadece sözle, kalemlle, “İslam artık insanlık için zararlıdır” diye mücadele verilse, böylesi insanlara öngörülen ceza çok ağırdır. Diyelim birileri, “Kur'an'daki hikayelerden bize ne, Kur'an artık demode olmuş, ondan insanlara yarar gelmez veya Kur'an'da yaşamı ilgilendiren zekat, fitre, kurban gibi uygulamalarla yoksul insanları parazitli yaşama alıştıracağımıza; herkesi eğiterek bilgi ve yeteneğine göre kendisine bir iş/ görev vermekle hem şerefli bir yaşama sahip olsun, hem de topluma yararlı olsun deyip yeni bir yaşam modelini sunarsa (Sosyalizm, Demokrasi gibi) veya Kur'an kul yapısıdır, Muhammed onu eski örf adetlerden toplayıp kendi günlük siyasetini de katarak yeni bir ambalajla ortaya atmıştır...” derse, asla kabul edilmez. Böylelerine reva görülen ceza çok ağırdır. Buna bir iki örnek vereyim. Maide suresinin (ki Kur'an'ın ahkâmıla ilgili inen son suresidir) birkaç yerinde özet olarak, “Kim Allah'ın hükümlerine/ koyduğu

prensiplerine göre hükmetmezse işte onlar zalim, kâfir ve fasıkların ta kendileridir” diyor⁽¹²⁾ En önemlisi, aynı surede Kur'an'a karşı muhalefet yapmak isteyenler için, “Allah ve peygamberine karşı cephe açanların ve yeryüzünde fesat çıkarmaya çalışanların cezası: ‘Ya öldürülmeleri, ya asılmaları, ya eller ve ayaklarının çapraz olarak kesilmeleri veya sürgün edilmeleridir. Bu- ceza-, onlara dünyada çekecekleri bir zillettir. Ahrette ise kendilerine daha ağır ceza vardır’”⁽¹³⁾ diyor. Bu gibi ayetler hakkında geniş bilgiyi, cezalar mevzuunda vereceğim. Yine Medine surelerinden Al-i İmran'da, “Her kim İslam'dan başka bir din edinirse ondan asla kabul edilmez ve o kimse ahirette de zarara uğrayanlardan olacak” diyor.(85.ayet) Tevbe suresi 29. ayetinde, “Kendilerine kitap verilenlerden, Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, Allah'ın ve peygamberinin haram kıldıklarını haram olarak tanımayan ve hak dini (İslamı) din edinmeyenlerle, onlar hor ve küçülmüş oldukları halde kendi elleriyle (boyun eğerek) cizye (Müslümanlar içinde yaşayan gayrimüslimlerin, Müslümanlara ödemekle yükümlü oldukları bir nevi kelle vergisidir) verinceye kadar savaşın” diyor.

Şunu da belirtmeliyim ki, Kur'an'da iki yerde istişareden söz edilir. Bir yerde Muhammed'e hitaben, “İş konusunda onlarla (sahabelerle) istişare et”, diğer yerde ise iman edenlerle ilgili, “İşleri kendi aralarında istişare iledir” diyor.⁽¹⁴⁾ Bunun sebebi çok kolay: Eğer Muhammed böyle bir cümleyi Kur'an'a yazmayıp tam tersine, “Verdiğim kararların tümü tanrı emridir ve kat'idir” deseydi, o zaman -diyelim- bir savaşta Müslümanlar kaybettir; peki bu durumda Muhammed işin içinden çıkabilir miydi? Bir de her şeyi kendine bağlamış olsaydı o zaman Ömer gibi otoriter insanları saf dışı bırakmış olurdu ki, bu Muhammed'in politikası için ciddi bir sorun olurdu. Kaldı ki, Muhammed'e hitaben Kur'an'da geçen “Onlarla iş konusunda istişare et” cümlesi, Bedir ve Uhud savaşlarının anlatıldığı bir bölümde geçiyor. Toparlayacak olursam; Muhammed, olası bir olumsuzluğa karşı işin içinden sıyrılmak için, istişareyi içeren ve kapsamını da net olarak belirtmeden, sadece mutlak bir ifade ile geçiştiren az önceki ayeti, bir taktik olarak kendi Kur'an'ına yazmıştır. İstişare sonucu zarar geldiğinde onlara gayet rahatlıkla, “Sizinle istişare ettim siz böyle karar verdiniz ben ne yapayım” şeklinde savunma yapabilmesi için bu gibi ayetleri bilerek Kur'an'a almıştır.

Aslında Kur'an'ın geneline bakıldığında inanç özgürlüğü konusunda sanki birbirleriyle çelişen iki zıt görüş var gibi geliyor. Mesela; Muhammed henüz Mekke'de iken peygamberliğinin ilk yıllarında/zayıf olduğu dönemlerde ortaya attığı surelerde farklı; daha sonra Medine'ye geçip orada güçlenince daha farklı ayetler ortaya koymuştur. Bir iki örnek vereyim. Mekke surelerinden “Kafirun”

(12) Maide suresi, 44-47. ayetler.

(13) Maide suresi, 33. ayet.

(14) Şura suresi, 38 ve Al-i İmran suresi, 159. ayetler.

suresinde, “Sizin dininiz sizin, benim dinim de benim olsun” diyerek tam bir inanç özgürlüğünden söz etmiş gibi görünüyor. Yine Mekke’de oluşturduğu surelerden Yunus suresi 99.ayette, “Rabbin isteseydi yeryüzünde kim varsa hepsi toptan inanacaktı. O halde hepsi inansın diye sen mi onları (dine) zorlarsın?” anlamında Muhammed’e uyarı var. Gaşiye suresi 21-22. ayetlerinde Muhammed’e hitaben, (unutmayalım ki Muhammed’in kendisi kendine hitap ediyor; yoksa mesajın başka yerlerden geldiği falan yok) “Hatırlat! Zira görevin ancak hatırlatmaktır; sen onlara karşı zorba değilsin” diyor. Zümer suresi 14-15. ayetlerde ise “De ki ben ancak halis olarak Allah’a kulluk ederim. Siz de istediğinize kulluk edin” diyor. Benzer ayetler Kur’an’da - özellikle de Mekke’de oluşturulan surelerde- bir hayli fazla. Bir de Kur’an’da bu düşüncenin tersini içeren ayetler var. Mesela; Tevbe suresinin ilk 5 ayetine İslam literatüründe, “Kılıç ayetleri” denir; meallerini sunuyorum:

1-) “Allah’tan ve Resulü’nden bir ültimatomdur bu, kendileriyle antlaşma yaptığınız müşriklere:

2-) Bundan böyle yeryüzünde dört ay daha istediğiniz gibi gezip dolaşın. Şunu da bilin ki, Allah’ı aciz bırakacak değilsiniz. Allah kâfirleri mutlaka perişan edecektir.

3-) Ayrıca büyük hac günü Allah ve Resulü tarafından insanlara bir ilandır ki, Allah da Resulü de müşriklerle yapılan antlaşmalara artık bağlı değildir. Eğer hemen tevbe ederseniz, bu sizin için hayırlıdır. Yok, yine tevbeden yüz çevirirseniz biliniz ki, Allah’ı yıldırarak değilsiniz. Kâfirleri acı bir azap ile müjdele.

4-) Ancak kendileriyle antlaşma yapmış olduğunuz müşriklerden size olan ahitlerinde hiçbir eksiklik yapmamış ve sizin aleyhinize hiçbir kimseye yardımda bulunmamış olanlar bunun dışındadır. Siz de onlarla olan antlaşmanızın hükümlerine antlaşma süresinin sonuna kadar uyunuz. Muhakkak ki, Allah muttakileri sever.

5-) Şu haram aylar bir çıktı mı artık o müşrikleri nerede bulursanız öldürün, yakalayın, hapsedin ve bütün geçit başlarını tutun. Eğer tevbe eder, namaz kılıp zekâtı verirlerse onları serbest bırakın. Muhakkak ki, Allah çok bağışlayan ve çok merhamet edendir”

Burada önemli bir noktaya dikkat çekmek isterim: Kur’an’daki tüm surelerin (bölüm) başında “Besmele” yani rahman ve rahim olan Allah’ın adıyla anlamındaki ifade yazılıdır; ancak az önce anlamlarını sunduğum 5 ayetin içinde bulunduğu surede (Tevbe/Berat suresi) Kur’an’ın Allah’ı tarafından inanmayanlara savaş ültimatomu verildiği için, ‘barış işareti olan besmele ile savaş bir arada olmaz’ denmiş ve tanrı (anımlasından çok memnun olduğu halde) burada besmeleden bile

vazgeçmiştir yorumu, İslami kesimce en güçlü olan yorumdur. Burada, savaş hali olduğundan artık tanrı besmeleden vazgeçmiştir sonucu ortaya çıkıyor. Bakara suresi 190-194'te, “Onları yakaladığınız yerde öldürün” demesi vb ayetler, Mekke’de söylenenlerin tam tersine, inanmayanların fermanını ilan ediyor. Yine Medine’de oluşturulan surelerden biri olan “Saf” suresinin 4. ayetinde, “Gerçekten Allah, kendi yolunda (Kur’an’ı/ İslamı kastediyor) birbirleriyle kenetlenmiş bina gibi saf bağlayarak çarpışanları sever” diyor. İşte İslami örgütler, kendilerine muhalif olanları infaz ederken, bu gibi sertlik yanlısı ayetleri öne çıkarıp gerekçe gösteriyorlar.

Peki neden Muhammed kendi Kur’an’da bir taraftan gayrimüslimlerden haraç almayı, Kur’an’ın sistemine karşı çıkanların ellerinin, bacaklarının çapraz bir şekilde kesilmelerini belirtiyor, hatta öyle bir an geliyor ki yukarıda da belirtildiği gibi inanmayanlara ultimatom bile veriyor da öbür taraftan konuya ilişkin (özellikle de) Mekke’de oluşturduğu ayetlerde sanki inanç hürriyeti konusunda ılımlı davranıyor gibi kendini gösteriyor? Yanıtı gayet basit: Dünya genelinde herhangi bir ülkede varılan sisteme karşı çıkan örgütler, zayıf oldukları an mütevazı tekliflerde bulunuyorlar. Çünkü güçsüz anlarında kimse onları kale almaz; ama güçlü oldukları zaman ne kadar imkânları varsa kullanırlar; hatta gerekirse savaşı da göze alırlar. Muhammed de kendi Kur’an’ında böyle bir yöntemle başvurmuştur. Yani Mekke’de Müslümanların sayısı henüz az iken, kendisi güçsüz iken fikir özgürlüğü konusunda kendini hümanist göstermiş, Medine’ye göç edip zaman içinde taraftar bulunca bu sefer farklı bir Muhammed farklı Kur’an ayetleriyle ortaya çıkmıştır. Bir de hem Kur’an’a, hem de İslam tarihine bakıldığında rahatlıkla şu fark ediliyor ki, Muhammed zamanındaki Müslümanlar ideolojik anlamda bugünküler gibi İslama bağlı değillerdi. Bağlılıkları genelde talan, fidye, cizye, ganimet, cariyeye içindi/çıkar içindi. En basiti bakıyoruz ki, Muhammed’in cenazesi henüz yerde iken, kim halife olacak diye kavgalar başlar, bu yüzden onun cenazesi 3 gün yerde kaldıktan sonra gömülür. Hatta Muhammed’in kızı Fatma, babasının mal davasından olsun, hilafet nedeniyle olsun, ölene dek Ebu Bekir ve Ömer gibi önemli Müslümanlarla kırıncı ve dargındı.

Muhammed henüz Mekke’de iken müşriklerin ölüm fermanını çıkardıkları halde onlarla savaşmak için herhangi bir fetva ayeti inmedi; ne zaman ki Medine’ye geçip güçlendi o zaman savaşı izin veren ayetler inmeğe başladı.

Hac suresi 39. ayette, “Kendileriyle savaşılana (Müslümanlara) savaş için izin verildi. Çünkü bunlara zulüm yapılmıştır” denir.

Eğer burada, “Muhammed Medine’de maddi olarak güçlendiği için kendisi savaşı izin veren bu gibi cümleleri Kur’an’ına yazmıştır” gerçeğine karşı gelinirse,

ben de derim ki, hem Muhammed'in kendisi, hem de Müslümanlar Mekke'de de mazlumdu; peki neden tanrı orada da savunma amaçlı savaş ayetleri göndermedi!

Veya şöyle diyelim; İsa'yı kabul etmeyip karşı çıkanlar kendisini çarpmıha bile geldiler. Acaba tanrı niçin ona da,

“Artık senin onlardan çektiğin yeter. Ben size savaş izni verdim/onlarla artık savaşın. Bu durumda kalanınız gazi, gideniz şehittir. Size de ganimet, savaş esiri cariyeler... helaldir. Ayrıca ben sizi savaşta meleklerimle de (Muhammed'e Bedir harbinde yaptığı gibi!) desteklerim...” demedi de tam aksine İsa'ya, “Düşmanlarınızı sevin; size eziyet verenlere dua edin. Zira tanrı ayırım yapmaksızın güneşi hem iyiler, hem de kötüler üzerine doğurur; yine ayırım yapmadan herkes üzerine yağmur yağdırır. Sizden nefret edene siz iyilik edin; size lanet edene siz dua edin. Sağ tarafınıza vurana sol tarafınızı da gösterin. Abanınızı zorla alana gömleğinizi de verin. Sizden isteyene verin, eşyanızı alandan bir daha almayın. Sizi bir mil götürene/sürükleyene siz iki mil gidin”^(*) diyor.

Aslında burada tanrı değil; güç/kuvvet konuşur. Kim bilir eğer İsa da kendi etrafında Muhammed kadar insan bulsaydı belki o da, “Ey ahali, bakın tanrı bana izin verdi; ben iflahınızı keserim...” diyecekti. Doğrusu, ben İsa'da böyle bir işaret görmüyorum. Bana göre o da Hz. İbrahim de çok önemli devrimcilerdir. Zaten ileride 8. bölümde buna biraz açıklık getireceğim.

Kutsal kitaplar hakkında haklı olarak şu gibi sorular da sorulabilir: Eğer Tevrat'la Kur'an'ın Allah'ı aynı ise neden ihtiyaç duydu da Tevrat'tan sonra Zebur, İncil ve Kur'an'ı gönderdi!

Eğer denilse ki, tanrı zamanın koşullarına göre farklı kitaplar/yasalar gönderir; o zaman işin içinden hiç çıkılmaz. Zira şu anki insanlar da çok farklı/modern bir zamanda yaşıyorlar. Dolayısıyla Kur'an'dan sonra 14 asır geçti ve gerçekten de günümüzde her alanda bir kurtarıcıya acilen ihtiyaç da var.

Peki, neden tanrı günün koşullarına göre yeni bir kitap ve yeni bir kurtarıcı göndermiyor! Eğer denilse ki, İsrailoğulları Tevrat'ı bozdukları için⁽¹⁵⁾ tanrı diğer kitapları gönderdi, o zaman yine çelişkiler bitmez. Zira Hicr suresi 9.ayette, “Kur'an'ı biz gönderdik; onu yine biz koruyacağız” diyor.

Bu durumda, “Acaba tanrı neden gönderdiği kitaplar arasında ikili davranıp bazılarını koruma garantisi verdi de bazılarını vermedi!” sorusuna verilecek yanıt yok.

(*) Bu konuda Kur'an'ın Kökeni adlı yapıtımda ilgili ayetler sunulmuştur. Ayrıca İsa hakkındaki bilgiler Matta İncili 5/38-48; Luka İncili 6/27-33'te geçiyor.

(15) Kur'an da bunu iddia ediyor: Bakara 75, Nisa suresi 46; Maide suresi 13,41 vb.

Bir de mademki Kur'an'ın Allah'ı, "Kur'an'ın sigortası benim" diyor, o halde aynı Allah şu an İslamiyetin ve Müslümanların içinde bulundukları durumdan memnundur demektir. İslam'ın ve Müslümanların şu an can çekişmeleri ona göre iyidir demektir!

Kaldı ki Tevrat ve İncil'in orijinlerinin değiştirilmesi konusunda Kur'an'da çelişkili beyanatlar vardır. Allah'ın ayetlerini kimse değiştiremez konusunda birkaç ayet anlamını sunayım:

"O Allah, Resulünü hidayet ve hak dinle (İslamla) gönderdi ki, o dini tüm dinlerin üstüne çıkarsın/galip getirsin. (Buna) şahit olarak Allah yeter."⁽¹⁶⁾

Kâfirlerin hoşuna gitmese de/onlara rağmen Allah nurunu (İslamı) tamamlayacaktır."⁽¹⁷⁾

O Allah ki, müşrikler istemese de dinini (İslamı) tüm dinlere üstün kılmak için peygamberini hidayet ve hak dinle gönderdi."

Bu ayet Kur'an'da harfiyen iki yerde geçiyor.⁽¹⁸⁾ "Rabbin kitabından sana vahyolunanı oku. Onun (Rabbin) sözlerini değiştirecek kimse yoktur."⁽¹⁹⁾

Rabbin emir ve yasakları doğruluk ve adalet yönünden tamamlandı. Onun kelimelerini değiştirebilecek kimse yoktur."

Bir diğer ayette, "Allah, hakkın hak olduğunu kelimeleriyle ispat eder. Günahkârlar istemese de."⁽²⁰⁾

Bu konuda Kur'an'da başka ayetler de vardır. Bunlara bakılırsa ne Tevrat'ın, ne de İncil'le Kur'an'ın değiştirilmesi söz konusu olmamalı; ama hepsi de değiştirilmiştir, hiçbiri orijinini korumamıştır.

Bu şu demek değildir ki, bunların aslı daha iyi veya tanrıdan gelmedir.

Bir kere hepsinin mimarları insanogludur. Kur'an'a göre kutsal kitapların değiştirilemeyeceğiyle ilgili durum bu iken, Müslümanların ve aynı zamanda Kur'an'ın⁽²¹⁾ başka ayetlerinde, "Yahudiler Tevrat'ı tahrif etmişler, Tevrat, Allah'tan gelen Tevrat değildir" gibi iddialar, aynı zamanda beraberinde Kur'an'daki çelişkilerden birini de ortaya koyuyor. Denilebilir ki, Kur'an'da sözü edilen garanti sadece Kur'an için geçerlidir; Tevrat ve İncil için geçerli değildir; ben de derim ki,

[16] Fetih suresi, 28. ayet.

[17] Saf suresi, 8. ayet.

[18] Tevbe, 33; Saf, 9. ayet.

[19] Kehf suresi, 27. ayet.

[20] En'am suresi, 34 ve 115; Yunus, 82. ayet.

[21] Bakara, 75; Nisa 46; Maide 13, 41. ayet.

Allah niçin farklı davranıyor? Hâlbuki (iddialara göre) onlar da kendi gönderdikleridir.

Şu soru da önemli: Diyelim Muhammed biraz daha yaşasaydı acaba tanrının ona göndereceği başka bir şey kalmamış mıydı, artık ondan ilişkisini kesecek miydi/ Cebrail gelmeyecek miydi veya şöyle diyelim: Acaba tanrının çözümü Kur'an'la son şeklini mi aldı, onun Kur'an modelinden daha iyi, günün koşullarına uygun topluma sunabileceği yeni bir projesi kalmadı mı, ne gibi hüneri varsa hepsini Kur'an'da mı gösterdi.” gibi sorular haklı olarak sorulmaz mı?

Evet; ölüm sonrası kabir ve cehennem azabı korkusundan olsun, cennetteki hurileri kapma ümidi olsun, bilgisizlikten olsun veya -çoğu idarecilerin baş vurdukları gibi- insanları dinle kolay kontrol altında tutabilmek niyeti olsun... Ne yazık ki insanlar akıl ve ilme bakmaksızın hala dinlerden medet umuyorlar.

Eski mitoloji ile dönemin yaşam biçimlerini bilmediğim zamanlar, Kuran'da Muhammed'e ilk inen ayet diye söylenen Alak suresinin başındaki “Oku” cümlesi konusunda, “Muhammed 14 asır önce okumanın bu denli önemli olduğunu nerden biliyordu!” diye hayretler içinde kalır ve “Olsa olsa bu kitap tanrıdan gelmez” diyerek ona inanırdım. Ancak zaman içinde eskiyi öğrenince gördüm ki, Muhammed bu konuda hiçbir yenilik yapmamıştır. Sadece eski ile ilgili bazı örf-adetleri bir araya getirip yeni bir ambalajla halka sunmuş, kabul etmeyenleri de savaşlarla ortadan kaldırma cihetine gitmiştir. İslam tarihindeki bilgilere göre kendisi, irili ufaklı 27 savaşa katılmıştı.⁽²²⁾

Kaldı ki, Kuran'da geçen “Oku” kelimesinin okuma yazmayla hiç ilgisi yoktur. Burada gecen “Yaradan Rabbin adıyla oku” cümlesinden maksat, Allah'ın adını an, “Besmele çek” demektir.

Ayetlerin tercümesini aynen veriyorum: “Yaradan Rabbin adıyla oku/adını an. O, insanı bir kan pıhtısından yarattı. Oku; o sonsuz kerem sahibi olan Rabbin kalemle öğretendir. O, insana bilmediği şeyleri öğretti”⁽²³⁾ diyor.

Muhammed de birçok sözünde “Kim Kuran'dan tek bir harf okusa onun 10 günahı silinir, kendisine 10 sevap yazılır ve Allah katında derecesi 10 kat yükselir” diyor.

Doğrusu, onun okumaktan gayesi halk nezdinde bilinen okuma yazma değil; kendi siyasetini içeren Kur'an kitabını okuyup tekrar etmek ve tanrının adını anmaktır.

(22) ibni Sad, Tabakat-ı Kubra, 1/251; Kastalani, El-Mevahib...1/170. Hatta daha fazlasını diyenler de vardır. En önemlisi, Bedir, Uhud, Beni Mustalik, Hendek, Beni Kureyza, Hayber, Mekke'nin fethi, Huneyn/Evtas ve Taif seferlerine kendisi bizzat katılmıştır.

(23) Alak suresi, 1-5. ayetler.

Kuran'daki bilgilere göre insana kalemle yazı yazmayı ilk öğreten tanrının kendisiymiş. Hâlbuki yazıyı da kalemi de tanrı değil; Sümerler bulmuşlardır. Sümerlerin ilk defa kamıştan kalem yapıp kil üzerinde yazı yazdıkları tabletlerle sabittir. Kim bilir bu vahiy şimdi tutmuş olsaydı (!) belki de tanrı kendi yeni kitabında, “Rabbiniz odur ki size elektrik, çeşitli taksiler, uçaklar, uzay araçları, bilgisayar, fax, telefon ve teknolojinin çeşitli ürünlerini yarattı” diyecekti.

Muhammed'in okuma yazmayla ilgili açtığı herhangi bir okul var mı? İslami inanca göre ölene dek kendisi bile okuma yazma öğrenememişti;⁽²⁴⁾ sadece camiler açmıştı (ki bunlar da zaten onun icat ettiği yeni bir şey değil; daha önce de havra, kilise adlarında değişik isimlerle mabediler vardı) ve buralarda yazıyı değil; ancak kendi günlük siyasetini anlatıyordu. Doğrusu, buralar kendisi için bir nevi örgütlenme yeri idi. Hatta Muhammed'in ayettir dediği sözlerini yazan ve İslam literatüründe “Vahiy katipleri” diye geçen insanların hepsi daha önce okur yazardı, yazıyı Muhammed onlara öğretmemişti. İlginç bir örnek vereyim: Muhammed'in hadislerini (söz ve eylemlerini) sayısal olarak en fazla aktaran kişi Ebu Hureyre'dir.

Bu zat, Hayber harbinde Müslüman olmuş, Muhammed'le olan beraberliği sadece 3 yıldır; kendisi okuryazar da değildi. Muhammed'den ancak bazı sözlü bilgiler aktarmış, bunlar da onun zamanında değil; güya korunup (her nasıl korunmuşsa!) yıllar sonra Müslümanlar tarafından yazılı hale getirilmiştir. Bu adam İlkin Yahudiydi, Tevrat'taki hikâyeleri çok iyi biliyordu. Zaten onun Muhammed'den aktardığı hadislerin hepsi Tevrat ve Yahudi kültüründe varolan konulardan söz eder. En önemlisi, Halife Ömer ve Hz. Ali gibileri hem okuryazar, hem de baştan beri Muhammed'le beraber oldukları halde ondan yaklaşık olarak 500 küsur hadis aktarabilmişken; okuryazar olmayan, üstelik son 3 yılda ancak Muhammed'le tanışıp beraber kalabilen Ebu Hureyre ise, nedense binlerce hadis aktarmış. Tabi ki bu da skandalın bir başka yanı...

Kim diyebilir ki Muhammed geldi -günlük siyaseti dışında- şu kadar okul açtı, bu kadar insana okuma yazma öğretti? İslam tarihinde veya Kuran'da bu konuda somut bir örnek var mı? Konuya ilişkin tespiti doğru koymak lâzım. Muhammed'den önce dünya uygarlık tarihine katkıları olan ve yaptıkları da bugün değişik tarihi belgelerle ortalarda dimdik duran insanların yaptıklarını bir çırpıda inkâr etmenin, hayatın ancak Muhammed'le başladığını söylemenin ne yararı var! Kaldı ki, eski ile ilgili bu kadar somut kanıt ortada durup dururken, hayatın ancak Muhammed'le başladığı söylemi artık inandırıcı olamıyor.

İslami kesim eğitim konusunda Muhammed'in, Bedir harbinde esir düşen müşriklere uyguladığı formülü propaganda malzemesi olarak çok kullanır. Bu

(24)

Ki bu tezin doğru olmadığını, kendi Kur'an'ına inandırıcılık kazandırmak için kullanılan bir taktik olduğunu “Kur'an'ın Kökeni” adlı yapıtımda detaylıca açıklamıştım.

savaşta toplam olarak 70 kişi esir alınmıştı. Bunlardan ödeme yapabilenlerden durumlarına göre 2, 3 ve 4 bin dirhem (gümüşten yapılmış o günkü para birimi) fidye alınır; maddi durumu müsait olmayanlar da eğer okuyarsa, adam başı Müslümanların çocuklarından 10 kişiye okuma-yazma öğretir, öylesine özgürlüğüne kavuşurdu.

Bu sayı hem çok azdı, hem de son çare olarak artık parası olmayanlar bu işleme tabi tutulurdu. İşte İslami kesim bu olayı adeta büyük bir yenilik olarak değerlendirip Muhammed'in okumaya verdiği önem noktasında bir mucize (olağanüstü olay) olarak sayıyor. Hâlbuki bunda hiç de önemli bir şey yok; çok sık olan bir olay ve de normal bir insanın yapabileceği bir iş.

Burada, Muhammed'in kendi döneminde eğitime-okuma yazmaya önem verip vermemesinden öte -ki vermemiştir- onun Kuran'a yazdığı "Oku" kelimesinin Müslümanlarca aşırı derecede şişirilerek asıl anlamından saptırıldığını belirtmek istiyorum.

İslama bakılırsa sanki tarih boyunca Muhammed'den başka kimse okumaya önem vermemiş, sanki o ana kadar orman kanunu geçerli kılınmış, sanki insanoğlu ancak onun getirdikleriyle dünyaya gözlerini açabilmiş... gibi çağrışımlar oluyor.

Bu başlıkta örneklerini verdiği insanların ve daha nicelerinin Muhammed'den binlerce yıl önce yaşadıkları halde insanlık için daha yararlı şeyler ortaya koyduklarını belirtmeğe çalıştım. Hatta eğer o mahrumiyet dönemlerine bakılarak değerlendirme yapılacak olursa, o zaman onların yaptıkları Muhammed'inkine nispeten gerçekten olağanüstü sayılır.

Farz edelim ki, dünyada okumayla ilgili ilk mesaj Muhammed'den gelmiş olsun; peki bunun insan ötesi bir yerle/tanrıyla irtibatlandırılmasının ne alakası var! Bu gayet normal bir hadisedir. Nitekim fizik, kimya, matematik, mühendislik, uzay, felsefe ve toplumsal ilişkiler konularında çok önemli keşifler olmuş, oluyor, olmaya devam edecek ve de etmeli. Çünkü eğer bu değişiklik olmazsa hayat durur. O halde kalkıp bu bilim adamlarından her birinin yaptığını ille de tanrıya mı mal etmek gerekiyor! Kuran'da adalet kelimesi ve türevleri çok kullanılmıştır; buna diyeceğim yoktur. Hatta Türkiye'de her hafta tüm camilerde okutulan hutbelerde, görevli olan kişiler tarafından okunması kanuni bir zorunluluk olan Nahl suresi 90. ayetini, artık nerdeyse herkes ezberlemiş durumda. Bu ayette adaletle ilgili, "Allah size adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeği emreder..." deniliyor. Ancak bu terimleri kullanmak yetmiyor; önemli olan adaletle ilgili güzel kelimelerin kullanılması değil; adaletin tanımı, nasıl bir adalet? sorusuna verilen yanıt önemli.

Şurası bir gerçektir ki, her sistemin adalet tanımı, adalete bakışı farklıdır. Mesela; Marksizm’le demokrasi, monarşi/oligarşi ve teokratik sistemlerin adalet anlayışları birbirlerinden çok farklıdır. Konuyu bir örnekle somutlaştırayım: Kuran’a göre kâfirlerin/ inanmayanların hanımları, kızları -ki tarih boyunca hiçbir zaman kadınlar savaşa neden olmamışlar, onlar masum insanlardı- Müslümanlar tarafından savaşta ele geçirilirlerse, carie olarak kullanılabilir, herhangi bir mal gibi satılabilir de. Muhammed’in “Beni Kureyza” harbinde uyguladığı gibi.

Kur’an’ın Ahzab suresi, 26-27. ayetleri bundan söz ediyor. Ayrıca Ahzab suresi 50, 52. ayetlerine göre bu savaş esiri kadınlarını Muhammed de kullanabiliirdi. Nitekim onun hanımlarından Cüveyriye, Safiye ve Reyhane birer savaş nimeti olarak ele geçirilmişti.

Kuran’a göre savaşlarda müşriklerden ele geçirilen kadın ve kızların statüsü bu iken; esir düşen erkeklerle erkek çocuklar ise, istenirse köle olarak kullanılabilir, herhangi bir mal gibi satılabilir.

Yine Kuran’a göre savaşlarda karşı taraftan (inanmayanlardan) ele geçirilen mal, Müslümanlar için ganimet adi altında dağıtılır / helaldir. Bunlar dışında gayri Müslimlerden haraç, fidiye, cizye almak da var. Bu konuda Kuran’da ayetler bir hayli fazla.⁽²⁵⁾ İşte Kuran’a göre böyle yapmak adalettir.

Başta anlatıldığı gibi Hammurabi de kanununun birçok yerinde adalet terimlerini kullanmış, hatta o dönemde adalet hakkında özel tanılara bile inanmışlar; ama aynı Hammurabi, hem görevini kötüye kullanan hâkimi görevden alır, ölene dek hâkimlik yapamaz ve eğer görevin kötüye kullanıldığı bir mal söz konusu ise onun 12 katını da tazmin etmek zorunda (H.K. md. 5) diyor.

Hem de kavgalarda bir insan başka birinin gözünü çıkartırsa onun da gözü çıkartılır, dişini kırarsa onun da dişi kırılır, kulağını keserse onun da kulağı kesilir... diye bu gibi ağır maddeleri de kendi kanununa yazmaktan geri kalmamış. Ona göre böyle yapmak adalettir. Yine Hammurabi’ye göre bir köle/bir fakir herhangi bir suç işlese cezası ayırdır/daha ağırdır; aynı suçu önemli biri işlese cezası hafiftir.⁽²⁶⁾ Aynı ağır cezayı Kur’an’ın Allah’ı da kabul ediyor ve “Biz Tevrat’ta İsrailoğullarına cana can, buruna burun, göze göz, kulağa kulak, dişe diş ve yaralara karşı yaralar uygulanır diye yazmıştık” diyor.⁽²⁷⁾

Gerek Sümer kanun yapımcıları nezdinde, gerekse Kur’an’ın Allah’ı katında insanlara bu ağır cezaları uygulamak adalettir. Yine Prof. Dr. Tahsin Özgüç

(25) Enfal suresi 41, 69 ve Tevbe suresi 29, Haşır suresi 6-7. ayetleri gibi. Geniş bilgi için: 1-) “Kur’an’ın Kökeni”, 2-) “Muhammed ve Kurmayların Hanımları” adlı yapıtlarıma bakılabilir.

(26) H.K. md. 195-204.

(27) Maide suresi, 45. ayet.

başkanlığında Kayseri'nin Kultepe semtinde yapılan kazı çalışmaları sonucu İsa'dan 2 bin yıl önce Asurlulara ait ortaya çıkan tabletlerde, Asur hukukunda erkeklerle kadının aynı haklara sahip oldukları yazılıdır; hem Sümerlerde, hem de Asurlularda evlilik zaten ancak senetle olabiliyordu.

Ama aynı Asurluların kanununda şu da var: “Kim başkasına ait bir bayanı öperse onun alt dudağı balta ile kesilir.”⁽²⁸⁾ Burada kastım şu: Denilebilir ki Kuran'da adaletten söz edilirmiş; tamam da adaletin kelimeleri Kuran'da geçiyor; ancak adaletin niteliği, tanımı önemli. Belirtildiği gibi adaletle ilgili kavramları Hammurabi gibileri de çok fazla kullanmışlardı. Önemli olan adaletle ilgili terim ve kavramların fazla kullanılması değil; önemli olan sözü edilen adaletin modeli, nasıl bir adalet olmasıdır.

Konuları değişik açılardan ele aldığım için ana konu dağıtılmış olabilir. O bakımdan bu başlığı şu kısa hatırlatma ile bitirmek istiyorum: Bunları anlatmaktan, düşünce alanında bu kadar zengin olan bir ortadoğudan Muhammed gibi birinin ortaya çıkmasının gayet normal bir şey olduğu, bunun olağanüstü bir yanının bulunmadığı bilgisini vermek.

(28)

Assur Kanunları, Tablet: A, md.9. (Ayrıca Kayseri'de bulunan tabletler şu an Kayseri ile Ankara müzelerinde bulunuyor.)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

“KUR'AN'DAKİ SAÇ TRAŞIYLA BAŞÖRTÜSÜNÜN SÜMER'DEKİ KÖKENİ”

A) SAÇ TRAŞI: İslamiyet'te bir Müslümanda öngörülen koşullar mevcutsa, onun ömründe bir defa Mekke'ye gidip (dinen) kutsal sayılan yerleri ziyaret etmesi şarttır. Belirlenen zamanda usulüne uygun bu yerlerin ziyaret edilmesine “Hac” denir. Burada hacı adaylarının yapmaları gerekenler arasında saç tıraşı da vardır. Bu traş, “Safa” ile “Merve” arasında (bunlar eskiden iki tepeydi; şimdi ise gayet modern bir hale getirilip Mescid-i Haram'ın içine alınmışlar. İkisi arasındaki mesafe yaklaşık olarak bir km. 3/4'ü kadardır) 7 sefer yapılan koşudan sonra Merve tepesinde gerçekleşir. Burada eğer hacı adayı erkekse, isterse saçını kökünden tranş eder (ki İslam'da buna “Halk” denir), isterse yalnız üstten bir kısmını alır (buna da “Taksir” denir). Şayet kadınsa, sembolik olarak saçından birkaç kıl keser; onlara kökünden kesmek yoktur. Kısacası, saç tıraşı Hac'da hem erkekler, hem de kadınlar için yapılması gereken bir ibadettir; aksi halde ceza ödemek gerekir. Bunun böyle olması hem Kuran'da, hem de Muhammed'in hadislerinde vardır⁽¹⁾. İslam'da tartışmasız bir konu olduğu için üzerinde durmuyorum.

Bu uygulama, Muhammed'den önce o coğrafyada yaşayan insanlar tarafından da yerine getiriliyordu. İslam tarihçileri, “Medineliler, İslam'dan önce Safa'da dikilen ‘İsaf’ (erkek) putu ile Merve'de dikilen ‘Naile’ (dişi) putu için ihrama girer, bu iki tepe arasında 7 sefer koşuttuktan sonra Merve tepesinde traş olurlardı” diyorlar. Ayrıca cünüb iken bu iki putu tavaf etmeleri yasaktı. Adı geçen putları cünüb olarak tavaf etmeme inancı Muhammed'den önceki Arap şiirlerine bile konu olmuştur. Mesela; Bâlâ bin Kays ile Bişr b. Ebi Hazım'ın şiirleri gibi.

Yine Bedir harbinde Ebu Süfyan ordusu İslam ordusuna yenilince, Ebu Süfyan, “Savaşıncaya kadar cünüplükten başıma su dökmeyeceğim” diye yemin içiyor. Bu konuda Muhammed'in hanımlarından Ayşe başta olmak üzere birçok kişiden hadis rivayetleri de vardır⁽²⁾. Gerçi konumuz dışıdır ama belirtmekte yine yarar vardır:

(1) Bakara suresi 196. ile Fetih suresi 27. ayetleri, Buhari, Hac ve Bakara suresi Tefsir bölümü; Müslim, Hac bölümü.

(2) Buhari, Hac ve Tefsir bölümleri; Müslim, Hac bölümü; Ayrıca Bakara suresinin 158. ayetiyle ilgili tefsirler; İbni Habib, Muhabber, 311; Tahir Olgun, Müslümanlıkta İbadet Tarihi, s.197; Kelbi, Kitab'ül Asnam, terceme eden Beyza Düşünel, s.37-39; İbni İshak, Sire 291; İbni Hişam, Sire 3/47; Taberi, Milletler ve Hükümdarlar tarihi, 2/483...

Kuran'a göre namaza "Salat" denir. Bu ismin bile Arapça olmayıp daha önce doğu Hristiyanları tarafından kullanıldığı bir gerçektir. Aramice'de "Selota" kelimesi katlamak, bölmek anlamlarına gelir. Bilindiği gibi insan namazda da bükülür, katlanır.

Namazın Arapçası olan salat kelimesinin bile aslında Arapça olmayıp başka kökenden geldiği konusunda kısa bir hatırlatma yaptım; yoksa birçok kaynakta bu konu üzerinde uzun uzadıya açıklamalar vardır⁽³⁾. İslamiyetteki cuma namazı bile Muhammed'den epey önce Kab b. Lüey tarafından vazedilmiştir. Kendisi ilkin buna "Yevmü'l arube, maruzat" gibi isimler koymuş, daha sonra bunların yerine (yine Kab'ın kendisi) cuma ismini takmıştır⁽⁴⁾.

Kuran'da İslamî mabede/camiye "Mescid" denir. Buna benzer bir ismi (Masgeda) daha önce Nebatî ve Süryaniler de kullanmışlardır. Mesela; M. Rodinson'un kaleme aldığı ve Atilla Tokatlı'nın terceme ettiği "Hz. Muhammed" adlı eserinin s.143'te bu konuda önemli bilgiler vardır. Yine İslamda tavaf yapan kişi eğer cünüb ise boy abdesti alması gerekiyor. Bu inanç da diğerleri gibi eski kavimlerden bir alıntı olup Muhammed tarafından onaylandığı bir gerçektir. Hatta Muhammed Mekke'yi aldığı yılda Safa ile Merve tepeleri arasında sa'y yapınca, bazı Müslümanlar, "Bu iki tepe arasındaki koşma (İslam'da buna Sa'y denir) müşriklerin adetidir biz bunu nasıl yaparız" diye itirazda bulunuyorlar. Bunun üzerine Bakara suresi 158. ayeti inmeğe başlar/ımdada yetişir, böylece Arapların bu eski adeti Kur'an'ın tanrısından onay almış olur. Anlamını aynen veriyorum: "Hiç şüphe yok ki Safa ile Merve Allah'a yakın olmak için Allah'ın özel alâmetlerindendir (Allah katında bunların ayrıcalığı vardır). O nedenle, kim Hac veya Umre niyetiyle Ka'be'yi tavaf ederse, bu ikisini de tavaf etmesinde bir günah yoktur"⁽⁵⁾. İslamî inanca göre Safa ile Merve arasındaki koşmanın ibadet sayılma nedeni de şu şekilde izah edilmiştir: Güya İbrahim peygamberin hanımlarından Haber, kendi oğlu İsmail'e su bulmak için Safa ile Merve tepeleri arasında 7 sefer gidip gelmiş; Allah da bunun hürmetine Müslümanların ibadet maksadıyla burada koşmalarını emir buyurmuştur. Saç traşıyla ilgili Musa'nın Tevrat'ında, "Düşmana karşı cenge çıktığın zaman onlar senin eline esir düşerse ve eğer içlerinde bakışları güzel olan bir bayan senin hoşuna giderse kendine al, başını da traş et. Senin yanında tam bir ay kaldıktan sonra artık onunla cinsi ilişkide bulunabilirsin, o senin eşin sayılır. Şayet senin hoşuna gitmezse onu bırakacaksın; fakat satmayacaksın"⁽⁶⁾

[3] Örneğin; A.J Wensinck İslam Ansiklopedisi "Selat" maddesi c.10/112-122'de buna epey yer vermiştir. Yine Miltweck, Maxim Rodinson, M. Saif Hatipoğlu da 1985'te uluslararası 1. İslam araştırmaları sempozyumuna sunduğu "Batıdaki hadis çalışmaları üzerine" adlı tebliğinde namazın Arapçası olan "Salat"ın" başka dil ve inançlardan geldiğini, tartışmalı bir kelime olduğunu belirterek ilgili yazarlardan örnekler veriyor. s.86.

[4] İbn'il Cevzi, El'vefa bi ahval'il Mustafa, 1/73; M. Hamidullah, İslam peygamberi, 1/34.

[5] Bakara suresi, 158. ayeti; Hadisler: Buhari, Hac ve Tefsir bölümleri; Müslim, Hac bölümü. El'Lü'lüü ve'l Mercan, no:804.

[6] Ezrakî, (Ö. 855 miladi) Ahbari Mekke, 2/40; Tevrat, Tekvin, 19/12; Tesniye 21/10-14.

gibi bilgiler vardır.

Ben burada, İslamın cahiliye döneminde varolduğunu kabul ettiği bu saç traşıyla ilgili inancın, Tevrat'tan da asırlar önce var olup Mezopotamya'da yaşayan insanların buluşu olduğu, dolayısıyla onlardan kutsal dinlere geçtiği mevzu'u üzerinde duracağım. Önce saç traşıyla ilgili kronolojik sıraya göre Sümerlerden somut bazı örnekler vererek bir doküman sunacağım; daha sonra başörtüsü hakkında gerekli bilgileri verdikten sonra her iki konuda bir değerlendirme yapacağım.

1) Ana İttusu: “Bir evlat kendi babasına, ‘sen babam değilsin’ diyorsa, babası onun kafasını traş edip kendisine kölelik damgasını vurur, istediğine (köle olarak) satar. Eğer kendi annesine, ‘annem değilsin’ diyorsa, o zaman kafasının yarısı traş edilir” diyor. (Ana İttusu kanunları, md. 23, 29)

2-) Esnunna: Hammurabi'den yaklaşık 150 yıl önce yaşamış olan bu ünlü yönetici ise konuya ilişkin, “Bağlı, zincirli ve tıraşlı bir cariye veya bir köle, efendilerinin izinleri olmaksızın dışarı çıkamazlar. Bir de bir köle veya bir cariye bir efendiye teslim edilirse, onlara bağ, zincir ve tıraş konulduktan sonra verilirler” diyor. (Esnunna kanunları, md. 51-52)

3-) Hammurabi: Kendi kanunlarında bu konuya epey yer ayırmıştır. Bir yerde, “Eğer bir berber başkasına ait bir kölenin kölelik işareti olan saçını traş edip onu yok ederse, o berberin eli bilekten kesilir. Ancak birileri berberi kesime zorlarsa, o zaman berbere bir şey yok; onu kesime zorlayan öldürülüp kendi evi önünde asılır” diyor. (H.K. Md.226-227) Bir başka yerde, “şayet bir erkeğin hanımı kendi kocasına bir cariye hibe eder, cariye de o erkeğe bir erkek köle doğurur, daha sonra ‘erkek çocuk doğurdu’ diye kendini adamın asıl hanımıyla eşit tutulmasını talep ederse, o zaman erkeğin asıl hanımı, hibe ettiği cariyenin başını traş edip kendisine kölelik işaretini koyacaktır” diyor. (Md.146) Diğer bir yerde, “şayet birisi bir rahibeyi veya başka bir adamın eşini zina ile suçlayıp iddiasını ispat edemezse, o zaman iftiracı sayılır ve mahkeme önünde sürüklenip başının yarısı traş edilir” diyor. (Md. 127)

4-) Orta Asur Kanunları'nda: (MÖ.1450-1250) Konuya ilişkin şu bilgiler var: “şayet bir adam başkasının hanımına veya bir erkeğe iftirada bulunup iddiasını ispat edemezse, ona hem 40-50 sopa vurulur, hem bir ay boyunca kralın hizmetinde çalışır, hem de şerefi kırılınsın diye saç kesilirdi (Bunun anlamı sen kölesin demektir). Ayrıca belli bir miktar da para ödemek zorundaydı.” Asurlular, ceza olarak kesilen bu tür saç tıraşına, “Gaddamu”, kral işinde yine ceza olarak bedava çalışmaya da “Sipar Sarre” derlerdi. Sümer kanunlarında ise ceza olarak kesilen saç tıraşına, “Abbutum”, kölelik zincirine “Maskanam”, kölelik işareti olarak takılan ipe de “Kannam” denirdi. Muhammed'den önce Hicaz'da da benzer uygulamalar vardı:

Herhangi bir savaşta esir alınanların kakulû/süs için bıraktığı saç, ceza olarak kesilirdi.⁽⁷⁾

B) BAŞÖRTÜSÜNÜN TARİHÇESİ VE KULLANIM GAYESİ:

Kuran'da iki yerde kadınların başörtüsünden söz edilmiştir: Nur suresi 31. ayeti ile Ahzab suresi 59. ayeti. Ahzab suresindeki ayette, “Cilbab”ın çoğulu olan “Celabib” kelimesi, Nur suresinin 31. ayetinde ise, Ximar’ın çoğulu olan “Xümür” kelimesi kullanılmıştır. Her ikisi de o günkü şartlarda kadınların, başlarına ve üst kısımlarına attıkları bir nevi örtüyü.

Ahzab suresinde Muhammed’e hitaben, “Hanımlarına, kızlarına ve müminlerin kadınlarına söyle, örtülerini üzerlerine alsınlar. Böyle yapmak onların tanınmalarına, dolayısıyla eziyet edilmemelerine daha uygundur” denir.

Yarım sayfadan fazla olan Nur suresinin 31. ayetinde yine Muhammed’e hitaben, bu kez inanan tüm kadınların başörtülerini kullanmaları talimatı veriliyor. Aynı ayetin devamında, “Onlara söyle, gizledikleri ziynetleri (el ve ayak bilezikleri gibi) başkaları tarafından bilinsin diye ayaklarını yere vurmasınlar” diyor.

Kur’an Allah’ının bu uyarısı, Ahzab suresinin 32. ayetinde Muhammed’in hanımları için özel ve farklı bir biçimde yapıyor: “Ey Muhammed hanımları, sizler diğer normal kadınlar gibi değilsiniz; eğer siz takva ile korunacaksınız, konuştuğunuzu kısıtlayın ki, kalbinde bir kötülük olan (size karşı) iştahlanmasın. Uygun söz söyleyin (kullandıkları ifadelerin, erkekleri tahrik edici mahiyette olmamasını kastetiyor).

Aynı surenin 33. ayetinde devamla, “Siz peygamber hanımları evlerinizde oturun; önceki cahiliye dönemi (kadınları) gibi süslenip dışarı çıkmayın” diyor.

Şunu da okuyucunun dikkatine sunmak istiyorum ki, Muhammed Mekke’de 13 yıl peygamberlik yaparken, Kur’an’da başörtüsüyle ilgili herhangi bir ayet henüz yoktur; ancak ne zamanki Medine’ye göç etmiş ve orada çok evlilik hayatına başlamışsa, bakıyoruz ki o zaman (kadınlar aleyhine diğer konularda olduğu gibi) hem kendi hanımlarına özel (Ahzab suresindeki gibi), hem de diğer kadınlarla ilgili başörtüsü ve genel örtünmeyle ilgili ayetler gelmeğe başlar. Kadınların örtünmesi ve başörtülerinden söz eden Ahzab suresinin iniş sırası, Kur’an’ın toplam 114 suresi içinde 90., Nur suresininki ise 102.’dir. Bu tespit çok önemlidir: Muhammed’in kendi Allah’ını hem hanımları, hem de diğer kadınlar aleyhine kullandığı bir gerçektir.

(7)

Asur Kanunları, Tablet A, md. 18–19; HK, md. 146, 226; Esnunna K, md. 51–52; C. Zeydan, İslam medeniyeti tarihi, terceme eden Zeki MEGAMİZ, S. 4/36.

Konu hakkında her dört İncil'de benzer bir bilgiye rastlamadım; ancak Pavlus kendi mektuplarında buna değinmiştir: Kadın hem erkeğin izzetidir, hem de onun hizmeti için yaratılmıştır. Erkekse tanrının izzetidir. Dolayısıyla, Tanrı suretinde yaratılmış olan erkek, kendi başını örtmemeli, açık bırakmalı; kadınsa başını örtmeli. Şayet örtmezse o zaman başını tıraş etmeli.

Kadının kendi başını tıraş etmesiyle örtmesi aynı anlamı ifade eder.⁽⁸⁾ Kadının, erkeğin hizmeti için yaratıldığı inancı (İncillerde böyle bir şey yok) hem Kur'an'da, hem de Tevrat'ta işlenmiştir.⁽⁹⁾ Konumuz kadınların başörtüsü ile Hac'da yerine getirilmesi öngörülen tıraş meselesi olduğu için burada Kur'an ve Tevrat'ta işlenen kadın-erkek ayrımı üzerinde durmadım. Bu konularda daha önce hazırladığım bir kitap piyasalarda vardır.

Kur'an'da kadınlar için kullanılması zorunlu olan başörtüsü, Orta Asur Kanunları'nda da hassas bir meseleydi. Bir yerde şöyle deniliyor: “İster evli olsun ister dul, bir bayan sokağa çıktığında mutlaka başını örtmeli. Bu kural cariyeler için de geçerlidir. Ancak kızlar ve fuhuş yapan kadınlar başlarını örtmemeli. Şayet bir fahişe başını örterse, ceza olarak hem ona 50 sopa vurulur, hem de kulakları kesilir.

Bir adam cariyesini örtmek istediğinde (hür bir kadın statüsüne tabi tutmak istediğinde) en az 5-6 arkadaşının huzurunda -bunu- yapmalı ve ‘Bu carie artık normal bir eşimdir’ demeli. Böyle bir ifadeden sonra o carie onun eşidir; bu işlem şahitler huzurunda yapılmadığı takdirde onun cariyeliği kalkmaz.” (Orta Asur Kanunları, Tablet A, md. 41)

Sümer mitolojisiyle ilgili çıkan heykellerde, İsa'dan 3 bin yıl önce kadınların eşarp/başörtüsü kullandıkları ortaya çıkmıştır. Konuya ilişkin 17 cm uzunluğundaki heykel, şu an Fransa'nın Louvre müzesinde bulunmaktadır.

Her iki konuya ilişkin yaptığım bu tespit şimdilik burada dursun.

Ben, Müslümanlar tarafından Hac'da yerine getirilmesi gerekenlerden Safa ile Merve tepeleri arasında yapılan 7 tur koşudan sonra Merve tepesinde kesilmesi öngörülen saç traşının kökeni hakkında biraz bilgi verdim. Hac'daki tüm uygulamaların kökenleri üzerinde (ayrı ayrı) durmayacağım. Sanırım işlediklerim, işlemediklerimin kökenleri hakkında da okuyucuya yeterince bir ipucu verir.

Aşağıda kendilerinden biraz alıntı yapacağım araştırmacılar ve daha niceleri de Müslümanlar tarafından Hac'da yerine getirilmesi öngörülen dini ayinlerin tümünün eski örf-adetlerin aktarımı olup Muhammed tarafından Tanrıya mal

(8) Pavlus'un 1.Korintoslulara Mektupları, 11/3-16.

(9) Kuran'dan, Araf suresi, 189; Rum suresi, 21; Tevrat, Tekvin, 2/21;İncil, Pavlus'un 1. Korintoslulara mek. 11/5. ayrıca bu konuda “Muhammed ve Kurmaylarının Hanımları” adlı eserimde genişçe bilgi verilmiştir.

edilerek yeni bir kıyfla halka sunulduğunu kendi kaynaklarında dile getirmişlerdir. Yararı olur diye her birinden kısa bir özet sunuyorom.

a- Arent Jan Wensinck (1882-1939): “Hacıların giydikleri beyaz çarşaf ile (halk tabiriyle buna İhram denir) Hac esnasında ayakkabı yerine giydikleri terlik, Arafat dağında belli bir süre beklemeleri (ki buna “Vakfe” denir ve hacın olmazsa olmaz koşuludur), mübarek sayılan yerleri ziyaret etmeleri, henüz hacca başlamadan boy abdesti ve vücudun diğer temizliklerini yapmaları, başlarına bir şey takmamaları (erkeklerin baş açık dolaşmaları), dikişli elbise giymemeleri, hac esnasında (bazı zararlı hayvanlar hariç) kara hayvanlarını öldürmemeleri, yine Mekke’ye hürmetli şehir anlamına gelen “Haremi şerif” denmesi ve bu şehrin ağaçlarının kesilmemesi gibi İslam’da var olan benzer inançlar, eskiden beri “Samiler’de” ve Yahudilerde var olan adetlerdir diye yazıyor ve şöyle örnekler veriyor.

Yahudi din adamları hahamlar da (Müslümanların kullandıkları İhram gibi) kalçalarına “Efod” sarıp omuzlarına da “Meil” atarlar. Dolayısıyla, rahatlıkla söylenebilir ki, İslamiyet’teki ihram adeti bunun bir biçimiyle devamıdır. Yine Yahudilerde başrahbin giydiği elbisenin üst kısmının dikişsiz olması, yas tutan, görev yapan hahamların yalın ayak ve baş açık dolaşmaları, Musa ve kavminin benzer adetleri Tur-i Sina denilen dağda (tıpkı Müslümanların Tur dağına alternatif olarak Arafat’ta yaptıkları gibi) icra etmeleri birer kanıttır ki, İslamiyet’teki Hac ibadeti eski adetlerin devamıdır. Samilerin eskiden taşlara önem vermeleri, onlara tapmaları, gösteriyor ki İslamiyet’te Hac’da yerine getirilen Hacer-i Esved olsun, şeytan taşlaması olsun hep onlardan kalmaz. Yine ona göre Kabe’nin kutsiyeti, Hacer’i Esved denilen siyah taştan ileri gelir. Özetle; İslam’daki Hac ibadetinde yapılanlar, İsrailoğullarıyla Sami adetleridir. Muhammed bunları tanı buyruğu şeklinde resmileştirmiştir diyor.⁽¹⁰⁾

Carl G.Jung da kendi kitabında örnekler vererek eski zamanlarda taşların kutsal olduklarını yazıyor: Germenler gibi.⁽¹¹⁾

Müslümanlar tarafından Hac’da yapılması gerekenlerin önemli bir kısmını, Yahudiler Mısır’ı terk edip Sina’ya çıkınca benzer şeyleri orada yapmışlar. Bunu teyit etmek için bazı benzerlikler sunmak faydalı olur. Tevrat’a göre tanrı Yehova, Yahudilerin erkeklerine hitaben yılda 3 sefer huzurunda görüneceksiniz demiş. İslam’da biraz farkla kadınların Hac yapmalarını koşullu olarak kabul etmiştir. Yani kadınların Hac’dan sorumlu tutulup tutulmamaları konusunda İslam’la Tevrat arasında bir benzerlik vardır.

(10) Wensinck, İslam Ansiklopedisi, Hac, İhram, Ka’be maddeleri, 5/1–15–17, 5/2–963, 6/14; Brockelmann gibilerinden nakil yaparak.

(11) “Man And His Symbols”, s. 209.

Tevrat'ın bir başka yerinde, İsrailoğulları 7.ayda (Etamin'de) Süleyman peygamber huzurunda toplanıp kurbanlar kesmekle emredilmişler.⁽¹²⁾

Hz. Musa kendi kavmiyle dağa çıkınca temiz elbise giymekle emredilmiş, belli bir süre cinsel ilişki kendilerine yasak edilmişti. Aynı yasak Hac esnasında Müslümanlar için de geçerli. Yine Müslümanların Hac'da kesmekle mükellef oldukları kurban olayı Tevrat'ta da vardır.⁽¹³⁾

Doğrusu, her ne kadar Musa Tur-i Sina'da, Muhammed de Mekke'de bunları icra etmişse de /mekanlar farklı da olsa, yaptıkları arasında benzerlikler fazladır; İslam'daki çoğu inançların bazı değişiklikler yapılarak Tevrat'tan alındıkları kesindir.

b- Emile Dermenghem: Özetle; “Muhammed Mekke'yi alınca Ka'be'yi tavaf etti ve müşriklerin eski adetleri üzerine Safa ile Merve tepeleri arasında sa'y yaptı / 7 sefer gidip geldi. O ana kadar bu iki tepe eski putperest malzemesiyle doluydu. Muhammed daha sonra Arafat dağına yakın Mina vadisinde kurulan bir çadırda istirahat etti. Böylece putperest devrine ait eski hac ayinlerini onaylayıp İslamlaştırdı ve gök kitapları ananesine bağladı.

Aslında Mekke'nin kutsiyeti Hacer-i Esved denilen siyah taştan ileri gelir. Bu taş, daha önce Ka'be içinde bulunan diğer putlardan bir puttu. Eski zamanlarda Ka'be etrafında dolaşmak bu taş içindi. Dolayısıyla, Ka'be'nin kutsiyetinin asıl esprisi bu taştan kaynaklanır⁽¹⁴⁾ diyor.

c- Brockelmann, C.: “Muhammed Mekke'yi fethedip Ka'be'nin önüne varınca, ata binmiş vaziyette 7 sefer Ka'be'yi tavaf etti. Her defasında kendi bastonuyla Hacer-i Esved denilen siyah taş dokunuyordu. Böylece daha önce müşrikler tarafından yapılan batıl bir ayini İslam'a aldı. Eskiden var olan İhram kıyafetini de İslam'a aldı.

Bir de müşrikler İslam'dan önce Mekke'nin hayvanlarını öldürmez, ağaçlarını kesmezlerdi. Muhammed bütün bu gelenekleri kabul etti. Muhammed'in bu siyah taşı (Hacer-i Esved'i), hiçbir gerekçe göstermeden öpmesi dikkat çekicidir. Bu konuda halife Ömer, “Aslında ben bunun faydasız bir taş olduğunu biliyorum; ancak Muhammed'in öptüğünü gördüğüm için ben de öpüyorum” diyor. (Ömer'in bu sözü tüm hadis kaynaklarında geçiyor)

[12] 24/17; Çıkış, 23/14, 34/23, Tevrat'tan Hezekiel; 1.Krallar, 8/2-5, 65; Wensinck, age. Hac md. 5/1-15, İhram md. 5/2-943.

[13] Çıkış, 3/18, 4/4, Tevrat, Çıkış 19/10-15; 1.Krallar, 8/63; Nehemya, 12/43; Amos; Wensinck, age. 5/1-16 Hac md.

[14] Emile Dermenghem, “Hz. Muhammed'in Hayatı”, terceme eden Reşat Nuri. s.72 ve 448

İslam'a göre tavaf yapılırken her turdan sonra Hacer-i Esved'i selamlamak sünnettir. (Bu da tüm hadis kaynaklarında Hac bölümünde geçiyor.) Böylece daha önce müşrikler tarafından yapılan bir dini ayini, Muhammed kendi dinine almış oldu. Beyaz çarşaf biçimindeki ihramın İslama alınması, eski batıl inançların bir biçimiyle resmi hale getirilmesidir⁽¹⁵⁾ diyor

d- Wellhausen Julius: İslamiyetteki Hac ibadeti eskiden müşriklerin bir bayramıydı. Muhammed Mekke'yi alınca Kabe'yi ziyaret etti ve müşriklerden kalma bu geleneği, hatta onların Hacer-i Esved'i öpme adetlerini kendi dinine alarak hepsini tanrı buyruğu saydı ve halka bu şekilde sundu; kabul görsün diye de bu konuda tarihten yararlandı. Toplum tarafından peygamber olduklarına inanılan insanları kullandı; hatta İbrahim peygamberi bile Yahudilikten alıp İslamlaştırdı.

Welhausen, tıpkı Caetani gibi Kâbe'nin ilk zamanlarda "Hubel" putundan dolayı halk nezdinde önem kazandığını, zaman içinde çeşitli değişiklikler geçirip bugünkü hale geldiğini, Muhammed'den önce Kâbe'de bir taş yerine 4 taş olduğunu, her biri mabedin bir köşesine yerleştirildiğini, hepsine de tapındığını..." yazıyor. Bu da diğer yazarlar gibi Hac'daki tüm dini ayinlerin, eski inançların devamı olduğunu anlatıyor⁽¹⁶⁾.

e- Caetani Leone (1869-1835): Bu yazar, Muhammed'i, onun ortaya koyduğu Kuran'ı çok yönlü bir biçimde eleştirirken, Hac konusunda özetle, "Muhammed çeşitli nedenlerden dolayı Tevrat hikâyelerini İslamiyete almış ve bir putperest mabedi olan Kâbe'nin, varlığına inandıkları Allah'ın emriyle eskiden beri kurulmuş olduğunu kanıtlamak için, İbrahim peygamber ve oğlu İsmail efsanelerini bu konuda bir malzeme olarak kullanmıştır" diyor. Yazar, Muhammed'in İbrahim'le olan bağlantısının aslı olmadığını da yazıyor. "Aynı zamanda Hac konusunda müşriklerin birçok âdetini de (Tevrat kültüründen yararlandığı gibi) kabul edip tanrıdan vahiy geldi şeklinde halka sunmuştur" belirlemesinde bulunuyor.⁽¹⁷⁾

f- Watt W. Montgomery: İslamiyet için müşriklerin adetlerini, ayinlerini kendi içine almak çok kolay olmuştur. Bu, özellikle Hac'daki ayinlerde kendini açık olarak gösteriyor. Muhammed, tek tanrılı bir din getirdiğini, putperestliğe karşı olduğunu iddia ettiği halde, Hac'da şeytan taşlaması adı altında bir taş direğine taş atmaya kabul etmekle müşriklerin eski bir âdetine onay vermiş oldu. Bu yazar da diğerleri gibi kendi kitabında Kur'an'ı değişik yönleriyle eleştiriyor. Örneğin; Muhammed'den önce Araplar herhangi bir kabileye veya topluluğa baskın düzenledikleri zaman kendi liderleri, ele geçirilen talandan, ganimetten (her ne

(15) Brockelmann C. "İslam Milletleri ve Devletleri Tarihi", terceme eden: Prof. dr. Neşet Çağatay, s.13, 31 ve 41.

(16) Welhausen Julius, "Arap Devletleri ve Suku", terceme eden: Fikret Işıltan, s. 9; Caetani Leone, "İslam Tarihi", terceme eden, Hüseyin Cahit, s. 1/212...

(17) Caetani Leone, age 1/212.

varsa) 1/4'ünü kendine alırdı. Muhammed'se bir numara indirimle kendine bunların 1/5'ini aldı; garantiye alması için de bu konuda Kur'an'da yer ayırıp bunun tanrı buyruğu olduğunu insanlara bildirdi⁽¹⁸⁾ diye anlatıyor.

g- Demombynes Maurice Gaudefroy: Mina'da şeytan taşlama diye bilinen taş atma âdeti, eski batıl inançların Muhammed tarafından İslam adı altında yeni bir kimlikle hac ibadetine dahil edildi. Aslında taş atmanın mahiyetini bilmek için İslam'dan önceki dönemi çok iyi bilmek gerekir. Bir de Akdeniz eski çağın inançlarıyla Samilerdeki mukaddes taş yığını ve taş atmanın rolünü bilmek lâzımdır diyor.⁽¹⁹⁾

h- Houtsma: İslam'daki Arafat vakfesi, Musa ve kavminin Tur-i Sina'da yaptıklarına benzetiyor ve ikisi arasındaki benzerlikleri anlatıyor. Onlar nasıl bu ibadetlerini bir dağın eteğinde yapmışlarsa, Muhammed ve Müslümanlar da Arafat dağı eteğinde yapıyorlar.⁽²⁰⁾

Müslümanlıkta Hac için niyet getirirmeden önce genel bir temizlik yapılıyor. Bu temizlik Tevrat'ta da vardır.⁽²¹⁾

En önemlisi şu yorumu da yapıyor: Büyük bir ihtimalle bu taşlar, eski zamanlarda Güneş'e musallat olan İfrit'ı (şeytani) hedef almıştır; ama zaman içinde bunlar tanrı buyruğu sayılıp bugünkü hale getirilmiştir. Aslında Arafat vakfesinin Güneş'e endeksli olması, Arafat'tan Müzdelife'ye geçme zamanının yine Güneş'e göre tespit edilmesi, gösteriyor ki bu adet temelde bir güneşperestlikten gelmedir⁽²²⁾ diyor.

i- Maxime Rodinson: Kendisi kısaca, “Muhammed, eski örf-adetleri bir araya toplayarak halka sunmaktan başka yeni bir şey yapmamıştır” diyor.⁽²³⁾

İslam'a göre Mekke şehrine hürmetli şehir anlamına gelen “Harem-i şerif” denir. Hâlbuki bu, Muhammed'den önce müşrikler tarafından kullanılagelen bir isimdir. Hatta daha önce şayet bir idam vak'ası gerçekleştirilseydi o şahıs götürülüp şehrin dışında başka bir yerde infaz edilirdi. Muhammed Mekke için bunu da kabul etti.⁽²⁴⁾

İlginçtir ki hacıların Hac esnasında dillerinden düşürmedikleri -bir nevi dua olan- “Telbiye” bile Muhammed'den önce müşrikler tarafından kullanılıyordu. Yine

(18) W. Watt, “Hz. Muhammed”, Terceme eden: Hayrullah Örs, s.100, 239.

(19) Demombynes Maurice Gaudefroy, Wensinck, İslam Ansiklopedisi, MEB tercemesi, recm md. 9/663- ayrıca bu yazarın konuya ilişkin “Institutions Musلمان” adlı yapıtı da önemli.

(20) Tevrat, Çıkış 19/15.

(21) Çıkış, 19/10; Wensinck, age. Hac md. 5/1-16.

(22) Wensinck, age. Hac md. 5/1-17.

(23) Maxime Rodinson, “Hz. Muhammed”, terceme eden Atilla Tokatlı, s. 228.

(24) Wensinck, age. Ka'be md. 6/14.

cünüb olarak Kâbe'yi tavaf etmemek İslam önce Arap müşrikleri de yapıyordu. Bunları zaten İslam tarihçileri yazıyorlar.⁽²⁵⁾

Ebetteki kutsal dinleri ilim, akıl ve sosyal realite açısından eleştirenler, sadece az önce kendilerinden biraz alıntı yaptığım yazarlar değildir; bunlar gibi daha niceleri vardır.⁽²⁶⁾

İslamdaki bu ve benzeri ayinlerin Muhammed'den önce varolduğunu İslami yazarlar da kabul ediyorlar. Ancak onlar, Muhammed'in kabul ettiklerini, Allah'ın ta Hz. İbrahim zamanında insanlara bildirdiği dini vecibelerdir, Muhammed tarafından kabul edilmeyenler ise zaman içinde müşrikler tarafından uydurulan batıl inançlar olarak değerlendirip kendilerince böylesine aslı olmayan bir savunmayla işin içinden kurtulmayı zannediyorlar.

Mesela Abdullah Draz, “Muhammed'den önce Hac'da yapılan bazı dualar Samilerin adetlerindendi; Muhammed gelince bunları ayıkladı” diyor.⁽²⁷⁾

Demek ki Müslümanlara göre salt Muhammed ne demişe tartışmasız olarak doğrudur, onun dokunulmazlığı vardır; bunun dışında kim ne derse hepsi yanlıştır. İslami kesimin inancı bu.

Söz Muhammed'in yeni bir şey getirmemesinden, ancak eski örf-adetleri, inançları yeni bir ambalajla halka sunmasından açılmışken, burada direkt konuyla ilgili olmayan; ama dolaylı olarak konuya katkı sunan birkaç örnek verip asıl konumuza devam ederiz.

a- Muhammed sadaka verme konusunda “Sağ elin verdiğini sol el duymasın” diyor. Bu söz, başta Buhari ve Müslim olmak üzere hemen hemen tüm hadis külliyyatında vardır; ancak bu söz İsa'dan bir alıntıdır.⁽²⁸⁾

b- Yine Muhammed, “İşçinin alın teri kurumadan ücretini ödeyin” diyor. Bu söz Tevrat'ta şöyle geçiyor: “Güneş batmadan önce işçinin ücretini ödeyin.” Bir başka yerde, “Gündelikçinin ücretini ertesi güne bırakmayın” şeklindedir. Kaldı ki bunun ilk kaynağı Tevrat da değildir; örneğin; Musa'dan asırlar önce Mezopotamya'da yaşamış olan Ana İttusu kendi kanununda bunu daha farklı bir biçimde dile getirmiştir: “şayet bir insan birine çalışır, parasını almadan ölür/ işi bırakır veya hastalanırsa... , iş sahibi onun yevmiyesini ödemelidir” diyor.⁽²⁹⁾

(25) Ennabigafî Zibyanî, Divan, s.101; İbni İshak, Siret, s.75; İbni Habib, “Muhabber”, s. 311; İbni Kelbi, Kitab'ül Asnam, terceme eden: Beyza Çevirgel, s.27.

(26) Van Vloten, Tremell William Caloley, (Religion what is it? 1979 Newyork), Heffening, Th. W. Juynboll, Chauvin; Fr. Buhl; A.Coben, Miltweck, Goldzher vs.

(27) A. Draz, “Kur'an'ın Açıklamasına Doğru”, Terceme eden Prof. Dr. Salih Akdemir, s.136.

(28) Matta İncil'i, 6/3-4.

(29) Tevrat, Levililer 19/13; Tesniye bölümü 24/14-15; Ana İttusu kanunları, md.13.

c- Kuran'a göre eğer insan muhtaçlara bir sadaka verirse onun malında artma meydana gelir. Aynı ifade (olduğu gibi) Tevrat'ta da vardır.⁽³⁰⁾

d- Hz. İsa, sadaka vermeyen zenginlerin durumunu, devenin iğne deliğinden geçmesine benzetip kurtuluşlarının çok zor olduğunu söylüyor. Aynı benzetme Kuran'da da var.⁽³¹⁾

e- Keza Muhammed, Allah'a atıfta bulunarak bir Kutsi hadiste özetle, "Kıyamet günü Allah bazı insanlara ben aç idim siz bana yedirmediniz, hastaydım beni ziyaret etmediniz, susuzdum bana içirmediniz, çıplaktım bana giydirmediniz... Eğer siz muhtaç olanlara gereken ilgiyi göstermiş olsaydınız sanki bana göstermiş olurdunuz..." şeklinde servet sahiplerini sorgulayacağını söylüyor. Aynı ifade İsa'nın İncil'inde de geçmekte.⁽³²⁾

f- Enteresandır ki, hiç yararı ve inandırıcılığı olmadığı halde, Yahudilerin inandıkları bir yaş meselesini bile (sanki marifetmiş gibi) Muhammed alıp kendi Kur'an'ına işlemiştir: Tevrat'ta Nuh peygamberin 950 yıl yaşadığı yazılı aynısı Kuran'da da işlenmiştir.⁽³³⁾

g- Kuran'da İbrahim peygamberin, oğlu İsmail'le birlikte Allah'ın emriyle ve onun gözetiminde Kâbe'yi inşa etmesi olayı anlatılıyor (Bakara suresi, 125. ayet) Benzer bir hadise, (tanrının ibadethanelere müdahale etme olayı) Tevrat'ta da geçiyor.⁽³⁴⁾ Hâlbuki bu havadis Tevrat'la Kuran'ın yeni icatları değildir; Sümerlerde benzer efsanelerin haddi hesabı yoktur. Örneğin; Lagaş kralı Gudea (İÖ- 2250) "Eninnu mabedini yaparken, rüyasında tanrıdan aldığı bilgiyle ve şahsi tanrısı "Ningişzida ile yazı ve okullar tanrıçası Nidaba, mimarlık tanrısı Nindub'un yardımlarıyla bu mabedi yaptığını anlatan tablet, silindir biçiminde ve 1400 satır halinde şu an mevcut.⁽³⁵⁾ Bu tür benzerlik örnekleri çoğaltılabilir.

Değişik vesilelerle vurguladığım gibi burada yineliyorum ki Muhammed, kendini Yahudilere ve o dönem için civarda etkili olan diğer inanç mensuplarına kabul ettirmek için ve de işini zorlaştırmamak için bunları bir taktik olarak kabul etmiştir; bu bilinçli bir tercihtir. Şayet her şeyi inkâr etseydi işi zorlaşır. Bu noktada ona hak vermek lâzım; ancak benim hep karşı olduğum şudur: Yaptıklarını tanrı buyruğu saymak; yoksa kendi döneminin önemli bir ismi olduğunu kimse inkâr etmez.

(30) Tevrat, Süleyman Meselleri, 28/27; Kur'an, Sebe suresi, 39. ayet.

(31) Luka İncil'i, 18/22-25; Markos İncil'i, 10/25; Kur'an, A'raf suresi, 40. ayet.

(32) Ali el'Kari, Kudsi Hadisler, terceme eden, H. Hüseyin Erdem. s. 8; Matta İncil'i, 25/34-46.

(33) Tevrat, Tekvin, 9/29; Kur'an, Ankebut suresi, 14. ayet.

(34) Hezekiel, 4/1-2.

(35) S. N. Kramer, The Sumerians, s. 138.

Kutsal dinlerdeki mantık şu: Egemen güçler nasıl insanları kendilerine köle yapmak istiyorlarsa, kutsal dinleri idare edenler, aynı zihniyeti, varlığına inandıkları tanrı için de kendi kitaplarında (Tevrat ve Kuran'da) işlemişler, tanrı-insan ilişkisini bu şekilde düzenlemişler.

Dinler, İnsanı tanrıya kul/köle yapmak için adeta onu (değişik cephelerden) kısıp almıştır. İnsanoğlu iyice tetkik ettiğinde görecektir ki, baş traşından, başörtüsüne, insanın sözlerinden davranışlarına, hatta aklına kadar tanrıya köle olma vardır. Mesela insanın, namazlarda esas duruşta durması, ellerini göbeği üzerinde bağlaması, rükû diye bilinen öne doğru eğilmesi, secde adı altında tanrı için başını her rekâta iki kez yere koyması, teşehhütlerde diz üzeri oturması gibi fizikî hareketlere benzer davranışlar nasıl tanrıya kul olmanın tescili ise, aynı anlayış Hac'daki ayinlerde de söz konusudur.

Sümerler hem tanrıya hürmet için, hem de ondan korktukları için yere kapanarak duada bulunur, buna da “Nisu veya Nis Gatı” derlerdi.⁽³⁶⁾ Kur'an ve Tevrat'ta anlatılan Nuh tufanı efsanesi Sümerlerde anlatılırken, tabletin bir yerinde kral Ziusudra'nın (ki Kur'an ve Tevrat'ta Nuh olarak geçiyor) korkudan ötürü tanrıya karşı bir öküzle bir koyun kestiği, Müslümanların namazlarda yaptıkları gibi onun da yere kapanıp eğildiği yazılıdır.⁽³⁷⁾ Namazlarda Müslümanların duruşuna benzer Sümerler de tanrıya karşı böyle bir pozisyona girer, duada bulunurlardı. Örneğin; Cehenneme düşen çoban tanrısı Dumuzi'nin, kurtulabilmesi için tanrıya karşı yere kapanıp (ilamdaki namaz secdeleri gibi) dua ettiği, tabletlerde yazılıdır.

Yine İsa'dan 3 bin yıl öncesine ait bulunan heykellerde böyle bir duruşun -kısmen yazıların tarif edilmesiyle birlikte- Sümerlerde varolduğu saptanmıştır.⁽³⁸⁾

En önemlisi, namaz vakitlerinin güneşe göre tespiti, aynı zamanda ramazan orucunun başlangıcının, hilalin/ayın görünmesine göre saptanması, gösteriyor ki namaz, başlangıçta güneş tanrısı Utu/Şamas için icat edilmiş, zaman içinde tanrı buyruğu olarak da bugünkü halini almıştır. Keza Sümer mitolojisindeki bilgilere bakıldığında, orucun da ilk zamanlarda ay tanrısı Nanna/Sin için tutulduğu ortaya çıkıyor. Zaten Sümerlerde ay 15 günlük iken veya görünmediği zamanlarda, halk yas tutarak bazı yemekler yemezdi; ayrıca bu durumda dini törenler düzenlenirdi. Hatta Muhammed'den önce Araplar oruç tuttıkları zaman bunu aya göre tespit ederlerdi. Bu konuda Muhammed, “Ay tamamıyla görüldüğünde (dolunay olduğunda) her ayın 13, 14 ve15. günleri oruç tutun sevaptır” diyor. İslam'da bu

(36) Tosun, Yalvaç, age, s.294.

(37) S. N. Kramer, Tarih Sümer'de Başlar, bölüm 26 “Inanna'nın Ölüler Diyarına İnişi” ve Sümer Mitolojisi s.153, 174; Muazzez İlmiye Çığ, Kur'an, İncil ve Tevrat'ın Sümer'deki Kökeni, s.50. Tufan mitiyle ilgili tablet Philadelphia Üniversitesi Nippur koleksiyonu bölümünde vardır.

(38) 30 cm uzunluğundaki Heykel Bağdat müzesinde bulunuyor. S. N. Kramer, Tarih Sümer'de Başlar, bölüm 26, s.310.

günlere de “Eyam-i Biz” denir. Bu da şunu gösteriyor ki, İslamiyet’te var olan oruç, başlangıçta ay tanrısı için tutulmuş; ne yazık ki bu batıl inanç zamanla kutsal dinlerde de onaylanıp tanrı buyruğu olarak insanlara yutturulmuştur.⁽³⁹⁾ Gerçi Sümerler Müslümanlar gibi Mekke’ye gidip orada onların yaptıkları gibi saçlarını kesmiyorlardı; ancak burada önemli olan formüldür, eylemin hangi gaye için yapıldığıdır. Mademki Sümerler saç traşını cariyelik/ kölelik işreti olarak uyguluyorlardı ve mademki hem erkekler, hem de kadınlar tanrıya kul olmalarını kabul etmek için bunu Hac’da uyguluyorlar, o halde her ikisi arasında ortak bir payda vardır. Elektriği ilk icat eden bilim adamının bilgisi, nasıl zaman içinde yetişen diğer elektrik mühendislerin bilgisinin gerisinde kalıyorsa, keza telefon, bilgisayar, uçak, araba ve teknolojinin diğer alanlarında nasıl ilk buluş sahibi daha sonra aynı alanlarda yetişen uzmanlara göre gerilerde kalıyorsa, sosyal olaylar alanında da durum böyledir. Kâinata evrim veya tekâmül denen bir şey vardır.

Sonuç olarak: Saç traşı olsun, türban meselesi olsun bunların ortaya çıkış amaçlarına bakıldığı zaman, hem kutsal dinlerde, hem de Sümer mitolojisinde ortak yanları vardır. Burada hem tarih önemlidir, hem de niyet. Tarihsel olarak Sümerler kutsal dinlerden önce bunu yapmışlar. Niyete bakıldığında, hem Sümerlerde, hem de kutsal dinlerde aynı: İnsanları köleleştirmek. Kaldı ki, faydasız bir iş olmakla birlikte Muhammed’in ortaya attığı yeni bir icat da değildir; eski mitolojilerin bir biçimiyle toparlanmasıdır o kadar.

Başörtüsü meselesi yüzünden mevcut hükümetten önceki dönemlerde Türkiye’de her gün üniversite kapılarında protesto eylemleri yapılıyordu. Şu da bir gerçektir ki bu eylem, dincileri destekleyen bir siyasi iktidar olmadığı zamanlara hep denk geliyor; nitekim şimdiki hükümet (AKP) döneminde nerdeyse öğrencilerin türban yasağıyla ilgili protestoları gündemden düşmek üzere. Bu sefer tam tersine devletin zirvesinde olanlar türbanı gündemde tutuyorlar. Örneğin; parlamenterler ve bakanların türbanlı eşlerinin bazı resmi protokollerde bulunmaları durumunda başlayan tartışmalar gibi. Zira İslamî kesim her zaman takiiye uyguluyor. Şu an da dinci bir parti iktidarda olduğu için onu riske sokmak istemiyorlar; yani suskunlukları tesadüfî değildir. Neyse asıl üzerinde durmak istediğim bu değil. Ben, başörtüsü yüzünden üniversitelerde okuyan öğrencilerin mağduriyetlerine şiddetle karşıyım. Bu masum insanlara asla diyeceğim yoktur; yasakçı zihniyet hiçbir zaman çare olmamıştır olamaz da. Kim ne giyerse giysin tercihi serbest olmalı. Ancak giyim biçiminin tanrı emri olarak algılanması ve diğer insanların buna zorlanması doğru değildir. Yani yasakçı zihniyete karşı olduğum kadar başörtüsünün ideolojik

(39)

Tecrid-i sarîh 601 nolu hadis şerhi; Muazzez İlmiye Çığ, Kur'an İncil ve Tevrat'ın Sümer'deki Kökeni, s.18, 14. dipnotta; Hayrullah Örs, Musa ve Yahudilik, s.409; Ebu Davud, Oruç kısmında, 2449; Nesâî, oruç, 84; İbni Habib, Muhabber, 309-324.

boyutuna da karşılıym. Bunun için diyorum ki, eğer her Müslüman kadın, kullandığı başörtüsünün kökeni/nereden ve hangi amaçla geldiği hakkında yeterince bilgi sahibi olsaydı, ne onun için mücadele ederdi, de kullanırdı. Başlangıçta kadınları köleleştirmek için kullanılan başörtüsünün, bugün kadınlar tarafından bir hiç uğruna desteklenmesi, kadınların bunun için eylemlerde bulunması cidden hazin bir şeydir. Tabi ki toplum dinin mahiyetinden ve tarihi gerçeklerden habersiz kalınca sonuç da ancak bu kadar olur. Eğer fizik itibariyle kadına bakılacak olursa, onun en güzel (cazip) tarafı yüzüdür. Ne ilginçtir ki yüzünün açık olmasına dinen bir diyecek yok; ama kadının zaman zaman berbere gidip kestirdiği ve de doğal olarak çöpe atıldığı saçının görünmesi dinen harammış, kapanması gerekiyormuş; enteresan bir şey.

Konuya ilişkin verilen bilgilerden ortaya çıkan sonuç şu: Sümer kanunlarında kadın müşterisi bir erkek, fahişe kadınlarla fahişe olmayan kadınları bilsin diye başörtüsü sadece bir işaret olarak öngörülmüştür⁽⁴⁰⁾; asıl dört İncil'de bulunmamakla birlikte, Pavlus'un mektuplarında kadınların kullanmak zorunda oldukları başörtüsü, kadınlar için bir aşağılık işareti olarak değerlendirilmiştir. Kuran'da da hür kadınlarla cariye/savaş esiri kadınlar arasında kullanılması zorunlu bir işaret olarak belirtilmiştir. Yani, nasıl Sümer kanunlarında erkekler bir fahişeyi kolay bilsin diye bu işaretin kullanılması zorunlu kılınmışsa, Kuran'a göre erkekler (mal gibi müşteriden müşteriye satılan) cariyeleri bilsinler/tanınsınlar, bu konuda zorluk çekmesinler diye başörtüsünün kullanılması öngörülmüştür. Bunun kanıtı, hem Ahzab suresinin 59. ayeti, hem de İslam tarihinde var olan pratik örnekler. Meselâ; Halife Ömer, başını örtmek isteyen cariyelerin başörtülerini zor kullanarak indirmiş, buna gerekçe olarak da Ahzab suresinin 59.ayetini göstermiştir.⁽⁴¹⁾ Ayrıca Muhammed'in Beni Mustalik, Hayber ve Beni Kureyza'da ele geçirdiği savaş esiri kadınlardan kendine seçtiği Safiye, Reyhane ve Cüveyriye adlarındaki bayanlardan Safiye ve Cüveyriye'yi özgürlüklerine kavuşturunca başlarını örtmüşler, carie olarak kalmayı tercih eden Reyhane ise, çoğu siyer ve tabakat yazarlarına göre ölene dek baş açık kalmıştır. Burada sırf erkeklerin çıkarı söz konusu olduğundan maalesef hakaret anlamına gelen bu tür uygulamalar tanrı emri olarak kutsal kitaplara konu olmuştur.

Hele Kuran Allah'ının kadınları daha fazla köle yapmak için özetle, "Sakın ha yolda yürürken gizlediğiniz ziynetleriniz ortaya çıkıp erkeklerle görünsün diye ayaklarınızı yere vurmayın (Nur, 31), yabancı erkeklerle karşı ses tonunuzda değişiklik yapmayın/cilveli konuşmayın (Ahzab-32) ve yolda giderken erkekleri tahrik edici mahiyette çalılımlı yürümeyin" (Ahzab-33) gibi ifadeler kullanması,

(40) Esnunna, md. 51-52; Ana İttusu, md. 23-29; Hammurabi, md. 127,146,226; Asur kanunları, tablet A/18-19.

(41) İmam Malik, Muvatta, İstizan 44,cilt 2/981; A.Melik b.Habib, Kitab'ü Edeb-in'Nisa, no:147, s.228; Errazi, Kazi Beyzavi ve daha birçok müfessir de Ahzab suresi 59. ayette bunu aktarmışlardır.

aslında Kuran'ın kimden geldiği sorusuna birer açık yanıtlar.

Burada iki değişik kadın kişiliğinden ve iki farklı toplumdaki basit bir örnek vermek istiyorum. Diyelim ki bir toplumda çağdaş anlamda tahsil zirvede; normal bir demokrasi uygulaması var. Acaba böyle bir toplumda erkeğin biri, prof. baş açık ve tangalı... bir bayanla evlense ve günün birinde bir iş icabı başka bir ülkeye gidip o bilim kadını ve aynı zamanda da İslami tesettüre uymayan demokrat eşini tek başına bıraksa, onun hanımının mı kendisine karşı ihanet etmesi/hata yapması daha muhtemeldir, yoksa dine dayalı sisteme göre hanımına baskı uygulayan, onu kontrol altında tutabilmek için kendisine siyah çarşaf giydiren bir erkeğin, belli bir süre uzak bir diyara gitmesi halinde arkasında tek başına bıraktığı hanımı mı daha fazla hata yapmaya müsait? Bence ki tahsil görmüş bilgi sahibi kadının garantisi fazladır.

Ataerkil bir toplum için bile bu yöntem artık bugün yararlı değildir, bunun başarı şansı da yoktur. Görüldüğü gibi, dinin kadınlar için önerdiği şekli disiplin ancak onları köleleştirir; başka hiçbir yarar sağlamaz. Huzur, kadına elbise giydirmekle, başörtüsü taktırmakla, çarşaf giydirmekle... sağlanamaz; bu ilkel bir yaklaşımdır. Ne yazık ki Kur'an'ın formülü budur ve yine ne yazık ki insanlar bu devirde hala benzer şeyleri tanrı emri olarak biliyorlar, buna inanıyorlar.

Kâinatın yaratıcısı olduğu iddia edilen Kuran Allah'ının, Sümerlerin kölelik işareti olarak kullandıkları bir uygulamadan/saç traşından (ki Muhammed'den önce kureys de bunu uyguluyordu) insanları sorumlu tutmasına ne ihtiyacı var! Bellidir ki, insanlar kendilerine yapılmak istediklerini, inandıkları tanrılarına da yakıştırmışlar, uyarlamışlar, ona karşı böyle olmalarını bir saygı/ibadet olarak bilmişlerdir; yoksa mademki inanılan Allah hiçbir şeye muhtaç değildir, o halde insanın ona karşı kul-köle olmasından ne zevk alır! Bir taraftan kâinatın yaratıcısı diye kendisine inanılan bir tanrı, öbür taraftan insanların kendisine köle olmasını dileyen duygusal bir tanrı. Böylesine bir çelişki olur mu?

BEŞİNCİ BÖLÜM:

KUR'AN'DAKİ CEZALARIN KÖKENİ

Bu başlık altında Kuran'a göre insanlara uygulanması gereken önemli cezaların Sümerdeki kökenleri hakkında bilgi sunacağım: Kısas, zina, zina iftirası, livata (homosexuelle) hırsızlık, sihirbazlık, irtidat/İslamdan çıkma gibi.

Açıklama kısmına geçmeden önce hem Sümerlerde, hem de Kuran'la birlikte diğer kutsal kitaplarda herhangi bir suçun veya davanın ispat yöntemleri hakkında bazı bilgiler vermek istiyorum. Çünkü burada da ikisi arasında tam bir mutabakat, benzerlik söz konusudur.

a- **Sümerlerde davaların ispat yöntemleri:** Herhangi bir hak talebi için ya yazılı bir anlaşmaya (buna Riksu/Riksatı denirdi), ya şahitlere (buna Sibum denirdi) veya hakim önünde tanrı yeminine (Mahar ilim Ebêbu/ Mahar ilim Qabu denirdi) başvuruluyordu.

Onlar belgelere/resmiyete çok önem verirlerdi: Bir çift evlendiğinde, senet yapmaları şarttı; aksi halde o evliliğin resmi bir değeri yoktu.⁽¹⁾

Ur-Nammu kendi kanununda, “Sözleşmesiz evlenen bir kadın, kocası tarafından boşandığında tazminat talep edemez” diyorodu.

Orta Asur kanunlarında ise şayet bir erkek evli olmayan bir bayanla (senet yapmadan) iki yıl beraber kalsaydı, artık o evlilik resmi sayılırdı.⁽²⁾

Sümerlerde yemin için “Wamum” denilen özel terimler kullanılırdı: “Nis ilim Zakaru” ifadesi gibi. Bu, tanrı üzerine söylemek, onun hayatı üzerine yemin etmek gibi anlamlara gelirdi. Çeşitli tanrı sembolleri üzerine yapılan yeminler, iki şekilde oluyordu: Ya bir davayı doğrulayıcı, ya da yalanlayıcıydı.

Uygulama ise, hakim huzurunda bir tanrı heykeli veya sembolü önünde yapılyordu. Yer ise ya bir mahkeme, ya mabed, ya da olayın meydana geldiği mekân seçilirdi.⁽³⁾

(1) Hammurabi Kanunları, md. 128.

(2) Asur kanunları, Tablet: A/34; Esnunna kanunları, Md.27; Ur-Nammu kanunları, md. 8.

(3) Hammurabi Kanunları, md.9.11.13, 20.75, 103.106, 107, 122, 124, 131, 206, 247; Ammi Şaduga Fermanı, md. 5, 9, 10; Orta Asur Kanunları, Tablet A, md. 47; M. Tosun, K. Yalvaç, Sümer, Babil, Asur Kanunları ve Ammi Şaduga Fermanı, s. 277

Bazı durumlarda (kutsal dinlerden farklı olarak) suç zanlısı ırmağa atılırdı; suya battığında suçlu (buna Kasadu denirdi), üstte kaldığında ise (buna da Ebêbu denirdi) suçsuz sayılırdı.⁽⁴⁾

Suçların ispat yöntemleri Kuran'da ve diğer kutsal kitaplarda -aşağı yukarı- Sümerlerdeki gibidir. Bunu biraz açayım:

b- Tevrat'ta: Ceza gerektiren konularda en az iki şahit gerekir; tek kişinin şahitliği yeterli değildir.⁽⁵⁾

Tevrat'a göre bu iki şahit kadın da olabilir erkek de.⁽⁶⁾

Yine Tevrat'a göre şahit yalan üzerine yemin etse, iddia konusu olan suçun (ne olursa olsun) cezasını kendisi çeker. Tevrat'taki bilgilere göre yemin ancak Allah'ın/Yahova'nın adıyla olur; onun dışında herhangi bir şeyle yemin edilemez.⁽⁷⁾

Yanlışlıkla yapılan bir yeminin kefareti ise tanrı adına bir koyun veya keçi kesmektir. Yalan yere Allah'a yemin etmek yasaktır.⁽⁸⁾

c- İncil'de: İki şahit koşulu İncil'de de geçerli; ancak İsa'nın kendisi yemin yöntemini kabul etmemiştir. Ona göre herhangi bir davada şahit olan kişi, yemin içmeden bildiğini söylemeli. Ya “Evet bu iş doğrudur, böyledir” demeli, ya da “Hayır yanlış” ifadesini kullanmalıdır. Şu an varılan ve İsa'dan en az 3 asır sonra yazılan (eğer ona aitse), İncillerde İsa, yemin içilmemesi için ilginç bir gerekçe öne sürmüştü: Göklere yemin etmeyin. Çünkü orası Allah'ın tahtıdır; yere de etmeyin. Zira orası Allah'ın ayaklarının bastığı yerdir diyor.⁽⁹⁾

Ben İsa'nın, yer ve göklerle yemin edilmemesi için gösterdiği gerekçeye kendisinin cidden inandığına ihtimal vermiyorum. İsa, benzer düşünceleri, toplumun yapısına göre, o günkü koşullarda topluma etki yapabileceklerini göz önüne alarak öne sürmüştür; görünürdeki gibi inandırıcılığı olmayan, bilimsellikten uzak bu gibi ifadeleri toplum üzerinde bir etki aracı olarak, ona karşı bir taktik olarak kullanmıştır. İsa da Muhammed gibi; acaba ben davamı hangi yöntemlerle, hangi taktiklerle başarabilirim, bundan nasıl sonuç alabilirim hesaplarını yapmıştır; yoksa benzer hikâyelere kendisinin inandığını iddia etmek çok yanlıştır.

d- Kuran'da: Davaların ispatı için Tevrat ve Sümer kanunları gibi o da şahit ve yemin yöntemini öneriyor. Formül, yaklaşım Sümerlerdeki gibidir; ancak

(4) Hammurabi Kanunları, md. 2, 132, 143 ve 155; Ur-Nammu Kanunları, md. 10, 11.

(5) Tevrat, Tesniye 17/6, 19/15; sayılar 35/30.

(6) Ömer Nasuhi Bilmen, İstilahat-ı Fikhiye Kamusu, 3/193.

(7) Tevrat, Tesniye 10/16-20.

(8) Tevrat, Levililer, 5/4-6, 19/12.

(9) Matta İncili, 5/33-37.13.1; 18/16; Yuhanna İncili, 8/17; Pavlus'un 2. Korintoslulara Mektupları, 23/18-22.

detaylarda bazı ufak tefek farklar vardır. Muhammed'in hadislerinde, “Yemin ancak Allah'ın isimleriyle olur” açıklaması vardır; Kuran'da ise bazı ayetlerde, “Olanca yeminleriyle Allah'a yemin ettiler” anlamında açıklama var; ama yemin Allah'ın ad ve sıfatları dışında olamaz şeklinde bir netlik yoktur.⁽¹⁰⁾

Şahitler konusu Kuran'da çok karmaşıktır; olaya göre değişir. Mesela zina suçunun ispatı için gerekli olan şahitler 4 erkek olacak (hitap onlarıdır); kadınlarsa bu konuda şahit olamazlar.⁽¹¹⁾

Konuya ilişkin Kuran'daki denkleme bakılacak olursa; farz edelim ki bir çift, binlerce kadın huzurunda zina yapsa bile, o bayanların verecekleri şahitlik kabul edilmediği için zina yapan o çiftte ceza uygulanmaz. Çünkü konuya ilişkin Kuran'ın sesleniş erkeklerdir.

Kuran'da varılan bu teorik bilgilere ek olarak Muhammed de hem pratiğiyle hem de sözleriyle zina davalarında kadınların şahitliğini kabul etmemiştir.

Muhammed'den sonra hem dört halifenin icraatlarında, hem de İslam'da hak diye bilinen dört mezhepte böyle bir kabul söz konusu olmamıştır. Kuran'a göre alış-verişlerde iki erkeğin şahitliği önerilmiş, ancak erkek şahitler yoksa yine şahitlerden biri erkek olmak koşuluyla eksik olan diğer erkek yerine iki kadının şahitliği -ideal olmamakla beraber- kabul edilmiştir.⁽¹²⁾

Boşanma davalarında yine iki erkeğin şahitliği önerilmiş (burada da hitap erkeklerdir); kadınlarınki kabul edilmemiştir.⁽¹³⁾

Ramazan ayında tek bir kişinin (burada yine da hitap erkeklerdir. Yani hilal şahidi bile erkek olacak. Bakara/185) hilali görmesi yeterli görülmüş⁽¹⁴⁾,

Vasiyet davalarında da ancak iki erkeğin şahitliği kabul edilmiştir.⁽¹⁵⁾

Kısacası: Kuran'a göre kısas, zina gibi had gerektiren hassa meselelerde kadınların şahitliği kabul edilmemiş, yalnız alış verişlerde -o da- ille de biri erkek olmak kaydıyla, diğer noksan olan erkek yerine iki kadının şahitliği kabul edilmiştir.⁽¹⁶⁾

Davaların ispat yöntemleri konusunda Sümerlerle kutsal kitaplar hakkında bu ortak bilgileri özet halinde sunduktan sonra, uygulanan ceza çeşitleri hakkında hepsinden ayrı ayrı bilgi sunmaya geçiyorum.

(10) Maide suresi, 53,107, En'am 109, Nahl 38, Nur 53, Fâtır 42. ayetleri.

(11) Nisa suresi, 15. Nur suresi 4. ve 13. ayetleri.

(12) Bakara suresi, 282. ayet.

(13) Talak suresi, 2. ayet.

(14) Bakara suresi, 185. ayet.

(15) Maide suresi, 106-107. ayetleri.

(16) Bakara suresi, 282. ayet.

A- KISAS CEZASI: Kısas, bir kişinin başkasına verdiği herhangi bir bedensel zararın aynısının kendisine uygulanmasıdır. Başkasını yaralama, herhangi bir organına zarar verme veya öldürme gibi.

Bunu az sonra örneklerle açıklayacağım. Had ise, dinen işlenmesi yasak olan bazı şeylerin, kişi tarafından başkasına yapılması durumunda kendisine uygulanan bedensel cezalardır: Zina, zina iftirası, hırsızlık cezaları gibi.

a- Sümerlerde: Hammurabi kanunlarına göre bir insan başkasının gözünü çıkarsaydı onun da gözü çıkarılırdı, kemiğini kırsaydı onun kemiği, dişini kırsaydı dişi kırılırdı. Ayrıca bir insan bir beyin/ünlü kişinin kızını öldürdüğü zaman onun kızı da öldürülürdü. Bu ağır ceza konusunda Ur-Nammu ile Esnunna daha esnek davranmışlar. Kendileri, burun, göz, kulak gibi organların cezaları hakkında, “Burun, kulak, göz, diş, tokat atma, parmak kesme ve yaralamaya karşı para cezası ödenir” demişler.⁽¹⁷⁾

Orta Asur Kanunları’nda cinayeti işleyen kişi, öldürülenin akrabasına teslim edilirdi; onlar kendisini öldürme, karşılıksız veya mal karşılığı serbest bırakma konularında özgürdü.⁽¹⁸⁾

Sümerlerle ilgili benzer örnekler çoğaltılabilir; ancak konumuzu aydınlatma bakımından bu kadar ipucu yeterlidir.

b- **Tevrat’ta:** Tevrat da kısas konusunda Hammurabi gibi sert yaptırımlardan yanadır: “Hiç acımayacaksın! Can yerine can, göz yerine göz, diş yerine diş, el yerine el, ayak yerine ayak, yanık yerine yanık, yara yerine yara, bere yerine bere, sakatlık yerine sakatlık... uygulanacaktır” diyor.⁽¹⁹⁾

Tevrat’ta varılan bu ağır cezaların, daha önce tanrı tarafından Musa’ya gönderilen ayetler olduğunu Kur’an da doğruluyor: “Biz (Allah olarak) onlara (İsrailoğulları’na Tevrat’ta) şöyle yazdık: Cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş ve yaralar birbirine kıyaslar (kişi bunlardan hangisini arkadaşına yaparsa aynısı ona da uygulanır)” diyor.⁽²⁰⁾

Tevrat’a göre kısas cezasının uygulanabilmesi için, kişinin bilerek adam öldürmesi koşulu var. Eğer kasten öldürmüşse kendisi mutlaka öldürülecek. Yanlışlıkla işlenen bir cinayette kısas uygulanmadığı gibi herhangi bir diyet de alınmaz. Ancak katil, öldürdüğü insanın akrabasının bulunduğu yerden uzaklaştırılarak özel yerlere, din adamlarının himayesine verilir. Tevrat’a göre

(17) Hammurabi Kanunları, md. 196,197, 200, 210; Ur-Nammu kanunları, md.15–16; Esnunna kanunları, md. 42–47.
 (18) Asur K.Tablet, B/2.
 (19) Tevrat, Çıkış 21/23–25, Levililer 24/19–20, Tesniye 19/21.
 (20) Maide suresi, 45. ayet.

kasten cinayet işleyen kişi öldürülenin akrabasına teslim edilir, cezayı kendileri uygular. Yine Tevrat'a göre suçun şahsiliği var; kimse başkasının yerine cezalandırılmaz.⁽²¹⁾

c- **İncil'de:** Konuya ilişkin İncillerde şu bilgiler vardır: İsa, "İşittiniz ki eski zaman insanlarına (Musa ve kavmini kastederek) 'katletmeyeceksin; kim katlederse hükme müstahak olacak. Fakat ben size derim ki, kardeşine kızan bir adam hükme müstahak olur; kim kardeşine karşı hakaret içeren bir söz söylese, meclisin hükmüne müstahak olur, kim birine 'ahmak' diyorsa cehennem ateşine müstahak olur" şeklinde açıklamalarda bulunmuş, devamla "Göz yerine göz, diş yerine diş denildiğini/ kısas olması gerektiğini işittiniz. Ben de derim ki, kötülüğe karşı kötülükle karşılık vermeyin! Kim sağ tarafınıza vurursa ona öbür tarafınızı da gösterin, kim gömleğinizi alırsa ona abanızı da verin..." diyor.⁽²²⁾

İncil'deki bilgilere bakıldığında, İsa'nın bu konuda Tevrat'la Kuran'dan farklı düşündüğü görülmektedir. O, ceza vermenin çare olmadığına; bunun yerine anlayış değişikliğinin daha önemli olduğuna vurgu yapmıştır. Kendisi, az önce de belirtildiği gibi, özellikle cezalar konusunda Tevrat ve Kur'an'dan farklı düşünmüştür.

Ben Muhammed'le Musa'yı bir kefedede, İsa'yı da ayrı bir kefedede değerlendiriyorum. Musa ile Muhammed, davalarından sonuç alabilmeleri için işi savaşa, savaş esiri cariyeleriyle, ganimet, talan gibi primlerle götürmüşler; ancak İsa, savaş yerine toplumun zihniyetinde yapılan değişikliğin daha önemli ve sonuç alıcı olduğunu benimsemiş, kendi pratiği bunun kanıtıdır.

Ben bazı konularda (zaman zaman) İsa hakkında farklı ifadeler kullanırken sakın onun peygamber olduğunu kabul edici bir yaklaşımın algılanmasın. Ne olursa olsun onun projesinde de tanrısal bir boyut yoktur. Bazı noktalarda faydalı, bazılarında da faydasız beyanatta bulunmuş olabilir; ama onun söylediği her şey kul yapısıdır.

Benim peygamberlik müessesesine bakışım hep aynıdır: peygamberlik diye bir şey yoktur, insanlar için kurtarıcı olan sadece ve sadece insanın kendisidir; bunun ikinci bir ihtimali yoktur. Bu konuda okumayanlar için bile koskoca bir yanıt var: Dini hikayeler dışında kalarak insan emeği sonucu dünyanın demokratik ülkelerinde yakalanan seviye, her alanda geline aşama.

d- **Kur'an'da:** Kısas konusundaki ayetler değişik surelere yayılmıştır. Bir yerde, "Ey iman edenler! Haksız yere öldürülenler hakkında sizin üzerinizde kısas

(21) Tevrat, Sayılar 35/16-31, Tesniye 4/41. 19/11-12; Yeşu 20/5-6.

(22) Matta İncil'i, 5/21-42.

farz kılındı. Hür olana karşı hür, köleye karşı köle, dişiye karşı da dişi olmak üzere kısas uygulanır. Ancak katil, öldürülenin kardeşi/varisi tarafından bir şey karşılığı bağışlanabilir; o zaman orfe göre diyeti/kan bedelini güzellikle ödemek lâzım. Ey akıl sahipleri! Şüphesiz sizin için kısasta hayat vardır. Umulur ki siz sakınır, korunursunuz” denir.

Diğer bir yerde, “Haklı bir sebep olmaksızın Allah’ın haram kıldığı cana kıymayın. Her kim haksız yere öldürülünce biz onun velisine bir yetki vermişizdir. Bununla birlikte cana kıyma konusunda o da ileri gitmesin...” açıklaması var.⁽²³⁾

Kuran’da en ağır ceza şu ayette geçiyor: “Allah ve peygamberine karşı cephe açanların ve yeryüzünde fesat çıkarmaya çalışanların cezası, ya öldürülmelerinden, ya asılmalarından, ya eller ve ayaklarının çapraz biçimde kesilmelerinden veya bulundukları yerden sürgün edilmelerinden başkası olamaz. Bu, dünyada çekecekleri bir zillettir; ahirette ise kendilerine daha büyük bir azap vardır.”⁽²⁴⁾

Yine Maide suresi 32.ayetinde; “Biz İsrailoğulları üzerine şöyle yazdık: “İnsan karşılığı (yani kısas) olmaksızın ve yeryüzünde bozgunculuk yapanlar dışında (tabi ki Kuran’ın sözünü ettiği bozgunculuk da kendine özgü bir şeydir) her kim bir insanı öldürse sanki tüm insanları öldürmüş gibidir. Yine her kim bir insanı yaşatsa sanki tüm insanları yaşatmış gibidir” diyor.

Asarak adam öldürme, sürgün etme cezası Sümer kanunlarında çok yaygındı.⁽²⁵⁾

Ayrıca İslamî kaynaklar da kaydeder ki, Muhammed henüz peygamberlik iddiasında bulunmadan önce “Yemen” ve “Hire” emirleri bu yöntemi uyguluyorlardı. Meselâ, Numan bin Munzir adamın birini, yol kestiği için asarak öldürmüştü.⁽²⁶⁾

Kuran’a göre kasıt olmadan bir insanı öldürenin cezası, bir esiri azat etmek, öldürülenin varislerine kan bedelini ödemek ve eğer bunu da yapamıyorsa 60 gün üst üste oruç tutmaktır. Tabi ki varisleri isterlerse ondan bir şey almadan kendisini bağışlayabilirler; Kur’an bunu da yazıyor. Şu var ki, Kur’an bu diyetin miktarını belirlememiş; buna ilişkin düzenleme Muhammed’in hadislerinde 100 deve olarak belirtilmiştir. Şunu da hemen ifade edeyim ki, bu 100 deve adeti Muhammed’den önce cahiliyle devri denilen, kendisinin henüz peygamber olmadan bizzat gördüğü dönemde bile uygulanıyordu/bu da onun yeni buluşu değildir.

(23) Bakara suresi 178–179; İsrâ suresi, 33. ayetler.

(24) Maide suresi, 33. ayet.

(25) H.K. md. 22, 154, 227.

(26) İbni Habib(v.245-859), Muhabber, 327; Şehristanî (548-1153) el-mileü ve'n-Nihal, 2/249.

Kimi İslam tarihçileri, bu yüz deve olayını Muhammed'den önceki dönemde dedesi A. Muttalib icat etmiştir diyorlar. Muhammed'den önce Haşimoğulları'ndan bir çoban, bir başka kabile adamları tarafından öldürülünce, Hz. Ali'nin babası Ebu Talib buna karşı katilden diyet olarak 100 deve istemiştir. Yine daha önce Kureyşle Havazin kabilesi arasında Ukaz'da yapılan savaşta Kureyş, Havazin'den öldürdükleri her fazla şahıs için 100 deve diyet/kan bedelini ödemişlerdi.

Bu konuda başka örnekler de verilebilir.⁽²⁷⁾ Muhammed'in kısas uyguladığına dair bir örnek vermek gerekirse; Enes bin Malik, “Adamın biri bir cariyeyi, kafasını taşla ezerek komaya sokmuştu. Kadın henüz ölmeden Muhammed'e getirdiler; fakat daha sonra öldü. Bundan ötürü Muhammed katil olan adamın kafasını iki taş arasına almak suretiyle öldürdü” diye hadis aktarıyor.

Muhammed'in hem “Kim dinini değiştirirse onu öldürün” demesine, hem de kendisinin bizzat İslam'dan dönen insanları öldürdüğüne ilişkin varolan bilgiler, İslam'da sağlam diye kabul edilen kaynaklarda geçmektedir.⁽²⁸⁾

B- DİNDEN ÇIKMA/İRTİDAT CEZASININ KÖKENİ:

Sümerlerde, kanunlara karşı gelmek yasaktı. Sümer kanun yapımcıları, kanunlarının önsözlerinde **“Biz bu görevi falanca tanrı/tanrılardan aldık”** dedikten sonra kanunlarının yazımına geçiyorlardı; bitirince de sonsözde özetle, “Kim her ne şekil olursa olsun kanunlarımızı kabul etmezse tanrı/tanrılar onun belasını versinler” anlamında ifadeler yazarak bedduada bulunuyorlardı (Hammurabi kanunlarında olduğu gibi).

Tevrat'ta ise, “Kardeşin, oğlun, kızın, hanımın, dostun... Eğer seni iğfal edip sana başka bir din/inanç öneriyorlarsa, onlara uyma. Ayrıca onlara acıma, mutlaka öldür. Önce sen, daha sonra bütün kavim onu/onları taşılayacaksınız” hükmü vardır.⁽²⁹⁾

Kur'an'da, “Anne babanız da olsa eğer Kur'an'ı inkâr ederlerse, onları dost edinmeyin; aksi halde zalimlerden olacaksınız. Ey iman edenler! (ilk önce) size en yakın olan kâfirlerle savaşın ki, sizde bir azim/kuvvet görünsün. Allah, müminlerden canlarını ve mallarını cennete karşı satın aldı: Allah yolunda çarpışsınlar; öldürür ve ölürlər”⁽³⁰⁾ gibi ilginç ayetler geçiyor.

(27) Nisa suresi, 92. ayet; Buhari, 4/237; Nesai, 8/4; Ebu Davud, 8/40; İbni Mace, 2/872; İbni Sad, Tabakat 1/41;

(28) Halebi, İnsan'ül Uyun, 1/210; El-Kamil fi'l-Tarih, 2/15; Belazuri, Ensab'ul Eşraf, M. Hamidullah tahkiki, s.72

Tecrid-i Sarih, Diyanet tercemesi, no: 1081. Burada ayrıca geniş bilgi vardır. El'Ulûü ve'l Mercan, no: 1087;

Müslim, Kasame, no: 1672. Buhari, 8/50; Ebu Davud, 4/520; Tirmizi, 4/59; İbni Mace, 7/104; Nesai, 2/848;

Müslim, 3/1296.

(29) Tesniye, 13/6-16, 17/2-5.

(30) Tevbe suresi, 23.

Bir başka ayette, “Allah’a ve ahiret gününe inanan hiçbir kavmi; babaları, oğulları, kardeşleri, hısım akrabaları olsalar bile Allah ve peygambere karşı meydan okumaya kalkışanlara sevgi beslediklerini bulamazsın.

İşte Allah kalplerine iman yazmış ve onları kendi katından bir ruh ile desteklemektedir. Onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyar ve orada ebediyen kalırlar. Böylece Allah onlardan, onlar da Allah’tan hoşnutlar/memnunlar. İşte bunlar Allah taraftarlarıdır.

İyi bilin ki, Allah taraftarları hep kurtuluşa erenlerdir” diyor.⁽³¹⁾

Diğer bir ayette Muhammed’e hitaben, “De ki, eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, soylarınız, kazancınız, ticaretiniz, evleriniz size Allah’tan, peygamberinden ve Allah rızası için cihat/savaş etmekten daha iyi ise, artık Allah’ın emri (burada onları korkutuyor, tehdit ediyor) gelinceye kadar bekleyin. Allah, fasık olan topluluğu hidayete erdirmez” (Tevbe, 24) diyor.

Muhammed, “Kim dinini değiştirirse onu öldürün” dediği gibi, aynı zamanda bu konuda kendi uygulamaları da vardır.⁽³²⁾

Konuya ilişkin çarpıcı bir örnek sunayım: Turan Dursun kendi kaynaklarında az sonra sunacağım örneği çok güzel bir biçimde işlediği için ben fazla detaya girmeden özet şeklinde sunmakla yetiniyorum.

Vereceğim örnek, İslamî kesimce zayıf hadis diye nitelenen bir hadis değil; tam aksine sağlam kaynaklar olarak kabul edilen tüm hadis külliyatında geçmektedir.

Ukl/Ureyne kabilesinden birkaç şahıs Muhammed’e gelip hasta olduklarını, Muhammed’in kendilerine yardımcı olmasını diliyorlar. Muhammed onlara, “Falanca yere gidip belli bir süre kalın ve orada devlete ait bulunan develerin sütünden, idrarından için iyileşirsiniz” diyor.

Adamlar gidip Muhammed’in tavsiyesine göre hareket ediyorlar ve sonunda -güya - içtikleri idrar ve süttten dolayı sağlıklarına kavuşuyorlar. Ancak daha sonra hem İslamiyetten çıkıyorlar, hem de çobanı öldürüp develeri de götürüyorlar.

Kaynaklarda anlatıldığına göre çoban tek bir kişiymiş, adı da “Yaser”.⁽³³⁾

Muhammed bu haberi alınca, adamlarını gönderip kendilerini getirtiyor ve ellerini, bacaklarını kesip gözlerini de oyarak onları (Harre) denilen yere atıyor.

(31) Mücadele suresi, 22; Tevbe suresi, 111 ve 123. ayetler.

(32) Buhari, 8/50, Ebu Davud, 4/520; Tirmizi, 4/59; Nesai, 7/104; İbni Mace, 2/848; Uygulamasına dair hadis ise, Müslim, 3/1296’da geçiyor.

(33) Kurtubi tefsiri, Maide suresi, 33.

Susuzluktan yeri kemiriyorlar; su istediklerinde Muhammed onlara içirmediği gibi üstelik alay anlamında kendilerine “Ateş” diyor. Onlar nihayet bu işkence ile ölüyorlar. Bu konuda hem Maide suresinin 33. ayetiyle ilgili tefsirlerde, hem de hadis kaynaklarında detaylıca malumat vardır.⁽³⁴⁾

Burada şunu sormak lâzım: Acaba bu hasta insanlar nasıl olur da tedavileri için Muhammed'in önerdiği idrarla hem sağlıklarına kavuşuyorlar, hem bu olağanüstü mucizeyi Muhammed'den görüyorlar (ki develerin idrarını içerek iyileşmişlerdi!), hem de sonunda nankörlük edip çobanı öldürsünler, develerini de kaçırsınlar! Hadisenin vahşet boyutu bir yana; görüldüğü gibi kendi içinde gelişikleri vardır.

Sanki Kur'an'ın içerdiği hükümler insanlar için çaredir; onun Allah'ı Maide suresinde özetle, “Ey iman edenler, sizden her kim dinden çıkarsa bilsin ki Allah öyle bir topluluk getirecek ki, Allah onları sever, onlar da Allah'ı...” diyor.

Ben de bu bağlamda diyorum ki, madem Kur'an'ın Allah'ı “Kim dinden çıkarsa bu dini ayakta tutmak için ille de birilerini çıkartır, onlarla dini korumaya alırım” diyor; o halde şu an dünyanın neresinde tanrının sistemi hakimdir; bir de şimdilik bu korumayı acaba kime vermiş!

Tanrı (yani Muhammed'in kendisi) her ne kadar benzer ayetlerle kitabını garantiye almak istemişse de, artık İslam ülkelerinin halini gören ve de Kur'an'ın içeriğinden anlayan insanların kalkıp Kur'an'a göre hayatlarına yön vermeleri bu çağda artık zarardan başka bir şey kazandırmıyor.

C-) ZİNA CEZALARI:

Bu bölümde birinin kendi hanımı veya kocası dışında başkasıyla zina yapma cezalarıyla erkek olsun kadın olsun hayvanla cinsi ilişkide bulunma ve livata denilen homosexuelle cezalarının Sümer kanunlarıyla kutsal kitaplarda nasıl işlendikleri konusuna açıklık getirmeğe çalışacağım.

1- Sümerlerde: Hammurabi kanunlarına göre bir erkek, henüz baba evinde olan bir kızla zor kullanarak zina yaptığında öldürülür, kadınsa serbest bırakılırdı. Evli olan bir bayan başkasıyla yatarken yakalansaydı, hem kendisi, hem de onunla cinsi ilişkiye giren erkek bağlanıp suya atılırlardı.⁽³⁵⁾

Esnunna kanunlarında, “Başkasının nişanlısıyla yatan bir insanın cezası idamdı”.⁽³⁶⁾

(34) Tecrid-i Sarîh, Diyanet tercemesi,no: 172; Müslim, hadis no:1671;Tac: 3/19 ve 3/210'da Tirmizi dışında diğer hadis külliyatından aktarıyor.

(35) Hammurabi Kanunları, md.129,130.

(36) Esnunna Kanunları, md. 26.

Orta Asur kanunlarında-özellikle (A) tabletinde-zina suçuna epey yer ayrılmıştır. Bazı durumlarda zinanın cezası ölümdü: Evli bir kadınla zor kullanarak cinsi ilişkiye giren kişi ölümle cezalandırılırdı.⁽³⁷⁾

Bir kızla zina yapan, kızın babası kabul ettiği takdirde hem o kızla evlenmeli, hem de babasına bir miktar maddi tazminat ödemeliydi; ancak baba kendi kızını vermeyebilirdi.

Zor olmadan bir bayanla cinsi ilişkide bulunulsaydı, bu durumda kadının kocası her ikisinin idamını isteyebildiği gibi onları af da edebilirdi. Asur kanunlarında bir kadını öpmenin cezası bile ağırdı: Öpen kişinin alt dudağı balta ile kesilirdi.

Yine Asur kanunlarında bir bakire kendi rızasıyla yabancı bir erkekle cinsi ilişkide bulunsaydı, onunla ilişkiye giren erkek, kızın fiyatının 3 katı tazminat ödemek zorundaydı.⁽³⁸⁾

Sümer kanunlarında zinanın ne kadar kötü olduğu şu örnekten daha iyi anlaşılır: Sümerler, baştanrıları Enlil, hanımı Ninlil’le evlenmeden önce onu kandırarak kendisiyle cinsi ilişkide bulunup birçok tanrıyı doğurdıkları halde, yaptığı iş zina olduğundan dolayı tanrılar meclisi tarafından yeraltı dünyasına sürgün edildiğine inanılırdı. Tanrılar bu suçtan dolayı Enlil’e, “Ahlaksız yaratık, defol bu kentten!” deyip onu yeraltı dünyasına/cehenneme gönderirler.⁽³⁹⁾

Sümerlerde başkasının cariyesiyle cinsi ilişkide bulunan kişiden yalnız para cezası alınır.⁽⁴⁰⁾

2- Tevrat’ta: Bir insan üvey annesiyle veya geliniyle veya başkasının hanımıyla zina yaparsa, her ikisi de öldürülür. Nişanlı olan bir kızla bir yerleşim biriminde cinsi ilişkiye giren bir erkek, kızla birlikte taşlanarak öldürülür. Eğer bu iş, yerleşim birimi dışında/bir kırdı olsa, o zaman sadece erkek katledilir. Kendisiyle yattığı kız nişanlısı değilse, kızın babasına 50 şekel tazminat ödemeli, o kızla evlenmeli ve yaşamı boyunca da onu boşamamalı.⁽⁴¹⁾

Tabi ki bu durumda kızın babasının rızası da şart. Buna rağmen baba kızını vermeyebilir. Evlenen bir kız bakire çıkmazsa, halk toplanır, babasının evi önünde onu taşıyarak/recimle öldürür. Tabir caizse Tevrat, evlenen bir kız için bekâret koşulunu öne sürüyor; aksi halde -görüldüğü gibi- kız bunun cezasını canıyla ödüyor.

(37) Tablet A, md.12 ve 23.

(38) Orta Asur kanunları, md. 9/A, 15/A, 55/A md. 56/A.

(39) S. N. Kramer, Tarih Sümer’de Başlar, s.102.

(40) Esnunna kanunları, md. 31; Ur-Nammu kanunları, md. 5.

(41) Şekel, Sümerlerden Tevrat’a geçen o günkü para birimi. Ur-Nammu Kanunları, md. 5.

Sormak lâzım; acaba Tevrat ve Kur'an'ın tanrısı erkeklerin bekâretini nasıl, hangi yöntemle kontrol altına alır? Yine Tevrat'a göre başkasına ait bir cariyeye, şayet yabancı bir erkekle zina yaparsa, cariyeye uygulanan ceza hür kadının gibi idam değildir. Bazı durumlarda zina yapan kişi ateşte yakılır. Meselâ; hanımıyla birlikte kayıncıvalidesini de alırsa her üçü ateşte yakılmak suretiyle öldürülür. Yine bir kâhinin kızı fuhuş yaptığı takdirde ateşte yakılır. Kayıncıvalide ile evlilik yasağı Kur'an'da da geçerlidir.⁽⁴²⁾

3- İncil'de: Hemen belirtiyim ki, İncillerde zinadan dolayı insan öldürülür diye somut bir açıklama yok; sadece zinanın kötülüğü dile getirilmiştir: İsa kendi toplumuna, “Zina etmeyeceksiniz diye duymuşsunuz; fakat ben size derim ki, bir kadına şehvetle bakan biri aynı suçu işlemiş gibidir” diyor. Bir başka yerde İsa'ya gelip soru soran birine kendisi cevaben, “Zina etmeyeceksin” yanıtını vermiştir.⁽⁴³⁾

İncil'de konuya ilişkin şu somut örnek vardır: Zina yapan bir kadını İsa'ya -cezalandırın diye- getiriyorlar. İsa, “Kim hayatında kötülük yapmamışsa kalksın ilkin kendisi kadına ceza versin” deyince, cemaat teker teker kalkıp orayı terk ediyor -bu şu demektir ki, onların içinde suçsuz olan kimse yokmuş-. Bunun üzerine İsa en son o kadına, “Kalk git; ama bundan sonra günah işleme” diyor, böylece zina ile suçlanan kadını serbest bırakıyor.⁽⁴⁴⁾

4- Kur'an'da: Doğrusu zina konusunda Muhammed'in yaptıklarıyla Kur'an'daki bilgiler birbirlerini pek tamamlamıyor. Kur'an'da birkaç yerde zinanın kötülüğünden, insanların ona yaklaşmamasından söz ediliyor; ancak taşlanarak öldürme gibi ağır cezadan söz edilmiyor. Artık Kur'an yazıldığı zaman recimle insan öldürme meselesi bilerek mi kayda geçmemiş, unutulmuş mu veya bunun başka nedenleri mi var bu pek bilinmiyor; kesin bilinen bir şey var ki, Muhammed zinadan dolayı birçok insanı recimle (taşlama yöntemiyle) infaz etmiştir.⁽⁴⁵⁾

Zina cezasıyla ilgili Kur'an'da var olan önemli bilgiler şunlardır: Nur suresinin 2.ayetinde, “Zina yapan kadın ve erkeğe yüzer değnek vurun. Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız bunlara acımayın. Ayrıca ceza uygulandığında bir grup insan onları izlesin, şahit olsun” diyor. Şunu da belirtiyim ki, kamçıyla ceza verme yöntemi Sümerlerde de yaygındı; doğrusu, Kur'an'ın bu uygulaması da geçmişe dayanır.

Hammurabi, “Bir insan kendinden büyük olan birine tokat atarsa, toplum içinde ona öküz kuyruğundan 60 kamçı vurulur” diye kanununa yazmıştır.⁽⁴⁶⁾

(42) Tevrat, Çıkış, 22/16-19; Tesniye, 22/21-29; Leviler, 19/20, 20/10-14, 21/9; Nisa suresi, 23. ayet.

(43) Matta İncil'i, 5/27...., 20/13.

(44) Yuhanna İncil'i, 8/3-11.

(45) Bu konuya Kuran'ın Kökeni adlı eserimde özel bir bölüm ayrılmış, somut örnekler verilmiştir.

(46) H.K. md. 202.

Az önce belirtildiği gibi Kur'an nasıl bu ceza toplum içinde uygulansın demişse, aynıısını Sümerler de uyguluyordu. Kur'an'da değnek cezası dışında herhangi bir cezadan söz edilmiyor. Mesela; “Kim Allah’a eş koşar, haksız yere adam öldürür, zina yaparsa cezaya çarptılır. Kıyamet günü onun azabı kat olur. O azabın içinde hakir bir biçimde ebediyen kalır” diyor.⁽⁴⁷⁾

Bu ayette bahsettiği sadece ahiret cezasıdır. Bir başka yerde Muhammed’e hitaben, “Ey peygamber, eğer mümin kadınlar sana gelip ‘Allah’a hiçbir şey ortak koşmayacaklarına, hırsızlık yapmayacaklarına, zina etmeyeceklerine, evlatlarını öldürmeyeceklerine, elleriyle ayakları arasında bir iftira uydurup getirmeyeceklerine, İslam’ın emirleri konusunda sana karşı asi olmayacaklarına dair seninle sözleşme yapmak isterlerse kabul et” deniliyor.⁽⁴⁸⁾

İsra suresi 32. ayette, “Zinaya yaklaşmayın. Zira o, bir hayasızlık ve çok çirkin bir yoldur” demekle tekrar kötülüğünden söz ediliyor. Nur suresi 3.ayette, “Erkek olsun kadın olsun zina eden kişi ancak zina eden veya müşrik olanla evlenebilir; bunlar dışında evlenemez. Müminlere ise bu haramdır” deniliyor. Ancak Kur'an'da, zina iftirasında bulunup iddiasını dört şahitle ispat edemeyen müfteri kişiye verilen ceza net olarak belirtilmiştir. Nur suresi 4.ayete göre bunun miktarı seksen değnektir. Eğer iftiracı kişi kadının kendi kocasıysa ve de şahitler getiremiyorsa o zaman formül farklıdır. Bu konudaki ayetler şöyle: “Namuslu kadınlara zina isnadında bulunup, sonra (bunu ispat için) dört şahit getiremeyenlere seksener sopa vurun ve artık onların şahitliğini hiçbir zaman kabul etmeyin. Onlar tamamen günahkârdırlar. Ancak bundan sonra tevbe edip ıslah olanlar müstesnadır. Çünkü Allah çok bağışlayıcı ve merhametlidir. Eşlerine zina isnadında bulunup da kendilerinden banka şahitleri olmayanlara gelince, onların her birinin şahitliği kendisinin doğru söyleyenlerden olduğuna dair dört defa Allah adına yemin ederek şahitlik etmesidir. Beşinci defa da, eğer yalan söyleyenlerden ise, Allah’ın lanetinin kendi üzerine olmasını dilemesidir. Kadının, kocasının yalan söyleyenlerden olduğuna dair dört defa Allah adına yemin ve şahitlik etmesi, Beşinci defa da, Eğer (kocas) doğru söyleyenlerden ise, Allah’ın gazabının kendi üzerine olmasını dilemesi kendisinden cezayı kaldırır” diyor. (Nur,4-9)

Erkek 4 sefer doğru söylediğini tekrarlayacak, 5. seferde ‘eğer yalan söylersem Allah’ın laneti üzerimde olsun’ diyecek. Bundan sonra eğer kadın da erkeğin iddiasını 4 kez yalanlar, 5.seferde ‘eğer ben yalan konuşursam Allah’ın laneti üzerimde olsun’ diyorsa, o zaman bu evlilik devam eder ve her ikisine de herhangi bir ceza söz konusu olmaz. Fakat kadın öne sürüleni itiraf ederse bu durumda ona ne yapılacak sorusuna, Kur'an'da yanıt yok. Burada iş yine hadis ve mezheplere düşer.

(47) Furkan suresi, 68. ayet.

(48) Mümteheine suresi, 12. ayet.

İlginçtir ki, Kur'an'da verilen örnekte, eğer koca kendi eşine zina isnadında bulunursa iş az önceki özel formülle biter; acaba kadın kendi kocasına zina isnadında bulursa onun bu sözü kale alınır mı, alınmaz mı sorusuna yine Kur'an'da yanıt yok.

Doğrusu, Kur'an burada da kadını insan saymamıştır. Yine Nur suresinin 4.ayetinde bir kimse bir kadına zina iftirasında bulunup da 4 şahitle bunu ispat edemezse 80 değnek cezasına çarptırılır” derken, burada da erkeklerden söz etmemiştir. Yani birileri bir erkeğe zina iftirasında bulunup da iddiasını ispat edemezlerse, onlara uygulanacak ceza konusunda Kur'an'da herhangi bir yaptırım maddesi/ayeti yoktur. Bu da beraberinde bazı soru işaretleri getirir.

Nur suresinin bir başka ayetinde Muhammed'in hanımlarından Ayşe'nin o meşhur “İfk/iftira” olayı konusunda “Ona dört şahit getirirlerdi ya. Mademki şahitleri getirmediler o halde Allah katında yalancılardanırlar” denir.⁽⁴⁹⁾

Nisa suresi 15.ayetinde, “Kadınlarınızdan fuhuş yapanlara karşı içinizden 4 şahit (yine hitap erkekleredir) getirin. Eğer şahitlik yaparlarsa o zaman ölüm onları alıp götürüne veya Allah onlara bir yol açana kadar kendilerini evlerde alıkoyun” der.

16. ayette, “Sizlerden fuhuş yapan her ikisine (erkeklerle ait kelimeyi kullanmış) eziyet edin; eğer tevbe edip kendilerini düzeltirlerse o zaman vazgeçin. Çünkü Allah tevbeleri kabul eden ve bağışlayandır” şeklinde malumat verir.

Kur'an'da zinayla ilgili varılan bilgiler bunlar. Az önce mealini sunduğum Nisa suresinin 15. ayetinde şu ifade dikkatimi çekti: “Allah onlara bir yol açana kadar kendilerini evlerde alıkoyun” diye. Anlaşılan, demek ki Allah'ın da bu konudaki yolu, formülü bu ayeti gönderdiği ana kadar henüz belli/net değilmiş; hâlbuki İslam felsefesinde Allah hakkında böyle bir ifade kullanılamaz; ne var ki Kur'an'ın kendisi bunu söylüyor!

KUR'AN'DA VAROLAN ZİNA İFTİRASI CEZASININ KAYNAĞI:

Sümer kanunlarında bu konuya epey yer verilmiştir. Ur-Nammu kanunlarında şu bilgiler var: Bir kadın zina iftirasına maruz kaldığında nehre atılırdı. Su üstüne çıktığında -ki bu durumda masum sayılırdı- iftiracı olan kişi, kadın tarafına tazminat ödemek zorundaydı.⁽⁵⁰⁾

Hammurabi kanunlarında koca kendi hanımına iftira edip iddiasını kanıtlamasa, kadın yemin ettikten sonra evlilikleri devam ederdi. Bu kural Kur'an'da da geçerlidir. Yabancı bir erkek bir bayan hakkında zina iftirasında

(49) Nur, Nur suresi, 6-9, 13. ayet.

(50) Ur-Nammu kanunları, md.11.

bulunsaydı, problem yeminle halledilirdi. Şayet hanımın eşi olsaydı yöntem ayrı, yabancı biri olsaydı daha farklıydı. Bu, Kur'an'ın da hükmüdür: Kur'an'da şayet yabancı biri bir bayana zina iftirasında bulunuyorsa, iddiasını dört (erkek) şahitle ispat etmesi gerekir; aksi halde 80 değnekle cezalandırılır.⁽⁵¹⁾

Asur kanunlarında zina iftirasında bulunan kişi iddiasını kanıtlamadığı takdirde hem 50 değnekle cezalandırılırdı, hem bir ay boyunca kral hizmetinde çalışırdı, hem de kadın tarafına belli bir miktar tazminat ödemek zorundaydı.⁽⁵²⁾

LİVATA VE HAYVANLA YATMA CEZASININ KÖKENİ:

Asur kanunlarında bir erkekle cinsi ilişkiye girilseydi, ilişkiye giren kişi hem hadımlaşırı (İğdiş edilirdi), hem de aynı fiil kendisine uygulanırdı.⁽⁵³⁾

Tevrat'a göre ise bu işi yapan her iki kişi de öldürülür. Yine Tevrat'a göre ister erkek olsun ister kadın, hayvanla cinsi ilişkiye giren o hayvanla birlikte öldürülür.⁽⁵⁴⁾

İncillerde pek malumat olmamakla birlikte onun versiyonları durumundaki Pavlus'un mektuplarında, “Zanilerle kalkıp oturmayacaksınız denilmiş, livata ile zinanın kötülüklerinden söz edilmiş; ancak ceza konusunda bilgi verilmemiştir.”⁽⁵⁵⁾

KUR'AN'DA LİVATA OLAYI:

Kur'an'da livata cezası işlenmemiştir; ancak bazı İslami yazarlar Nisa suresinin 15. ayetine takılarak livata cezasını buna yüklemişler. Hâlbuki bunun livatayla hiç ilgisi yoktur. Evet; kullanılan kelime erkeklere aittir; ancak Kur'an'ı açıklayanların çoğu, bu ayetin livatayla ilgisinin olmadığı yönünde kanaatlerini belirtmişlerdir. Şu var ki, Kur'an'da Lut peygamberin efsanesi anlatılırken, efsanenin bir parçası olan livataya da değinilmiştir. Kur'an'da tekrarlarla birlikte Lut olayı birkaç yerde anlatılmış; hikâyenin özeti şudur: Tanrı, Lut kavmini cezalandırmak için kendisine melekler gönderiyor. Homoseksuelle'de meşhur olan Lut kavmi, melekleri görünce kendileriyle cinsi ilişkide bulunmak için Lut'un evine hücum ediyor. Lut onlara, “Yapmayın, beni utandırmayın; siz hiç kimsenin yapmadığı çirkin bir işi nasıl yaparsınız! Bırakın bu işi; işte kızlarım onlarla yatın...” diyor. Fakat onlar yine dinlemiyorlar ve meleklerle yatmak için Lut'un evine hücum ediyorlar. Melekler ise Lut'a, “Korkma bunlar bize bir şey yapamazlar” diyorlar ve sonuçta kavminin üzerine pişirilmiş balçıktan taşlar yağdırarak yurtlarının altını

(51) Hammurabi kanunları, md. 131,132;Nur suresi, 4. ayet.

(52) Orta Asur kanunları, md.19, Tablet/A.

(53) Tablet A/20.

(54) Çıkış, 22/19; Levîiler, 20/13–16.

(55) Pavlus'un 1.Korintoslulara Mektupları, 5/9. 6/9.10/8; Galatalılara mektupları, 5/19; Efesoslulara mektupları, 5/3.

üstüne getiriyorlar ve onları yok ediyorlar. Hatta meleklerin attıkları taşlardan hangisinin hangi adama, onun neresine vurulacağı o taşlar üzerine tanrı emriyle yazılmıştı.⁽⁵⁶⁾ Bütün bu olup bitenler Kur'an'da anlatılmaktadır.⁽⁵⁷⁾ Acaba tanrı niçin kendi meleklerini erkekler şeklinde göndermiş ve yine niçin eski zamanlarda kendi meleklerini halka gösteriyordu da şimdi artık böyle bir şey yok!

Muhammed, livata konusunda Lut'la ilgili Tevrat'ta uzun uzadıya anlatılan efsanenin bir kesitini Kur'an'ına alırken, yaptırımı konusunda herhangi bir bilgi vermiş değil. Tevrat'ta bu olayla ilgili daha beter şeyler de anlatılmaktadır; fakat Muhammed çağında herhalde bunların artık toplum tarafından benimsenmemesinden olsa gerek, kendisi bunları Kur'an'a almamıştır.

Muhammed'in böyle yapması gayet normaldir. Şurası bir gerçektir ki, her sonradan gelen önceki sistemlerden yararlanır, onların bazı yanlarını alır, bazılarını da bırakır. Şu an peygamberlik tutsaydı, bunun iddiasında bulunan kişi de “Ey ahali! Ben Kur'an'dan şu şu ayetleri kabul ediyorum, şunları da kabul etmiyorum; kabul etmediklerim Muhammed'den sonra insanlar tarafından uydurulan şeylerdir...” diyecekti. Çünkü böyle demezse halktan olumsuz tepki alır ve başaramaz.

İşte Muhammed'in Tevrat ve İncil'deki bilgileri bölmek suretiyle beğendiklerine Allah'tan gelen ve değişmeyen ayetler, beğenmediklerine de Musa ve İsa'dan sonra insanlar tarafından uydurulan şeyler olarak değerlendirmesi, amacına ulaşmak için sıkça uyguladığı zekice bir taktiktir. Yani kabul ettiklerini Allah'ın Musa'ya, İsa'ya gönderdiği ayetler olarak değerlendirmiş; tepki almaması için de reddettiklerini Musa ve İsa'dan sonra taraftarlarınca uydurulan şeyler olarak öne sürmüştür.

Evet melekler Lut kavminin memleketi olan Sodom'u yerle bir edince; Lut, iki kızıyla birlikte bir mağaraya yerleşiyor. Bu sırada kızlar şu formülü ortaya atıyorlar: Bizim bölgede erkek kalmadı; gel babamıza içki içirelim ki baygın düşsün, o sırada biz de onunla cinsi ilişkiye girelim; ola ki biz hamile kalır, erkek çocuklar doğururuz; böylece yeryüzünde erkek nesli tükenmez olur.

Sonuçta gereken yapılır ve kızlar babalarıyla cinsi ilişkiye girerler. Onlardan biri “Moab”, diğeri de “Ben-ammi” adlarında iki erkek çocuk doğuruyorlar. Tevrat'ta, Yahudilikte meşhur olan Moaboğullarıyla Ammioğulları böyle bir ilişkiden doğmalar. İlginçtir ki tanrı bir taraftan erkekleri yok ediyor, öbür taraftan böylesine gayri meşru bir yolla onların üremelerini sağlıyor. Kaldı ki bu teklif peygamber olduğu iddia edilen Lut'tan değil; ondan habersiz iki kızından geliyor.⁽⁵⁸⁾

(56) Hud suresi, 83; Zariyat suresi, 34.

(57) Araf suresi, 80-84; Huda suresi, 77-83; şura suresi, 165-174; Neml suresi, 54-58; Ankebut suresi, 28-35.

(58) Tevrat, Tekvin bölümü 19/1-38.

Söz Lut'un kendi kızlarıyla cinsi ilişkiye girmesinden açılmışken, Kur'an'dan benzer örnekler hatırıma geldi. Mesela; İbrahim peygamberin ilk etapta yıldızlara, aya, güneşe tapması, bunlar batınca, siz ilah olamazsınız deyip göklerin ve yerin yaratıcısına inanması olayı detaylı bir biçimde Kur'an'da anlatılmaktadır.⁽⁵⁹⁾

Musa peygamberin hiç yoktan adam öldürmesi, işlediği cinayetin 2. günü nerdeyse bir cinayet daha işlemesi⁽⁶⁰⁾, yine Musa'nın Şuayip peygamberin kızıyla evlenirken, kızın babasının teklifi üzerine ve bir bakıma kızın başlığı olarak Şuayip peygambere 8 yıl çobanlık yapması⁽⁶¹⁾, Tevrat'a göre Musa'nın kardeşi Harun'un put ustası olması⁽⁶²⁾, Kur'an'ın da bunu dolaylı biçimde doğrulaması (Musa ve Harun hakkında özel bir başlık yazacağımdan, burada detayına girmiyorum), Davud peygamberin, komutanı Hitti Uriya'nın hanımını çıplak olarak görünce ona el koyup kendisiyle cinsi ilişkiye girmesi ve meşhur olan Süleyman peygamberin böyle bir ilişkiden dünyaya gelmesi⁽⁶³⁾, yine aynı Davud peygamberin, daha önce kendisiyle nişanlandığı Saul'ün kızı "Mikal'r", zor kullanarak kocası "Paltiel'den" alması, Yusuf'un, efendisinin hanımı Züleyha'ya aşık olması ve tanrı tarafından uyarılması hep Tevrat'ta anlatılıyor (Yusuf'un ki ayrıca Kur'an'da da anlatılıyor). İşin ilginç tarafı, Tevrat'a bakıyoruz Musa'dan önceki peygamberlere iki kız kardeşle birlikte evlenmeleri helalmiş; ama Musa zamanında bu yasaklanıyor ve çok çirkin bir iş olarak nitelendiriliyor. Daha sonra bakıyoruz Muhammed de kendi Kur'an'ında (çoğu konularda olduğu gibi) bu konuda Musa şeriatını tercih edip 'bir bayan hayatta iken, kocasının onun kız kardeşiyle (baldızıyla) evlenmesi haramdır' diye Kur'an'da işliyor. Hâlbuki daha önce Yakup peygamber bir hafta arayla iki kız kardeşle evlenmişti ve meşhur Yusuf peygamber de bunlardan birinden dünyaya gelmişti. Bu olayda iki kız kardeşle aynı zamanda evlenmekten ziyade, çok nahoş bir evliliğin söz konusu olduğunu görüyoruz. Özetle: Yakup peygamber Leban'ın küçük kızını istiyor, onu almak için de 7 yıl Leban'a çalışıyor. Ancak düğün gecesinde Yakup'a hile yapıp küçük kız yerine büyük kız gelin yapıyorlar. Yakup farkına varınca buna itiraz ediyor. Bu sefer kızın babası kendisine, "Bunu da veriyorum; ancak bana 7 yıl daha çalışacaksın" diyor. Yakup onun şartını kabul edince, hemen onu da alıyor ve ikisiyle birlikte yaşıyor. İlginçtir ki Kur'an'ın, efsanelerini anlattığı önemli peygamberlerin (Musa, Yusuf gibi) evlilikleri hep başlık vermekle gerçekleşebilmiştir. Yakup'un aldığı iki kız kardeşin adları Lea ve Rahel olarak Tevrat'ta geçiyor. Yusuf peygamber ise Lea'dan doğmadır. Kaldı ki İslam uleması bunu normal karşılıyor. Yani tanrının bir zamanlar aynı anda iki kız kardeşle evliliği helal kılmasını, Musa'dan bu yana da yasaklamasını gayet normal

(59) En'am suresi, 76-79. ayetler.

(60) Kasas suresi, 15-21. ayetler.

(61) Kasas suresi, 27-28. ayetler.

(62) Tevrat, Çıkış, 32/1-6.

(63) Kadının adı İslami kaynaklarda el-Yesibe'dir. Örneğin; Taberanî, Mucem-i Kebir 24/43; Alusi Ruh'ul Beyan tefsiri, Ahzab suresi 38. ayetin tefsirinde, Tevrat'ta ise adı Bat-şeba olarak geçiyor; Tevrat, 2. Samuel 11/2-27.

bir hadise olarak görüyorlar. Zaten Kur'an da bunu kabul ediyor. Nisa suresi 23. ayette nikâhları haram olanları sayarken, iki kız kardeşle birlikte evlenmenin yasak olduğunu belirtiyor; ancak daha önce olanlar bunun dışındadır diyor. Eskiden bunun caiz olduğunu kendisi de teyit ediyor. Benzer örnekler çoğaltılabilir.⁽⁶⁴⁾

Bu eski aktarmalar bir yana, Kur'an'da kısmen, İslam tarihinde detaylıca açıklanan Muhammed'in kendi evlatlığı Zeyd'in hanımı Zeynep'i çıplak görmesi sonucu ona âşık olması ve nihayet Zeyd'den alıp nikâhına alması, yukarıda örneklerini verdiğim eski geleneğin bir devamıdır, bir bakıma da bunların tescilidir.⁽⁶⁵⁾

Belirttiğim gibi Kur'an'da livata cezasıyla ilgili malumat yoktur; ancak Muhammed bu konuyu kendi hadislerinde işlemiştir. Bu konuda, "Livata yapanlar ister evli olsunlar, ister bekâr fark etmez cezaları taşlanarak recimle öldürmektir"⁽⁶⁶⁾ demiştir.

Ancak konuya ilişkin varolan hadisler, (herhalde içerdiği cezanın ağır olmasından olsa gerek) ilgili uzmanlar tarafından pek sağlam kabul edilmediğinden, mezhep imamları arasında fikir ayrılıklarına neden olmuştur. Hatta konuya ilişkin "Sahabe" denilen Muhammed'in arkadaşları arasında bile fikir birliği yoktur.

Halife Ebubekir, Hz. Ali, Abdullah bin Zübeyir, Hişam bin Abdilmelik gibileri, "Livata yapan ya taşlanarak veya bir kılıç darbesiyle başı kesilerek öldürülür, daha sonra cesedi ateşte yakılır" demişler. İşin ilginç yanı, aynı konuda bir mezhep liderinin birçok görüşe sahip olması. Mesela imam Şafii bu konuda birkaç görüş öne sürüyor. İmam Ebu Hanife, livatadan ötürü ne recim, ne de değnek cezası uygulanmaz; ancak tazir cezası verilir diyor. İmam Malik, İmam Ahmet bin Hanbel ve İmam Şafii'nin de bir görüşüne göre hem livata yapan, hem de kendisine livata yapılan kişi idam edilirler. İmam Muhammed, İmam Yusuf ve Şafii'nin en güçlü görüşü, bunu yapan kişi evli ise taşlanarak öldürülür, evli değilse 100 değnekle cezalandırılır şeklinde fetva vermişler. Bazıları da kendisine livata yapılan (ister kadın olsun ister erkek) 100 değnek cezası uygulanır, kimileri de livata yapanların üzerlerine ev yıkılmak suretiyle infaz edilerek cesetleri ateşte yakılır görüşünü benimsemişlerdir. Livata cezası konusunda mezhepler arası varılan ihtilaflar, hayvanla yatmanın cezasında da geçerlidir. Kimisi hem hayvan, hem de onunla ilişkiye giren öldürülür, kimisi sadece insan öldürülür, kimisi hayvan öldürülürse acaba eti yenir mi yenmez mi gibi tartışmalara kadar işi götürmüşler. Bu gibi cezaların verilmesi konusunda Kur'an'da bilgi verilmediği için, hadis

(64) Tevrat, 1. Samuel 25/44, 2. Samuel 3/13-16; Kur'an'dan Yusuf suresi, 24.ayet; Tevrat, Tekvin, 29. ve 30. bablar; Levitiler, 18/18.

(65) Bu konuda hem "Kuran'ın Kökeni", hem de "Muhammed ve Kurmaylanın Hanımları" adlı yapıtlarımda geniş bilgi verilmiştir.

(66) Ömer Nasuh Bilmen, İstalahat-i Fikhiye Kamusu, 3/201; Ebu Davud, 4/607; Tirmizi, 4/57; İbni Mace, 2/856.

kaynaklarında varılan bazı rivayetler kanıt olarak gösterilmiştir.⁽⁶⁷⁾

D- KUTSAL KİTAPLARDAKİ HIRSIZLIK CEZASININ KÖKENİ:

SUMERLERDE: Lipit İhtar'a (MÖ:1934-1924) göre, “şayet bir adam başkasının bahçesine girip bir şeyler çalarken yakalansaydı, 10 şekel para cezası öderdi”. (md.9)

Hammurabi kanunlarında tam tersine, “Bir adam bir şeyler çalmak için bir ev delseydi, o deliğin önünde öldürülür, cenazesi de asılırdı” hükmü var. Kanunun başka bir yerinde, “Hırsızlık yapan öldürülür” denir.⁽⁶⁸⁾

Eğer bir insan başkasının çocuğunu çalsaydı cezası ölümdü. Aynı zamanda bir insanın evinde yangın çıkarken söndürmeye gelenlerden biri, o evden bir şey çalsaydı, ateşte yakılmak suretiyle öldürülürdü. Hele şu madde çok ilginç: Birinin malı bir bölgede çalınıyordu ve kimin çaldığı da belli olmasaydı, o zaman bölgenin ileri gelenleri onun malının kıymetini ödemek zorundaydı.⁽⁶⁹⁾ Şayet bir insan çift sürmek için bir işçi tutup ona tohum, öküz teslim eder de kiralanan adam bunları çalsaydı, onun eli bilekten kesilirdi.

Çalınan sapanın cezası 5, tırmığın cezası da 3 şekeldi.⁽⁷⁰⁾ Esnunna'ya göre, “Eğer bir hırsız bir adamın tarlasından veya evinden öğleyin uyku vaktinde bir şey çalarken yakalansaydı, para cezasına çarparı; şayet geceleyin çalarken yakalansaydı, o zaman öldürülürdü”.⁽⁷¹⁾

Asur kanunlarında hayvan, eşya gibi şeyleri çalmanın cezası 50 sopa, para cezası ve belli bir süre kral hizmetinde çalışmaktır. Muhammed'den önceki dönemde bir insan bir şey çaldığında Kureyş tarafından onun eli kesilirdi. Örneğin; Düveyk, Mikyas ve Müleyh adlarındaki şahıslar Ka'be'nin hazinesini çaldıkları için Kureyş onların ellerini kesmiştir. Yine Vasiba, Hiyar, Ubeydullah, Müdrık adlarındaki şahıslar hırsızlık yaptıkları için (Muhammed'den önceki dönemde) Kureyş tarafından elleri kesilmiştir.⁽⁷²⁾

TEVRAT'TA: Tevrat'a göre insan bir öküz veya koyun çaldığında, eğer onu satmış veya boğazlamışsa bir öküz yerine 5, bir koyun yerine 4 koyun ödemek zorunda. Eğer diri ise iki mislini öder. Şayet biri, çalmak için duvar delmeye çalışırken öldürülürse, katile herhangi bir ceza yoktur. Ancak eğer çalınan bir

(67) A.Rahman Cezeri, el- Fikhü Ala'l Mezahib'il Arba', 5/141-150; Ebu Davut, İbni Mace ve Tirmizi gibileri Hudut bölümünde, Nesai de Şarik kısmında bu hadisleri almışlardır

(68) H.K. md. 14, 23, 25.

(69) H.K.md.21- 22.

(70) H.K. md. md. 253, 259-260.

(71) Esnunna K. md. 12, 13.

(72) Asur kanunları, Tablet, /C+G md.8; Kureyş'in Muhammed'den önce el kestiğine dair kaynaklar: İbni İshak, Sire, 83; İbni Hişam, Sire, 1/205; Taberi, Tarih, 2/286; İbni Habib, Muhabber, 328.

adamsa, o zaman çalanın cezası ölümdür.⁽⁷³⁾

Doğrusu, Tevrat'ta “Çalanın eli kesilir” şeklinde bir açıklama görmedim; ancak bazı İslami yazarlar, el kesme cezasının Hz. İbrahim'den kalma bir uygulama olduğunu iddia ediyorlar; tabi ki bunun kanıtı kendi İslamî kaynakları ve önemli gördükleri liderlerinin yorumlarıdır / başka dayanakları yoktur. Hıristiyanlıkta ise hırsızlık yasaktır; ancak İncillerde bunun cezasından söz edilmemiştir. Pavlus kendi mektuplarında, şu şekilde değinmiştir: “Hırsızlık yapan artık yapmasın”.⁽⁷⁴⁾

KUR'AN'DA: Maide suresinin 38. ayetinde, “Hırsızlık yapan erkek ve kadının, yaptıklarına karşılık Allah'tan bir ceza olarak ellerini kesin” hükmü vardır. Bu konuda Muhammed tarafından yerine getirilen somut örnekler çoktur. Kendisi, “Hırsıza lanet olsun; bir yumurta da bir ip de çalsa eli kesilir” demiş ve bir kalkan çaldığı için adamın elini kesmiştir.⁽⁷⁵⁾

Fatma binti Esved adında bir Bayan, Mekke'nin fethedildiği günlerde bir şeyler çalınca, onu Muhammed'e getiriyorlar; kendisi “Kızım Fatma çalsaydı yine elini keserdim/ceza'yı uygulardım” diyor ve onun elini kesiyor. Ayşe bu kadın hakkında, “Eli kesilen kadın daha sonra ara sıra bana gelirdi, ben de ona yardımcı olurdum” diyor. Ayrıca Aişe'den rivayet edilen, “Muhammed, dinarın (o günlerde kullanılan bir nevi altın para) 1/4'ü değerinde bir şeyler çalan kişinin elini keserdi” sözleri, İslam literatüründe güçlü hadislerdir.⁽⁷⁶⁾ Adamın biri başkasının bir eşyasını çalarken mal sahibi tarafından yakalanıp Muhammed'e getiriliyor. Kendisi, “Cezası el kesmektir” deyince, mal sahibi “Bunu demek istemedim/eli kesilsin diye getirmedim” diyor. Buna karşı Muhammed, “Bana getirmeden önce affedebilirsin; şimdi artık olamaz” yanıtını veriyor.⁽⁷⁷⁾

Konuya ilişkin şu örnek çok enteresandır: Cabir bin Abdullah, “Hırsızın birini Muhammed'e getirdiler; onun talimatıyla önce sağ eli kesildi; adam ikinci kez hırsızlık yapınca bu sefer sol ayağı, 3. kez yapınca sol eli, 4 sefer yapınca sağ ayağı kesildi. 5. kez yine çalınca bu sefer Muhammed'in emriyle öldürülüp bir kuyuya atıldı ve üzeri taş-toprakla kapatıldı” şeklinde bir hadis aktarıyor.

Bu ceza yöntemini Kureyş de Muhammed'den önce uyguluyordu: Hırsızlıktan dolayı Avf bin Ubeyd'in önce sağ eli, bir daha yapınca diğer eli kesilmiş, en son recmedilerek idam edilmiştir. Burada Muhammed'in kendinden önceki Kureyş uygulamasından beğenip de Kur'an'ına aldığı farklı bir örnekten

(73) Tevrat, Çıkış 21/16, 22/14.

(74) İsmail Cerrahoğlu, Kur'an'ı Kerim ve Haniflik, İlahiyat fakültesi dergisi, Şayı 11/91, 1963- Ankara; Pavlus'un Efesoslara mektupları, 4/28.

(75) Tecrid-i sarîh, Diyanet tercemesi, no: 2088, 2099.

(76) Buhârî, Megazi-53, Şehadet-54, Hudut-12-14; Müslim, Hudut, no: 1688; Ebu Davud, Hudut no:4373-74; Tirmizî, Hudut, no: 1430; Nesâî, Sarik 8/74.

(77) Ebu Davud, Hudut, no: 4394; Nesâî, Sarik, 8/68; İmam Malik, Muvatta 2/824.

-kısaca- söz etmek istiyorum. İçkinin Kur'an'da yasak edildiği biliniyor ve İslam camiasında da büyük bir mucize, büyük bir yenilik olarak değerlendiriliyor. Hâlbuki Muhammed'den önce başta Ebubekir olmak üzere dönemin birçok önemli insanları, içkinin pratikteki zararlarını nazarı dikkate alarak hem imkânları nispetinde yasaklamışlardı, hem de kötü olduğuna dair şiirler yazmışlardı.⁽⁷⁸⁾

Muhammed ise sadece bu içki yasağına bir kılıf uydurarak tanrı emri şeklinde halka sunmuştur; aradaki fark sadece budur.⁽⁷⁹⁾

Bir başka önemli hadis de Muhammed, hem eli kesilen hırsıza, hem de diğer insanlara ibret olsun diye kesilen elin, adamın boynuna asılmasını önermiştir.

Bu konuda az önceki hadisin şerhinde Ebu Davud'da Hz. Ali tarafından uygulanan örneklerden söz ediliyor. Bu hadis birçok kaynakta geçiyor⁽⁸⁰⁾ şunu da belirtiyim ki, her iki hadis örneğinde belirtilen cezalar çok ağır oldukları için bazı İslami yazarlar “Bu olayı aktaranlar arasında falanca isim de geçiyor; dolayısıyla o yalan konuşuyormuş; bu yüzden olay doğru olmaz...” gibi sözlerle -hadis hakkında- şüphe oluşturma cihetine gitmişler. Zaten çoğu konularda sıkışıklıkları zaman benzer yöntemleri hep kullanıyorlar. Ancak Kur'an'ın genel yapısına bakıldığında böyle bir cezanın Muhammed tarafından uygulandığı pek garip sayılmamalı. Kaldı ki, bu vahim olaylar İslama muhalif olanların kaynaklarında değil; İslami kesimce sağlam oldukları kabul edilen hadis kaynaklarında güzide yazarlar tarafından kaleme alınmıştır.

(G. T. 14.12.2009)

E- KUR'AN'DA ANLATILAN SİHİRBAZLIĞIN SÜMERDEKİ KÖKENİ:

a- Sümer kanunlarında: Kuran'da sihirbazlık hakkında söylenenler yeni değildir; hikâyenin tarihçesi çok eskidir. Mesela; Sümerlerin hemen en eski kanun yapımcılarından Ur-Nammu bu konuda, “Bir insan başkasını sihirbazlıkla itham ederse, töhmet altında olan kişi nehre atılır; eğer suyun üstüne çıkarsa, bu iddia yalandır. Bu durumda iftira eden kişi ona 10 şekel gümüş para ödemek zorunda”.

Hammurabi kanunlarında daha sert yaptırımlar var: “Sihirbazlık iftirasına maruz kalan insan nehre atılır; suda batarsa bu işi yapmıştır demektir. O zaman iftira

(78) Bu konuda Hz. Osman, Nevfel, Osman bin Maz'un, Zeyd bin Amir, Ebu Zerr-i Gifari, Abdullah bin Ced'an, Amir bin Zari b, Afif bin Madikeribe, Kays bin Asim, Safvan bin Ümeyye, A. Muttalib bin Haşim, Şeybe b. Rabia, Velit b. Muğire, Abbas b. Mirdas, Mikyas b. Kays, Ebu Ümeyye b. Muğire, Kus b. Saide, Zubeyir b. Ebi Süлма, Hanzele, Kabisa b. Ümeyye Kinanî gibileri örnek olarak gösterilebilirler.

(79) Ebu Davud, 4/641; Hudut, no: 4410; Nesai, Sarik 8/90; İbni Habib, Muhabber, 237-240, 328; Şehrîstânî, el' milîl ve'n-Nihal, 2/242; El-kalî, Kitâb'ül emâlî, 1/204; İsfahânî, Aganî, 8/332.

(80) Ebu Davud, Tirmizî ve İbni Mace, “Hudut” kısmında, Nesai ise Sarik bahsinde almışlardır. Ayrıca Beyhaki de bu hadisi almıştır.

eden kişi ceza olarak onun malına el koyar; adam suya batmazsa masum sayılır. Bu durumda hem iftiracının malı kendisine verilir, hem de iftira eden kişi idam edilir” diyor.⁽⁸¹⁾

b- Kuran’da: En çarpıcı örnek Bakara suresi 102. ayetidir. Anlamını aynen veriyorum: “Süleyman (peygamberin) mülküne dair şeytanların uydurdukları şeylerin ardına düştüler. Hâlbuki Süleyman inkâr etmedi; fakat şeytanlar inkâr ettiler. İnsanlara sihir öğretiyorlar ve Babil’de Harut ile Marut adlarında iki melek üzerine indirilenleri de halka öğretiyorlardı. O iki melek ise, “Biz ancak bir imtihan için gönderildik, sakın büyü yapmayı caiz görüp de kâfir olma” demedikçe, kimseye bir şey öğretmezlerdi. İşte bunlardan (meleklerden) kişi ile eşinin arasını açacak şeyler öğretiyorlardı. Ancak Allah’ın izni olmadıkça bununla kimseye zarar veremezlerdi. Kendilerine zarar verecek, yararı olmayacak bir şey öğretiyorlardı. And olsun onlar biliyorlar ki, her kim onu satın alırsa ahirette onun payı yoktur. Vicdanlarını sattıkları o şeyin ne çirkin bir iş olduğunu bilselerdi” diyor.

Muhammed, “Sihirbazlık yapan kişiyi bir kılıç darbesiyle öldürün” demiştir.⁽⁸²⁾

Tabi ki Muhammed’in bu sözüne zayıf diyenler de vardır. Hatta Muhammed’in hanımlarından halife Ömer’in kızı Hafsa’ya bir cariyesi sihir yaptığı için idam edilmiştir.⁽⁸³⁾

Halife Ömer, Muaviye oğlu Cez’a, “Kim sihirbazlık yaparsa öldürün” talimatını verince, sadece bir günde üç sihirbaz öldürülüyor.⁽⁸⁴⁾

Halife Ömer, halife Osman, İbni Ömer, Muhammed’in hanımlarından Hafsa, Cündüb bin Abdullah, Cündüb bin Kab, Kays bin Sad, Ömer bin Abdülaziz, Ebu Hanife ve İmam Malik gibileri, sihirbazın cezası idamdır” demişlerdir.⁽⁸⁵⁾

Muhammed tarafından kendisine cennet müjdesi verilen 10 kişiden biri olan Sad bin Ebi Vakkas, “Muhammed, ‘kim sabahleyin hurmanın bir çeşidi olan Acve’den yedi tane yese o gün ne büyü, ne de zehir onda etki yapmaz; yiyecek kişi o gün çeşitli tehlikelerden korunmuş olacak” hadisini aktarıyor.

Bu hadis, sağlam diye bilinen ve Diyanet işleri başkanlığınca tercüme edilen Tecrid-i Sarih’te de geçiyor.⁽⁸⁶⁾

(81) Ur-Nammu K. md.10; H.K. md.2.

(82) Tirmizi, Hudut.

(83) İmam Malik, Muvatta, 2/871.

(84) Ebu Davud, 3/431, Ahmet bin Hanbel, Müsned, 1/190; Tac, 3/206’da Buhari, Müslim, Ebu Davud ve Nesa’den aktararak.

(85) İmam Malik, Muvatta, 2/871, İbni Kudame, el-Mugni, 9/35.

(86) Tecrid-i Sarih- Diyanet tercemesi, no: 1863; Buhari-Müslim hadisleri “El-Lü’lûü ve’l Mercan” no: 1327; Buhari-Et’ime, 43, Tıp-52; Müslim-Egribe, no:2047/154-155.

Bu konuda şu hadis de çok önemli: Muhammed, “Arkadaşlar! Dün gece, namazımı bozmak için bir cin bana camide saldırdı. Onu yakalayıp cami direğine bağlamak istedim; ancak benimle Allah arasında kalsın dedim ve bağlamaktan vazgeçtim. Eğer bağlasaydım siz sabahleyin camiye giderken onu bağlı olarak görmüş olurdunuz” diyor.⁽⁸⁷⁾

Hadis külliyyatı içinde -Kuran’dan sonra- İslam’da en güçlü kaynak olarak kabul edilen Sahih-i Buhari’nin özeti “Tecrid-i sarih”, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından Türkçeye tercüme edilirken, mütercim Prof. Kamil Miras, az önceki “Acve” hurmasıyla ilgili yorumunda akıl almaz bir yakıştırmada bulunarak, “Aslında hurmada zehire, büyüye karşı koruyucu, panzehir olma gibi bir nitelik yoktur; Allah Muhammed’in hatırı için özel olarak hurmada bu şifayı yaratmıştır denilebilir...” şeklinde açıklama yapıyor...

Gerçekten hadisin kendisi kadar yorumcunun yorumu da ilginç! Demek ki bir insan dine inandı mı karşısına ne kadar hurafeler de çıksa ille de bir kılıf uydurmaya çalışır, yine vazgeçmez.

Benzer hadislerle inanılıyordu bugün tıbbın bu aşamaya gelmesi mümkün olabilir miydi? Neymiş; insan her sabah yedi tane hurma yeseymiş çeşitli hastalıklardan, belalardan korunmuş olacaktı!

İnsan bunları okuyunca, ister istemez, “Acaba bu şekil düşünen bir Muhammed nasıl bir ruh yapısına sahipti?” sorusu akla gelir. Muhammed’den önemli bir olay aktararak buna yanıt bulmaya çalışayım. Eşi Ayşe, “Muhammed’e büyü yapılmıştı; onu öylesine olumsuz etkilemişti ki, hanımlarıyla yattığı halde ‘Hayır yatmadım’, yatmadığı halde ‘Hayır yattım’ diyordu/dengesiz konuşuyordu.

Bir gün bana, Ayşe! Ben Allah’a dua ettim kabul buyurdu: Cebrail ile Mikail’i bana gönderdi. Biri başımın ucunda, diğeri ayaklarımın yanında oturdu. Kendi aralarında konuşurken ben de dinledim: Onlardan biri diğere, ‘Muhammed’in hastalığı nedir biliyor musun?’ sorusunu yöneltince diğeri, ‘Büyülenmiştir’ yanıtını verdi. Tekrar, ‘Kim büyülemiştir?’ sorunca; o, ‘Yahudi olan Lebid bin As’am’ dedi ve konuşmasını şöyle sürdürdü: ‘Sihir malzemesi bir tarakla, saç-sakal tarantısı ve erkek hurmanın çiçek kapçığı. Bu malzemeye büyü yapıldıktan sonra da götürülüp ‘Zervan’ kuyusuna atılmıştır... şeklinde izahat verdiler. Bunun üzerine ben kalkıp adı geçen kuyunun başına gittim; bir de gördüm ki, onun etrafındaki ağaçların uçları -o sihir malzemesi yüzünden- şeytan başları gibi olmuş. Bunları görünce iyileştim. Dolayısıyla; o sihir malzemesini çıkartıp insanlara göstermeye ihtiyaç duymadım. Zira gösterseydim onun zararı

(87)

Tecrid-i Sarih, Diyanet tercemesi- no: 288; “El’Lü’küü ve’l Mercan” no: 314; Buhari- Salât-75, Bed’ul Halk-11, Enbiya-40, El-amel’u fis’ Salât-10, Sad suresinin tefsiri-2; Müslim-Mesacid-39-no: 541.

kârından daha fazla olurdu. O bakımdan biz o kuyuyu yıkıp üstünü kapattık...’dedi.”

Kimi rivayetlere göre Muhammed’in kendisi bizzat gidip bu malzemeyi kuyudan çıkarmış, kimilerine göre de bu iş için Hz. Ali, Zubeyir bin Avam ve Ammar bin Yaser’i görevlendirmiş. Tabi ki burada önemli olan olaydır; yoksa iplerin kuyudan kimler tarafından çıkarıldığı o kadar önemli değildir.⁽⁸⁸⁾

(G. T. 21.12.2009)

Acaba Muhammed neden inandırıcılığı olmayan bu gibi yöntemlere (zaman zaman) başvuruyordu ki, nedir bunun hikmeti? Bunun tek bir yanıtı vardır. Muhammed kendi kerametini göstermek için, o zaman kendilerine inanılan -cin, şeytan gibi- şeyleri bir taktik olarak, etki aracı olarak kullanmıştır; bu bilinçli bir tercihtir. Olayın masal boyutu bir yana, kendi içinde çelişkileri vardır; özet halinde birkaçını sunayım:

a- Bakara suresinin 102. ayetinde Hz. Süleyman zamanındaki bir hadiseden söz edilirken, “İnsanlara sihir öğreten şeytanlar, Allah’ın izni olmadan kimseye zarar veremezler/hiçbir etkileri olamaz...” diyor.

Yine Mücadele suresi 10. ayette Allah’ın izni olmadan şeytanlar (değil ki peygamber) normal bir Müslüman’a bile zarar veremezler diyor. Hatta Kur’an’ın birçok yerinde⁽⁸⁹⁾ Musa ile çeşitli sihirbazlar arasında yaşanan mücadelede kendisinin galip geldiği; karşı tarafınsa mağlup olup ona hiçbir zarar veremediği belirtiliyor.

İslâmî kaynaklara bakılınca, bir Yahudinin büyüü yüzünden Muhammed’in davranışlarında dengesizliklerin meydana geldiği kesin. Bu durumda, “Acaba Allah neden Musa’ya yardımcı oldu, onu sihirbazlara karşı galip çıkardı da Muhammed’i, bütün peygamberlerin büyüü olduğu halde sihirbazların etkisinde bıraktı?” çelişkisi gündeme gelir.

Bilindiği gibi ben hep “Kur’an da Tevrat da genelde Hammurabi gibi eski kanunlardan birer alıntıdır” diyor ve tabletlerdeki bilgilerle bunların karşılaştırmalarını yapıyorum; Kur’an’ın Bakara suresi 102. Ayetinde Hammurabi’nin başkent yaptığı Babil şehrinden söz edilmesi, Kur’an’ın Sümerlerin adetlerinden toplanma bir kitap olduğu konusunda haklı olduğumuzun bir başka kanıtıdır: İlgili ayetin anlamı az önce sunulmuştu. Doğrusu, Muhammed burada kendisinin önceki örf adetlerden haberdar olduğunu, bunlardan yararlandığını,

(88) Tucid-i Sarîh, Diyanet tercemesi, no: 1312,1352; Buhari, Tıp- 47,49,50; Edep-86; Cizye-14. Müslim, Selam- 2189; El’İlû’lûû ve’l Mercan” no: 1412.

(89) A’raf suresi-117; Taha suresi 69; Şuara suresi- 45-46 ve daha niceleri.

‘Babil’ ismini kullanarak bir işaretle bulunuyor.

b- Muhammed’in, “Sihir malzemesinin atıldığı kuyunun etrafındaki ağaçların dalları bu malzeme nedeniyle şeytan kafası gibi olmuştu, bundan dolayı o kuyunun suyu bulanık hale gelmişti” açıklamasının bir izahı olabilir mi! Acaba Muhammed’in kendisine inandığı şeytanın kafası nasılmış ki ağaçların dallarını da ona benzetiyor!

c- İşin ilginç yanı, bu olayın Kur’an’da anlatılmış olmasıdır. Muhammed’in başına gelen bu sihir belası nedeniyle Kur’an’dan “Felak” ve “Nas” surelerinin indiği, birçok tefsir, sebeb-i nuzul ve hadis kaynaklarında yazılı. Başka kaynağa gerek yok; ayet zaten bu olaya değiniyor.

Allah, Felak suresi 4.ayetinde, “Ey Muhammed! Dügümlere üfürenlerin (üfürükçülerin) şerrinden Allah’a sığınırım de!” anlamında Muhammed’e emir veriyor. Herhalde Kur’an’ın Allah’ı durup dururken Muhammed’e böyle bir talimat vermez; bunun, konuyla ilgisi olduğu belli. Muhammed’in sihirden etkilendiğini anlatan Ayşe, Muhammed’le Medine döneminde evlenmiştir. Onun bu sözlerinden, bu dönemde de Muhammed’in bu hastalığının (din mantığından hareketle) devam ettiği ortaya çıkıyor.

Hâlbuki bu beladan kurtulabilmesi için bir nevi reçete gibi gönderilen ”Nas” ve “Felak” sureleri, Mekke döneminde inmiştir. İşin mantıksal yanı bir tarafa; tarihi olaylar da gösteriyor ki, inen bu ayetlerin Muhammed’e şifa oldukları iddiası doğru değildir.

Bir de Ayşe, “Muhammed kendi hanımlarıyla yattığı halde ‘Hayır; yatmadım’ diyordu” hadisini aktarırken, çok önemli bir ipucu daha veriyor. O da şu: Muhammed’in birden fazla kadınla evliliği ancak Medine döneminde gerçekleşmiş. Bu durumda, Mekke’de inen “Nas” ve “Felak” surelerinin kendisine yarar sağlamadığı çok açık. Sonuç olarak, olayın akıldan uzaklığı bir yana; kendi içinde çelişkileri olduğu göz ardı edilmemeli.

Kur’an’la Sümer mitolojisinin cezalarla ilgili önemli gördüğüm ortak yanlarını özetleyecek olursam;

1- Cinayet işleyen kişinin yakalanıp öldürülenin akrabasına teslim edilerek gerekenin onlar tarafından yapılması prensibi, hem Kur’an’la Tevrat’ta, hem de Asur kanunlarında ortak olarak işlenmiştir.⁽⁹⁰⁾

İlginçtir ki, eğer şu an sağ olsaydı, bundan yaklaşık dört bin yıl önce yaşamış olan Ur-Nammu, (MÖ. 2111-2084) o günkü anlayışıyla kısas konusunda

(90) Kuran’dan, İsra suresi 33. ayet; Tevrat, Sayılar, 35/19, Tesniye 19/11-13; Asur Kanunları, Tablet B, md.2.

rahat bir şekilde Avrupa Birliğine üye olabilirdi! Ur-Nammu, kesilen burun, el, ayak ve benzeri organların cezalarını kendi kanununa para olarak yazmış. Bu konuda aynı esnekliği Esnunna da göstermiştir.⁽⁹¹⁾

Kur'an'a göre bir köle, patronu tarafından istenen parayı ödediği takdirde patronu kendisini özgürlüğüne kavuşturabilir. Bu işlem de Muhammed'in Kur'an'ına aldığı yeni bir şey değil; aksine Sümerlerden kalmadır.⁽⁹²⁾

Kur'an'la Tevrat'ta anlatılan kısas cezasının aynısının Hammurabi kanunlarında var olduğu daha önce belirtildi. Kur'an tanrısının, bazı suçlular için, "Onları asın, eller ve bacaklarını çapraz olarak kesin" demesi, aslında Kur'an'ın kimden geldiği sorusuna çok açık bir yanittir.

2- İnsan çalma/kaçırma meselesi çok önemli olduğu halde Kur'an buna değinmemiştir. Diyelim bir insan başka birine borçla bir kilo soğan satsa, Bakara suresinin 282. ayetine göre bu iki insan arasında şahit, senet gerekir; ancak bir insanı öldürmek veya çalmak çok önemli olduğu halde Kur'an buna bir açıklık getirmemiştir. Bu konu, hadislere ve mezhep imamlarının takdirine bırakılmıştır. Tevrat'la Sümer kanunlarında bunu yapan kişiye uygulanan ceza belirtilmiştir.⁽⁹³⁾

Kur'an'da hırsıza öngörülen el kesme cezası bazı durumlarda Sümerlerde de uygulanıyordu.⁽⁹⁴⁾

Yani bu ceza iyi de olsa -ki iyi bir yanı hiç yoktur-, kötü de olsa Muhammed'in buluşu değildir. Daha önce belirtildiği gibi bazı Sümer yöneticileri hırsızlık cezasını para olarak tatbik ederlerdi.⁽⁹⁵⁾

3- Hayvanla cinsi ilişkiye girmenin cezası Tevrat'ta belirlendiği halde⁽⁹⁶⁾ bu konuda Kur'an'da herhangi bir açıklık yoktur. Yine zina yapan bir cariyeye uygulanan cezanın, hür bir bayana uygulanan ceza kadar olmaması, hem Sümer kanunlarında, hem de Tevrat'la Kur'an'da ortak olarak işlenmiştir. Cariye, zinadan dolayı idam edilmez; kendisine başka yöntemler uygulanır.⁽⁹⁷⁾

4- Kuran'a göre evlenen bir kadına evlilik esnasında kocası tarafından verilmesi gereken mehir ücreti ne kadar olursa olsun boşandığı an kocası ona vermeli (Nisa suresi, 20. ayet).

(91) Ur-Nammu Kanunları, md.15-16; Esnuna Kanunları, md.42-49.

(92) Nur suresi 33. Ayet; Lipit İhtar K. md.14.

(93) Tevrat, Çıkış 21/16; H. Kanunları md.14.

(94) Maide suresi, 38. ayet; H. K. 253. md.

(95) Lipit İhtar K. md.9.

(96) Tevrat, Lemliler, 20/15.

(97) Kur'an'dan Nisa suresi 25.ayet; Tevrat, Levililer 19/20-24; Esnunna kanunları, md. 31, Ur-nammu kanunları, md. 5.

Kadınlar için benzer haklar Sümer kanunlarında da vardı. Hatta Sümerlerde boşanan bir kadının küçük çocukları olsaydı, kocasının tüm malının 1/2'si ona verilir, kadın bununla çocuklara bakardı. Çocuklar büyüdüğünde ise bu mal kendi aralarında paylaşıldı, her birinin payına eşit bir hisse de annelerine verildi. Kadının, verasetten erkeğin yarısı kadar pay alma hadisesi Kuran'ın meşhur bir hükmüdür. Sümerlerde ise baba kendi kızına çeyiz ve düğün masrafları vermek zorundaydı.⁽⁹⁸⁾ Ölen bir babanın evlenmeyen bir kızı olsaydı, erkek payının 1/3'ü kadar ona mal verildi.

5- Sümerlerde istisnâî durum hariç (kadının hasta olması veya çocuk doğurmaması gibi) birden fazla kadınla evlenmek kolay değildi.⁽⁹⁹⁾ Kuran'da ise birden fazla kadınla evlilik yasağı şöyle dursun; erkekler için kapı ardına kadar açıktır.

6- Zorla yapılan bir zina olayının cezası hem Tevrat'ta, hem de Sümer kanunlarında belirtilmiştir⁽¹⁰⁰⁾; fakat Kuran'da buna değinilmemiştir. Yine zina iftirası konusunda iftiracı kişi hanımın eşi ise uygulanan yöntem başka; yabancı biriye başkadır. Bu konuda da Kuran'la Sümer kanunlarında uygulama aynıdır. Kuran'a göre eğer iftiracı kadının eşi ise bu iş yeminle biter; yabancı biriye ve de dört şahitle ispat edemezse o zaman 80 (seksen) değnek ceza tatbik edilir. Sümer kanunlarında da iftira eden kadının eşi ise bu problem yeminle halledilir, yabancı ise nehre atılırdı.⁽¹⁰¹⁾

Livata cezası konusunda da Kur'an'da Tevrat ve Sümer kanunları kadar açıklayıcı bir bilgi yoktur. Hele Kur'an'da, Lut peygambere gelen meleklerin erkek oldukları yazılı olması, (gelen meleklerin erkek oldukları, Lut'la ilgili daha önce sunduğum ayetlerde geçiyor) doğrusu ilginç bir şey! Bu başlık altında işlenen konulara ilişkin benzer ortaklık örnekleri daha da çoğaltılabilir.

Bu bölümü şu kısa ifade ile bitirmek istiyorum: Böylesine zengin bir mirasa konan Muhammed'in, çoğu efsane olan Kuran gibi bir kitabı ortaya koyması gayet normaldir. Kendisine tanrı sözleridir diye inanılan Kuran'ın, Sümer örf-adetlerinden pek de farkı yoktur. Olağanüstü bir kitaptır nitelemesi, yakıştırmadan başka bir şey değildir. Görünen köy kavuz istemez misali, işte hep birlikte Kuran'ın içyüzünü görüyoruz.

(98) H. Kanunları, md. 137, 166,182-184; Nisa suresi, 11. ve 176. ayetleri.

(99) H. K. md. 144-147.

(100) H. Kanunları, md. 130; Tevrat, Tesniye 22/25-29.

(101) Kuran, Nur suresi, 4-9; H.Kanunları, md. 131-132.

(G. 4.1.2010)

ALTINCI BÖLÜM:

KUR'AN VE TEVRAT'A GÖRE MUSA PEYGAMBER BİR KATİL,
AĞABEYİ HARUN PEYGAMBER DE PUT USTASIYDI

Bilindiği gibi kitabın başında, “Ben Kur'an'daki hikâye, efsane kısmına girmeyeceğim; ancak hayatla ilgili konulardan ve onların kökenlerinden söz edeceğim” demiştim.

Tabi ki Kuran'da varolan her şey Sümerler dönemindeki olaylara özgü değildir. Kuran, Sümer mitolojisinden doldurulduğu gibi, çoğu konuları da Tevrat'ın aktarımlarıdır. Hemen belirteyim ki, Tevrat'tan aktarılanların da bir öncesi vardır; onlar da bir ilk değildir.

Tabi ki Tevrat'ta ayrıca Musa'nın günlük siyasetini içeren meseleler de vardır. Tevrat'tan Kuran'a ne kadar alıntı yapıldığına ilişkin bir fikir sahibi olabilmek için bazı bilgiler verir, ondan sonra konumuz olan Musa'nın katil, ağabeyi Harun peygamberin de put ustası olduğu bölüme geçerim.

Ben Musa'nın katil olduğunu söylerken, burada hakaret gibi herhangi bir ara niyet taşımıyorum. Bunu anlatmaktan kastım, okuyuculara Kuran'ın içeriği hakkında bilgi vermektir. Kaldı ki sunacağım bilgiler, herhangi bir yorum değil; Kur'an ve Tevrat'ta yazılmış olan net açıklamalardır.

Aslında bu başlıkta ilk etapta algılananın dışında çok önemli şeyler de var. Musa'nın katil, ağabeyi Harun'un da put ustası olması, bu bölümün az bir kısmını oluşturuyor. Başlık sonuna kadar takip edildiğinde zaten anlaşılır.

Kuran'ın toplam 114 suresinden (bölümünden) 34'ünde 136 yerde Musa ismi geçiyor. Bu rakama, Musa'yla ilgili zamir, fiil, sıfatlar... dâhil değildir.⁽¹⁾

Yine Musa'nın kendisiyle mücadele ettiği Firavun ismi, Kuran'da 74 yerde geçiyor ki bu sayıya, onun hakkında kullanılan zamir, sıfat, fiiller... girmiyor. Yine

(1) Bakara suresi: 51,53, 54,55, 60, 61, 67, 87, 92, 108, 136, 246, 248.ayetler; Ali İmran: 84; Nisa: 153'te iki kez, 164; Maide: 20, 22, 24; En'am: 84, 91, 154; A'raf: 103, 104, 115, 117, 122, 127, 128, 131, 134, 138, 142'de iki kez, 143'teki kez, 144, 148, 150, 154, 155, 159,160; Yunus: 75, 77, 80, 81, 83, 84, 87, 88; Hud: 17, 96,110; İbrahim: 5, 6, 8; İsrâ: 2,101'de iki kez; Kehf: 60, 66; Meryem: 51; Taha: 9, 11, 17, 19, 36, 40, 49, 57, 61, 65, 67, 70, 77, 83, 86, 88, 91; Enbiya: 48; Hac: 44; Müminun: 45, 49; Furkan: 35; Şuara: 10, 43, 45, 48, 52, 61, 63, 65; Neml: 7, 9, 10; Kasas: 7, 10, 15, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 43, 44, 48'de iki kez, 76; Ankebut: 39; Secde: 23; Ahzab: 7, 69; Saffat: 114, 120; Gafir: 23, 26, 27, 38, 53; Fussilet: 45; Şura:13; Zuhurf: 46; Ahkak: 12, 30; Zariyat: 38; Necm: 36; Saf: 5; Nâziat: 15 ve A'la: 19. ayetler.

Kur'an'da Tevrat ismi 18, İncil ismi de 12 yerde geçiyor.⁽²⁾

Muhammed Kuran'da Musa'yı öylesine aşırı derecede işlemiştir ki, bazen farkında olmadan aynı temayı, aynı cümleyi (harfiyen) Kuran'ın değişik surelerinde birkaç kez tekrarlamıştır.

Bu konuda somut tekrar cümlelerinden örnekler vermeğe geçmeden, sık tekrarlanan bazı konular hakkında genel bir bilgi sunmak istiyorum. Kur'an'da Musa ile Firavun arasında geçen tartışmalar olsun, Musa ile Firavun taraftarı sihirbazlar arasında yapılan sihirbazlık yarışları olsun ve Musa ile Allah'ı arasında olup bitenler olsun hem çok fazla işlenmiş, hem de aynı cümleler aşırı derecede tekrarlanmıştır.

Mesela, 286 cümleden oluşan Bakara suresi, zaten Musa'nın kavminin ineğe tapmasından söz ettiği için bu bölüme "Bakara" suresi denmiştir. Bakara, Arapçada inek demektir. Yani Türkçesi inek suresi demektir.

Araf suresinde hiç ara vermeden 103'ten 145'e kadar Musa'nın efsanesini anlatıyor. Daha sonra aynı surenin 148'den 156'ya, 159'dan 169'a kadar ve 171 ayeti bir daha adı geçen efsaneye ayrılmıştır.

Aynı olaylara, Yunus suresi 75'ten 93'e, Hud suresi 96'dan 99'a kadar geçen ayetlerde yine kısa bir değinme vardır. İbrahim suresi 5'ten 8'e, Taha suresi 9'dan 98'e kadar, Enbiya suresi 45'ten 49'a, Şuara suresi 9'dan 68'e, Neml suresi 7'den 14'e, Kasas suresi 3'den 48'e, Naziat suresi 15'ten 26'ya kadar yine aynı efsaneler anlatılıyor.

Tabi ki Kuran'ın değişik yerlerinde varılan kısa değinmeler bu belirtilenlerin dışındadır. Kur'an'da Musa hakkında bu aşırı tekrarlarla ilgili verilen bu kısa bilgilerden sonra, somut bazı tekrar örneklerini vermeye geçiyorum.

Musa ve Harun Mısır'a gidip Firavun'a 'biz tanrı elçileriyiz' deyince, Firavun kendi kavmine, 'Bunlar sihirbazlar' diyor. Bunun üzerine kavmi kendisine, 'eğer bunlar sihirbazsa o zaman Musa ve Harun'u alıkoy, şehirlere de elçiler yolla; nerede uzman sihirbazlar varsa getirsinler' diye teklif sunuyorlar.

Bunu anlatan ayetler, Kur'an'ın değişik (zamanlarda ortaya atılan) surelerinde tekrarlanmıştır.⁽³⁾

(2) TEVRAT kelimesi: A.İmran, 3, 48, 50, 65, 93 iki kez, Maide, 43, 44, 46 iki kez, 66, 68, 110; Araf, 157; Tevbe, 111; Fetih, 29; Saf, 6; Cuma, 5. İNCİL kelimesi: A. İmran, 3, 48, 65; Maide, 46, 47, 66, 68, 110; Araf, 157; Tevbe, 111; Fetih, 29; Hadid, 27.

(3) Araf suresi 111-112 ve Şuara suresi 36-37. ayetleri.

a- Sonuçta Firavun tarafındaki yarışmacı sihirbazlar Musa'ya yenilince, “Âlemlerin rabbine inandık” diyorlar. Daha sonra “Musa ve Harun’un Rabbine” diye bağımsız bir ayetle devam ediliyor. Bunlar, Kur'an'da birden fazla yerde anlatılmaktadır.⁽⁴⁾

(Tanrı) “Hatırlayın ki, bir vakit sizi Firavun sülalesinden kurtardık. Sizi azabın kötüsüne mahkûm ediyorlardı: Oğullarınızı boğazlıyor/öldürüyor, kadınlarınızı da sağ bırakıyorlardı. Bunda Rabbiniz tarafından size büyük bir imtihan vardı” diyor.

Tanrı Musa'ya “Asanı bırak/yere at derken, Musa onu atıp çevik bir yılan gibi hareket ettiğini görünce arkasına bakmadan kaçıyor. Bu arada Allah ona “korkma ey Musa! Zira peygamberler yanımda korkmazlar/ yüzünü dön zira sen güven içerisinde” diyor. Anlattığım bu olaylar Kuran'da değişik surelerde tekrar edilen ayetlerdendir.⁽⁵⁾

b- Musa ile sihirbazlar arasında yapılan mücadelede, “Musa bastonunu yere bırakınca ejderhaya dönüşüverdi” ayeti, hem Araf suresinde, hem de şura suresinde aynen geçiyor.⁽⁶⁾

“Musa elini koynundan çıkarınca bembeyaz olup görenlerin gözünü kamaştırıyordu” cümlesi de Kur'an'da değişik surelerde geçiyor.⁽⁷⁾

Musa, mücadeleden galip çıkınca, Firavun tarafında yarışmaya katılan sihirbazların hepsi secdeye kapanıp Musa'nın tanrı elçisi olduğunu kabul ediyorlar ifadesi, Kur'an'da birden fazla yerde tekrarlanmıştır.⁽⁸⁾

“Biz Musa'ya, âsanı yere bırak/at diye vahiy gönderdik. (Musa atınca) Bir de baktılar ki âsa onların bütün uydurduklarını yakalayıp yutuyor” ayeti de Kuran'da tekrarlananlardan biridir.⁽⁹⁾

Bitmedi. (G. 11.1.2010)

Burada hemen şunu da ekleyeyim ki, misyonları farklı olmakla birlikte âsa hikayesi Sümer kanunlarında da önemliydi. Onlarda âsa, adaletin-güçlü olmanın sembolüydü (H. Kanunları, sonsöz, 24/42–45).

Sümerlerden kalma asa efsanesinin zaman içinde farklı bir biçimde/ bir sihirbazlık gücü olarak kutsal kitaplara konu olması gayet normaldir. Doğrusu asa

(4) Araf 121-122 ve şura 47-48. ayetleri

(5) (1).örnek, Bakara suresi, 49; ile A'raf suresi, 141'te geçiyor.

(2).örnek ise Neml, 10. ayetle Kasas suresi, 31'de geçiyor. Ayrıca İbrahim suresi 6.ayetle.

(6) A'raf, 107; Şura, 32. ayetler.

(7) A'raf, 108; Şura, 33. ayetler.

(8) Araf suresi, 119-123; Şura suresi 46-49.ayetler.

(9) Araf 117; Şura 45.ayet.

(her ne asa ise) efsanesi de çok eskilere dayanır.

c- “İsrailoğulları (Firavundan kurtulup) çöle çıkınca (güneşte yanmasınlar diye) biz bulutu (şemsiye gibi) üzerlerine gölgelik yaptık. Ayrıca biz onlara kuvvet helvasıyla bildircin (kuşunu) gönderdik. Size rızık olarak gönderdiğimizden yiyin dedik” ayeti, Kur'an'da üç değişik yerde geçiyor. Ancak Taha suresinde buluttan söz edilmiyor; burada yalnız kuvvet helvasıyla bildircinden bahsediyor. Neden bu ayette bulutu kuvvet helvasıyla bildircinden ayırdığı sorusuna yanıt yok!⁽¹⁰⁾

İlginçtir ki, tanrının bulutu şemsiye yapma mucizesi İncil'de de geçiyor, İsa ve arkadaşlarına da bulutu şemsiye yaptığını söylüyor. (Markos İncili, 9/7) Bu efsane Tevrat'ta daha net bilgilerle anlatılmıştır. (Tevrat, Çıkış, 24/15–18)

d- Sihirbazlar Musa ve Harun'a yenilince inanıyorlar. Bu arada Firavun onlara, “Benden izinsiz inandınız. O, gerçekten size sihir öğreten büyüünüzdür. Andolsun ki ben ellerinizi ve ayaklarınızı çapraz olarak keser, sizi hurma ağaçlarının kütüklerinde çarmıha geririm...” diyor. Bu ayet, birkaç yerde geçiyor; ancak bazılarında sizi asarım, bazılarında ise sizi hurma ağaçlarının kütüklerinde asarım şeklindedir. Aralarındaki fark bu.⁽¹¹⁾

e- Musa ve kavmi denizi aşip çöle çıkınca; kavmi, susuzluktan Musa'ya müracaat ediyor. Bunun üzerine tanrı Musa'ya vahiy gönderip “Elindeki asanı taşa vur” diyor. Musa asasını taşa vurunca 12 pınar birden fışkırıyor. Zaten İsrailoğulları çöle çıktıkları vakit -Kur'an'a göre- 12 boy/kabileye ayrılıyorlar. Tanrı, Musa'nın bastonunu yere vurmaıyla her kabile için özel bir pınar ortaya çıkarıyor. Bu efsaneyi anlatan cümleler de Kuran'da birden fazla yerde geçmektedir.⁽¹²⁾

Allah asa mucizesini Musa'ya ilk gösterdiği zaman kendisine, “Asanı bırak” diyor. Musa onu yere bırakınca bir de bakıyor ki çevik bir yılan gibi hareket ediyor. Buna karşı Musa (korkudan) kaçıyor. Tanrı kendisine, “korkma peygamberler yanımda korkmazlar/emniyetler.” diyor. Bu anlamdaki cümleler Kuran'ın değişik surelerinde tekrarlanmıştır.⁽¹³⁾

f- Hatırlanacağı gibi kitabın bir başka yerinde Muhammed Miraç gecesinde (göklere çıktığı gece demektir) günde kılınması gereken 50 namazla tanrıdan dönmüştü. Ancak göklerde Musa'yla karşılaşmış olup bitenleri ona anlatınca, Musa ona, ‘kimse günde elli namaz kılamaz tekrar Allah'a git ricada bulun indirim yapsın’ diyor.

Bunun üzerine Muhammed geri dönüp ricada bulunuyor. Tanrı ricasını

(10) Bakara suresi, 57; Araf, 160; Taha 80. ayetler.

(11) Araf, 123-124; Taha 71 ve şura 49. ayetler.

(12) Bakara suresi, 60; Araf suresi 160 ayetler.

(13) Neml suresi 10 ve Kasas suresi 31. ayetler.

kabul edip ilkin elli dediği gündelik namazları, bildiğimiz bu günkü beş namaza indiriyor. Musa'nın tanrıdan bir şeyler koparma konusunda Kuran'da örnekler hayli fazladır.

Allah kendisini peygamberlikle ilk görevlendirdiği zaman, o bazı itiraz ve tekliflerde bulunuyor, istediklerini de alabiliyor. Kısaca iki üç örnek vereyim: “Allah'ım göğsüme genişlik ver, işimi kolaylaştır, dilimi aç ki sözümü iyi anlasınlar ve bana ehlimden/akrabamdan bir de yardımcı ver: Kardeşim Harun'u. Onunla sırtımı güçlendir. Onu işimde/peygamberlikte ortak kıl. Taaki seni çok teşbih edip analım” diyor (Taha suresi, 24-39).

Musa'nın bu isteği Kasas suresi 33-35'te yine gündeme geliyor. Tanrı onu Firavun'a gönderince kendisi, “Allah'ım, ben onlardan birini vurdum; (Musa daha önce onlardan bir erkek öldürmüştü; ileride buna açıklık getireceğim) beni öldüreceklerinden korkarım. Kardeşim Harun'un lisanı/dili benimkinden daha fasihtir; onu da benimle yardımcı olarak gönder. Ben onların kendimi yalanlamalarından korkarım” diyor.

Bu isteklerden sonra tanrı Musa'ya yine olumlu yanıt veriyor. Musa başka bir konuda da Allah'a teklif sunuyor ve başarıyor: “Ya Rab, sen Firavun ve kavmine imkân, mal vermişsin. Yolundan saptırsınlar diye mi verdin? Ya Rab, onların mallarını sil süpür ve kalbilerini şiddetle sık. Çünkü o acıklı azabı görmedikçe inanmazlar” diyor.⁽¹⁴⁾

Musa'nın bu duasına/ itirazına karşı Allah'ı/Yahova, “İkinizin de duası kabul olundu” (yani ben Firavun'dan serveti alacağım) yanıtını veriyor. Musa yine başarıyor. (Bunlar yorum değil; bizzat Kuran'ın açıklamalarıdır.)

Görüldüğü gibi Cebrail bazen aynı anlamı ve harfleri içeren ayetler için birkaç kez göklere çıkıp inmiş! Burada önemli bir nokta göze çarpıyor: Her ne kadar İslamcılar kabul etmese de, Kuran'daki benzer bilgilerden yola çıkılarak Musa'nın zaman zaman Allah'ına danışmanlık yaptığı kesin.

Kuran'da Musa konusunda benzer (lüzumsuz) tekrar örnekleri çok fazladır. Kuran cümlelerinin birbirlerinin aynısı olması bir yana; nerdeyse onun değişik surelerinin sayfaları başka surelerin sayfalarıyla hemen hemen aynı.

Okuyucu, Musa'yla ilgili Kur'an'ın Araf suresi 103'den itibaren, şuara suresi 16. ayetten başlamak üzere, Kasas suresi 65. ayet'ten sonra ve Yunus suresi 79'dan itibaren, Kuran'ın herhangi bir Türkçe tercemesini yanına alıp bir karşılaştırma yapabilir. Anlatılan olaylar hemen hemen aynıdır.

Şimdi de Musa'yla ilgili Tevrat'ta varolan bilgilerin Kuran'da nasıl işlendiğine dair birkaç örnek sunuyorum. Aslında az önceki bilgiler de Tevrat'ın aktarımlarıydı; ancak onları, Kuran'daki lüzumsuz tekrarlarla bir örnek olarak sundum.

1- Kuran'da anlatılıyor ki Rab Hz. Musa'dan “Elindeki nedir?” diye soru soruyor. Musa buna yanıt olarak, “Asamdır” diyor.⁽¹⁵⁾

Rab tekrar kendisine, “Onu yere at” diyor. Musa onu yere atınca yılan oluveriyor. Bundan ötürü kaçıyor.⁽¹⁶⁾

Allah yine Musa'ya, “Elini koynuna koy” diyor. Musa koynuna koyup çıkarınca, bir de bakıyor ki eli, gözleri kamaştıracak kadar bembeyaz olmuş.⁽¹⁷⁾

Rab Musa'yı Firavun'a gönderince, Musa bazı itiraz ve tekliflerde bulunuyor ve en son Allah onun dediklerini yapıyor. Bu zaten az önce yazıldı. İşte bunlar, Tevrat'tan Kuran'a aktarılan konulardır.⁽¹⁸⁾

2- Musa çölde bir ateş görüp ondan yararlanmak için yanaşınca, o sırada Allah ona seslenip “Ben benim rabbimin. Pabuçlarını çıkar. Çünkü sen kutsal olan Tuva vadisinde” diyor.⁽¹⁹⁾

Tarihi bilgilere göre bu vadi yeryüzünde, Sina'da bir yerde. Allah Musa'yı pabuçla oraya sokmadığına göre, acaba şimdi o bölgede yaşayan insanlar ayakkabıyla oraya giremez mi, yoksa müze gibi korunuyor mu? İşin ilginç tarafı, Musa'nın Allah'ı Tevrat'ta ona hitaben, “Ben benim Rabbimin” diye bir ifade kullanmış.

Muhammed bunu da alıp olduğu gibi Kuran'a aktarmıştır. Gerçekten Kuran'da Musa'yla ilgili kullanılan “Ben benim rabbimin” cümlesi ikinci bir yerde geçmiyor.

Daha sonra Musa Mısır'a gidince onunla Firavun sihirbazları arasında yapılan yarışta hem Musa'nın, hem de onların yere attıkları asalar, yılanlara dönüşüyor. Sonuçta Musa'nın ejderhaya dönüşen asası, onlarınkini yutunca, kendileri Musa'nın tanrı elçisi olduğuna inanıyorlar. Bunun üzerine Firavun kendi adamlarına kızıyor, ağır ceza vereceğini söylüyor.⁽²⁰⁾

Bu da Tevrat'tan Kuran'a geçmedir. Bir de Kuran'da anlatılan Musa'nın

(15) Tevrat, Çıkış 4/2; Kur'an, Taha suresi 17. ayet.

(16) Tevrat, Çıkış 4/3-4; Kur'an Kasas suresi 31. ayet.

(17) Tevrat'tan Çıkış, 4/6; Kur'an'dan Kasas suresi 32. ayet.

(18) Çıkış, 4/13-17; Kur'an'dan Taha 25-32; Şuara 13-16 ve Kasas suresi 34-35.

(19) Tevrat'tan, Çıkış 3/2-14, 29/46; Kuran'dan Taha suresi 10-12. ayetler.

(20) Tevrat'tan Çıkış 7/10-13; Kuran'dan Şuara suresi, 36-37 ve 44-45. ayetler.

tanrıdan randevu alıp 70 seçme insanla birlikte dağa tanrıyı dinlemeğe gitmesi, tanrının emriyle kavminin dağın eteğinde beklemesi, Musa ve Harun'un dağa çıkıp tanrıyı dinlemeleri hikâyesi, Tevrat'ta fazlasıyla anlatılmaktadır.⁽²¹⁾

3- Musa ile Firavun arasında mücadele devam ederken; diğer yandan Allah, Firavun ve yandaşlarını çeşitli musibetlerle cezalandırıyor. Bu cezalardan biri onların tüm sularını kana çevirmektir. Onları ayrıca kurbağalar, haşere, tatarcık, çekirge, dolu gibi afetlerle cezalandırıyor. Bunlar Tevrat'ta teker teker isimleriyle ve de detaylıca anlatılıyor. Kuran'da ise asa, cepten çıkarılan elin bembeyaz olup gözleri kamaştırması, kan, tufan, haşere, kurbağa ve çekirge gibileri ismen geçiyor; ancak Tevrat'ta ismen anlatılıp da Kuran'a aktarılmayanlar için de, “Andolsun ki biz Musa'ya apaçık dokuz mucize verdik”;

“Musa Firavun ve kavmine dokuz mucize ile gitti” diye mutlak bir ifade ile aktarıyor.⁽²²⁾

Hatta İslam'ın çok önem verdiği sakal ile sarık geleneği Yahudi âdeti olup Tevrat'tan birer aktarmadır.⁽²³⁾

Yine Allah Musa'ya “Firavun'a git müsaade versin ki İsrailoğulları memleketinden çıksın” diyor. Bu cümle de Tevrat'tan alınmadır.⁽²⁴⁾

Yine Tevrat'ta anlatılan Musa'nın doğup büyümesi, Firavun'la nasıl buluştuğu, Medyen'de Şuayıp'la (Tevrat'ta Yetro diye geçiyor. Çıkış, 3/1) nasıl tanışıp kızıyla evlendiği, orada Şuayıp peygambere yıllarca çobanlık yaptığı... Tüm hayat hikâyesi, olduğu gibi Kur'an'a alınmıştır.⁽²⁵⁾

Doğrusu, İncil'de efsanelere yer verilmediği için, Muhammed bu konuda en çok Tevrat'a başvurmuştur. Kaldı ki Kuran'ına alırken de çok düzensiz ve dağınık bir biçimde almıştır. Örneğin, Mekke döneminin ilk 5 yılında inen Taha ve Naziat surelerinde Musa'yla ilgili bu anlattıklarını Kuran'a almağa başlamış, daha sonra Mekke'nin son üç yılında inen/ortaya atılan Araf, Yunus, Kasas ve Şuara gibi surelerde bunları bir daha işlemiş; Medine'ye geçince, orada ilk yılda inen Bakara suresiyle son yılda inen Maide surelerinde bunları tekrar gündeme getirmiştir.

Bu surelerdeki ayetlerin özet anlamları daha önce sunuldu. Kuran'da anlatılan sadece bu efsanedeki bilgilerin Tevrat'taki bilgilerle virgüülü virgüline çakışıklığı, herhalde insanın aklına bir şeyler çağırıştırıyor!

(21) Araf suresi, 155. ayet; Tevrat, Çıkış 24/1-2.

(22) Kuran'dan Araf suresi 133; İsrâ suresi 101 ve Neml suresi 12. ayetler. Tevrat'tan Çıkış, 7/17, 8/2-7, 8/16, 8/21; 9/9, 19/10/12.

(23) Çıkış, 28/37-39.

(24) Taha suresi 47, Şuara suresi 16-17; Tevrat Çıkış 6/10.

(25) Çıkış, 1 ve 2. bablar; Kuran'dan Kasas suresi 7-17 ve Taha suresi 38-40. ayetler.

Söz Musa'yla ilgili efsaneler hakkında Kuran'daki aşırı tekrarlardan açılmışken, bunun dışında Kuran'da varılan genel tekrarlarla ilgili biraz bilgi vermek istiyorum.

İslamî kesim daima, “Kuran’ın 6666 ayeti var, her biri tek başına olağanüstü anlamlar içermektedir” gibi çok abartılı ifadeler kullanır. Ben de bir zamanlar buna (safça) inanıyordum. Tabi ki Kuran ilmini, Arapçayı bilmeyen, zanneder ki bu sav doğrudur. Hâlbuki bunun gerçeğe ilgisi yoktur. Şu an piyasada bulunan Kuran’larda sayısal olarak altı bin küsur ayet vardır; ancak aynı anlamı içeren cümleleri, tekrarlanan ayetleri bir ayet olarak aldığımızda, gerçekten Kuran’da bir şey kalmıyor.

Doğrusu, Kuran’daki içerik yoksunluğu bir yana, müthiş bir tekrar söz konusudur. Ki bu, yeryüzünde herhangi bir anayasa için uygun olmayan bir durumdur. Yani eğer bir anayasanın birkaç maddesi aynı ise, o zaman sonuç itibarıyla hepsi hem bir madde sayılır, hem de onu hazırlayan komisyon hakkında iyi şeyler söylenmez.

İşte Kuran’da bu tür örnekler haddinden fazla mevcuttur. Bu da Kuran’ın bir başka problemidir. Bu, Muhammed’in Kuran ayetlerini oluştururken aynı konu hakkında farklı zamanlarda açıklamalarda bulunmuş olmasından, daha önce aynı konuda söylediklerini hatırlamamasından kaynaklanıyor. Kuran’da genel konularda varılan aşırı tekrar için birkaç kısa örnek:

1- “Göklerdeki ve yerdeki her şey Allah’ı tespih etmekte/anmaktadır. O, aziz ve hâkimdir” ayeti, harfi harfine Kuran’da üç ayrı yerde vardır.⁽²⁶⁾

2- “Her ümmetin bir eceli/vakti vardır. O vakit geldiğinde artık bir saat geri de kalmaz, ileri de gitmez” ayeti, Kuran’da iki surede geçiyor.⁽²⁷⁾

3- “Uykuyu bir sükûnet, geceyi bir örtü, gündüzü de bir geçim zamanı yaptığını” belirten ayet için de Cebrail iki sefer inmiştir.⁽²⁸⁾

Yine “şüphesiz sen ölülere duyuramazsın. Arkalarına dönmüş kaçarlarken sağırlara da işittiremezsin” ayeti iki ayrı yerde geçiyor.⁽²⁹⁾

4- “Allah size ölü hayvanı, kanı, domuz etini ve Allah’tan başkası adına kesilen hayvanları haram kılmıştır. Ancak kişi zaruret halinde ve yalnız ihtiyacı kadar, kimseye zarar vermemek kaydıyla bu haramdan yiyebilir, ona günah yoktur. Allah gafur ve rahimdir” cümlesi, olduğu gibi iki değişik surede anlatılmaktadır.⁽³⁰⁾

(26) Hadid, 1; Haşr, 1 ve Saf 1. ayetler.

(27) Araf, 34; Yunus, 49.

(28) Furkan, 47 ve Nebe, 9-11.

(29) Neml, 80 ve Rum, 52. ayetler.

(30) Bakara suresi, 173 ve Nahl suresi 115.

Maide suresi 3. ayette buna yine değinilmiştir.

5- “Ey peygamber, kâfir ve münafıklarla cihat et/onlarla savaş. Onlara karşı sert ol. Onların varacağı yer cehennemdir. Orası ne kötü bir yerdir” ifadesi, Kuran’ın iki suresinde harfîyen anlatılmaktadır.⁽³¹⁾

6-Yine Kuran’da “Gılman” diye adlandırılan ve ahirette cennet ehline servis yapacak olanlar hakkında aşırı derecede tekrar vardır: “Etraflarında (cennettekileri kastediyor) ölümsüz genç hizmetçiler dolaşırlar, onları görünce saçılmış inciler gibi sanırsın.⁽³²⁾

“Etraflarında ölümsüz hizmetçiler dolaşırlar. Akan içki kaynağından doldurulmuş kadehlerle, ibriklerle ve testilerle servis yapacaklar” diye başka bir surede bir daha tekrar ediliyor.⁽³³⁾

“Sedeflerinde saklı inciler gibi (cennet ehline özgü) hizmetçiler fırıl fırıl etraflarında dönerler/servis yaparlar” ayetiyle bu gılman meselesi bir daha tekrarlanıyor.⁽³⁴⁾

Farz edelim ki böyle hayalî bir cennet vardır; Kuran inancına göre böylesine bir hizmet Müslümanlara mahsustur. İslama göre Edison gibi elektriği icat edip insanlığın hizmetine sunan, teknolojiyi var eden... insanlara, böyle bir şey yok.

Burada şunu sormak lâzım: Acaba gılman denilen bu cennet hizmetçilerinin cezası nedir ki, İslam inancına göre sonsuz olarak sürecek olan cennette, Allah’a kulluk eden inananlara kölelik etsinler...

İşte Kuran’ın kölelik zihniyeti öbür dünyaya bile kendini yansıtır. O yaratıkları rahatsız etmeden cennetlik olan adamlarının işini yine bitirebilirdi!

G. 25.1.2010

7- Yine Kuran’da, “O halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz?” ifadesi, Rahman suresinin 31 yerinde bağımsız birer ayet olarak geçiyor.

Aslında Muhammed Kuran’ını hazırlarken bunları türkülerdeki nakaratlar gibi kullanmış; yoksa bu kadar tekrara bir anlam vermek güç. Buna benzer ayetler Kur’an’da gerçekten fazla.

Hele tanrının çok güçlü olduğunu ifade eden kelimelerin (sıfatların) tekrarı aşırı derecede fazladır. Tanrının çok güçlü olduğunu ifade eden sıfatların Kuran’ın hemen hemen her ayetinin sonunda sık sık kullanılmasına bakılınca, sanki tanrının

(31) Tevbe, 73; Tahrîm, 9.

(32) İnsan suresi, 19. ayet.

(33) Vakıa, 17-18.

(34) Tur suresi, 24. ayet.

kendi varlığından kuşkusu olduğu imajı ortaya çıkıyor.

Buna bir örnek vereyim. Allah kendisi hakkında (Kuran'ın diğer surelerinde anlatılanlar hariç) sadece Şuara suresinde sekiz (8) ayrı yerde, “(Ey Muhammed) şüphesiz ki senin Rabbin aziz ve Rahimdir” diyor.

Üstelik bu ayet başka bir ayetin de parçası değil; tek başına bağımsız bir ayettir. Allah sadece bir surede geçen bu kısa cümle için 8 sefer Cebrail'i göndermiş oluyor! Yine birkaç yerde Allah şu soruyu soruyor:

“(Ey Muhammed) eğer insanlardan ‘göklerle yeri kim yarattı’ diye sorarsan, onlar, ‘Allah’ diyecekler” cümlesini aşırı derecede tekrarlamıştır.⁽³⁵⁾

İlginçtir ki Kuran'ın Allah'ı hem soru soruyor, hem insanlar adına yanıt veriyor. Acaba bu soru, günümüz tahsil görmüş insanların sorulursa, aynı yanıt verilir mi!

Rahatlıkla diyebilirim ki, Kuran'da en çok tekrarlanan ayetler tanrının varlığıyla ilgilidir.

Musa'yla ilgili ve bu arada biraz da genel olarak Kuran'da yapılan aşırı tekrarlar hakkında sunduğum bu bilgilerden sonra asıl konumuza geçiyoruz.

Musa'nın katil olduğunu anlatan ayetler Kasas suresi 15-21. ayetleridir. Bu ayetlerde anlatılan şu: Musa bir gün, halkın henüz çarşıya çıkmadığı bir sırada şehre inince, birbirleriyle kavga eden iki adam görüyor. Bunlardan biri Musa'nın taraftarlarından, diğeri de düşman tarafından. Kendi tarafından olan kişi, Musa'dan yardım talep edince, Musa gidip öbür adamı bir yumrukla yere seriyor, onu öldürüyor. Daha sonra yaptığına pişman oluyor ve tanrıdan bağışlanmasını diliyor. Allah da onu affediyor.

Bunun üzerine Musa söz veriyor ki ben hayatımda suçlulara yardımcı olmam; ancak ertesi günü bakıyor ki onun aynı adamı bu sefer başka biriyle kavga ediyor. Tekrar Musa'dan yardım dileyince, Musa ona “Besbelli ki sen yaramazın birisin” dediği halde yine gidip öteki adamı yakalamak istiyor. Bu arada adam Musa'ya, “Sen dün de birini öldürdün. Beni de mi öldürmek istersin; arabuluculardan olmak istemeyip de yeryüzünde zorba biri mi olmak istersin?” diyor.

Tam bu konuşmalar devam ederken o sırada şehrin öbür tarafından bir başka adam gelip Musa'ya, “Haberin olsun çünkü cinayet nedeniyle ileri gelenler seni öldürmek için şu an istişare halindeler. Buradan kaç ben senin iyiliğini isteyenlerdenim” diyor.

(35) Şuara: 9, 68, 104, 122, 140, 159, 175 ve 191; Ankebut, 61, Lokman, 25, Zümer, 38, Zuhuruf, 9 ve 87. ayetler

Bunun üzerine Musa Şuayıp peygamberin yurduna (Medyen'e) kaçıyor ve orada evlenip yıllarca kaldıktan sonra tekrar tanrı emriyle ağabeyi Harun'la birlikte Mısır'a Firavun'la mücadele etmeğe dönüyor. Musa'nın adam öldürdüğüne ilişkin efsane Tevrat'ta daha detaylı bir biçimde anlatılmıştır; zaten Tevrat'tan alınmadır.⁽³⁶⁾

Bu cinayet konusunda söylenecek bir iki önemli nokta var: İslamî inanca göre peygamber olanlar ne peygamberlikten önce ne de sonra cinayet gibi ağır suçları işlemezler/masumlar.

Kaldı ki Musa'nın haksız yere adam öldürdüğü hem Tevrat, hem de Kuran'daki bilgilerden net olarak anlaşılıyor. Çünkü Musa haklı olsaydı bu cinayeti işlerken pişmanlık duyup yapılanın şeytan işi olduğunu söylemezdi; ayrıca Allah'tan da bağışlanmasını dilemezdi, buna karşı Allah da ona, “Seni affettim” demezdi.

Bütün bunlar, Musa'nın haksız olduğunun tescilleridir. Bunlar yorum değil; az önceki ayetlerde net olarak anlatılıyor.

Bir de Musa söz veriyor ki, ben hayatımda suçlulara yardımcı olmam. Bu da onun, suçlu birine yardım ettiğinin bir başka kanıtıdır. Ama sözü veren Musa, bir gün geçmeden yine değişiyor. Şöyle ki, o gece korku içinde sabahlarken bir de bakıyor ki onun aynı adamı bu sefer başka biriyle kavga ediyor ve yine Musa'dan yardım talebinde bulunuyor. Musa kendisine, “Anlaşılan sen yaramazın tekisin” dediği halde, yine gidip öbür adamı yakalamak istiyor.

Bu arada adam Musa'ya, “Sen dün de birini vurdun; beni de mi öldürmek istersin? Arabulucu olmak yerine zorba mı olmak istersin?” diyor, sert ve haklı tepkisini gösteriyor. Tam bu konuşmalar devam ederken, şehrin öbür tarafından biri çıkagelip Musa'ya, “Kaç buralardan, ben senin iyiliğini istiyorum. Dün işlediğin cinayet nedeniyle ileri gelenler seni öldürmek için şu an toplantı halindeler” diyor.

Bunun üzerine Musa korku içinde orayı terk edip Şuayıp peygamberin yanına (Medyen'e) gidiyor, orada onun kızıyla evlenip çocuk sahibi olduktan sonra, -güya- Allah'ın emriyle günün birinde tekrar Mısır'a Firavun'la mücadele etmeğe dönüyor.

Bundan anlaşılan şu, eğer o adam Musa'ya bu acı haberi getirmeseydi Musa kesinkes o diğer adamı da vururdu. Musa adama, “Yaramazın tekisin” dediği halde gidip öbürünü yakalamak istiyor. Buna bir anlam verilebilir mi!

Şu var ki, Kuran o iki adamdan kimin haksız olduğunu, niçin kavga ettiklerini de yazmıyor. Kuran'da varolan bilgiler temel alınsa bile, Musa'nın hiç yoktan adam öldürdüğü kesin. Hemen şunu da hatırlatayım ki, Musa'nın işlediği bu cinayet olayı Tevrat'ta daha detaylı bir biçimde ele alınmıştır. (Çıkış, 2/11-15)

Sadece Kuran ve Tevrat'taki bilgilere bakıldığında Musa'nın adı geçen olay dışında başka birkaç katliam daha yaptığı ortaya çıkıyor. Bir iki örnek sunayım:

a- Konuya ilişkin önce ayetin anlamını vereyim: “Bir vakit Musa kendi kavmine seslenerek şöyle diyordu: Cidden siz o buzağıyı ilah edinmekle kendinize zulüm yapmış oldunuz. Hemen tevbe edin de nefislerinizi öldürün. Böyle yapmak yaratınızın katında sizin için daha iyidir. Allah böylece tövbenizi kabul etti. Çünkü o tövbeleri bolca kabul eden, son derece merhametlidir.”⁽³⁷⁾

Bu ayetle ilgili özellikle de “nefsinizi öldürün” cümlesi hakkında, başta Kadı Beydavi olmak üzere tefsirlerde şu ortak bilgi geçiyor: Musa, dağdan, tanrısı Yehova görüşmesinden gelince, ondan aldığı emirle kendi toplumuna, “Yaptığımızı karşı ya kiminiz kiminizi vurun” veya “Buzağıya tapmayan, onu ilah edineni vursun” diyor.

Ama hepsi birbirlerine ya akraba, ya da dost oldukları için bunu yapamayacaklarını söylüyorlar. Bunun üzerine birbirlerini tanımasınlar, bu katliamı korkmadan yapabilsinler diye tanrı onları sisle/bulutla örtüyor. Böylece onlar kılıç ve hançerlerle birbirlerini vurup o gün akşama kadar 70 bin insan öldürülüyor.

Musa ve Harun artık buna dayanamayıp “Allah'ım İsrailoğulları tükendi ne olur yeter” deyince; tanrı, “Bırakın silahları” diyor, kendilerini bağışlıyor. Bunları, birçok müfessir/Kuran'ı açıklayan uzmanlar ilgili ayetin açıklama kısmında anlatıyorlar. Ben böyle bir katliamın meydana gelip gelmediğinin peşine düşmüyorum. Çünkü Kuran'ın bu iddiasını doğrulayan Tevrat'tan başka bir belge yok; hadise çok eskilere dayanır.

Acaba nedir bu hadisenin sırrı? Bunu açıklayan başka ayetlere bir göz atalım. Ayetlerin özeti: Musa ve kavmi Firavun'dan kurtulup çöle gelince, Musa, ağabeyi Harun'u onların başlarında bırakıp Allah'la hem konuşmaya, hem de ondan vahiy levhalarını almaya gidiyor.

Burada şunu da hatırlatayım: Musa'ya gelen Tevrat, hem Kuran'daki bilgilere göre, hem de Tevrat'a göre levhalarda toplu halde yazılıyken Musa gidip dağda Allah'tan teslim alıyor. Kuran'sa parça parça iniyor. Bunu hem Kuran, hem Tevrat yazıyor. Tevrat'a göre Musa'dan sonra Harun⁽³⁸⁾, Kuran'a göre de “Samiri”⁽³⁹⁾ adında biri onların süs eşyalarından, ziynetlerinden böğüren bir buzağı yapıyor, onlar o buzağıyı ilah ediniyorlar.⁽⁴⁰⁾

Allah Musa'yı, onları bıraktığı için hem azarlıyor, hem de bak sen geldin;

(37) Bakara suresi, 54.

(38) Bakara, 55- 57. ayetler; Tevrat, Çıkış, 16/13-36.

(39) Taha suresi, 85, 87, 95. ayetler.

(40) Araf, 142, 148 ve Taha 88.

ama senin kavmin daha sonra buzağıyı tanrı edindi deyince, Musa kızgın bir biçimde dönüyor ve içinde tanrı ayetlerinin yazılı olduğu levhaları yere atıyor.

Musa'nın tanrı levhalarını yere attığını hem Tevrat, hem de Kuran yazıyor.⁽⁴¹⁾

İşte Musa'nın kavminin bu yaptıklarına karşı Allah, “Buzağıyı ilah edinenlere gelince, hiç şüphe yok ki, onlara Rablerinden bir gazap ve dünyada bir zillet erişecektir. İşte biz iftiracıları böyle cezalandırırız” diyor.⁽⁴²⁾

Onların işlediği bu suça karşı Musa kendilerine, “Tevbe edin, nefislerinizi öldürün. Allah katında sizin için böylesi daha iyidir” diyor.⁽⁴³⁾ Tabi ki ayette detay yok; ancak tefsirlerde Kadı Beydavi başta olmak üzere ilginç yorumlar var. Bu olayla ilgili Tevrat'taki bilgilerse çok nettir.

Tevrat'a göre⁽⁴⁴⁾ o gün akşama kadar üç bin, Kuran tefsirlerine göre ise az önce belirtildiği gibi 70 bin insan öldürülüyor.⁽⁴⁵⁾ Suçları ise, tanrıya eş koşup buzağıya inanmaları.

Bazı İslamî yazarlar bu ayetle ilgili, “Efendim ayette geçen ‘Nefsinizi öldürün’ ifadesinden kasıt, artık böyle şeyleri yapmayın, kendinizi düzeltin... demiştir” diyebilirler.

Bu yorumun gerçekte ilgisi yoktur. Çünkü Tevrat'ta bir kere böyle bir olayın meydana geldiği kesin; bu durumda Kuran tanrısı bunu kendi Kuran'ında işlerken, seçtiği kelimelere dikkat etmesi gerekiyordu. Olayın meydana geldiğine çağrışım yapan, Tevrat'taki olup bitenleri doğrular biçimde “Kendinizi vurun” gibi ifadeleri kullanacağına; kastettiği ne ise şüphelerden uzak ve çok net bir şekilde yazması gerekiyordu.

Olayın meydana geldiğine ilişkin Kuran'da bir diğer ipucu da, Allah'ın bu ceza ayetlerinden birinde, “Buzağıyı ilah edinmelerine gelince, hiç şüphe yok ki onlara rablerinden bir gazap ve dünyada bir zillet erişecektir. İşte biz böyle cezalandırırız.” demesidir.⁽⁴⁶⁾

Eğer bu olay meydana gelmemiş olsaydı Kuran'ın Allah'ı böyle söylemezdi. Bu, Kuran'a göre olayın meydana geldiğine bir kanıttır. Kuran'daki

(41) Araf, 150, 154 Taha suresi, 85–86.

(42) Araf, 152.

(43) Bakara suresi, 54.

(44) Çıkış, 32/ 26–29.

(45) Taberi, Kurtubi, Kadı Beydavi, Begavî vs Bakara suresi 54. ayetin tefsirinde.

(46) Araf, 152.

bilgilere bakıldığında, Musa'nın kendi kavmini böyle bir katliamdan geçirdiği kesin. Dolayısıyla yersiz yorumlar, dinden bilgisi olmayan halkın kafasını karıştırmaktan başka bir amaç taşımıyor.

Aslında bu vak'a, az sonra anlatacağım diğer hadiselerle birlikte göz önüne alınırsa daha iyi anlaşılır. Belki tekrar olur ama belirtmemde yarar var: Ben ille de bu olay olmuştur demiyorum; ben burada Kuran'ın mantalitesini izah etmeğe çalışıyorum.

b- Yine aynı Bakara suresi ve az önceki 54. ayetten hemen sonra 55 ve 56. ayetlerde şöyle bir olay anlatılıyor:

“Bir zamanlar (Tanrı Musa'nın kavmine hitaben) ‘ya Musa, biz Allah’ı apaçık görmedikçe asla sana inanmayız’ dediniz; bu yüzden sizi, gözleriniz bakıp dururken yıldırım yakalayiverdi. Daha sonra da sizi ölümünüzden sonra diriltmiştik. Ta ki şükredenlerden/ beni tanıyıp teşekkür edenlerden olasınız...” diyor.

Bu ayette tanrının bir kavmi yok edip bir daha dirilmesi bir yana; bir kere cümlede bir bozukluk vardır. Muhammed'den yaklaşık 1800 yıl önce yaşamış olan Musa kavmine, Muhammed zamanında bu ayetle hitap ediyor ve “Ey Musa kavmi, hani bir zamanlar size şöyle yaptım, böyle yaptım...” diyor.

Bari deseydi “Ey Muhammed, ben Musa zamanında şöyle... yaptım” Ayrıca cümlede dikkati çeken iki nokta var: Tanrıyı açık bir biçimde görmek istemelerinden dolayı, yani tanrının bunu suç saymasından ötürü, o insanları yıldırımla yok edip bir daha kendilerini var etmesi, hayata döndürmesi; bir de bunun önceki cezaıyla hiç ilgisinin olmamış olması, bunun apayrı bir olay olması. Çünkü öncekilerin ceza nedeni öküze tapmak, burada ise Allah'ı açık bir şekilde görme istekleri olarak belirtiliyor.

Kimi yorumcular, ölen bu insanlar 24 saat sonra tekrar normal yaşamına dönmüşler, kimileri daha farklı yorumlar yapmışlar; Tabi ki benim için önemli olan, Kuran Allah'ının böyle bir hadisenin meydana geldiğine onay vermesi, kendi kitabında işlemesi⁽⁴⁷⁾.

Ne ilginçtir ki, tanrı onlara verdiği bu cezayı Bakara suresinin 55-56. ayetlerinde anlatırken, 57. ayette ise onlara yemek için -yıllarca- o çölde bıldırcın kuşu ile kuvvet helvasını gönderdiğini, güneşte yanmasınlar diye bulutu kendilerine şemsiye gibi gölge yaptığını anlatıyor. Tabi hem kuvvet helvası, hem bıldırcın hikâyesi, hem de güneşin şemsiye hikâyesi Tevrat'ın aktarımlarıdır⁽⁴⁸⁾. Ne diyelim, her yokuşun bir inişi vardır misali, tanrı da böyle bir ağır cezadan sonra kalanlara kesenin ağzını ardına kadar açıyor.

(47) Bakara suresi 55-56. ayetlerle ilgili tüm tefsirlere bakılabilir.

(48) Tesniye, 10/6.

c- Kuran'daki bazı ayetlerin tefsirlerinde anlatıldığına göre Musa, kendisi gibi peygamber olan ağabeyi Harun'u da öldürmüştür.

Tevrat'a göre Harun bir dağda kendi kaderiyle vefat etmiştir⁽⁴⁹⁾ yazılıyorsa da, İslami kaynaklarda durum farklıdır. İslamî kesim bu bilgileri nerden almıştır sorusuna yanıt yok. Bu, en çok Ahzab suresi 69. ayetinin tefsirlerinde geçiyor. Hatta ayetle ilgili tefsirlerde şu açıklamalar da var: Musa'nın kavmi kendisine, "Biz Harun'u senden fazla severiz. Zira o bize karşı senden daha yumuşaktır deyince, Musa bunu hazmedemiyor ve onu dağa götürüp öldürüyor" demelerine karşı, Allah tekrar Harun'u canlandırıp "Hayır ben kendi kaderimle öldüm" diyor, onların iftirasını yersiz bırakıp tekrardan kendi kaderiyle ölüyor.

Musa'nın Harun'u öldürmüş olabileceğine dair Tevrat'ta varılan şu bilgi de bir ipucu olabilir: Musa Habeşli bir kadınla evlenir. Bundan dolayı kardeşleri Harun (ağabeyi) ve Miryam onun hakkında kötü konuşup "Rab yalnız Musa ile mi konuştu, bizimle de konuşmadı mı" gibi sözler söylerler.

Bundan ötürü Tanrı onlara öfkelenir. Bu arada Miryam cüzam hastalığına yakalanır; bunu gören Harun korkudan kaçıp Musa'ya yalvarır, pişman olduğunu söyler ve böylece tevbesi kabul edilip tanrının cezasından kurtulmuş olur (Tevrat, Sayılar, 12/16). Doğrusu, cinayet için ortada bazı işaretler gözüküyor.

Bu konuda ikinci bir kurtarma yorumu da meleklerin inip böyle bir şeyin olmadığını, Harun'un kendi kaderiyle öldüğünü Musa'nın toplumuna anlatmış olmalarıdır. Bu bilgiler Kuran'ın önemli tefsirlerinde anlatılmaktadır.⁽⁵⁰⁾

Kuran'a bakılırsa, Musa'nın Harun'u vurduğu kesin. Çünkü Musa dağdan inince, Harun'un saçından, sakalından tutuyor, toplum içinde ona hakaretlerde bulunuyor, levhaları yere vurup kırıyor. Az önce de belirtildiği gibi bu bilgiler hem Kuran'da, hem de Tevrat'ta anlatılıyor.

Bir de Harun'un dağda ne işi var, niçin dağda ölsün ki! Onun dağda ölmesi, zaten beraberinde kuşuklar getirir. Kuran'a göre Harun da Musa gibi bir peygamberdi.⁽⁵¹⁾ Dolayısıyla Musa'nın ona karşı ekstradan fors yapmasına ne hakkı var, Tanrı neden iki peygamber arasına bu farkı koysun ki! Bir diğer husus, madem o da peygamberdi, Tanrı neden onun kavmine put yapmasına müsaade etti veya en azından niye onun yanında kavminin böyle bir şey yapmasına izin verdi ki, daha sonra bunu Musa ile telafi etsin!

Kuran'da bu efsanelerin anlatıldığı bölümlerde dikkat çekici bir

(49) Çıkış, 32/1-6.

(50) Kadi Beydavi, Bagavi, Kurtubi, Taberi vd. tefsirler Ahzab suresinin 69. ayet tefsirinde.

(51) Taha, 32, 47; şüara, 16.

ayet geçiyor. Daha önce, “Musa dağa çıkınca ondan sonra Samirî adında biri, onların ziynetlerinden bir buzağı yapıyor” demiştik. Musa, Samirî’den niçin bunu yaptığını sorunca o, “Ey Musa ben onların (Kavmin) görmediklerini gördüm: Elçinin (Cebrail’i kastederek) izinden (ayak bastığı yerden) bir avuç toprak alıp (erimiş madenler-ziynetler içine) kattım. Hoşuma gittiği için bunu yaptım” yanıtını veriyor.⁽⁵²⁾

Aslında ayet gayet açıktır; ancak yine de konuya ilişkin önemli müfessirlerin yorumlarını özetleyeyim. Cebrail bir ata binmiş vaziyette Musa’ya gelince, Samiri de onu görüyor ve atının ayak bastığı yerden bir avuç toprak alıp (her ne ayaksa!) o ziynetlere katıyor; böylece böğüren bir buzağı ortaya çıkıyor. (Başta Kadi Beydavî olmak üzere önemli müfessirler Taha suresi 96. ayetin tefsirinde bunu anlatıyor.)

Enteresandır ki, Kuran’daki bilgilere göre Safiri adında biri Cebrail’i görüp onun atının (sanki Cebrail denen biri varmış da uzayda hep atla dolaşıyormuş!) ayak bastığı yerden bir avuç toprak alıp o süs eşyalarına hamur mayası gibi katınca ondan böğüren bir buzağı oluvermiş!

d- Kuran’da yine Musa ve kavmiyle ilgili şu enteresan ayet de geçiyor: “Bakmaz mısın o kimselere ki, binlerce kişi iken ölüm korkusuyla yurtlarından çıktılar. Allah da kendilerine ‘Ölün’ dedi. Sonra bir daha onlara hayat verdi. Hiç şüphe yok ki Allah, insanlara karşı iyilik sahibidir; ancak çoğu insanlar şükretmezler” diyor.⁽⁵³⁾

Ayetin içerdiği inanılmaz anlamdan ziyade, burada dikkat çekici farklı şeyler var. Mesela neymiş ölüm korkusu ki Tanrı tarafından kendi ölümlerine neden oluyor? Veya kimlerdir bunlar, ne zaman yaşamışlar? sorularına yanıt yok. Kaldı ki buna açıklık getiren Kur’an’da başka bir bilgi de yok.

Hele aynı ayette Allah’ın Muhammed’e, “Görmedin mi ki ben onlara neler yaptım” diye hitap etmesi ilginç. Anlaşılan, Muhammed’den epey önce meydana gelen bir olaydan söz ediliyor. Dolayısıyla Muhammed nasıl görmüş olabilir ki Tanrı ona böyle bir hitapta bulunsun!

Burada, “Muhammed’in görmesi demek, kalben ruh âleminde bilmesi, görmesi demektir” anlamında bir yorum yapılabilir. Zaten bu yöntem dışında buna yanıt verilmez ki. Tanrı tarafından ruhları alınıp kendisine şükretsınler diye bir daha hayata dönen bu insanların sayıları hakkında müfessirler farklı rakamlar öne sürmüşler. Kimileri altıyüz bin, kimileri 80 bin, İbni Abbas 40 bin, Ebu Malik 30 bin, İmam Sudî 37 bin, kimileri de 70 bin şeklinde rakamlar öne sürmüşlerdir.

(52) Taha suresi, 96.ayet.

(53) Bakara, 243.

Genel kanı, bunların on binden fazla olmalarıdır. Kuran'da geçen “Uluf” kelimesi, gerçekten Arap grameri gereği en az on binden fazla bir sayı için kullanılır. Sayılar konusunda hemen tüm Kuran bilimcileri aynı rivayetleri yazmaktalar. Sayı ister 1 kişi olsun, ister bir milyon olsun bu o kadar fark etmez; önemli olan böyle bir olayın Kuran'da yer alması, Kuran'ın bu gibi şeyleri anlatmasıdır. Tefsirlerde olayın yaşandığı yer bile yazılıdır. Çoğu, bu olayın Irak coğrafyasında “Daverdan” adında bir kasabada meydana geldiğini yazmışlar. Kimisi 8 gün ölü kaldıktan sonra yeniden hayata dönmüşler, kimisi daha farklı bir rakam kullanmış.⁽⁵⁴⁾

Aslında benzer bir olay Tevrat'ta anlatılıyor. Hezekil zamanında, Tanrının isteklerini yerine getirmedikleri için böyle bir olayın onun kavminin başına geldiği yazılı. (Tevrat'tan, Hezekil 37/1-11)

Kanımcı olayın muğlâk bir anlatımla Kuran'da geçmesinin nedeni, Muhammed'in konu hakkında fazla bilgi sahibi olmamasından kaynaklanıyor; eğer daha fazla bilgisi olsaydı tabi ki daha net olarak işlerdi. Muhammed'in bu ayetten, az önce Tevrat'tan değindiğim Hezekil hadisesini kastettiğine ilişkin İslami kaynaklarda ipuçları da vardır. Örneğin; Bakara suresi 243. ayette Hamdi Yazır halife Ömer'den bu konuda böyle bir rivayet aktarıyor.

(Bitmedi, sürecek. G. T. 15.2.2010)

Kuran, Musa'nın da içinde bulunduğu bir cinayet hadisesinden daha söz ediyor. Musa, Allah'ın halis bir kuluyla (rivayetlere göre Hızır'la) arkadaş oluyor. Uzunca olan bu efsanenin bir yerinde şöyle bir cinayet vak'ası anlatılıyor.

Musa'nın arkadaş olduğu kişi (Hızır) bir ara bir çocuk öldürüyor. Musa bunun sebebini sorunca Hızır, “Bu çocuğu öldürmeseydim ileride büyüdüğünde mümin olan anne-babasını azgınlığa, küfre sevk edecekti. İstedim ki, o iki müminin Rabbi, kendilerine ondan daha hayırlı ve merhametlisini versin. İşte bu nedenle onu öldürdüm” diyor.

Bu olay bir mucize olarak Kuran'da anlatılıyor.⁽⁵⁵⁾ Hayret! Sanki o çocuktan başka (doğru olduğunu kabul edelim) gelenlerin hepsi de iyiymiş ki tanrı onlara yaşama fırsatını veriyor.

Muhammed Tevrat'tan şöyle bir olayı da Kuran'a aktarmış:

“Firavun zamanında Karun adında aşırı derecede zengin biri varmış. Musa'ya karşı gelen, azgınlık yapan, malıyla övünüp ben kazandım diyen biri. Böyle yaptığı için Allah Birden onu sarayıyla birlikte yerin dibine geçiriyor.”⁽⁵⁶⁾

(54) Daha detaylı bilgi için ilgili ayetin tefsirlerine bakılabilir.

(55) Kehf suresi, 80-81. ayetler.

(56) Kuran'dan Kasas suresi, 76-82; Mumin suresi, 24; Ankebut suresi, 39-40)

Kuran'da geçen bu olay Tevrat'ta olduğu gibi anlatılıyor; ancak Kuran'da onun ismi “Karun”, Tevrat'ta ise “Korah” diye geçiyor.⁽⁵⁷⁾

Tabi ki bu kadar fark yazım hatasından da olabilir. Tevrat'ta konuya ilişkin ayrıca şu bilgiler de var: Güya Karun'un bu azgınlığına karşı tanrı onları veba hastalığı ile cezalandırıyor, 14,700 kişi bu vebadan ötürü ölüyor. Bu olup bitenlere karşı Firavun ve Karun'un adamları Musa ve Harun'a, “Adamlarımızı siz vurdunuz” diyorlar.⁽⁵⁸⁾

Kuran ve Tevrat'taki bilgiler dikkatle incelendiğinde, aslında iktidar kavgası yüzünden Musa-Harun ve güçlerinin, o insanların başlarına çeşitli planlar çevirdikleri akıldan uzak değil. Ama Tevrat Musa'dan yıllar sonra yazıldığı için bu olayların meydana gelip gelmediği konusuna temkinle yaklaşmak gerekiyor. Ancak Kuran ve Tevrat bilgileri içinde kalınarak değerlendirme yapılırsa dediğim yorum isabetlidir.

Allah Firavun ve toplumuna çift peygamber (Musa-Harun) gönderdiği halde, az bir sayı inaniyor (Yunus suresi, 83.ayet). Hâlbuki bildircin kuşuyla kuvvet helvasını yolladığına göre inanmaları gerekirken, tam tersi oluyor. Hem bu kadar mucize, hem de bu kadar iyiliğe karşı onların inanmamaları insana garip geliyor.

Dikkat çekici bir diğer nokta, tanrının eski peygamberler dönemindeki insanları cezalandırdığı anlatılırken, bu gibi ayetlerin sonunda defalarca, “İşte Allah kendisini tanımayanlardan böylece intikamını alır, Allah intikamcıdır” gibi ifadelerin kullanılmış olması.⁽⁵⁹⁾

Kâinatın yaratıcısı olduğu iddia edilene bu gibi sözleri isnat etmek, doğru olan bir şey değildir.

“KURAN'DAKİ YUSUF-ZÜLEYHA EFSANESİNİN KAYNAĞI”:

Bu başlığı, okuyucu Muhammed'in Kuran'ı ne kadar Tevrat'tan kopya ettiğini bilsin diye, 2. bir örnek olarak yazıyorum. Tıpkı az önce Musa'dan verdiğim örnekler gibi. Yoksa Süleyman peygamberin efsaneleri olsun, babası Davut'un olsun, Eyüp ve Kuran'da geçen diğer peygamberlerin efsaneleri olsun hepsi Tevrat'tan alınmadır.

Maalesef Müslümanların çoğu Yusuf-Züleyha efsanesi ile Kuran'da anlatılan diğer efsanelerin kökenleri hakkında pek malumat sahibi değiller. Onlar, bunlar hakkındaki bilgilerin gerçekten ilk defa Muhammed zamanında Kuran'ın Allah'ı tarafından geldiğine inanırlar.

(57) Tevrat, Sayılar,16.

(58) Sayılar, 16/41,16/49.

(59) A-İmran suresi, 4; Araf,136; Hicr, 79; Secde, 22; Zuhuruf, 25, 55. ayetler.

Hâlbuki Kur'an, Tevrat'la karşılaştırıldığında görülecektir ki, ondaki hemen hemen tüm efsaneler %100 Tevrat'tan özetlenerek alınmıştır. Kabul edelim ki bunlar ilk defa Muhammed zamanında Kuran'la ortaya atıldı; yine bir şey değişmez. Çünkü bunlarda insanın hayrına bir şey yoktur. Ama bununla birlikte bunlar Kuran'ın ortaya attığı yeni şeyler değildir.

Bu arada şunu da belirtiyim ki, bugün elde bulunan Tevrat kitabı, Muhammed zamanında yazılı bir kaynak olarak piyasada bulunuyordu, Muhammed ondan yararlandığı gibi isteyen herkes de yararlanabiliyordu. Hatta bu efsaneleri kopya etmek için ille de okuryazar olmak gerekmiyordu. Çünkü Tevrat kültürü bölge insanları tarafından yaşandığı için herkes onu biliyordu, hayatın bir parçası haline gelmişti. Örneğin Yahudi asıllı Ebu Hureyre okur-yazar olmadığı halde Tevrat'ta olup bitenleri duyduğu gibi ezberlemişti; Müslüman olunca bu sefer Muhammed'in hadisleridir diye İslam kültürüne geçirdi. Zaten Muhammed'in getirdikleriyle Yahudilik arasında pek fark olmadığı için (hani kitabın başından beri açıklıyoruz) kimse, Ebu Hureyre gibi kişilerin hadistir dedikleri sözlerine itiraz etmiyordu.

Bilindiği gibi Kuran 114 sure/bölümden oluşmaktadır. Yusuf-Züleyha efsanesinin anlatıldığı bölümün adı ise -Ağırlıklı olarak bu hikâyeden söz ettiği için- "Yusuf" suresi diye geçiyor ve toplam olarak 111 ayettir.

Bunu, Muhammed henüz Mekke'de iken ortaya atmıştır. Bu surede 3. ayetten 103. ayete kadar geçen bölüm ile 111. ayette direkt olarak; geriye kalan 9 ayette de dolaylı olarak Yusuf-Züleyha efsanesi anlatılmıştır.

Sureye giriş yapılırken hemen ilk başta 3. ayette özet olarak "-Ey Muhammed- biz sana bu kitapta (Kuran'da) en güzel hikâyeyi anlatıyoruz. Doğrusu, senin daha önce bundan haberin yoktu" diye başlıyor.

7. ayete gelince bu sefer Allah, "Andolsun ki, Yusuf ve kardeşleri hadisesinde soranlar için ibretler vardır" diye yemin ederek hikâyenin doğruluğuna bir daha vurgu yapıyor. Bu efsane bittiğinde Allah, "Andolsun ki, onların hikâyesinde akıl sahipleri için ibret vardır" diyor ve konuya ilişkin son cümleyi (Yusuf, 111. ayet) yine yeminle bitiriyor.

Yusuf suresinde bu efsaneye yaklaşık olarak 100 (yüz) ayet/cümle ayrılmışken; Tevrat'ta Tekvin bölümü 37. babdan 50. baba kadar yaklaşık olarak 450 ayet/cümle buna ayrılmıştır. Öz bir ifadeyle, bu efsane hakkında Kuran'da dile getirilen, Tevrat'ta var olanın ancak 1/5'i ve özetin özetidir.

Söz Kuran'ın genelde Tevrat'ın aktarımı olmasından açılmışken, burada dikkat çekici bir örnek verip sonra konumuza devam ederiz. İzahına çalıştığım gibi

Hız. Musa'nın zaman zaman Tur dağına/Tur-i Sina'ya çıkıp Allah'la konuşması, Kuran'da sıkça kullanılan konular arasındadır. Yine Hız. İsa'nın sıkça “Yeruşalime'ye yakın zeytinlik dağına çıkıp oradaki mabette halka, arkadaşlarına bilgi verdiği İncil'de anlatılmaktadır.”^(*)

Bu arada incir ağacının da hikâyesi hem Tevrat'ta (Tekvin, 3/7), hem İncil'de (Markos, 13/28), hem de Kuran'da (Araf, 22.ayet) anlatılmaktadır.

Kuran ve Tevrat'a göre Âdem ve Havva cennetten kovulunca, ceza olarak üzerlerindeki elbise tanrı tarafından alınır, çıplak kalırlar. Bu arada cennetteki incir ağacının yapraklarıyla kendilerini örterler. İsa her ne kadar farklı bir biçimde işliyorsan da yine denilebilir ki eğer eski mitolojik çağrışımdan olmasaydı sanki başka bir ürün mü yoktu ki kendisi kalkıp sık sık incirden örnekler versin!

Sürecek, (G. 2.3.2010)

İşte Muhammed, incir-zeytin ve Tur dağıyla ilgili eski mitolojik inançları göz önüne alarak kendi Kuran'ında işlemiştir/tabir caizse onlara Kuran'da kadro açmıştır. Şöyle ki, Kuran'ın toplam 114 suresinden birinin ismini (95. sıradaki) “İncir” suresi, birinin de 52.sıradaki) “Tur” suresi takmıştır. Sadece isim takmakla kalmamış; aynı zamanda tanrı bunlara daha da önem vererek bunların başına yemin de etmiştir kendi Kuran'ında. İncir suresinin hemen ilk başında “And olsun incire, zeytine, Tur'ı Sina'ya ve bu güvenli şehre (Kâbe'ye)” diye yemin ediyor.

Yine Tur suresinde hemen ilk başta “And olsun Tur'a” diyor. Kuran'da yine 10 yerde Tur/Tur-i Sina'dan söz ediliyor. Keza Kuran'ın birkaç yerinde zeytin'e de yer veriliyor.

Muhammed incir olsun, zeytin olsun, tur dağı olsun bunları topluma karşı bir etki aracı, söylediklerine inandırıcılık kazandırmak amacıyla kullanmıştır. Bunun başka izah tarzı zaten olamaz. İçinde yaşadığım için İslamcıların zihnini biliyorum; o yüzden şimdi tahmin edebiliyorum ki, nice Müslüman doktorlar, “Kuan'ın Allah'ı kendi kutsal kitabında bunlarla yemin ettiğine göre muhakkak bunun bir hikmeti vardır: Bunlarda kanser, diğer ağır hastalıklar için şifa olabilir...” gibi düşüncelerden hareketle, incir ve zeytinin peşine düşüp araştırmalar yapmaları olasıdır.

Aynı zamana belki kimi Müslüman mühendisler de Tur dağı ve Cudi dağları için farklı hayaller kuruyorlar: Mademki bunlar Kuran'da geçiyor ve mademki Allah

(*)

Matta incili, 21/1. Markos incili, 13/3-28, 11/27, 14/26. Bakara, 266; En'am, 99, 141; Nahl, 11-67; Rad, 4; İsrâ, 91; Meryem, 23, 25; Mû'minun, 19; Yasin, 34; Kehf, 32; Taha, 71; Şuara, 148; Kaf, 10; Kamer, 20; Rahman, 11, 68; Hakka, 7; Abese, 29; Zeytin ismi de En'am, 99-141; Nahl, 11; Nur, 35; Abese, 29 ve Tin 1.ayetlerde geçiyor.

“Tur” dağına yemin ediyor kendi kitabında, o halde bunlarda kıymetli şeyler vardır ki Allah bunları kendi kitabında işliyor gibi hayaller kurabilirler.

İncir ve zeytinde tesadüfen bir fayda çıksa da sakın bunun kutsal kitaplardaki mitolojik inançlarla hiç ilgileri yoktur. Yine Kuran’da gerek cennetteki, gerekse dünyadaki hurma olsun, ismi 20 farklı yerde geçiyor. Hâlbuki hurmaya bir kez yer verip geri kalan 19 kelime yerine başka ürünler sıralayabilirdi. Böylesi, Müslümanların iştahını daha kabartırdı!

Mesela; Kurban’da kivi, yenedünya, çilek gibi lezzetli meyvelerden hiç söz edilmemiştir; hurma yerine bunlar söylenebilirdi. Ben şahsen hurmayı hiç sevmiyorum; ama Kuran’da isimleri geçmeyen birçok ürün seviyorum. Kuran’da sıkça anlatılan ürünler, ayrıca onun iştahının neyi çektiğine, kendisinin hangi meyve ve yemekleri sevdiğine de bir ipucu olabiliyor.

Kimilerin bu sözlerimden, “Bak Müslümanlara, Kuran’a hakaret ediyor” anlamını çıkarabileceklerini tahmin edebiliyorum. Kesinlikle burada kötü niyetim söz konusu olamaz. Ben sadece Kuran’ın içyüzünü okuyuculara açıklamaya çalışıyorum.

İnsanlar yanımda muhteremdir; ancak bir sistem yanlışsa onu söylemek, eleştirmek bir insanlık görevidir. Ben hiç kimsenin ezilmesini istemiyorum. Bu arada en çok ezilenin de, dinlerden medet bekleyen kişiler oldukları bir gerçektir. Dolayısıyla, ben bu doğruları söylemekle en fazla Müslümanlara faydalı olacağım da bilinmeli.

Bu bilgileri verdikten sonra konuya ilişkin Kuran ve Tevrat’ta ortak olarak ele alınmış bazı örnekler veriyorum. Ben, efsaneyi izah etmekten ziyade; Tevrat’tan Kuran’a alınan kısım üzerinde biraz duracağım.

1-Yusuf suresinin 4. ayeti ve devamında “Yusuf’un, rüyasında onbir (11) yıldızla güneş ve ayı, kendine secde ederken gördüğü, bunu babasına anlattığı, babasınınsa bundan endişe duyduğu...” yazılı. Aynı hikaye, Tevrat’ta daha detaylı olarak ele alınmıştır.⁽⁶⁰⁾

2-Yusuf’un babası (Yakup) kendisini çok sevdiği için diğer kardeşleri onu kıskanıyor, kendisini yok etmek için planlar kuruyorlar. Son olarak onu bir kuyuya atmaya karar veriyorlar ve eylem gerçekleşiyor.⁽⁶¹⁾

Kuyuya attıktan sonra onun elbisesine bir hayvan kanı döküp babasına getiriyorlar ve “Baba biz oynarken Yusuf’u kurt yedi; inanmıyorsan bak kanlı elbisesi burada...” diyerek babalarını kandırıyorlar.⁽⁶²⁾

(60) Tekvin bölümü 37/9 ve devamında.

(61) Yusuf suresi 8-14; Tevrat, Tekvin bölümü 37/3...

(62) Yusuf suresi, 17-18. ayetler. Tevrat “Tekvin” bölümü, 37/25...

3- Kardeşleri tarafından kuyuya atılan Yusuf'u, oradan geçen kervandan bir kişi kuyudan su alırken görünce, alıp Mısır'a götürüyor ve padişaha yakın/yetkili birine (Potifar'a) az bir ücret karşılığı (köle olarak) satıyor.⁽⁶³⁾

4- "Yusuf'u satın alan adamın kendisini çok sevdiğini" hem Kur'an, hem de Tevrat yazıyor.⁽⁶⁴⁾

5- Bu arada günün birinde Yusuf'la efendisinin hanımı Züleyha arasında bir aşk olayı yaşanıyor. Bu yüzden Yusuf evden kaçınca onun fistanı Züleyha'nın elinde kalıyor. Daha sonra kocası eve gelince ona, Yusuf'un kendisine tecavüz etmek istediğini, kendisininse bunu kabul etmediğini, bağırıp çağırdığını, bu nedenle Yusuf'un kaçmak zorunda kaldığını, onu yakalamak için elbisesinden tutunca kendi elinde kaldığını... anlatınca, kocası onu hapse atıyor.⁽⁶⁵⁾

6- Yusuf henüz hapiste iken iki tutuklu ayrı ayrı birer rüya görüp Yusuf'a anlatıyorlar. Yusuf onların rüyalarını yorumluyor ve sonuçları -güya- onun dediği gibi çıkıyor.⁽⁶⁶⁾

7- Yine Yusuf hapisteyken padişah Bir gün rüyasında Yedi (7) zayıf ineğin Yedi (7) semiz ineği yediğini; yine Yedi (7) yeşil başakla Yedi (7) kuru başak gördüğünü söylüyor. Kimse onun rüyasını yorumlayamıyor. Bu arada ceza evinden/ Yusuf'un yanından tahliye edilen bir tutuklu, rüya tabirleri konusunda Yusuf'un uzman biri olduğunu padişaha söyleyince, padişah onu yanına çağırıyor.

Yusuf rüyasını şöyle yorumluyor: "7 yeşil başakla 7 semiz inekten kasıt, her zamanki gibi 7 yıl normal bir şekilde ekin ekersiniz sonuçta çok verimli olur. 7 zayıf inek ile 7 kuru başaktan gaye de bu yedi verimli yıldan sonra bu sefer 7 (yedi) yılın kıtlık içinde geçmesidir" diyor. Bu da Tevrat ve Kuran'ın ortak olarak işledikleri konulardandır.⁽⁶⁷⁾

8- Bu rüya tabirinden sonra padişah bütün yetkilerini Yusuf'a devrediyor.⁽⁶⁸⁾

9- En son Yusuf'un yaptığı yoruma uygun memlekette yedi (7) yıl bolluk olduktan sonra yedi (7) yıl da kıtlık meydana geliyor ve yiyecek almak için Mısır'a her taraftan insan akını oluyor. Bu arada Yusuf'un kardeşleri de kendilerine erzak almak için gelirken, onlarla Yusuf arasında uzunca bir hikâye yaşanıyor ve sonuçta birbirleriyle tanışıp barışıyorlar. Kardeşleri, alış-verişten sonra memleketlerine dönerken Yusuf, alış verişte kendilerinden aldığı parayı iade etmek üzere gizlice çuvallarına koyuyor. Onlar, ancak eve varıp yüklerini açınca o parayı

(63) Yusuf suresi, 19-20. ayetler. Tevrat'tan "Tekvin" bölümü 37/36 ve 39/1...

(64) Yusuf suresi 21. ayet. Tevrat'tan "Tekvin" bölümü 39/4-5

(65) Yusuf suresi 23. ayet ve devamı. Tevrat'tan "Tekvin" bölümü 39/7

(66) Yusuf suresi, 36-37 ve 41-42. Tevrat'tan, "Tekvin" bölümü- 40/ 1-22.

(67) Yusuf suresi, 43-49; Tevrat'tan "Tekvin" bölümü, 41/1...

(68) Yusuf suresi, 55-56; Tevrat, "Tekvin" bölümü, 41/41.

görebiliyorlar.⁽⁶⁹⁾

(G. 8.3.2010)

Yusuf'un emriyle onlardan birinin (Benjamin'in) torbasına gizlice bir tabak konuyor; onlar yola çıkınca Yusuf arkalarından adamını gönderip "Siz niçin malımızı çaldınız" diyerek onları suçluyor ve torbasında tabak bulunanı rehin alıyor. Bu, hem Kuran, hem de Tevrat'ta vardır. Tabi ki Yusuf'un gayesi onlara kötülük yapmak değil; aksine yavaş yavaş onlarla artık tanışmakmış.⁽⁷⁰⁾

Efsaneyle ilgili daha geniş bilgi için Kuran ve Tevrat'tan gösterdiğim yerlere bakılabilir.

Konuya ilişkin her iki kitaptan sunduğum bu bilgilerden sonra bazı noktalara dikkat çekmek istiyorum.

a- Kuran Allah'ının, hiç faydası olmayan böyle bir efsanenin doğruluğunu teyit etmek için bizzat yemin ederek Kuran'ında (Yusuf suresi, 7 ve 111.ayetler) işlemesi, doğrusu tanrı için uygun olmayan bir ifade. Bir kere kâinatın yaratıcısı diye iddia edilen Kuran Allah'ının yemin etmesi doğru değildir; hele benzer olaylarda!

b- Yusuf suresi 23. ayette özet olarak "Yusuf'la sevişme teklifi kadından geldi" ibaresi var. Ancak 24. ayette daha farklı ve önceki ayetle çelişik bir bilgi veriliyor:

"Eğer Allah'ın yardımı olmasaydı kadın bu gayri meşru ilişkiye istekli olduğu gibi Yusuf da istekliydi" deniliyor.

Burada şunu belirtmek isterim: Mademki ikisi de meyilli idi, o halde neden Allah taraf tutup Yusuf'u destekledi ve hikâyenin sonuna kadar özelde Züleyha'yı, genelde de tüm kadınları Kuran'da kötü olarak işledi?

Örneğin; Yusuf'un efendisi kadınlar hakkında;

"Siz kadınların hilesi/düzenbazlığı büyüktür" şeklinde ağır bir ifade kullanmış; Kuran'ın Allah'ı bunu getirip kendi kitabında (Yusuf suresi 28. ayet) -hem de tasvip edecek biçimde- işliyor. Ama Yusuf'un da bu işe meyilli olduğunu Kuran'ın Allah'ı kabul ettiği halde, kalkıp ona zaman içinde peygamberlik veriyor.

Burada şunu da eklemekte yarar var: Kuran'a göre bir erkek, şayet hanımı yaşıyorsa kendi baldızıyla/hanımının kız kardeşiyle evlenemez (Nisa suresi, 23.ayet); ancak Tevrat'a göre böyle bir yasak yoktur. Nitekim Yusuf peygamberin babası Yakup aynı anda hem "LEA", hem de "RAHEL" adlarında iki kız kardeşe evleniyor.

(69) Yusuf suresi 62, 65. Tevrat'tan "Tekvin" bölümü- 42/26...

(70) Yusuf suresi, 70. ayet ve devamı. Tevrat, "Tekvin" bölümü, 44/1-13)

İşte Yusuf, Kuran'a göre haram; ama Tevrat'a göre de helal olan böyle bir evlilikten doğmadır. Kendisi, bu iki kız kardeşten Lea'nın oğludur. Kuran'da kadının insan sayılmadığı sadece bu olaya özgü bir şey değildir; kadın aleyhinde ayetler Kuran'da çoktur.⁽⁷¹⁾ Konu dışına çıkmamak için, Kuran'ın kadın haklarına bakışını değerlendirmemizin dışında tutuyorum.

c- Yusuf, İbranice bir kelime olup aslı Yosaf'tır. Muhammed, Yahudilerin gönlünü almak, onları İslam'a kazandırmak için Yusuf'un isminde değişiklik yaptığı gibi inancında da değişiklik yapmıştır. Örneğin; Yusuf suresi 101. ayette Yusuf'un en son Allah'a yalvararak "Ruhumu Müslüman olarak al" dediğini yazıyor. Hâlbuki Yusuf Yahudi dininin bir peygamberidir; Muhammed onun hem ismini, hem de dinini değiştiriyor.

d- Yusuf suresi 25. ayetten 27. ayete kadar olan bölümde, Yusuf'un fistanının arkadan yırtılması, Züleyha'nın kendisine saldırdığına kanıt olarak kabul ediliyor. Bu aynı zamanda Tevrat'ta da vardır.⁽⁷²⁾

Hâlbuki bu kanıt tek başına yeterli değildir. Zira olabilir ki Yusuf kadına teklifini sunmuş; kadın da "Senin gibi bir köle nasıl bunu bana diyebiliyor?" şeklinde tepki göstermiş ve onu yakalamak için peşine düşünce Yusuf kaçmış; o da elbisesinden tutunca kendi elinde kalmış olabilir.

Doğrusu, Allah'ın yırtık bir fistan hikâyesini gerekçe göstermek suretiyle kendi Kuran'ında Yusuf'u masum göstermesi ve Züleyha'yı da suçlu olarak ilan etmesi adil bir karar değildir!

e- Yusuf suresi 100. ayette, Yusuf'un annesiyle babasının en son kendisine secde ettiklerini/ eğildiklerini yazıyor ve bu secde işi Yusuf suresi 4. ayette sözü edilen rüyanın bir sonucu olarak belirtiliyor. Oysa secde/eğilme işi ancak Allah'a yapılır. Burada kelimeyi asıl anlamından uzaklaştırmak için zoraki yorumlar yapılsa da bir kere kullanılan kelime uygun değildir.

f- Yusuf suresi 93. ve 96. ayetlerine göre Yusuf'un emriyle kendi gömleği gönderilip babası Yakup'un daha önce kör olmuş gözleri üzerine atılıyor ve sonuçta gözlerine kavuşuyor. Kaybolan bir gözün, üzerine atılan bir bez parçasıyla tekrar hayatıyet kazanması, Kuran'da bir mucize olarak ele alınmıştır!

Yusuf suresi 94. ayete göre Yusuf Mısır'dan çıkınca Yakup kendi memleketinde iken, "Eğer bana bunak demezseniz Yusuf'un kokusu geliyor" diyerek mucize anlamında bir ifade kullanıyor. Tabi ki bunu demiş mi dememiş mi

(71) Tevrat, 1. Samuel 25/44, 2.Samuel 3/13-16; Kuran'dan Yusuf suresi, 24. ayet; Tevrat, Tekvin, 29. ve 30. bablar; Levililer, 18/18. Ayrıca, Kur'an'ın kadına bakışı konusunda "Muhammed ve Kurmaylanın Hanımları" kitabıma bakılabilir.

(72) Tekvin bölümü 39/7-23.

bu ayrı bir şey. Ancak Kuran bunu önemsiyor. Yusuf suresi 55. ile 56. ayetlerinde, Yusuf'un böylesine bir saltanata kavuşabilmesi için Allah'a dua ettiğini ve Allah'ın da sonuçta bunu

Daha önce cezalar konusunda Lut kavminin homoseksuelle olduğuna dair kısa bazı bilgiler vermiştim. Bu efsanenin konusunda da Kuran'da hayli tekrarlar çok. Bir de Tevrat'tan alıntı olduğu bir gerçek.

İbrahim peygamber zamanında yaşamış olan Lut, kavmine peygamber olarak gönderilirken, onlar kendisini dinlemeyip daha önce adet haline getirdikleri homoseksuelle ahlaksızlığına devam ediyorlar.⁽⁷³⁾

Bu olay onların tanrı tarafından cezalandırılmalarına neden oluyor. Özeti şu: Melekler, bu insanların cezalandırılacağını haber vermek için Lut'un evine geliyorlar. Kavmi bu melekleri görünce, onlarla yatmak için evine hücum ediyorlar. Anlaşılan, melekler erkek biçimindeymiş.

Lut, kavmi meleklerle bir şey yapmasın diye çok uğraşüyor; fakat bir türlü dinletemiyor. Bunun üzerine melekler cezalandırma işlemine başlıyorlar.

Kuran'da şöyle anlatılıyor: “Sen ve sana inananlar bu şehri terk edin; kimse geri kalmasin; ancak senin hanımın muhaliflerdendir, onu da cezalandıracağım.”

Lut ve ailesi o şehri terk edince, Allah onları cezalandırıyor. Kuran'da anlatılan bu efsane olduğu gibi Tevrat'ta anlatılmaktadır.⁽⁷⁴⁾

Allah'ın, Lut kavmini taşlama yöntemiyle yok ettiği, bu cezanın uygulandığı zamanın sabah vakti olduğu hem Kuran'da, hem de Tevrat'ta ortak olarak işlenmiştir.⁽⁷⁵⁾

Keza hem İslam'daki bilgilere göre, hem de Tevrat'a göre bu olayın meydana geldiği yer “Sodom” şehriymiş; tanrı onları cezalandırırken şehirlerini de yerle bir ediyor.⁽⁷⁶⁾

Kuran'ın Allah'ı, gerçekleştirdiği bu ceza hakkında, “İşte seçkin zekalı, akıllı ve inananlar için bu hadisede ibretler vardır” diyor.⁽⁷⁷⁾

Lut kavmi hakkında Kuran'da, “Onun kavminden yalnız bir aileyi Müslüman gördük” demesinden, Allah'ın Lut'u göndermekle yine etkisinin

[73] Araf suresi, 81, Hicr, 68, Şuara, 165, Neml, 55 ve Ankebut 29. Ayetleri.

[74] Kuran'dan Hud suresi 78, 81, 83, Hicr, 60, 68, Şuara, 171, Neml, 57, Ankebut, 32-33 ve Tevrat'tan da Tekvin bölümü 19/ 7-26.

[75] A'raf-84, Hud-83, Hicr-74, Şuara-173. Tevrat'tan da Tekvin bölümü 19/24-25.

[76] Hud suresi 81-82, Hicr- 73-74, Kamer- 38. Tevrat'tan; Tekvin bölümü 19/23; Kur'an Furkan suresi 40. ayet Tevrat; Tekvin bölümü 19/1. 25.

[77] Hicr suresi- 75-77, Şuara suresi- 174 ve Ankebut suresi- 35.

olmadığı, bir ailenin dışında kimsenin ona inanmadığı ortaya çıkıyor. Bunun sonucu olarak çok merhametli olduğu söylenen Kuran'ın Allah'ı, çareyi onları yok etmekte buluyor, kendilerini imha ediyor.

Kuran'da aynı anlamı içeren ayetler diğer konularda olduğu gibi Lut kavmiyle ilgili efsanede de lüzumsuz olarak tekrarlanmıştır. Mesela; konuya ilişkin Şuara suresi 173 ve Neml suresi 58. ayetlerinin hem harfleri, hem de kelimeleri %100 aynı.

Şöyle diyor: **“Onların üzerlerine öyle bir yağmur (değişmeceli anlamda taşları kastediyor) yağdırdık ki, azapla korkutulanların yağmuru ne kötü oldu”.**

Yine Lut kavminin homoseksüel olduğuna dair ayetlerin defalarca ayrı ayrı yerlerde tekrarlanması gibi: “Kadınları bırakıp da şehvetle erkeklerle mi varıyorsunuz? Yok, siz çok azgın bir kavimsiniz” diyor. (A'raf suresi-81)

Aynı tema Neml suresi 55.ayette, “Siz kadınları bırakıp şehvetle erkeklerle mi varıyorsunuz? Yok, siz ne yaptığınızı bilmez bir kavimsiniz” diye tekrarlanıyor. Şuara suresi 165 ve 166'da, “(İnsanlar) âleminde erkeklerle mi varıyorsunuz? Ve Rabbinizin sizin için yarattığı eşlerinizi bırakıyor musunuz? Doğrusu siz aşırı giden bir kavimsiniz” demekle bir daha gündeme getiriyor.

Ankebut suresi 29'da, “Siz erkeklerle gidecek, yol kesecek ve toplantı yerinizde edepsizlik yapıp duracak mısınız?” söyleyip bir daha değiniyor. Lut kavminin taşlarla cezalandırıldığına ilişkin ayetlerde de aşırı derecede tekrar var. Bir de bu cezanın meydana geldiği zamanın sabah vakti olduğuna ve şehirlerinin altüst edildiğine dair ayetlerde de, diğer konular gibi tekrarlar var.⁽⁷⁸⁾

Lut'un hanımının muhaliflerden olması anlatımında da fazla tekrar var.⁽⁷⁹⁾

Lut'la ilgili bu anlattıklarım hem Kuran'da, hem de Tevrat'ta ortak olarak işlenmiştir; bu ortaklıklar detaylarda bile vardır. Buna somut birkaç örnek vereyim.

Lut kavminin homoseksüel olduğu⁽⁸⁰⁾,

Onlara verilen cezanın sabaha doğru tatbik edildiği⁽⁸¹⁾,

Ceza yöntemi⁽⁸²⁾,

Lut'un hanımının da muhaliflerden olması⁽⁸³⁾,

(78) A'raf-84, Hud-81- 82, Hicr- 73- 74, Şuara-173, Neml-58, Kamer-38 vb.

(79) Hud-81, Hicr- 60, A'raf- 83, Şuara-171.Neml-57, Ankebut-32, 33 vb.

(80) Şuara-165, A'raf-81, Hicr-68 Neml-54-55, Ankebut-29. Tevrat'ta; Tekvin bölümü-19/7.

(81) Hud-81, Hicr-73, Kamer-38. Tevrat'ta; Tekvin bölümü-19/23.

(82) A'raf-84, Hud-83, Şuara-173, Hicr-74. Tevrat'ta; Tekvin bölümü-19/24-25.

(83) A'raf -83, Hud-81, Hicr-60, Şuara-171. Tevrat'ta; Tekvin bölümü; 19/26.

Allah'ın Lut'a "Siz şehri terk edin, ben onları cezalandıracağım" demesi⁽⁸⁴⁾,

Nuh'un kendi toplumuna, "Rica ederim misafirlerime dokunmayın" demesi⁽⁸⁵⁾,

Allah'ın, "Ben onların şehrini altüst ettim" demesi⁽⁸⁶⁾,

Harap olup yerle bir edilen şehirlerinin "Sodom" olması gibi.⁽⁸⁷⁾

Bu konuda daha fazla örnekler göstermek mümkün.

İslami kesim "Kuran evrensel bir kitaptır/ tüm zamanlara ve tüm insanlara... yanıt verecek kapasiteye sahiptir" anlamında çok abartılı bir nitelemeye bulunuyor.

Ben de derim ki, Kuran'daki bu ve benzeri efsaneleri gerek çağımızdaki, gerekse gelecekteki insanlara anlatacak olursak acaba kim buna inanır, bunlar ne gibi yararlar sağlar!

Kaldı ki insan, Tevrat'tan alınıp Kuran'da bir daha tekrarlanan bu gibi efsaneleri okuyunca, ister istemez aklına şu sorular gelir: Acaba Allah'ın geçmişle ilgili bu tür efsaneleri aktarma dışında insanlara daha yararlı...

Başka projesi yok mu ki, kendi kutsal kitaplarında işleye ve hep bu gibi eskiye ait mitolojik olayları tekrarlıyor?

Bir de haklı olarak şunu sormak gerek: Allah bu gibi hikâyeleri bugüne kadar Ortadoğu halklarına gönderdi de neyi halletti; yeryüzünde ideal bir düzen kurabildi mi?

Başka bir deyimle, şu anda dünya nüfusunun ezici çoğunluğu -yoksulluk, zulüm, sömürü... nedeniyle- kan ağlıyor; o halde "Kâinatın yönetiminde ben de varım" diyen Kuran'ın Allah'ı nerede?

Şu da zorunlu olarak ortaya çıkıyor ki, madem Kuran'daki çoğu bilgiler ve prensipler Tevrat'takilerin aynısıdır/kopyasıdır, o halde her Müslüman -istese de istemese de- anayasal anlamda aynı zamanda bir Yahudidir. Bunu hakaret anlamında söylemiyorum. Çünkü bu, Kuran'la Tevrat'ın denklemlerinde vardır. Her ne kadar Kuran'ın değişik yerlerinde Yahudiler Müslümanların bir numaralı düşmanları olarak ilan edilmişse de⁽⁸⁸⁾ bu, iktidar kavgasından kaynaklanıyor; yoksa her iki

(84) Kuran'da; Hud-81, Hicr-65, Tevrat'ta; Tekvin- 19/23.

(85) Hud-78, Hicr-68, Tevrat'ta; Tekvin bölümü 19/7...

(86) Kur'an'da; Hud-82, Hicr-74, Tevrat'tan; Tekvin- 19/25.

(87) Kur'an'da; Furkan- 40, ayet tefsirleri. Tevrat'ta; Tekvin- 19/1. ve 24.

(88) Örneğin; Maide suresi 82. ayette Allah yeminle başlayıp Yahudilerin, Müslümanların bir numaralı düşmanları olduklarını söylüyor. Aynı sürenin başka bir yerinde de Yahudilerin hiçbir zaman dünyada iyi bir konuma gelemeyeceğini yazıyor. Şu anki pratik bunu ne kadar doğrular İslami akademisyenlerden sormak lazım.

kitap, hem anlatılan efsaneler, hem de hayatla ilgili diğer konularda çoğunlukla birbirlerinin aynısı. Buna itiraz eden varsa Tevrat'la Kuran'ın Türkçe tercemelerini alıp önüne koyar, kendisi bir karşılaştırma yapabilir.

Şu belirlemeyi yapmakta yarar vardır: Kur'an için, “Evrensel bir kitap, insanoğlu yeryüzünde varolduğu sürece hükmü geçerli olan alternatifsiz bir yasa...” tanımını yapıyor.

Kuran'da, “Onu biz gönderdik; koruyacak olan/garantörü de biziz” diyor.⁽⁸⁹⁾

Yine Kuran'ın değişik yerlerinde;

“Kâfirler/ müşrikler (İslam karşıtları) istemeseler de biz nurumuzu/İslam dinini tamamlayıp dünyadaki bütün dinlere/sistemlere hâkim kılacağız...” diyor.⁽⁹⁰⁾

Bu durumda işin içinden çıkmak zor. Çünkü Kur'an'ın Allah'ı hakkında karşımıza iki ihtimal çıkıyor: Ya değişim-dönüşüme/evrime uyum sağlayamayan, bunun gerisinde kalan, var olduğundan beri hep aynı şeyleri düşünen veya çağa göre uyum sağlayabilen bir yaratıcı.

Eğer çağa uyum sağlayamıyorsa, çağdaki insanların ihtiyaçlarına göre yasa gönderemiyorsa -ki Kuran'a göre artık ne olursa olsun tanrı kendi yasalarını Kuran'la tekâmül aşamasına getirmiş, insanlar sonsuza dek bununla idare etmek zorundalar- o zaman artık çağımızda ona inanmak imkânsızlaşıyor; yok eğer çağa uyum sağlayabiliyorsa, o zaman neden 1400 yıl öncesine ait bir yasadan günümüz insanlarını da sorumlu tutsun ki!

Yoksa onun ne gibi hüneri/gücü varsa hepsini Kuran'da mı göstermiş/ bundan başka çözümü yok mu? Bir de “Kuran'ı ben gönderdim, onu koruyacak olan yine benim” kuralını neden ilk gönderdiği kitabı “Tevrat” için de geçerli kılmadı?

Ayrıca, “Ben Kur'an'ın hükmünü yeryüzüne/bütün sistemlere hâkim kılacağım/galıp getireceğim” sözünün, bugünkü dünya realitesiyle çelişik olduğuna ne denir!

Veya şöyle diyelim: Tevrat ve Kuran Allah'ının insanları, Mısır'daki suları kana çevirmekle, çekirge, kurbağa, haşere... göndermekle, tatarcık, dolu, baston, elin cepten çıkarmasıyla, yukarılardan taş yağdırmakla, depremle, bazen denizde batırmakla, yıldırım çarptırmakla... ve Tur-i Sina'da Musa'nın kavmine yaptıklarıyla cezalandırdığını bugün anlatsak kime inandırabiliriz ki!

(89) Hicr suresi 9. ayet.

(90) Enfal suresi 7-8; Tevbe suresi 32-33; Saff suresi 8-9; Fetih suresi 28 vb.

Şu rahatsızlığımı burada bir daha yineliyorum: Çağımızda kutsal kitaplardakilerle uğraşıp bu konuda kalem kullanmak cidden insanı rahatsız ediyor; ama ne yazık ki buna daha epey zaman ayırmak zorundayız; bunu anlatmama gerek yok; çünkü İslam dünyasının fotoğrafı hepimizin gözü önündedir.

Bu bölümü, Robert Cooper'ın yaklaşık 150 yıl önce (tüm dinleri eleştirel anlamda) kaleme aldığı kitabındaki önemli bir sözüyle bitirmek istiyorum. “Akıl ve ilim kullanmadan kutsal kitapların masallarına inananlar, aynı kitaplarında Ay'ın küflü peynirden yapıldığı yazılı olsa ona da inanırlar” diyor.⁽⁹¹⁾

Ne yazık ki insanlar düşünmeden inanıyorlar.

(91)

The Inquirer's Text-Book, Substance of Thirteen on the Bibel. s.209, Boston.

YEDİNCİ BÖLÜM:

ACABA KUR'AN "SCUD-PETRIOT" FÜZELERİNİ Mİ ANLATIYOR!

Bu bölümde Muhammed'in kendi Kuran'ında uyguladığı farklı bir taktiğinden söz etmek isterim. Konuya ilişkin varolan önemli ayetlerin anlamlarını sunmakla konuya gireyim. Bu başlık altında Muhammed'in;

"Biz gökleri, taşlanmış her şeytandan koruduk; ancak kulak hırsızlığı yapan şeytan vardır ki (Yani, şeytanlar bazen yasak olan bölgeyi geçip melekleri dinleyebiliyorlar; tıpkı başka ayetlerde de anlatıldığı gibi), onu da parlak bir alev takip eder/ onu vurur."⁽¹⁾

"Biz -Allah olarak- dünyaya yakın olan göğü ziynetle/yıldızlarla süsledik. Onu, itaatsiz olan her şeytandan koruduk. Onlar (şeytanlar) en yüksekteki melekler topluluğunu dinleyemezler; her taraftan kovulup atılırlar, uzaklaştırılırlar. Onlara, ardı arkası kesilmeyen azap vardır. Ancak kulak hırsızlığı yapan (şeytanlar) olur. Onu da yakıcı bir alev takip eder/ yok eder."⁽²⁾

"Andolsun ki, biz dünyaya yakın olan göğü kandillerle (yıldızları kastediyor) süsledik ve o (yıldızları) şeytanlara atış tanesi yaptık/ bu yıldızlarla onları taşıyoruz."⁽³⁾

Allah cinlerden alıntı yaparak, **"Doğrusu biz göğü yokladık da -oraya gitmek istedik- onu şiddetli muhafızlar/ koruyucular ve alevlerle dolu bulduk. Gerçekten biz daha önce (orada olup bitenleri) dinlemek için göğün bazı yerlerine (gider) otururduk. Fakat şimdi (Muhammed döneminde) her kim dinlemek istese, kendini gözetleyen/ yok eden bir alev bulur. Doğrusu biz bu değişikliğin yapılmasıyla yeryüzündekilere kötülük mü olmuş veya Rableri onlara bir iyilik mi dilemek istiyor bilemeyiz."** anlamında malumat veriyor.⁽⁴⁾

Cinlerden söz ettiği için 28 ayetten oluşan bir surenin adı da **"Cin"** suresi oluyor.

Ahkaf suresinde ise (29-32. ayetler) Muhammed'e hitaben, **"Bir vakit cinlerden bir grubu, Kuran'ı dinlemek üzere sana sevk etmiştik/ göndermiştik. Onun (peygamberin) huzuruna varınca, "birbirlerine susun-dinleyn dediler.**

(1) Hicr suresi, 17-18. ayetleri.

(2) Saffat suresi, 6-10. ayetleri.

(3) Mülk suresi, 5. ayet.

(4) Cin Suresi, 8.den 10. ayetler.

(Muhammed'in okuması) bitince, -cinler- uyarıcılar olarak kavimlerine dönüp 'ey kavmimiz, bizler bir kitap dinledik. Musa'dan sonra indirilmiş, kendinden öncekileri doğruluyor' uyarısında bulundular..." diye aktarıyor.

Kuran'da cinlerin anlatıldığı sureler/ayetler epey fazla. Bir yerde cinlerin Allah'ın izniyle Süleyman peygamberin emrinde çalıştıkları söyleniyor.⁽⁵⁾

Başka bir yerde eğer insan ve cin topluluğu bir araya gelip Kur'an gibi bir kitap ortaya çıkarmaya çalışsalar yine başaramayacaklar diyor.⁽⁶⁾

Değişik bir surede cin ve insanların yaratılış gayesi Allah'a kulluk etmeleri olarak gösteriliyor.⁽⁷⁾

Rahman (14-15) ve Hicr surelerinde (26-27) insanın ateşte pişirilmiş kupkuru çamurdan, cinin de ateş korundan/ özünden yaratıldığı ifade ediliyor.

Yine Rahman suresinde (33. ayet) cin ve insanlara hitaben, 'eğer gücünüz varsa yer ve göklerin dışına çıkın bakalım' diyor.

Konuya ilişkin Kuran'daki ifadeler çok net olduğu için fazla açıklama gereğini duymuyorum; ancak gördüğüm bazı eksikleri kısaca irdelemek istiyorum.

Bir kere cinlere inanmak Muhammed'den önceki toplumlarda yaygındı; bunu Kur'an da birçok ayetle teyit ediyor: "Biz her peygambere insan ve cinlerden olan şeytanları düşman kıldık."

Aynı surenin başka bir ayetinde, "Ey cin ve insanlar! Size ayetlerimi anlatan, bu gününüzün geleceğini haber veren peygamberlerim gelmedi mi" diyerek hem cinleri, hem de insanları kıyamet günü vereceği cezaıyla uyarıyor.⁽⁸⁾

Yine hem insanlar, hem de cinlerle ilgili Kuran'da ilginç bir belirleme var:

"Andolsun ki biz -Allah olarak- çoğu cin ve insanları cehennem için yarattık" diyor. Bari "Cehennemi çoğu cin ve insanlar için yarattık" deseydi neyse. Cümlede önemli bir terslik olduğu açık...

Aynı ayetin devamında, "Bu cin ve insanların çoğu hayvanlardan da beterdir" anlamında ağır bir ifade kullanılıyor.⁽⁹⁾

Allah, Kuran'daki olup bitenlere inanmayan insanlara sadece "Hayvanlar" tabirini kullanmamış; daha ağır terimler de kullanmıştır. Furkan suresinde, (44.ayet)

(5) Sebe suresi, 12. ayet.

(6) İsrâ suresi, 88. ayet.

(7) Zariyat suresinin 56. ayet.

(8) En'am suresi, 112, 130. ayetleri.

(9) A'raf suresi, 179. ayet.

“Yoksa onların çoğunu iştirirler/ dinlerler diye mi sanırsın? Onlar başkası değil, ancak hayvanlar gibiler. Hatta daha beterler” diyor.

Cuma suresinde (5. ayet), “Kendilerine Tevrat yükletildikten sonra onu taşımayanların/ona göre hareket etmeyenlerin durumu, ciltler dolusu kitap yükletilen eşeğin durumuna benzer” diyor.

Demek ki Tevrat ve Kuran’da anlatılan efsanelere inanmayan insanlar, insanlık adına ne kadar yararlı şeyler de icat etse yine kutsal dinlerin Allah’ı katında hayvanlardan beterler; hatta eşekten farkları yoktur.

Yine Ebu Leheb hakkında, “Elleri kurusun”, önceki peygamberlerin kavimlerine verdiği cezalardan söz ederken de “Burnunu kıracağız/ burnunu yere sürteceğiz” ifadesini kullanmıştır. (Kalem, 16)

Değişik yerlerde insanlar hakkında, “Kahrolası, kahrolsun”, Semud kavminin cezasıyla ilgili, “Ağılıcı çırpısı gibi döküldüler” (Kamer suresi, 31), Kâbe’yi yıkmaya gelirken “Ebabıl kuşlarının” hışmına uğrayan Ebrehe ve ordusu için de, “Yenik ekin gibi yaptı”, inanmayanlar için “Hayvan gibi yayıp içerler” (Muhammed suresi, 12), “Vay şu insanların haline!” (Mutaffifin,1, Humeze,1 vb),

Ad kavmine verdiği ceza konusunda da “Dibinden kopmuş hurma kütüğü gibi yoluverdiler” (Kamer, 20) gibi ifadeleri kendi Kuran’ında sıkça kullanmıştır. Daha beteri tanrının insana köpek demesi. Örneğin; Araf suresi 175 ve 176. Ayetlerinde Muhammed’e hitaben “ey Muhammed, onlara ayetlerimizi sunduğumuz halde onlardan sıyrılıp çıkan ve şeytanın arkasından gidip sapıklardan olan kişinin kisasını oku” diyor ve devamla, “Onun ibret verici hali/durumu köpeğin haline benzer ki, üzerine varsan da varmadan da solur-dilini uzatır” diyor.

Çoğu Kuran yorumcularına göre burada inanmayanların kendisine benzetildiği kişi, Musa zamanındaki Bel’am bin Baura’dır veya Muhammed zamanında yaşayan ve onun aleyhinde propaganda yapan ya Ümeyye bin Sait veya Ebu Amir bin Sayfi’dir diyorlar.

Tabi ki burada kişiler değil; fikir önemli. Bir başka ayette, “Ayetlerini yalanlayanlar sağır, dilsizler ve karanlık içindeler” diyor. (En’am; 39)

Bir başka yerde (Kalem,10) Allah beğenmediği insan hakkında, “**Mehin**” diyor ki bu kelime hor, alçak, dölü tutmaz erkek hayvan, dar görüşlü insan anlamlarına gelir.

Yine aynı surenin bir başka ayetinde (Kalem, 13) insana “**Zenim**” diyor; ki soysuz, nesebi bellisiz kişi anlamına gelir.

Uhud harbinin ilk aşamasıyla ilgili zaman içinde şöyle bir ayet geliyor: **"Allah'ın izniyle siz düşmanlarınızı kesip doğruyordunuz."** (A. İmran, 152, Hamdi Yazır'ın tercümesi)

Yine Enfal suresi, 12-13. ayetlerinde bu sefer Bedir harbiyle ilgili, **"Biz Allah olarak düşmanın kalbine korku bırakacağız, siz onların boyunlarının üstüne vurun, parmaklarını doğrayın. Bu ceza, Allah'a ve peygamberine karşı geldikleri içindir. Kim Allah ve peygamberine karşı gelirse bilsin ki Allah'ın azabı/ cezası şiddetlidir"** diyor.

Başka bir yerde değindiğimiz gibi Kuran, ahrette bazı insanların boğazına köpek tasmaı gibi demir geçirileceğini yazıyor.⁽¹⁰⁾

Benzer ifadeler Kuran'da sıkça kullanılmıştır. Kuran'da insan hakkında kullanılan benzer ağır terim ve kavramlar fazladır. Kısacası, Muhammed inandığı tanrısını kendi Kuran'ında öylesine sert ve kızgın biri olarak tanıtmış ki, ona inanan kişi hep korku içinde yaşamağa mahkûm kalır ve nerdeyse dünyaya gelmeye bin pişman olur.

Yine asıl konumuza devam ediyoruz. Muhammed değişik konularda kendi Kuran'ında farkında olmadan aşırı derecede yersiz tekrarlara başvurduğu gibi cinler konusunda da yersiz tekrarlara başvurmuştur.

Hicr suresi 27. ayette, "Cin'i de daha önce ateş korundan yarattık" dediği halde Rahman suresinde "Cin'i de halis ateş korundan yarattı" diyerek bir daha tekrarlamıştır.

Açıktır ki Muhammed, insanları etkilemek için daha önce varolan cin inancını, Kuran'ında bir etki aracı olarak kullanmıştır. Yani insanların kendisi hakkında, "Mademki cinleri bilip onlar hakkında bu bilgileri veriyor o zaman Allah'tan görev almış bir peygamberdir..." demelerini sağlamak için bunları işlemiştir; yoksa bunun başka yorumu olamaz.

Şu da önemli ki, madem ki daha önce cinler/şeytanlar göklere çıkarak meleklerin insanlar hakkında hazırladıkları raporları dinleyip ona göre yeryüzünde fesat çıkarıyorlardı/karşı tedbir alıyorlardı ve yine mademki Muhammed'den sonra onlara artık bu yol kapandı; peki bu durumda dünyadaki insanların daha rahat etmeleri gerekirken-zira artık şeytanların ellerinde haber alma hakkı, istihbari bilgiler edinme imkanı kalmadı ki insanları kötü yola sevk etsinler- o zaman neden yeryüzünde haksızlıklar/fitne her gün artarak devam ediyor!

(10)

Tebbet suresi, 1, Kalem suresi, 16, Müddessir suresi, 19-20, Fil suresi, 5, Kamer suresi, 20, 31.ayet, Mutaffihin suresi, 1, Hümeze, 1, Maun suresi, 4, Yasin suresi, 8, Dehr suresi, 4, Sebe suresi, 33, Rad suresi, 6. ayetler.

"Saffat" ve "Hicr" surelerinin az önceki ayetlerinde geçtiği gibi Allah, göklere çıkmayı şeytanlara yasakladığı halde onlar buna rağmen yine geçebiliyorlarmış; ancak Allah onları yıldızlarla taşılayıp engel oluyormuş. Peki, Allah'ın yasağına rağmen onların geçmesi nasıl mümkün olabiliyor! Kaldı ki, neden daha önce bu yasak onlara uygulanmadı da Muhammed'den itibaren uygulanmaya kondu; önceki insanlara da günah değil miydi ki şeytanlar meleklerden bilgi çalıp onlara karşı kullansın (Kur'an mantığından hareketle)!

Şu da var ki, yukarı çıkmak isteyen cinlere/şeytanlara yıldız parçalarını atan eğer görevli birileriye, o zaman demek ki görevlerini tam olarak yapmamışlar; yok eğer uzaydaki cisimler otomatikman bu iş için ayarlanmışsa, o zaman da muhakkak yukarılarda teknik bir arıza söz konusu ki şeytanlar bazen oralara çıkabiliyorlarmış.

Kuran'a bakılırsa fezada şeytanlarla melekler arasında adeta bir kovalamaca yaşanıyor, sanki birbirlerini Scud ve Patriot füzeleri gibi yutmağa çalışıyorlar. Ancak zulmün yeryüzünde gitgide artması, gösteriyor ki her ne kadar Kuran'ın Allah'ı, "Yeryüzündeki insanlar hakkında program yapan melekleri dinlemek için göklere çıkmak isteyen şeytanlara artık bu yolu kapattım" diyorsa da; dünyadaki gidişat gösteriyor ki şeytanlar bir yolunu bulup yasak bölgenin ötesine geçebilirler!

Peki, işin masal tarafı bir yana nedir bu olay, şeytanların göklere çıkma meselesi nasıl ortaya çıkmış? Muhammed dâhil, eski insanlar, halk tabiriyle yıldız kayması diye bilinen ve geceleyin çıplak gözle de görülebilen "meteor ile meteorit" taşlarını, göklere çıkan şeytanlara/cinlere karşı melekler tarafından silah olarak kullanılan bir nevi yıldız parçaları olarak algılamışlar. Tabi ki "Yanlış hesap Bağdat'tan döner" misali, hiçbir yanlış bilim testini geçemez. Bilim ve teknoloji ilerleyince bu tür mitolojik inançların hakikati gün ışığına çıkıyor.

Secde suresi 13. ayette, "Dileseydik herkese hidayet verirdik/herkesi doğru yola getirirdik" diyor. Aynı anlam Yunus suresi 99. Kasas suresi 4. En'am suresi 107. ayetleriyle Kur'an'ın değişik yerlerinde de geçiyor. Ben de burada derim ki, mademki Kuran'ın Allah'ı her şeyi yapabiliyor; o halde kızıp da insanlara, "Hayvanlardan da betersiniz" diyeceğine; insanları daha mükemmel bir modelde yaratsaydı herhalde her yönüyle iyi olurdu.

Hem insanları yönetme konusunda ben de varım, bu hususta sayısız görevliler ve yasalar gönderdim diyor, hem de koyduğu yasalar (topluma zararlı olmakla birlikte) şu an dünya nüfusunun çok az bir kesimi tarafından benimseniyor; başka bir ifadeyle, dünya nüfusunun ezici çoğunluğu şu an Müslüman değil. Hatta İslam'a bakılırsa, varolan Müslümanlar da gerçek Müslüman sayılmıyorlar. Dolayısıyla bu, Kur'an Allah'ının pratikteki başarısızlığıdır. Bir de Allah'ın Muhammed'den sonra artık yeni bir yasa göndermemesi, ne yapıp yapıp Kuran'la

idare edin demesi, beraberinde soru işaretleri getirir. Daha net ifadeyle açıklamam gerekirse, artık insanlar uyandı, kimse "Ey ahali! Ben peygamberim, tanrıdan geliyorum..." lafına artık bugünkü insanlar kolay inanmaz; çocuklar bile böylelerini kovalarlar. Tabi ki çıkarıcı idareciler varsa (ki vardır) o zaman iş değişir.

Başka bir yerde de anlatıldığı gibi aslında Muhammed zamanında da bu efsanelere inanmayan insanlar vardı, o günkü toplumda bilgi bakımından çok değerli insanlar vardı; ancak Muhammed onları kaba kuvvetle ortadan kaldırdı. O zaman Muhammed'e kafa tutabilen insanların varlığı konusunda Kuran'da önemli ipuçları vardır.

Ben burada kısaca bir örnek vereyim: Enfal suresi 32. ayetinde Kuran'ın Muhammed tarafından uydurulduğuna ilişkin o günkü muhalifler, "Ey Allah, eğer bu Kuran senden gelen hak bir kitap ise, durma bizim üzerimize gökten taşlar yağdır veya bize daha acıklı bir azap ver..." derken, Kuran'ın Allah'ı (yani Muhammed'in kendisi) bu sözlerle karşı, "İçinizde peygamberim (Muhammed) varken ben nasıl sizi cezalandırayım" karşılığını verip onları bu sözlerle ikna etmeğe çalışıyordu. Artık kim buna ne kadar inanmışsa!

KA'BE BUGÜN DE BOMBALANIRSA ACABA TANRI MÜDAHALEDE BULUNUR MU?

Söz skud füzelerinin anlatımından açılmışken, Kur'an'da benzer bir hikâyeyi daha özetlemek istiyorum: Fil suresinde anlatılan "Ebabel" kuşları hikâyesini.

"Görmedin mi Rabbin, fil sahiplerine neler yaptı, onların hilelerini boşuna çıkarmadı mı? Üzerlerine (halk arasında Ebabel diye bilinen) sürü kuşlar saldı. O kuşlar, onlara pişmiş çamurdan sert taşlar atıyordu. Sonuçta onları (sanki hayvanlar tarafından) yenip çiğnenmiş ekin gibi (perişan) yapıverdi."

Bu surede anlatılmak istenen vak'a şudur: Muhammed henüz doğmadan yaklaşık 50 gün önce Habeş emiri Ebrehe, insanlar Mekke'deki Kâbe'yi değil de kendininkini tavaf etsinler diye San'a'da "Kulleys" adında bir mabed yaptırıyor. Bunu hazım edemeyen bir Mekkelî, gidip o mabede işeyerek/tuvalet olarak kullanarak büyük hakaretlerde bulunuyor. Ebrehe bunu duyunca çok kızıyor ve Mekke'deki Kâbe'nin yıkımına karar veriyor. Yanına aldığı birçok savaş filleriyle birlikte (ki bunlara Mamut filleri deniliyordu) muazzam bir orduyla Mekke'ye doğru yola çıkıyor. En son Mekke'den -yaklaşık-17 km. uzaklıkta bulunan "Mugammes" adındaki yere gelince, Allah Fil suresinde belirtildiği gibi kuşlar gönderip (her ne kuşsa) onlar, gagalarındaki nohut, mercimek veya fındık büyüklüğündeki taşlarla Ebrehe ve ordusunu perişan bir biçimde öldürmüş oluyor.

Ne yazık ki, 15 asırdır İslam düşünürleri bu efsaneye inanmış ve sanki böylesine akıl dışı bir hadise gerçekleşmiş diye büyük bir mucize olarak değerlendirip bu gibi olaylarda akıl, mantık... aranmaz demişlerdir. "Allah bir şeye 'ol' dedi mi hemen olur" gibi ayetleri de (Yasin Suresi 82. ayeti vb) kanıt olarak göstermişlerdir.

"Fahrettin er-Razi" gibileri, "Allah'ın, Ebrehe ve ordusuna verdiği bu ceza, inanmayanlar için bir ibret dersidir" değerlendirmesini yapmışlar. Er-Razi kendisi konuya ilişkin şu soruyu sorup yanıtını yine kendisi veriyor: Ebrehe olayı olmadan önce Ka'be'de 100'lerce put vardı, insanlar da onlara tapıyordu. Peki, neden Allah bunu seyretti-bunlara karışmadı da Ebrehe Kâbe'yi yıkmaya kalkışınca onun başına bu felaketi getirdi? diyor ve sorusunu şöyle yanıtlıyor: Put olayında çiğnenmiş olan Allah'ın hukukuydu; Ebrehe olayında ise insan hukuku söz konusudur. Dolayısıyla Allah, kendi hakkına değil; kul hakkına önem verdiği için böyle yapmıştır... diyor ve kendince tatminkâr bir yanıt veriyor. Hâlbuki tam da tersine Kur'an'ın birkaç yerinde, "Allah, kendisine karşı şirk koşanlar/puta tapanlar... dışındakileri affeder; ancak bunları affetmez" ayetleri vardır.⁽¹¹⁾ Fahrettin er-Razi'nin savunması inandırıcı olamaz. Çünkü puta (taşa, toprağa, heykele) tapacak kadar cahil olan bir toplum, insan hakları da ihlal edebilir, diğer kötülükler de işleyebilir. Belirtildiği gibi puta tapmak Kur'an'a göre en büyük günahlardandır.

Az da olsa Abduh gibi bir iki yorumcu, Fil olayının dış görüntüsüne inanmayıp -sanki Kur'an'ı eleştirilerden kurtaracaklarmış gibi- farklı bir yorum getirmiştir ki bu yorumun yetersizliği bir yana; bunun Fil suresiyle hiç ilgisi yoktur. İslami otoriterler bile bu gibi yorumları kesinlikle kabul etmemişlerdir. Arapça kaynaklardan anlamayanlar, Hamdi Yazır'ın Türkçe olarak kaleme aldığı "Hak Dini Kur'an Dili" adlı yapıtından ilgili suresinin açıklamasını okurlarsa, orada İslam düşünürlerinin Abduh'a yaptıkları itirazları görebilirler.

Abduh'un getirdiği farklı yorum şu: "Ebabil kuşlarının gagalarında kızamık, çiçek ve kızıl gibi hastalıkların mikroplarını taşıyan, çamurdan yapılmış taşlar varmış da onlar bu taşları atarken, değil ki taşların şiddetiyle; belki de o mikroplar yüzünden Ebrehe ve ordusu hezimete uğramıştır" diyorlar. Bir kere Fil suresinde böyle bir işaret yoktur, tamamıyla uydurma bir yorumdur. Kaldı ki, bu fil suresindeki olup bitenler böyle bir yorumla da atlatılamaz.

Diyelim bu insanlar o kuşların gagalarındaki mikroplarla öldüler; peki bu durumda acaba bu mikropları atmakta Kur'an Allah'ının o Ebabil kuşlarına bir talimatı söz konusu mu; yoksa tamamen tesadüfi bir olay mı? Eğer tesadüfen olmuşsa, o zaman Kur'an'ın Allah'ına ne; yok eğer talimat ondan gelmişse, o

zaman iş yine mucizeye döner. Bu durumda acaba Abduh gibileri nasıl yanıt verirler?

Diyelim bu konuda Abduh gibilerin yorumunu kabul ettik ve ayetteki ebabil kuşları efsanesinin eleştirisinden vazgeçtik; peki ya Kur'an'da geçen Firavun ve kavminin suda batması⁽¹²⁾, kavminden bazılarının tanrı tarafından yıldırımla cezalandırılması⁽¹³⁾, Şuayp peygamberin kavminin tanrı tarafından korkunç bir gömültü ile helak edilmesi⁽¹⁴⁾, Salih peygamberin kavminin yıldırımla yok edilmesi⁽¹⁵⁾, Ad kavminin tanrı tarafından dondurucu rüzgârla helak edilmesi⁽¹⁶⁾, yine Kur'an'da Allah, Lut peygamberi dinlemeyen insanlara -tıpkı Fil sahiplerine yaptığı gibi- taş yağdırırken, "Onlara atılan taşlar Allah tarafından numaralandırılmıştı: Hangi taşın hangi adama, onun neresine vurulacağı bile belirlenmişti" şeklinde net ayetler vardır. Bu ifade, Kur'an'ın 2 yerinde geçiyor.⁽¹⁷⁾ Burada İslami kesimden şunu sormak lazım: Diyelim İslama inanmayan güçlü devletler kalkıp "Eblehe gibi bugün Kabe'yi yıkmak isterlerse ve mademki Kur'an'ın Allah'ı katında Kabe de o kadar önemliyse, acaba kendisi -Fil vak'asında yaptığı gibi- onları kuşlarla veya başka bir yöntemle yok eder mi!

Yeri gelmişken şunu da yazmakta fayda var: İslam'a göre -Ka'be kadar önemli değilse de- Allah katında Kudüs'teki "Mescide-i Aksa" çok önemlidir. Örneğin; Kur'an'da "İsra" suresinin ilk ayetinde, "Her türlü noksanlıklardan uzak olan Allah, kulu (Muhammed)i bir gece, kendisine bazı mucizelerimizi göstermek için -Mekke'deki- Mescide-i Haram'dan, çevresini mübarek kıldığımız -Kudüs'teki- Mescidi-i Aksa'ya götürdü..." diyor.

Aslında bu ayette Muhammed'in göklere çıktığı gece anlatılıyor; ancak ben burada Miraç olayı üzerinde değil de; Kudüs'teki Mescide-i Aksa'nın Kur'an'ın Allah'ı katında önemli olduğundan söz etmek istiyorum. Az önce geçen ayette de belirtildiği gibi Mescid-i Aksa öylesine Allah katında önemlidir ki, Muhammed göklere çıkınca, ta Mekke'den bir gecede oraya uğrar, aynı gecede göklere çıkar. Kaldı ki bu mescidin kutsal olduğu az önceki ayette net bir şekilde dile getirilmiştir: "Çevresini mübarek kıldığımız o "Mescid-i Aksa" şeklinde onun hakkında somut ifade vardır.

Yine buna ek olarak, Maide suresinin 82. ayetinde Allah bizzat yemin ederek özetle, "Andolsun ki Yahudiler, müminlerin azılı düşmanlarıdır..." diyor. Yine Kur'an'ın Allah'ı aynı surenin 64. ayetinde "Biz Yahudiler arasına kıyamete

(12) Yunus suresi, 90-92; şuara suresi, 63-66)

(13) Bakara suresi, 55...., Nisa suresi, 153.

(14) Hud suresi, 94)

(15) Zariyat suresi, 44...., Fussilet suresi 17, Hud suresi, 67, Neml suresi 45....)

(16) Fussilet suresi, 13-14.

(17) Hud suresi, 83. ve Zariyat suresi, 34. ayetleri)

kadar sürecek kin ve düşmanlık bıraktık" deyip onlar hakkında farklı bir olumsuzluktan söz ediyor. Mescid-i Aksa ve Yahudiler hakkında bu kısa bilgileri vermekle şunu söylemeye çalışıyorum: Mademki Mescid-i Aksa Kur'an'ın Allah'ı katında o kadar önemlidir ve mademki Yahudiler de Kur'an'a göre müminlerin azılı düşmanlarıdır ve mademki Mescid-i Aksa'nın bugünkü işgali de Kur'an'a aykırıdır; o halde Kur'an'ın Allah'ı onları çoktan yok etmeliydi! Evet, Kuran'daki bilgilere göre Allah çoktan yok etmeliydi!

Acaba Allah katında Kâbe'nin işgali, bugün sömürülen, nükleer silahla, teknolojinin bütün araç gereçleriyle öldürülen/yok edilen mazlum insanlardan daha mı önemliydi ki, Kâbe için Ebabil kuşları gönderdi de bugünkü vahşete-mezalime... gelince seyirci kalıyor?

Aslında tabiatla her gün meydana gelen olaylara bakıldığında böylesine bir bela Ebrehe ve toplumunun başına tesadüf etmiş olabilir; bu normal bir şeydir. Nitekim buna benzer belalar/tabii afetler bugün de meydana geliyor. Örneğin; daha dün/Aralık /2004'te İran'da meydana gelen depremde 50 bin civarında insan öldü. Yine 2001 Ocak'ında Hindistan'da depremden 10 binlerce insan öldü. Benzer tabii afetler her zaman oluyor. Burada da kimse "Kur'an'ın Allah'ı bunları bir ceza olarak yaptı" diyebilir mi? Diyelim Hindistan'daki depremi tanrı bir ceza olarak meydana getirdi; -Din mantığına göre konuşursak- peki acaba o zavallı Hintlerin suçu ne? Dünyada kala kala bunlar mı cezayı hak etti! Zaten uzun zamandan beri Kast sistemine ezilmişlerdi; Mahatma Gandhi'ye kadar da uzun bir süre İngilizlerin sömürgesinde kalmışlardı; şimdi de (o kadar problemleri olmasına rağmen) Allah onları deprem gibi afetlerle yok ediyor! Evet, Kur'an'daki mantık bu.

Anlaşılan, eğer bugün de peygamberlik formülü olsaydı Kur'an'ın Allah'ı, her gün meydana gelen tabiat olaylarını kendi kitaplarında işler, bununla insanları korkuturdu.

KUR'AN ALLAH'ININ KUREYŞİLERE YAPTIĞI İYİLİĞİN ARKASI GELMİYOR!

Kur'an'ın Allah'ı bir taraftan Ebabil kuşlarıyla Ebrehe ve ordusunu yok ettiğini anlatırken, öbür taraftan Kureyşilere yaptığı iyilikleri de dile getirmeyi ihmal etmiyor. Ebrehe hadisesinde beş cümle gönderirken, az sonra özetini sunacağım bir başka iyiliğinde de dört ayetlik bir sure gönderiyor. İlk anlamını sunayım: "Kureyş'in emniyeti, yaz ve kış seferlerinin emniyeti ve dokunulmazlığı için bu evin (Kâbe'nin) Rabbine (Allah'a) kulluk etsinler. O Rab ki, açlıktan onları doyurdu ve kendilerini korkudan emin kıldı/ güvenliklerini sağladı" diyor. Yine konuya ilişkin Ankebut suresinin 67. ayetinde özet olarak, "Onlar (yani Mekkeliler) görmediler mi

ki, onların çevrelerindeki insanlar korku içinde yaşarlarken biz Mekke'yi emniyetli bir yer yaptık" diyor.

Hikâyenin özeti şu: Muhammed'in dedelerinden "Haşim" adında bir yönetici, Muhammed'den yaklaşık yüz (100) yıl önce Hicaz bölgesinde ekonomik alanda bir başarı sağlamış; Kur'an'ın Allah'ı ise adamın bu başarısını getirip ta Muhammed zamanındaki insanlara karşı bir minnet olarak Kur'an'ın az önceki suresinde işleniyor.

İslamî kaynaklara göre, Muhammed'in dedeleri tarafından yönetilen Hicaz bölgesinde ticaret alanının çok dar olması nedeniyle Haşim adındaki yönetici, kendi zamanında aktif davranarak Rum lideri Kayser'le bir ticaret antlaşması yapmış ve böylece ticaret sahasında bir başarı sağlamış. Hatta Kayser bununla kalmayıp Habeş Necaşisine bir mektup göndererek, Yemen tarafında da bunlara yardımcı olunmasını istemiş. Ayrıca Haşim'in oğulları Muttalib, Abdu Şems ve Nevfel de Yemen, Habeşistan ve İran'la birer antlaşma yaparak ticaret sahalarını daha da genişletmişlerdi. Bu gelişmelerden sonra onların ticaret sahası yerel olmaktan çıkıp uluslararası bir boyut kazanmış, ticari alanda bu durum onların lehine uzun süre devam etmişti.⁽¹⁸⁾

Dikkat edilirse Muhammed'den yaklaşık bir asır önce "Haşim" adında bir yönetici, kalkıp ekonomik alanda bir başarı sağlıyor; Kur'an'ın Allah'ın bu başarısını kendine mal ederek, Kur'an'ın az önceki suresinde Muhammed dönemindeki insanlara karşı bir minnet olarak dile getiriyor. Büyük bir yaratıcı olduğu iddia edilen Kur'an Allah'ın, Haşim'in bu ufak çaptaki başarısını yıllar sonra Muhammed dönemindeki insanlara karşı bu biçimde dile getirmesi garip bir şey! Kaldı ki, Haşim ve dönemindeki insanlar putperestti. Bu konuda uzaklara gitmemize hiç de gerek yok; Haşim'in çocuklarından birinin adı Abdu Şems'ti. Bunun anlamı, Güneş'in kulu demektir. Yani bunlar çeşitli nesnelere tapan insanlardı. Dolayısıyla; Allah'ın bunlara torpil yapması bir kere Kur'an mantığına göre de doğru olan bir şey değildir.

Bu bilgiler ışığında şöyle bir soru sorulabilir: Bugün ekonomik sıkıntıdan/parasızlıktan ötürü böbreklerini satan insanlar vardır. Yine zalimler yüzünden yurdunu, her şeyini terk edip çoluk çocuğuyla Avrupa'ya göç eden (çoğu da orta doğu ülkelerinden Müslüman olanlar) insanlar ve bunlara benzer dünya kamuoyunun her gün gördüğü trajik olaylar diz boyu... Acaba eski zamanlarda bu gibi şeyleri yaptığını kutsal kitaplarda iddia eden Allah/ Yehova niçin imdada yetişmiyor! Kureyş suresindeki mantığa bakılırsa, bugün ekonomik alanda,

(18) İbn-i Sad, Tabakat'ul Kubra 1/34; Diyarbekirî, Tarih'ul Hamis 1/156; Taberî Tarih'ul Milîl...1/256; İbn-i Habib, a)Muhabber 162. b)Munammak 42. Belazurî, Ensab'ul Eşraf, 1/59; Yakubi, 1/244 vb.

teknolojide, uzayda... vb alanlarda başarı sağlayanlar, Allah'a daha fazla kulluk etmeliler. Zira Kureyş suresinde, "Hiç olmazsa onlara yaptığım bu iyiliğe karşı Kâbe'nin Rabbine ibadet etsinler" diyor. O halde bugünkü zenginlerin hali, Muhammed zamanındaki insanlardan -sayılmayacak ölçüde- daha üstün ve ilerde. Dolayısıyla, bugünkü zenginler daha fazla ibadet etmeliler. Kureyş suresi şöyle dursun; zaten Kur'an'ın geneline göre bugünkü zenginlerin bu hale gelmeleri Allah'a aittir. (Bu konuda Kur'an'ın Kökeni adlı yapıtımın son bölümünde gerekli bilgi ve kaynaklar verilmiştir.) Bu durumda yine sorun çıkar. Şöyle ki; Hz. Musa'nın da dediği gibi Allah onları zengin yapıyor; onlar da kalkıp dünyanın diğer insanlarını sömürüyorlar. Bu nasıl izah edilebilir ki! Bu başlığı şu cümleyle kapatıyorum: El'alem uzayda tur atıyor, Müslümanlar hala akıllarını dinle, eski efsanelerle uğraştırıyorlar. Nerdeyse -belki de yakında- teknoloji sayesinde insanlar uzayda imar-iskân planları çizip bu küçücük dünyayı terk bile edebilirler; ama Müslümanlar hala yaşamlarını mitolojik olaylarla tanzim etmeğe çalışıyorlar; yazık değil mi?

SEKİZİNCİ BÖLÜM:

ACABA MUHAMMED TARIYA İNANIR MIYDI, YOKSA?..

Bu bölümde açık ifadeler kullanarak kitabın ana konusunu somut hale getirmek isterim. Bu başlığı, herhangi bir hakaret, alay, art niyet için yazmıyorum; kitaptaki konular baştan sona kadar incelendiğinde, zaten beraberinde böyle bir soruyu (yanıtıyla birlikte) getiriyor. Bunu yazmaktan amaç, özel bir başlık altında daha net konuşarak önceki bilgileri pekiştirmektir. Muhammed’in açık bir ifadeyle, “Ben tanrıya inanmıyorum” dediğini iddia etmiyorum. Şayet direkt olarak inkâr etseydi, emellerine ulaşması şöyle dursun; onun hayatı bile tehlikeye girerdi. Ancak Kuran, kendisinin Allah’a inanmadığının kanıtları ile doludur.

Başlığa şu ayeti konu edip öylesine giriş yapsam herhalde daha uygun olur: “**Muhakkak ki Allah ve melekleri peygambere (Muhammed’e) salât getirirler. Ey iman edenler, siz de ona salât-u selâm getirin**” denir.

Tanrı ve meleklerin bu suredeki salâvat-ı, sadece Muhammed’e özgü değildir; aynı zamanda diğer inananlara da tanrının salâvat getirmesi söz konusudur.⁽¹⁾

“Allah’ın Muhammed’e salât getirmesi” konusuna açıklık getireceğim; ancak hadisenin tam olarak anlaşılabilmesi için, ilk önce bazı ek ve somut bilgiler vermem gerekiyor. Bu surenin önemli ayetleri hakkında daha önce yayınlanan kitaplarımda yeterince bilgi verildiğinden, bir daha o konuları tekrarlamayacağım.⁽²⁾

Burada söylemek istediğim farklı bir şeydir. Anlamı verilen bu salâvat ayetinin kendisi ilginç olduğu kadar, birlikte olduğu/aralarında geçtiği cümleler de bir o kadar ilginçtir. Şöyle bir soru ile formüle edip sonra açıklama kısmına geçerseniz daha iyi anlaşılır: “Acaba bu ayet Muhammed’e hangi tarihte geldi (ne zaman Muhammed tarafından oluşturuldu), niçin bu surede indi?”

Evet, bu ayetin içinde bulunduğu Ahzab suresinin ayetleri, Medine döneminin 5. ile 9. yılları arasında inmiştir. Başka bir ifadeyle, Muhammed 58 yaşındayken ayet (cümle) inmeğe başlamış, son ayeti bitene kadar 4 (dört) yıllık bir zaman dilimine yayılmıştır.

(1) Ahzab, 43, 56. ayetler.

(2) Kur’an’ın Kökeni ile Muhammed ve Kurmaylarının Hanımları adlı eserlerim.

Kur'an'ın toplam 114 suresi içinde iniş sırası itibariyle 90. sırada yer alıp Muhammed'in ömrünün son beş altı yılında ortaya atılmıştır⁽³⁾. Sorularımıza sağlıklı yanıt bulabilmemiz için Ahzab suresinde anlatılan diğer dikkat çekici olayları biraz bilmemiz gerekiyor. O bilgileri kısaca özetleyeyim.

Bu surenin 26. ve 27. ayetlerinde değinilen öyle bir katliam anlatılıyor ki, tarihte eşi az bulunan bir katliam. Hicri 5.yılında Medine etrafında yapılan “Hendek” savaşından hemen sonra Muhammed ve arkadaşları, (haklı veya haksız her ne şekilde olursa olsun bunun mazereti olamaz. Çünkü Muhammed bu katliamın iznini yazdığı kendi Kuran'ında Allah'ına mal ediyor.

Anlatıldığına göre onun Allah'ı ise katliam değil; çözümden yana olan biri güya. Bu tarihte Muhammed ve arkadaşları Beni Kureyza Yahudilerine baskın düzenleyip hepsini esir alıyorlar. Muhammed bu savaşta ele geçirilen bayanlardan Reyhana adında bir bayanı kendine eş/cariye olarak seçiyor; sağ olarak ele geçirilen ve sayıları 400 ile 900 arasında değişen erkekleri ise kılıçtan geçiriyor, esir aldıkları bazı kız ve kadınları da Şam ve Necd bölgelerine gönderip cariyeler olarak herhangi bir mal gibi sattırıyor; satışlarından elde edilen parayla da İslam ordusu için silah satın alıyor.⁽⁴⁾

Ayrıca bu sure inmeyene kadar, yani peygamberliğin 18.yılına, Muhammed'in de 58 yaşına gelmesine kadar evlatlığın statüsüyle ilgili Kur'an'da herhangi bir ayet inmiş değildir. Yani sıra, bu sure inmeyene kadar Muhammed kendi evlatlığı Zeyd için, “Benle Zeyd birbirimizin varisleriyiz” diyecek kadar ayrıcalık tanımıştı.⁽⁵⁾

Hatta bu olumlu ilişkinin Ahzab suresinin belli bir kısmının inmesinden sonra yine devam ettiğini görüyoruz. İlişkilerinin bozulduğu yıldan bir yıl öncesine kadar bu olumlu hava yine hiçbir kanıta başvurmada Ahzab suresinin kendisinden anlaşılıyor. Örneğin; aynı surenin hem 36. ayeti, hem de konuya ilişkin hadis ve tefsirlere göre Zeynep'le kardeşi, itiraz ettikleri halde Muhammed her zamanki gibi tanrıyı-Cebrail'i devreye sokarak Zeynep'i (kendisine âşık olmadan bir yıl önce) Zeyd'le (zorla) evlendiriyor.

Ancak Zeyd-Zeynep evliliği üzerinden yaklaşık olarak bir yıl geçtikten sonra hem evlatlık meselesi, hem de bu evlilik farklı bir boyut kazanıyor; ne hikmetse bu surede evlatlıkla ilgili üç ayet birden iniyor.⁽⁶⁾

Bu ayetlerde özetle, “Allah, evlatlıklarınızı oğullarınız kılmamıştır,

(3) Osman Keskinöğlü, Kur'an'ı Kerim Bilgileri, Diyanet yayını, s. 126-127.

(4) Kur'an'ın Kökeni adlı yapıtımın 109. s ve devamında yeterince bilgi ve kaynak verilmiştir.

(5) İbnü'l Cevzi, Sıfat-ı safve, 1/200.

(6) Ahzab suresi, 4., 5. ve 40. Ayetleri.

evlatlıklar kimin çocuklarıysa onların babalarına nispeten çağırın. Allah katında doğru olanı budur. Muhammed, erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir” gibi ifadelerle Zeyd’i, adeta evlatlıktan azl edercesine bir manalara sergiliyor.

Sebebi şu: Muhammed bir gün Zeyd’in evine gidince Zeyd’in kendisi evde yok; eşi Zeynep’i çıplak iken kapıdan görünce kendisine âşık oluyor. Dolayısıyla bu andan itibaren kendisinde değişiklikler başlıyor. Zavallı Zeyd’in kendi hanımından ayrılması Muhammed için o kadar problem değildi; ancak toplumdaki geleneğe göre evlatlığı Zeyd’in hanımı Muhammed’e gelin sayıldığından, Muhammed onu nikâhına alamazdı. İşte büyük engel bu. Muhammed bunu bertaraf etmek için az önce sözünü ettiğim üç ayeti birden oluşturup Kuran’ına almakla bu önemli tehlikeyi atlatmış oluyor; ancak bu sefer Zeynep onunla evlenmeyi kabul etmiyor.

Bu engeli de oluşturduğu Ahzab suresi 37.ayetiyle atlatıyor ve kadıncağıza zorla/tanrıyı kullanarak el koyuyor. Bu ayette Allah’ın kendisini Zeynep’le evlendirdiğini belirtiyor. Zeynep’i ele geçirdikten sonra bir düğün yapıyor. Gelen insanlardan bir grup yemek yedikten sonra kalkmayıp gece sohbetine devam edince, Muhammed onları dağıtıp biran önce gerdeğe girsin diye sık sık dışarı çıkıp içeri giriyor; fakat yine birkaç kişi oturmağa devam ediyor. Bu arada artık Muhammed dayanamıyor ve her zamanki gibi tanrı formülünü kullanarak Cebrail’in o gece kendisine şu ayeti getirdiğini oradakilere okuyor. Uzunca olan bu ayetin ilgili kısmında özetle şunlar var: “Ey iman edenler, yemeğe davet edildiğinizde peygamberin evine gidin. Yemek yediğinizde dağılın. Söz ve sohbe dalmayın. Çünkü bu, peygamberi üzüyor. Kendisi size söylemekten çekiniyor (söylemeye utanıyor); Allah ise hakkı söylemekten çekinmiyor.”(Ahzab, 53) Tabi bu olup bitenlerden sonra cemaat dağılıyor.

Söz Muhammed’in inandığı tanrısını (çoğu konularda yaptığı gibi) kendi gece hayatında kullanmasından açılmışken, burada Kuran’dan farklı bir örnek vermek istiyorum.

Olayın yaşandığı zaman, Medine döneminin 9. yılı. Özeti şu: Mekke’nin fethinden sonra bölge kabileleri Muhammed ve taraftarlarına karşı koyamayacaklarını görünce, gruplar halinde Muhammed’e gelip Müslüman olduklarını söylüyorlar. Bu zaten Nasr suresinde anlatılıyor.

Bu arada Temimoğulları’ndan 70-80 kişilik bir grup öğlen vakti Muhammed’in de içinde bulunduğu hanımlarına ait odaların yanına varıyorlar ve “Ey Muhammed bize çık!” diye bağıyorlar. Muhammed o sırada hanımlarından birinin odasında uyurken onların seslerinden uyanınca çok öfkeleniyor. Bir daha kimse onu rahatsız etmesin diye o anda Cebrail’in şöyle bir ayet getirdiğini

söylüyor: “Odaların arkasında seni (Muhammed’i) çağıranların çoğu akli ermeyenlerdir.”⁽⁷⁾

Muhammed’in, İslamiyet’i kabul etmeye yeni gelen, kendileriyle henüz tanışmadığı o safirler/masum insanlar hakkında, “Çoğu akılsızlar” gibi ifadeler oluşturup Kuran’a yazması; tanrısını, uykusunun kaçırılması, veya belki de hanımlarıyla sevişirken istirahatının bozulması yüzünden kullanması, bana göre Allah’ına karşı yaptığı en büyük hakarettir.

Kim bilir belki az önce sözünü ettiğim Zeynep gecesindeki gibi hanımlarıyla yatarken istirahati bozulduğu için bu sert açıklamalarda bulunmuş. Manzaradan zaten bu anlaşılıyor. Yoksa İslamiyeti kabul etmekten başka hiçbir kötü niyetleri olmayan bu insanlara karşı ne kızması, ne de bu basit konuda kendi tanrısını küçük düşürmesi gerekir. Zaten çoğu tefsirlerde, “O sırada Muhammed bir hanımının odasında yatıyordu” ifadesi vardır.

Yine tanrının Muhammed’e salavat getirmesinden söz eden ayetin içinde bulunduğu Ahzab suresinde, tanrı iki yerde “Ey peygamber hanımları” diye başlayarak, onların Muhammed’e itaatkâr olmalarını sağlamak için hem kendilerini cehennemle tehdit ediyor, hem de onlara dünyada uymaları gereken bazı ilginç yaptırımlardan söz ediyor. Bu konuda tam (9) dokuz ayet gönderiyor.⁽⁸⁾

Cehenneme varmadan dünyada uymaları gereken önlem paketinden bir kaç: “Muhammed’in hanımları inananların anneleridir; Muhammed ölse de hiç kimse ile evlenemezler” diyor.⁽⁹⁾

El-insaf! Muhammed’in ölümünden sonra bu yasak ayetler nedeniyle 18 yaşında dul kalan ve yaklaşık olarak 50 yıl dul olarak yaşamını sürdüren Ayşe ve onun gibi 10’larcası ölene dek evlenememiş.

Yine Muhammed’in hanımlarına hitaben bir başka yerde, “Ey Muhammed hanımları siz konuşurken kırıtmayın ki kalbinde kötülük bulunan (erkekler) size karşı iştahlanmasın; uygun söz söyleyin, ciddi olun.”⁽¹⁰⁾

Siz evlerinizde oturun, önceki cahiliyle devrinde olduğu gibi süslenip (dışarı) çıkmayın... Allah ve Resulüne itaat edin⁽¹¹⁾ diyor.

Keza 60 yaşına gelmiş Muhammed’e gece hayatıyla ilgili ayetler bu surede yeni gelmeğe başlıyor. Bu ayetlerde kendisine nikâhları düşen kadınlar

(7) Hucurat suresi, 4. ayet.

(8) Ahzab suresi, 28’den 34’e kadar ve 55 ile 59. ayetleri.

(9) Ahzab, 6, 53.

(10) Ahzab, 32.

(11) Ahzab, 33.

sıralanırken, bir de bu yaştan sonra kendisine savaş esiri cariyeler ve en önemlisi kendisini Muhammed’e hibe eden/mehir ücretini almadan kendini bedava olarak bağışlayan kadınlardan da söz ediliyor.

Ahzab suresinin 51. ayeti inmeden önce Muhammed zorunlu olarak kendi hanımları arasında gece hayatı konusunda sıralama yapardı. Yani istediği hanımla istediği an yatamazdı. Bellidir ki ihtiyar olanlarla yatmak istemeyince, bu sefer az önceki ayeti oluşturup kendini bu konuda tam özgür bırakıyor. Bu ayetle gece hayatında istediği kadınıyla yatabileceğini, kendileri arasında sıra takibi yapması gerekmeyeceğini, kendini hibe edenlerden istediğini kabul edebileceğini, istemediğini geri çevirebileceğini, hanımlarından istediğini yanında bırakabileceğini, istediğini de boşayabileceğini yazıyor.⁽¹²⁾

Muhammed’in bu surede uyguladığı önemli bir taktik de şu: Belli bir süreye kadar kadın alma konusunda kendini tam özgür bırakan ayetler oluşturuyor; fakat daha sonra güya onlara bir tolerans tanıyıp görünürde kadınların lehine ayetler ortaya atıyor. “Bu yaştan sonra varolan hanımlarımı kazasız belasız kontrol altında tutabilirsem bin bereket versin” hesabını yapıyor. Bu konuda inandırıcı olsun diye Cebrail’in şöyle bir ayet getirdiğini ortaya atıyor: “Artık bundan sonra başka kadınlar sana helal olmaz. Ayrıca senin yanında varolanları boşayıp yerlerine başkalarını alman da olmaz. Her ne kadar başkalarının güzelliği senin hoşuna gitse de. Ancak savaş esiri cariyeleri alabilirsin/bunları almanda bir sakınca yoktur”⁽¹³⁾ diyor.

Burada şöyle bir soru akla gelir: Peki Muhammed’in gece hayatıyla ilgili bu ayetler, neden 40-50 yaşlarında iken kendisine gelmedi de ihtiyarlandıktan sonra geldi? Sorunun yanıtı gayet açık: Muhammed o zaman henüz sistemini kurmamıştı, zayıf bir örgüttü. O nedenle, bunu başarması imkânsızdı. Fakat Medine döneminde ve de ancak bu yaşta güçlenip fırsat yakalayınca, gece hayatıyla ilgili ayetler üst üste gelmeğe başladı ve Cebrail (her ne Cebrail’se) bir ayağı göklerde, öbür ayağı da Medine’de gelgit yapmağa başladı, Medine ile gökler arasında mekik dokudu. Tabi ki Zeynep olayı olsun, diğer kadınlarla ilgili olsun muhaliflerden eleştiriler de alıyordu.

Onları susturmak için de Ahzab suresi 38.ayeti imdada yetişiyor. Bu ayette şu söyleniyor: “Allah’ın peygambere mubah/helal kıldığı şeyde (fazla kadın alma ve Zeynep olayı kastediliyor) bir beis/sakınca yoktur. Önceki peygamberler için de Allah’ın kanunu böyleydi” diyor. Çoğu müfessirlere göre tanrının burada gönderme yaptığı önceki peygamberlerden kasıt Davut’la oğlu Süleyman peygamberdir. Onlar da hem Muhammed gibi birçok kadınla evlenmişti, hem de Davud peygamber Hitti

(12) Ahzab suresi 50-51.ayetler ve bu ayetlerle ilgili tüm tefsirler.

(13) Ahzab, 52.

Uriya'nın hanımını -tıpkı Muhammed'in Zeynep'e yaptığı gibi- zorla ele geçirmişti.

Burada yine Yahudileri susturmak için Musa'yı kullandığını görüyoruz: “Musa'ya eziyet verenler gibi olmayın (Muhammed'e eziyet vermeyin)” diyor. (Ahzab, 69)

Rivayetlere göre Musa'ya da güya gece hayatıyla ilgili bir komplo yapılmış, bir fahişeyle cinsi ilişkide bulunma iftirasına maruz kalmıştı. Kadı Beydavi ilgili ayet yorumunda şöyle diyor: Musa'nın kavminden ve de aynı zamanda muhalif ve aşırı derecede zengin olan “Karun” adında biri, Musa'ya karşı bir bayanı ayarlıyor ki kadın, “Musa benimle cinsi ilişkiye girdi” desin. Ancak Allah Musa'nın masum olduğunu kendilerine ispatlıyor diyor. Artık nasıl ispatlamışsa! Epey zaman geçmiş böyle bir şey olmuş mu olmamış mı bilemiyoruz. Yalnız Muhammed, Zeyd-Zeynep ve anlatılan diğer konularda sıkışınca savunma amaçlı böyle bir olayı Yahudilere karşı kullanmış.

Şu da bir gerçek ki, Kur'an nasıl savaşta ele geçirilen kadın ve kızların Muhammed ve yandaşları tarafından kullanılmalarına izin vermişse ve yine savaşlarda ele geçirilen maldan 1/5'i Allah'a aittir demişse (Enfal suresi, 41.ayet) ve yine nasıl bazı durumlarda gayrimüslimlerden ele geçen malın hepsi Allah'a veriliyorsa, aynı durum Tevrat'ta da söz konusudur.

Örneğin; bir savaşta ele geçen 675.000 koyun ile 72.000 sığır, 61.000 eşek ve 32.000 evlenmemiş kızlardan (sadece bunların yarısından) 675 koyun ile 72 sığır, 61 eşek ve 32 kız Allah'ın payı olarak rahip ve Lemililere veriliyor, geri kalanlar da Musa ve kavmi arasında paylaşılıyor.

Kur'an'la Tevrat arasında sadece kaçtan kaç Allah'a düşer diye yalnız oranlarda farkı vardır; yaklaşım ise aynıdır. (Tevrat, Sayılar, 31/25-47) Ancak bakıyoruz ki ganimetlerden Allah'a ayrılan 1/5 oranı, Hz. Yusuf zamanında da uygulanmıştır. Yusuf, Mısır arazisinin 1/5'ini alıp Allah'a değil; firavunlara veriyordu. Bu da Tevrat'ta anlatılıyor. (Tekvin, 47/26)

Yine Kuran'da nasıl bazı durumlarda Müslüman olmayanlardan ele geçen malın tümü (ki buna fey denir) Allah ve peygambere ayrılıyorsa (Haşır suresi, 7. ayet) Tevrat'a göre de savaşlarda ele geçen altın, gümüş, maden kısmı Yahova adına mabede/ dolayısıyla Musa'ya veriliyordu. (Tevrat'tan, Yeşu bölümü, 6/19)

G. 10.6.2010

Bir başka konu, gece hayatıyla ilgili Muhammed'e eleştiriler gelince -özellikle de Safiye konusunda- kendisi rahatsız oluyor. Bunu bertaraf etmek için de Cebrail'in aynı surenin 57. ayetini getirdiğini ortaya atıyor: “Her kim Allah ve

Resulüne eziyet ediyorsa Allah onlara dünya ve ahirette lanet etmiş, onlara acıklı bir azap hazırlamıştır”⁽¹⁴⁾ diyor.

Yine Muhammed’e tanrı salâvatından söz eden bu Ahzab suresinde dikkat çekici şöyle bir ayet de var: “Biz (Allah olarak) emaneti (Allah ve kul hakkını korumayı) göklere, yere ve dağlara tevdi ettik (siz bu görevi yapın, sorumluluk üstlenin dedik) onlar yüklenmekten çekindiler/ kabul etmediler. İnsan denen varlık bunu kabul etti. İnsan gerçekten zalim ve cahildir...” diyor.

Tanrı bu ayetten, insanın sorumluluk almasıyla yanlış yaptığını belirtiyor, bunu kabul etmekle dağlardan, dünya ve göklerden daha gerilerde olduğunu söylüyor. Acaba şayet dağ, taş, dünya ve gökler... Tanrıdan görev alsalardı onların neresi konuşurdu; tanrı onlara bu görevi tevdi ettikten sonra acaba kendilerine itiraz hakkı mümkün mü? gibi sorular akla gelir.

Evet, Tanrı’nın Muhammed’e salâvat getirmesinden söz eden ayetin içinde bulunduğu Ahzab suresinde olup bitenlerden özet halinde bir kesit sunmağa çalıştım; şimdi de bakalım tanrı salâvatı ne demektir, niçin bu surede?

İslamî inanca göre inananlar Arapça olarak söyledikleri “Allahumme salli ala Muhammed” cümlesini “Allah’ım Muhammed’e rahmet eyle şanını yücelt” anlamında hem normal zamanlarda, hem de namaz içinde bir nevi saygı, dua, teşekkür... niyetiyle söylerler.

Muhammed’in müritlerinin kendisi için böyle bir ifade kullanmaları diyelim normaldir; fakat tanrının Muhammed’e salâvat getirmesi gayet anormal bir şeydir. Kaldı ki, İslamî inanca göre peygamberlik mesleği kişinin çalışmasına göre kazanılmıyor; tanrının görevlendirmesiyle ancak olabiliyor.

Hal böyle olunca tanrının Muhammed’e ekstradan puan vermesi doğru değildir. Kısacası, İslam itikadına göre peygamberlik ancak verilir; hiçbir zaman alınmaz. O bakımdan Tanrı’nın Muhammed’e salât getirmesini normal bir hadise olarak kabul etsek bile İslam’la çelişiyor.

Kaldı ki tanrının insana dua etmesini normal bir şeymiş gibi kabul etmek doğru değildir. Çünkü onun duasına gerek yok; o, istediği an insanları direkt affeder. Bu ayete göre sanki Kur’an tanrısının da üstünde, onun duasını kabul edecek bir yetkili vardır anlamı ortaya çıkıyor.

Arap lügatinde “Salât” kelimesinin kökünü oluşturan (SLY) maddesi ve türevleri birçok anlama gelir. Mesela, Kuran’ın bir yerinde tanrı kıyamet günü

(14)

İbni Kesir tefsiri ve Suyuti’nin Lubab-ü’n-Nukul... Ahzab suresi 57.ayetin açıklama kısmında geniş bilgi verilmiştir.

suçlular hakkında cehennemin görevli meleklerine hitaben, **“Onu tutup bağlayın, cehenneme atın. Daha sonra da uzunluğu 70 arşın olan zincirlere vurun”** diyor.

Bu ayette salâtlâ ilgili emir olarak kullanılan “Sallû” kelimesi yakalayıp cehenneme atmak anlamında kullanılmıştır.⁽¹⁵⁾

Söz cehennem zincirlerinden açılmışken konuya ilişkin Kuran’dan birkaç cümle daha sunmak istiyorum. Bir yerde,

“Biz onların boyunlarına bir takım demir halkalar geçirmişiz. Onlar çenelerine dayanmıştır; o yüzden kafaları yukarıya doğru kalkıktır.”⁽¹⁶⁾

Bir başka ayette, “Biz kâfirler için zincirler, demir halkalar, bir de cehennem hazırladık”.⁽¹⁷⁾

Diğer bir yerde, “Boyunlarında demir halkalar ve zincirler olduğu halde kaynar suya sürüklenecekler. Sonra da ateşte yanacaklar” diyor.⁽¹⁸⁾

Tabi ki konumuz farklı olduğu için ben tanrının (kendisine göre suçlu olan) insanlara cehennemde takacağı 70 arşınlık zincirler üzerinde durmayacağım. Sadece ilginç bir ceza yöntemi olduğu için biraz hatırlattım.

Yine Araplar salât kelimesiyle ilgili, “Salla fi-s’sibaki” dedikleri zaman, yarıştâ ikinci oldu anlamını kastederler. Dolayısıyla biz bu ayete tanrı ve melekler Muhammed’e salât ederler demekten, onu birinci yapmazlar veya onu yakalayıp ateşe atarlar anlamını mı verelim.

İslâmî kesim zora girdiğinde kelimenin istilahî/terim anlamını bir yana bırakıp sözlük anlamına sığınmıyorsa, ben de derim ki, ayete az önceki anlamı versek (ki zaten kelimenin en yaygın olan sözlük anlamları bunlardı) acaba neden onların olsun da bizimki olmasın!

Ama ben böyle diyemem. Çünkü Muhammed’in, kendisinin oluşturduğu Kuran cümlelerinde kendi aleyhine bir şeyler yazması düşünülemez. Zira kişinin kendi aleyhine yazması insan tabiatına aykırıdır.

Tanrının Muhammed’e salât getirmesi demek, ona daha fazla önem vermesi demektir. Peki; her ne kadar bu cümle Allah için uygun değilse de kabul edelim ki uygundur; fakat deminden beri özetini sunmağa çalıştığım Muhammed hakkında böylesine nahoş olaylarla dolu bir surede (Ahzab suresinde) salâvat ayetini göndermesi hiç uygun değildir. Aslında Muhammed bu Ahzab suresinde anlatılan

(15) Hakka suresi, 31-33. ayetler.

(16) Yasin suresi, 8.ayet.

(17) İnsan suresi, 4. ayet

(18) Mûmin (Gafir) suresi, 71-72. ayetler.

o nahoş icraatından dolayı muhalefetten sert eleştiriler alınca, her çareye başvuruyor; tanrı ve meleklerin kendisine salât getirmesi, savunmasının bir parçasıdır. Hatta çevresindeki inanan insanları da sağlama almak için tanrı salâvatından onlara da dağıtıyor, tanrı ve melekleri siz inananlara da salât getiriyorlar diyor (Ahzab, 43). Fakat yaptığı savunma o zaman da inandırıcı gelmiyordu. Örneğin, Ahzab suresinde sözünü ettiğim ayetler indiği sıralarda, 15 yaşında olan Ayşe bile bu suredeki olup bitenlere inanmayarak Muhammed’e sert tepki gösterip “Bakıyorum senin rabbin zevkin için (ayet gönderme konusunda) çok aceleci davranıyor” diyor.⁽¹⁹⁾

Muhammed’in, inandığı tanrısını küçük düşürücü ayetlerinden bir-iki tane daha anlatayım. Kimileri, Muhammed huzurunda Ebu Bekir’le Ömer arasında bir tartışma olmuş, seslerini normalin üstüne çıkarıp yüksek sesle konuşmuşlar diyorlar, kimileri başka isimler öne sürüp bu tartışmalardan dolayı aşağıdaki ayet inmiştir diyorlar. İsimler o kadar önemli değil; önemli olan olaydır. Ayetin anlamı şu: “Ey iman edenler; sesinizi peygamberin sesinin üzerine çıkarmayın. Ona söz söylerken birbirinize bağırdığınız gibi yüksek sesle söylemeyin. Yoksa farkında olmadan amelleriniz/yaptıklarınız boşuna gider” diyor ve bu basit olaya karşı yine inandığı Allah’ını küçük düşürmek suretiyle o insanlara karşı kullanıyor.⁽²⁰⁾

Aynı surenin 3. ayetinde Muhammed’e karşı seslerini kısıanların iyiliğinden söz ederken, 5.ayette de, daha önce kendilerinden söz ettiğim o Temimoğulları’nın sabırsızlığına karşı, “Eğer sen (ey Muhammed) onların yanına çıkıncaya kadar onlar seslerini çıkarmayıp (seni rahatsız etmeyip) sabretselerdi/bekleselerdi kendileri için daha iyi olurdu” deniliyor.

Muhammed henüz Mekke’de iken oluşturduğu surelerde çok ilginç taktikler uygulamış; bunlardan biri de şu: Bir gün Mekke’nin ileri gelenlerinden Abbas, Umey ve Umeyye bin Halef, Utbe bin Ebi Rabia, Ebu Cehil gibileriyle sohbet ederken âmâ olan İbni Ümmü Mektum kendisinden, “Sana geleni bana da anlat” diyor; ancak Muhammed o an için kendisiyle ilgilenmiyor. Daha sonra Muhammed’in bu ilgisizliğine karşı 51 cümlelik olan Abese suresinin başlangıç kısmını iniyor ki, Allah bu ayetlerde Muhammed’i (İbni Ümmü Mektum’a ilgi göstermediğinden dolayı) azarlıyor, o âmâya karşı takındığı tavrın yanlış olduğunu belirtiyor. Önce ayetlerin anlamını vereyim.

Muhammed’e hitaben, “Kendine âmâ geldi diye yüzünü ekşitti ve döndü. Ne bilirsin belki o (günahlarından) temizlenir veya öğüt alır da o öğüt kendisine fayda verir. Öğüt almak istemeyene gelince: Onun üzerinde durursun. Onun temizlenmemesinden sana ne! Ancak sana can atarak gelip Allah’tan korkana gelince: Sen ona aldırıyorsun” diye devam ediyor. (Abese suresi, 1-10. ayetler)

(19) Tecrid-i sarîh Diyanet tercümesi, no: 1721 ve Kur’an’ın Kökeni adlı yapıtım, s. 181.

(20) Hucurat suresi, 2. ayet.

Bu ayetin İbni Ümmü Mektum için indiğine ilişkin tüm tefsirlere bakılabilir. Kaldı ki tefsirlere bakmaya da gerek yok. Çünkü ayetlerde âmâ Muhammed'in ona karşı yüzünü çevirmesi, onunla ilgilenmemesi yazılı; ayetlerde sadece kişinin ismi yazılı değildir. Tabi ki önemli olan olaydır; kişi ister şu olsun ister bu fark etmez. Bir de ayette geçen, “Öğüt almak istemeyene gelince; onun üzerinde durursun. Onun temizlenmemesinden sana ne” cümlesi çok garip. Çünkü Kur'an'a göre peygamber, insanların imana gelmelerini sağlamak için vardır. Gerekirse bu uğurda savaşı da ilan eder; ama her nedense bu cümlede insanları irşada etme konusunda Kur'an'ın temel yaklaşımına ters düşen bir ifade kullanılmış.

Peki, nedir bu garipliğin hikmeti? Muhammed'in bu taktiğinde iki önemli neden, iki fayda mülahaza edilmiştir.

Birincisi: İnsanların, “Maşallah Muhammed'in Allah'ı öylesine adildir ki, kendi peygamberi Muhammed bile hata yapsa affetmez, onu bile azarlar” demelerini sağlamak.

İkincisi ise: İki gözünden âmâ olan; fakat çok bilgili, sevilip sayılan ve çevresinde etkili biri olan İbni Ümmü Mektum'un gönlünü almak, bak senin için Allah ayet gönderip beni bile azarlıyor mesajını vermek. Çünkü İbni Ümmü Mektum'u ihmal edip de kendileriyle uğraştığı insanlar nasıl olsa muhaliflerdendi ve onlardan fayda gelmiyordu.

Bu âmânın ne kadar önemli biri olduğuna ilişkin kısa bir ipucu vereyim. Bu şahıs Bilal-î Habeş'den sonra Muhammed'in ikinci müezziniydi, Ayrıca Muhammed Medine'yi terk ettiği durumlarda genelde kendi yerine onu vekil olarak bırakırdı. Nitekim 13 sefer Muhammed'e vekâlet etmişti.

Hatta Nisa suresinin ilk inen 95. ayetine haklı olarak itiraz edince, Muhammed burada da “Cebrail tekrar inip ayette düzeltme yapıldığını” belirterek ayetin son şekli şudur deyip cümleyi, İbni Ümmü Mektum'un istediği kalıba getirir.⁽²¹⁾

SANA NE?

İşte böylesine etkili biri olduğu için Muhammed, tanrıya mal ettiği “Abese” suresinin ilk ayetlerini bir taktik olarak kullanıyor; ancak bunu yaparken de, (heyecandan olsa gerek) cümlede Kur'an'ın insanla ilgilenme konusundaki genel bakışına ters gelen, **“Öğüt almak istemeyene gelince; onun üzerinde durursun. Onun temizlenmemesinden sana ne!” (K. 80/7)** diye bir ifade kullanıyor.

(21)

Kur'an'ın Kökeni adlı yapıtımın 146. sayfasında detaylı bilgiler ve kaynaklar vardır. Buhari-Müslim hadisleri olan El-LÜ'İÜÜ vel' mercan, no: 1240; Tecrid-i sarîh diyanet tercemesi, no: 1196.

Bilindiği gibi namazlarda daha önce Kudüs'teki Mescide-i Aksa kible olarak kullanılıyordu. Muhammed henüz Mekke'de iken yaklaşık 16 ay namazlarını bu camiye yönelerek kılmıştı. Ancak bunu değiştirip kendi öz memleketi olan Kâbe'ye çevirince, bazıları haklı olarak eleştirilerde bulunuyorlar. Bu gibi insanlar için Muhammed şöyle bir ayet indiriyor: Özetle, “Bir takım beyinsizler kible niçin değiştirildi diyecekler” diyor.⁽²²⁾

Yine Kur'an'ın değişik yerlerinde kıyamet günü bazı insanlara, “Siz sapkın yalancılar, huyam hastalığına yakalanıp da suya doymayan develer gibi...” diye hitap edeceği yazılı.⁽²³⁾

Şu hatırlatmayı yapayım ki, bu bölümde ilginç değişik konuları vermekle, Muhammed'in Allah'a inanıp inanmama konusunda bir sonuca varmayı kastediyorum.

Kur'an'ın Allah'ı, İnsanların cemaatlerde nasıl oturmaları gerektiğini anlatıyor!

Bitmedi, sürecek. G. 28.7.2010

*

KURAN'IN ALLAH'I, İNSANLARIN CEMAATLERDE NASIL OTURMALARI GEREKTİĞİNİ ANLATIYOR!

Mücadele suresi, 11. ayet: “**Ey iman edenler, meclislerde size ‘yer açın’ denildiği zaman açın ki Allah da size genişlik versin. ‘Kalkın’ denildiği zaman da kalkıverin ki Allah sizden iman edenleri yüceltsin...**” diyor.

Burada ayetin niçin indiğine ilişkin İslami kaynaklarda farklı sebepler yazılmış; ancak sebep ne olursa olsun o kadar önemli değil; önemli olan Kur'an Allah'ının Muhammed tarafından böylesine ucuz bir olayda kullanılmış olması. Hayati konular varken tanrının, insanın cemaatlerde nasıl oturması gerektiği konusunda bilgi vermesi, bunun için ayet göndermesi, doğrusu çok garip bir şey.

Mücadele suresi 8. ayette şunları söylüyor: “**(Ey Muhammed!) Bakmaz mısın şunlara ki, kendilerine gizli konuşma yasaklandığı halde yine bunu yapıyorlar. Günah, düşmanlık ve peygambere isyan etmede fısıldaşıyorlar.**

(22) Bakara suresi, 142. ayet.

(23) Vakia suresi, 51. 55.

Senin yanına gelirken de Allah'ın selamladığı şekilde sana selam vermiyorlar. Kendi içlerinde de, 'Allah bu söylediklerimize karşı bizi azap etse ya' diyorlar.'

Bu ayette anlatılmak istenen, Yahudiler Muhammed'in aleyhinde konuşurlarmış; kendisi buna yasak koyduğu halde yine devam ediyorlarmış. Hatta onun yanına gelirken normal selam cümlesi olan "Selamün aleyk" yerine "Sam'un aleyk" yani ölüm senin üzerine olsun diye hakaret anlamında bir ifade kullanıyorlarmış; kullanırken de alay maksadıyla **"Allah bu söylediklerimize karşı niye bize azap etmiyor"** diyorlarmış da bu yüzden tanrı gerek görüp az önceki ayeti indirmiştir. Tefsirlere ve diğer İslami kaynaklara gerek yok; zaten ayetin anlamı bu.⁽²⁴⁾

ALLAH, İNSANLARIN MUHAMMED'LE KONUŞMALARINI VERGİYE BAĞLIYOR:

Mücadele suresi, 12-13. ayetler: **"Ey iman edenler, peygambere gizli bir maruzatta bulunmak isterken önce bir sadaka verin. Bu, sizin için hem hayırlı, hem de bir temizliktir. Ancak gücünüz yoksa şüphesiz Allah bağışlayandır, rahmeti boldur. Fısıldaşmadan/ konuşmadan önce sadaka vermekten korkunuz mu? O zaman Allah size tevbe lütfetti. Hal böyle olunca siz namaz kılın, zekât verin, Allah ve resulüne itaat edin..."** diyor.

Bu ayetlerin içinde anlatıldığı Mücadele suresi Medine'de ortaya atılmıştır. Dikkat edilirse Muhammed saltanatını kurduktan sonra kendisiyle yapılmak istenen görüşmeleri/konuşmaları bile vergiye bağlıyor. Neymiş; böyle bir yöntemle fakirlere bir kurtuluş yolunu bulmak, onlar için yeni bir gelir kaynağı sağlamak istemiş. Gerçi bu ayetin Kur'an'a yazılmasının nedeni sadece fakirlere bir gelir sağlamak değil; bununla birlikte kâfirlerle müminler arasında bir ölçü olarak düşünülmüş diyenler de var. Yani kişinin imanı zayıf olsa zaten gelip Muhammed'le parayla konuşmaz gibi yorumlar da yapılmıştır. Bir de diyelim bir kişi günde defalarca Muhammed'le görüştü; bu ayete göre her görüşme için sadaka verirse zaten iflas eder; vermezse Muhammed tarafından töhmet altında kalır. Doğrusu çok ilginç bir ekonomik model. Kadı Beydavi gibileri, "Bu ayetin iniş sebeplerinden biri de Muhammed'den sorulan lüzumsuz soruların önünü kesmektir" diyorlar. Gerçekten bu ayet, bir bakıma Muhammed'den sorulan zor sorulara karşı bir ambargo niteliğindedir. Bu zor soruların önlemi konusunda Kur'an'dan biraz bilgi vermek istiyorum.

Bazı insanlar (özellikle de Yahudiler) Tevrat'ta yanıtı bulunmayan konularda (örneğin; ruh nedir, Zul'karneyn kimdir, Ashab-ı Kehf kimlerdir vb) Muhammed'den sorular sorarlar. Bilmediği konular olduğu için ayet de yazamıyor.

(24) Bu konuda Kadı Beydavi, Taberi, Kurtubi ve diğer tefsirlere bakılabilir; bunlarda geniş bilgi vardır.

Bu nedenle cemaate, “Yarın yanıtını vereceğim” diyor. Amacı, zamandan kazanıp bir yerlerden yanıt bulup da Cebrail vahiy getirdi diyebilmek. Dediği yarın da gelir; fakat yine yanıt veremez. İşin içinden çıkmak için şöyle bir ayet oluşturuyor: **“Ey Muhammed, herhangi bir iş için ‘inşallah’/ eğer tanrı dilerse demeden, yarın onu yapacağım deme.”** diyor.⁽²⁵⁾ Bu konuda bütün tefsirlere bakılabilir. Burada “İnşallah” ifadesinin kullanılmamasından tanrının duyduğu rahatsızlık dikkat çekicidir.

Tanrı niye o kadar kendi kimliği peşine düşmüş bir türlü anlamak zor! Öyleki, bu konuda “Kestiğiniz bir hayvan üzerinde adımı anmazsanız onun eti haramdır” deyip özel ayet bile gönderiyor (En’am suresi, 121).

Demek ki Kur’an’a göre bir hayvanın kesiminde ne kadar sağlık kurallarına uyulursa uyulsun tanrı adı söylenmedi mi yenmemeli/ haramdır. Allah’ın, insanlar tarafından aşırı derecede anılmasını istemesine ilişkin, Muhammed’in önemli bir sözünü aktarmak isterim. Bu söz, sağlam diye bilinen tüm hadis kaynaklarında geçiyor.

Hadise şu: Muhammed bir ara arkadaşlarına, “Süleyman peygamber Bir gün **‘Ben bu gece 100 hanımımla cinsi ilişkiye girerim, hepsi de erkek çocukla hamile kalacak, büyüyünce de Allah rızası için savaşa gidip cihat edecekler’** diyor. Ancak bunu söylerken Allah dilerse anlamına gelen “İnşaallah” ifadesini unuttu/ kullanmıyor. Bunun cezası olarak, Süleyman’ın o gece yattığı yüz kadından sadece bir tanesi hamile kalıyor, onun da doğurduğu çocuk felçli olarak dünyaya geliyor. Hâlbuki Süleyman İnşaallah deseydi, o gece sözünü ettiği yüz hanımı hamile kalır, hepsi erkek çocuk doğururdu ve onlar büyüyüp Allah rızası için cihat edeceklerdi” diyor.⁽²⁶⁾

Bu gibi zor sorular konusunda ya Tevrat’tan, ya da bilen arkadaşlarından bilgi alırdı. Hatta Tevrat’tan anlamak için Kur’an’ı hazırlayan komisyonun başkanı Zeyd bin Sabit’e, Tevrat dili olan İbranice’yi öğren diyordu (Kur’an’ın Kökeni, s.46). Muhammed’in Zeyd’e İbranice’yi öğren demesinden maksat, gelen mektupları okumak, onlara yanıt vermek olarak belirtiliyorsa da bu doğru değildir. Çünkü o günlerde İbranice, çevrede bulunan önemli devletlerin dili değildi ki buna önem verilsin. Dolayısıyla, burada maksat Tevrat’tan bilgi almak için bu konuda eleman yetiştirmekti.⁽²⁷⁾

Aynı sorun Kur’an’da bir başka yerde de yaşanıyor. Muhammed henüz Mekke’de iken her nedense bir ara ayetler indirmiyor. Bunun üzerine bazıları

(25) Kehf suresi, 23–24. ayetler.

(26) Kur’an’ın Kökeni adlı yapıtım, s.171; Buhari: Nikâh–19, Cihad–23, Eyman–3, Kefaret–9, Enbiya–40, Tevhid–31, El’iü’l’iü ve’l Mercan–no: 1072–73; Müslim–Eyman–no: 1654.

(27) Bu konuda daha fazla bilgi için Kur’an’ın Kökeni adlı yapıtım s.39 ve devamında geniş bilgi verilmiştir.

kendisine, “Bakıyoruz senin şeytanın bu günlerde seni terk etmiş” diyorlar. Bu gibi olumsuzluklardan kurtulmak, böylesine bir ezikliği yaşamamak için Kur’an’a şöyle bir savunma ayeti yazıyor: “Andolsun kuşluk vaktine ve sakinleştiği zaman geceye ki senin rabbin ne seni terk etti, ne de sana darıldı.”⁽²⁸⁾ En önemlisi de, Allah Muhammed’i terk etmediğine ilişkin ayetler gönderirken bazı varlıklara (kuşluk vaktine ve geceye) yemin ederek öylesine gönderiyor.

ALLAH, İNSANLARIN MUHAMMED’LE KONUŞMALARINA KOTA GETİRİYOR:

Muhammed, az önce değinildiği gibi kendisinden zor sorular sorulmasın, bunlardan kurtulsun diye kendi Kur’an’ına tedbir ayetlerini yazıyor. Maide suresi 101-102’de, **“Ey iman edenler, size açıklaması yapıldığı zaman yanıtı hoşunuza gitmeyen sorular sormayın. Hâlbuki Kur’an indirilirken sorarsanız onlar size açıklanır. Allah onlardan (zor soru soranlardan) şimdiye kadar olanları affetti. Allah gafurdur, hâkimdir. Sizden önce de böyle soranlar oldu; ama daha sonra kâfir oldular.”** diyor.

Ayette geçen ‘öncekilerden’, ya Salih peygamberin kavmi, ya da İsa’ya, **“Rabbine söyle bize yukarılardan bir yemek göndersin”**⁽²⁹⁾ diyen insanların kastedildiği tefsirlerde anlatılıyor. Bu ayetin neden indiği/Muhammed tarafından niçin ihtiyaç duyulup da söylendiği konusunda ihtilaflar/rivayetler çoktur.

Kimisi Kur’an’da Hac’la ilgili geçen “Hacca gitmeye gücü olan Allah rızası için gitsin” ayetiyle (Ali İmran, 97) ilgili bazı insanlar (Suraka bin Malik gibi) haklı olarak “Ayette kastedilen hacdan gaye her sene mi, yoksa...?” diye soru sorunca, ayet bu yüzden inmiştir diyor. Kimisi de, bazı insanlar^(*) bir öğlen vakti Muhammed’dan, “Ben kimin oğluyum?” diye soru sormuşlar, bundan ötürü ayet inmiştir diyor. Uzunca anlatılan tefsirlerde daha farklı nedenler de var. Ben onlar üzerinde durmam; burada önemli olan böyle bir yasağın Kur’an’da işlenmesidir. Ayetin iniş nedeni ister şu olsun, ister bu pek fark etmez.

KUR’AN’DA ANLAMI OLMAYAN LUZUMSUZ KELİMELER VAR MI?

Bu başlık altında Muhammed’in, Kur’an’ında uyguladığı farklı ve ilginç bir taktik örneğini sunacağım. Şimdiye kadarki açıklamalarım Kur’an’ın içeriğine yönelikti; bu başlıkta ise Kur’an’da uygulanan biçimsel bir taktikten (!) söz edeceğim.

(28) Duha suresi, ilk ayetler; Tecrid-i Sarih, Diyanet tercümesi. 4/35; Vahidi, Esbab-i Nuzul, Duha suresi; Buhari Duha tefsiri, Müslim Eyman’da, no: 1797.

(29) Araf, 77-79; Maide, 112-115.

(*) Abdullâh bin Huzafe gibi Tecrid-i Sarih, no: 81 ve 323.

Muhammed bir sözünde, “İnsanlar 100 deve gibidir; bunlardan birine binmek istersin; ama uysal birini seçemezsin/hepsi insanı yere düşürecek tipten” demiş.⁽³⁰⁾

Hani bir zamanlar Aziz Nesin’in, “Türk toplumunun % şu kadarı aptaldır” dediği gibi (tabi ki ben insanları bundan tenzih ederim; benim için önemli olan sistemdir; masum insanlara diyecek sözüm yoktur), Muhammed de insanları deveye benzetmiş ve istediği şekilde yönlendirmiştir. Hele toplum da 14 asır önceki toplum olunca onları etkilemek daha da kolay olmuştur. Kendisi insanları çeşitli konularda etkilemeğe çalıştığı gibi sunacağı konuda da Kur’an’ında oluşturduğu kelime oyunuyla farklı bir etkileme yöntemine başvurmuştur. Uyguladığı bu ilginç yöntem hakkında birkaç örnek vereyim:

1) Kuran’da altı (6) ayrı surenin başında⁽³¹⁾ “Elif Lam Mim”, yedi (7) surenin başında⁽³²⁾ “Ha Mim”, altı (6) ayrı yerde⁽³³⁾ “Elif Lam Re”, Şuara ve Kasas surelerinin başında “Ta Sin Mim”, şura suresinin başında “Ha Mim Ayn Sin Kaf”, Meryem suresinin ilk ayeti “Kâf Ha Ya Ayn Sad”, Taha suresinin başında “Ta Ha” ifadesi, A’raf suresinin başında “Elif Lam Mim Sad”, Neml suresinin başında “Ta Sin”, Yasin suresinin başında “Ya Sin” lafzı, Sad suresinin başında sadece “Sad” şeklinde tek bir harf vardır, Kaf suresinin ilk ayeti ise “Kaf” harfiyle başlıyor. Kalem suresinin de ilk ayeti sadece “Nun” harfidir.

Bütün bu saydıklarımın anlamı Arap lügatinde yoktur. Çünkü bunlar birer harftir. Harflerinse hiçbir dilde tek başlarına anlamları olmaz. Bazıları, Kur’an’daki benzer harflere tahmini anlamlar yüklemişler; ancak bunun gerçeğe ilgisi yoktur. Zaten bu yorumları yapanların hepsi de kendi kaynaklarında, “Bunlardan neyin kastedildiğini ancak Allah bilir” demişlerdir.

Gerçekle, kuralla ilgisi olmadığı için ben bu tür yorumlara değinmeyeceğim. Bunlardan, “Bu surelerin başındaki harflerin anlamı Allah’la Muhammed arasında birer şifredir. Dolayısıyla; diğer insanların bunları bilmesi gerekmiyor” yorumu, en yaygın olanıdır. Kur’an’da yaklaşık 30 bağımsız ayet bu gibi ifadelerden oluşuyor.

Burada Nasrettin hocanın şu fıkrası hatırıma geldi: Bir bayana, askerde olan oğlundan mektup gelmiş; kadın okuryazar olmadığı için hocaya götürüp okutmak istemiş. Oğlu, acemiler okuluna gittiği için yazısı okunamazmış. Bu nedenle, hoca kadına “En iyisi sen bu mektubu sakla; oğlun askerden dönünce o okusun. Zira kendisinden başkası bundan anlayamaz” demiş. Aynı espiri bu ayetlerin denkleminde de var.

(30) Tecrid-i Sarîh, Diyanet tercümesi. Hadis no: 2040.

(31) Bakara, Ali İmran, Ankebut, Rum, Lokman ve Secde surelerinin ilk ayetleri.

(32) Mümin, Fussilet, Şura, Zuhuruf, Duhan, Casiye ve Ahkaf sureleri.

(33) Yunus, Hud, Yusuf, Rad, İbrahim ve Hicr surelerinin ilk ayetleri.

2) “Gürültü ile koşan, ateş saçan, sabahleyin baskın yapan, savurup da tozu dumana katan ve bir topluluğun ortasına dalanlara (savaş atlarına) andolsun ki, gerçekten insan, rabbine karşı nankördür; buna kendisi de şahittir...” diyor.

(Adiyat suresi, 1-7. ayetler)

3) “Birbiri ardınca gönderilenlere, büküp devirenlere, neşredip yayanlara, seçip ayıranlara, sonra gerek özür için, gerekse uyarı için bir öğüt bırakanlara andolsun ki, size vad olunan gerçekleşecektir.”

(Murselat suresi, ilk ayetleri)

4) “Saf saf dizilmişlere, toplayıp sürenlere, zikir okuyanlara (meleklerle) and olsun ki, ilâhınız birdir. O, hem göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbi, hem de doğuların Rabbidir.”

(Saffat suresi, 1-5. ayetler)

5) “O toz durup savuranlara, ağırlık taşıyanlara, kolaylıkla akanlara, emir dağıtanlara andolsun ki, size vadolunan elbette ki doğrudur. Ceza ve mesuliyet günü şüphesiz olacaktır.”

(Zariyat suresi, 1-6)

6) “Şiddetle çekip alanlara, usulcacık çekenlere, yüzerek gidenlere, yarışıp geçenlere, iş çevirenlere andolsun. O günkü şiddetli sarsıntı sarsar. Onu bir şiddetli sarsıntı daha takip eder. Yüreklər o gün hoplar, gözler o gün korkudan kalkamaz...”

(Naziat suresi, 1-9)

Dikkat edilirse tanrı Zariyat, Naziat ve Murselat surelerinde kıyametin kopacağına dair; Adiyat ve Saffat surelerinde de insanın kendisine karşı nankör olduğuna ve kendi büyüklüğü hakkında az önceki bilinmeyen bazı şeyler üzerine yemin içeriyor. Kur'an'ı açıklayanların çoğuna göre Adiyat suresinde üzerinde yemin edilenlerin, savaşlarda hücum eden atlar; Saffat suresinde ise melekler; Murselat'ta yine melekler, bir yoruma göre de rüzgârlar; Zariyat'ta da rüzgârlar, bulutlar, gemiler ve melekler, Naziat suresinde de insanın ruhunu eziyet ve merhametle alan Azrail ekibi melekler, yıldızlar, gemiler kastedildiğini yazıyorlar.

Bunlar hakkında çok farklı yorumlar da vardır; ancak hepsi de tahminden başkası olmadığı için üzerinde durmağa değmez. Tabi ki bu yorumlar da tıpkı ilgili ayetler gibi çelişkilerle dolu. Mesela; İslam inancına göre peygamberlere vahiy getiren melek birdir, adı da Cebrail. Ama gerek bu ayetlerle ilgili yorumlara ve gerekse Kur'an'da ilgili diğer ayetlerin yorumlarına bakıldığında birden fazla vahiy meleği ortaya çıkıyor.

Bu konuda Hamdi Yazır'ın Hak Dini Kur'an Dili adlı tefsirinin Zariyat suresinin açıklama kısmına bakılabilir. Keza İslami inanca göre ruhları alan melek de tektir ve adı "Azrail. Ama Naziat suresindeki "şiddetle çekip alanlara, usulcacık çekenlere" ifadesinden kötü ve iyi insanların ruhlarını alan melekler kastedilirse (ki cumhurun görüşü de bu), o zaman bir Azrail değil; birçok Azrail ortaya çıkıyor. Zira kullanılan kelimeler hep çoğuldur. Zaten birçok Azrail olduğunu ima eden başka ayetler de vardır. O zaman şöyle bir sonuç ortaya çıkıyor: Azrail, ruhları almaktan sorumlu ekibin başı, diğerleri de herhalde ona bağlı ekipler. Bu durum aynı zamanda Cebrail için de geçerli: Cebrail vahiy getirenlerin başı, diğerleri ise ona bağlı ekipler.

Kısacası: Bu surelerden neyin kastedildiği kesin olmamakla birlikte, verilen zoraki anlamlar da beraberinde çelişkiler, topluma yararları olmayan anlamlar getirmektedir.

Daha da netleştirecek olursak; Kur'an'ın Allah'ı, "Gürültü ile koşanlar, ateş saçanlar, sabahleyin baskın yapanlar, savurup da tozu dumana katanlar, bir topluluğun ortasına dalanlar (Adiyat suresi);

birbiri ardınca gönderilenler, büküp devirenler, neşredip yayanlar, seçip ayıranlar (Murselat suresi, ilk ayetleri);

saf saf dizilmişler, toplayıp sürenler, zikir okuyanlar (Saffat suresi, 1-5. ayetler);

o toz durup savuranlar, ağırlık taşıyanlar, kolaylıkla akanlar, emir dağıtanlar (Zariyat suresi, 1-6);

şiddetle çekip alanlar, usulcacık çekenler, yüzerek gidenler, yarışıp geçenler, iş çevirenler " (Naziat suresi, 1-9)

gibi bilinmeyenlerle yemin içiyor; acaba bunlardan neyi kastetmiş, böyle bir denklemden ne fayda beklenir sorusuna nasıl bir yanıt verilebilir ki! Zira ortada kullanılan sıfatlar/nitelikler var; ama nereye gönderme yaptığı belli değil.

Muhammed, Kur'an'ını yersiz tekrarların, birbirleriyle çelişen ayetlerin, onların içerdiği yararsız ve de anlaşılmaz anlamların, hele az önce birinci örnekte belirttiğim anlamsız harflerin... eleştirilerinden kurtulabilmesi için -örneğin- Al-i İmran suresi yedinci (7.) ayette özet olarak, "Kur'an'ın bazı ayetleri Muhkemdir/ anlamları gayet açıktır; bazıları da Muteşabihdir/anlamlarında netlik yoktur.

Kötü niyetli olanlar, anlamları açık olmayan ayetleri tartışma konusu yaparlar; ilim sahipleri ise hepsine inanırlar" anlamında ayetler yazmıştır. Halbuki Kur'an'ın birçok yerinde, "Biz Kur'an'ı apaçık bir Arapça ile sana gönderdik"⁽³⁴⁾

(34) Şuara-195, Zümer- 28, Fussillet- 3-44, Zuhruf-3 vb.

ifadesi vardır; ki bu, az önce sunulan ayetlere ve daha nicelerine tezat teşkil etmektedir. Az önceki ayette, “Kötü niyetli olanlar, anlamları açık olmayan ayetleri tartışma konusu yaparlar; ilim sahipleri ise hepsine inanırlar” denir. İlim sahipleri Kur’an’dan ne gibi marifetler çıkaracaklar bilemem.

Konuyu özetleyecek olursak; mademki insanoğlu bu kitaptan sorumludur; o halde neden onun sahibi olduğu iddia edilen Allah bazı ayetlerini anlamsız harflerle göndersin ki! Bu durumda haklı olarak “Kur’an’ın Allah’ı tarafından öyle bir kitap gönderilmiş ki, birçok ifadesinin anlamı yoktur. Sadece kafiyeli yazılmış anlamsız bir müzik parçasından öteye geçmez...” önermesi ortaya çıkıyor.

Aslında Muhammed benzer yöntemleri kullanmaktan şunu kastetmiştir denilebilir: İnsanların Kur’an hakkında, “Hayret, Muhammed’e öyle bir kitap inmiştir ki, bazı ayetlerini ancak Allah bilir; ne kadar enteresan ve acayip bir kitap...” demelerini sağlamak, böylece olağanüstü bir kitap olduğunu onlara kabul ettirmek. Tabi ki kitle bilinçlendirilmezse/cahil kalırsa, bu gibi inanılmaz şeyler onlara kolayca yutturabilir. Bu, günümüzün de asıl sıkıntısıdır.

ALLAH’IN KUR’AN’DA ÖZEL KİŞİLERİ ELE ALIP KINAMASI DOĞRU OLAN BİR ŞEY Mİ?

Kur’an’ın Allah’ı gönderdiği 114 sureden birini Muhammed’in amcalarından Ebu Leheb’in kınamasına ayırmış, bu surede özet olarak şunları söylüyor:

“Ebu Leheb’in iki eli kursun, zaten kurudu da. Malı da kazancı da ona fayda vermedi. O, şiddetli bir ateşe düşecek. Hanımı da odun hamalı olarak boynunda bir ip olduğu halde o şiddetli ateşe girecek”

Evet; böyle bir bölümün Kur’an’a yazılmasına neden olan hadise, başta Buhârî olmak üzere çoğu hadis kaynaklarında şöyle anlatılıyor: İbni Abbas’tan rivayetle Kur’an’ın;

“Ey Muhammed! En yakın akrabanı uyar!” (Şuara suresi 214) ayeti inince, Muhammed “Safa” tepesine çıkıp ”Ey Abdulmuttaliboğulları, ey Fihroğulları, ey Kilaboğulları, ey Kusayoğulları, ey Lueyoğulları, ey Galiboğulları. Sabah oldu uyanın” diye seslenir; bunun üzerine -acaba bir şey mi oldu diye- halk meraktan toplanmaya başlayınca Muhammed onlara, “Ben size şu dağın arkasından bazı atlılar çıkacak diye bir haber versem inanır mısınız?” diye sorunca; onlar, “şimdiye kadar sen hep doğru konuştun; dolayısıyla burada da doğru söylediğine inanırız” yanıtını verirler.

Bu sefer onlara, “Ben, önünüzde bulunan bir azapla (kıyameti kastederek) sizi uyarıyorum” deyince, orada bulunan öz amcası Ebu Leheb, “Yazıklar olsun; bunun için mi bu insanları buraya topladın?” şeklinde Muhammed’e kızıyor. İşte bu olaydan ötürü Ebu Leheb aleyhinde az önceki sure iniveriyor. Ebu Leheb’in hanımı “Ümmü Cemil” -ki aynı zamanda müşriklerin lideri Ebu Süfyan’ın kız kardeşiydi- çeşitli vesilelerle Muhammed’i rahatsız ettiği, onun aleyhinde propaganda yaptığı için, inen bu “Tebbet” suresinde o da nasibini alıyor.

Ebu Leheb’in (asıl adı Abd’uluzza’dır) iki oğlu (Utbe ile Uteybe) Muhammed’in damatlarıydı (Rukiye ve Ümmü Gülsüm’le evliydiler). Muhammed tarafından Ebu Leheb aleyhinde bu sure ortaya atılınca; kendisi her iki oğluna, “Artık bu aşamadan sonra Muhammed’in kızlarıyla evli kalmanız doğru değildir” diyor, onlar da karılarını boşuyorlar. Muhammed bundan sonra her iki kızını da babaları yaşında olan halife Osman’la evlendiriyor. Tabi ki ilkin Rukiye’yi onunla evlendiriyor; kadıncağız ölünce bu sefer küçük kızı Ümmü Gülsüm’ü onunla evlendiriyor. Bu olay mevzuumuz olmadığı için üzerinde durmuyorum.⁽³⁵⁾

Bir kere kâinatın yaratıcısı diye düşünülen Kur’an’ın Allah’ına, duygusal davranıp Ebu Leheb ve eşi gibi iki insanı hedef seçerek kendi Kur’an’ın’da bu şekilde işlemesi, büyüklüğüyle ters orantılıdır. Dünyanın hiçbir anayasasında şahıslar eleştiri konusu olmaz; eğer anayasalarda bir cezadan söz ediliyorsa o ceza genel olarak gündeme gelir.

Ebu Leheb öleli 1400 sene geçmesine rağmen hâlâ da Kur’an’da onun kınaması devam ediyor ve milyonlarca Müslüman hem normal olarak Kur’an’ı okurken, hem de günde kılınan beş vakit namazlarda istedikleri zaman bu sureyi okumakla ahireti kazanmış oluyorlar!

Doğrusu; bellidir ki Muhammed Ebu Leheb’i çekemeyince kalkıp Allah’ını kullanarak bu yöntemle cezalandırma cihetine gitmiştir. Aslında “Yazıklar olsun sana, kahrolası...” gibi Allah’ın kızgınlığını belirten ifadeler Kur’an’da birçok yerde geçer. Örneğin; “Kendi fikri adına tahminler yürütenlere yazıklar olsun/kahrolası” şeklinde bir ifade, Zariyat suresi 10. ayette geçiyor. Yine “O kâfir olan kişiyi kastederek- düşündü, ölçtü-biçti. Kahrolası nasıl ölçtü-biçti” şeklinde ayrı bir açıklama da Muddessir suresi 17.-19. ayetlerinde geçmekte. Abese suresi 17. ayetinde, “Kahrolası insan ne nankör bir şeydir!” deniliyor. Buruc suresi 4. ayette, “İçi ateşle dolu yanan o hendekleri hak edenlere lanet olsun” anlamında bir ifade kullanılıyor. Kitabın 7. bölümünde tanrının insana karşı kullandığı benzer kızgınlık ifadeleri konusunda daha fazla örnekler verilmiştir.

Anlatılanlardan her şey anlaşılıyor; ancak ben yine de olayın özünü

somutlaştırayım: Bir kere Muhammed’le Ebu Leheb arasında yaşanan olaydan ötürü, Muhammed’in kalkıp inandığı Allah’ı hakkında böylesine cümleler kullanması, onu böylesine bir psikolojiye sahip kılması, kendi Allah’ına karşı yaptığı en büyük hakarettir.

Ebu Leheb’in o toplantıda Muhammed’e karşı kullandığı, “Sana yazıklar olsun/ kahrolası” gibi anlamlara gelen “Tebben leke” Arapça ifadesinin Allah tarafından bu surede kullanılması, aynı zamanda da bu sureye isim olması enteresandır! Mesela; başta İbni Kesir tefsiri olmak üzere diğer birçok uzun tefsirlerde, “Tebbet” suresi hakkındaki açıklamaları yaparken, Muhammed’le Ebu Leheb arasında yaşanan bu olaydan genişçe söz etmekle birlikte, Ebu Leheb’in Muhammed’e karşı kullandığı, “Yazıklar olsun/kahrolası...” ifadesini almakta, konuya ilişkin hadisleri de aktarmaktalar.⁽³⁶⁾

Muhammed’i ara sıra rahatsız eden Ebu Leheb’in hanımı Ümmü Cemil’in, Kur’an’da hakaretvari bir tarzda ele alınması kadar, Kur’an’ın Allah’ına hakaret olmaz. Çünkü Kur’an’da kadın insan sayılmadığı gibi, o dönemde de -istisnalar hariç- hem pek o kadar kendisine önem verilmiyordu, hem de kimse onu ciddiye alıp problem yapmıyordu. Dolayısıyla, Allah’ın tenezzül edip bir kadını, Muhammed’e karşı yaptığı bazı negatif etkinliklerden dolayı problem yapıp bu kadar rencide etmesine bir anlam vermek güç. Kadın hakkında kendi Kur’an’ında az önceki surede şöyle diyordu: “Onun hanımı da odun hamalı olarak boynunda bir ip olduğu halde -cehenneme girecek-” diye.

Burada şöyle bir şey daha ortaya çıkmış oluyor: Gerek Bakara suresinin 24. gerek Al-i İmran suresinin 10. ayetleri ve gerekse Kur’an’ın ilgili diğer ayetlerinde özetle, “Cehennem ateşinin yakıtı insanlarla cinler ve taşlardır” deniliyor. Ancak burada cehennemde yeni bir yakacak malzemesinin varlığından da söz ediliyor: “ODUN”

İslam âlemince pek kabul görmeyen şöyle bir yorum da yapılabilir. “Muhammed’e karşı kin besleyip kendi sırtıyla odun taşıyarak onun yolu üzerine atan Ebu Leheb’in hanımı da cehennemlik olacak” şeklinde bir kurtarma yorumu. Yani kadının odun hamalı olduğunu bu dünyaya alıp ahreti karıştırmayacağız. Ama maalesef bu durumda da makul bir anlam ortaya çıkmaz. Kaldı ki bu yorum, İslami yazarlar tarafından bile kabul görmüş değildir. Yani İslam âlimleri katındaki genel görüş, kadının cehennemde odun taşıyıcılığı yapacağıdır.

Bu ayet dışında Kur’an’da cehennem odunundan söz eden başka bir ayet yok. Bellidir ki, taciz amacıyla zaman zaman Muhammed’in geçtiği yollar üzerine çalı-çırpı atan Ebu Leheb’in hanımı da tıpkı kocasının Muhammed’e karşı kullandığı

(36) Tecdî-i Sarîh” Diyanet tercümesi, 9/245 ve devamı.

ifade nasıl Kur'an'a geçirildiyse onun hakkında da cehennemde uygulanacak ceza yöntemi yine kendisinin Muhammed'e karşı kullandığı odun cinsinden seçilmiştir. Bir de acaba bu kadından başkası da cehennemde bu şekilde odun taşıyıp ceza görecektir mi, yoksa sadece Ebu Leheb'in hanımına özgü bir ceza yöntemi mi?

MUHAMMED YANILDIĞINDA NASIL BİR TAKTİK UYGULARDI?

Kıyamet suresi 16-19. ayetlerinde, **“Ey Muhammed, Kur'an sana indirilirken acele ederek dilini oynatma. Çünkü Kur'an'ın (senin kalbinde) toplanması da, (sana) okutulması da bize aittir-onun garantörü biziz.”** Biz (güya burada biz'den kasıt Cebrail'miş) okuduk mu sen bizi takip et” deniliyor.

Taha suresi 114. ayetinde ise, **“(Cebrail tarafından) sana vahiy tamamlanmadan Kur'anı okumakta acele etme”** diyor.

Gerek bu iki ayetten ve gerekse az önce sözünü ettiğim **“İnşallah! demeden falan işi yaparım”** sözü ve benzerlerinden anlaşılan şudur ki, Muhammed zaman zaman yanlış bilgiler vermiş, bunun içinden çıkabilmesi için de, **“Ne yapayım Cebrail konuya ilişkin henüz ayeti bitirmeden ben acele ettim, O yüzden yanlış bilgi verdim”** demesini sağlamak amacıyla bu gibi ayetlere kendi Kur'an'ında yer vermiştir.

Şu yorum da yapılmış: **“Kur'an'ın bazı ayetleri pek açık değilmiş, Muhammed bunların ikinci bir ayetle açıklamalarını Allah'tan beklemeden kendi kafasından yanıt vermeye kalkışmasını diye bu ayetler inmiştir”** diyenler de vardır.

Bir kere tanrının bazı ayetlerini önce kapalı ifadelerle, bulmaca şeklinde gönderip daha sonra açıklama gereğini duyup ikinci bir ayet göndermekle onları izah etmesine gerek yoktur. Tanrı neden buna ihtiyaç duysun ki! Ne demek istiyorsa (az ve öz misali) bir defada açık bir biçimde belirtse daha makul değil mi?

Ayeti ilk önce muğlak gönderip daha sonra 2. bir ayetle açıklamasına ne gerek var! Bundan da anlaşılıyor ki Muhammed, içine düştüğü yenilgilerden kurtulmak için bir kurtuluş yolu olarak bu yöntemi seçmiştir.

Bir de madem tanrı bu ayetlerde, **“Ben Kur'an'ı senin kalbine yerleştireceğim”** diyor. Başka yerde de **“Kur'an'ı biz gönderdik, onu biz koruyacağız” (Hicr, 9);** o halde neden bir gün adamın biri güzel bir cümle okurken Muhammed ona **“Allah senden razı olsun; ben artık o ayeti unutmuştum, sen bana hatırlattın; yeniden Kur'an'a alırım”** desin ki!⁽³⁷⁾

(37) Tecriid-i Sarîh Diyanet tercümesi, no: 1149; El'LÜ'LÜÜ ve'l Mercan, no: 451; Kur'an'ın Kökeni, s.150.

Hani tanrı “Kur’an’ın garantörü benim” diyor. 40’dan fazla vahiy kâtipleri güya vardı. Neden 3. halife Osman zamanında o da halife Ömer’in teklifi üzerine Kur’an toplanırken taşlar üzerinde (Lihaf), deri (Rika), kemikler (ektaf), ağaç parçaları (ektab) üzerinde -güya- yazılı olan ayetlerle iki şahit gösterip ‘bende de şu şu ayetler vardır’ diyen kişinin elindeki cümleler (sağlıksız bir biçimde) ayet olarak kabul edilip Kur’an’a yazılıyordu ki? Bu da Kur’an’ın ayrı bir sorunu.

MUHAMMED, BİR TAKTİK OLARAK ALLAH’I ADINA KENDİNİ SORGULUYOR:

Hakka suresi, 43-47. ayetleri:

“O (Kuran) alemlerin rabbinden indirilmiştir/ gelmiştir. Eğer o elçi (Muhammed) bize atfen/ Allah’tan geldi diyerek bazı ayetler uydursaydı, ebetteki biz bundan dolayı onu kuvvetle yakalar, sonra onun şahdamarını keserdik. O zaman da sizden hiç kimse onu koruyamazdı.”

Yunus suresi, 94-95.ayetlerinde:

“Ey Muhammed! Sana gönderdiğimizde (Kuran’da) eğer şüphe edersen, o zaman kendinden önce kitap okuyanlardan (ehl-i kitaptan) sor. Andolsun ki, sana rabbinden hak olan geldi. Sakın şüphecilerden ve Allah’ı inkâr edenlerden olma! Sonra kaybedenlerden olursun.”

Bu ayet, bir taraftan tescil ediyor ki, Muhammed zamanında Kuran’da olup bitenleri kendisinden daha iyi bilen insanlar varmış; öbür taraftan beraberinde şu çelişkiyi de getiriyor: Allah’ın Muhammed’e, “Eğer Kuran’da şüpheden varsa, o zaman kendinden önce kitap okuyanlardan (ehl-i kitaptan) sor” deyip ehliyetli bulunduğu o jüri heyeti acaba kimler? Çünkü Kur’an’ın Allah’ı ne Yahudileri, ne de Hristiyanları kabul etmiyor; ikisinin de Tevrat ve İncili bozduklarını/ tahrif ettiklerini söylüyor. Dolayısıyla burada anlaşılabilir bir durum söz konusudur.

Hud suresi 35.ayette:

“Yoksa onu (Kur’an’ı) uydurdu mu diyorlar? De ki, eğer uydurdumsa bunun günahı benim boynumdadır” diyor.

Nisa suresi 82. ayetinde ise abartılı bir biçimde:

“Eğer bu Kur’an Allah’tan başkasından gelmiş olsaydı o zaman içinde birçok tutarsızlıklar olurdu” diyerek Kuran’dan bilgisi olmayan insanları bu tür taktiklerle etkilemeye çalışıyor.

Enfal suresi, 32-33.ayetlerinde inanmayanların:

“Ey Allah, eğer bu kitap senden gelmiş hak bir kitapsa, durma bizim üzerimize gökten taş yağdır veya bize acıklı bir azap ver” demelerine karşı Allah, “Hâlbuki sen (ey Muhammed) onların arasında iken Allah onlara (senin hatırın için) ceza vermez” anlamında ayet gönderiyor.

Şu an dünyada milyarlarca insan çeşitli sıkıntılardan ötürü feryat edip bir kurtarıcı arıyor; ama kutsal kitaplara göre dar günün tanrısı yardıma gelmiyor.

Muhammed’e gelince anlatıldığı gibi en ufak bir rahatsızlığında Allah-Cebrail hemen hazır-nazırlar. Böylesine kişiye özel tanrıya Sümerlerde de rastlanırdı. Her kralın ayrı tanrısı vardı.

• İsrâ suresi, 90-94.ayetlerinde, **“İnanmayanlar, (Muhammed’e) eğer bize yerden bir pınar akıtmazsan, yoksa hurmalıklardan ve üzümliklerden bir bahçe oluşturup ortasında da şırıl akan ırmaklar akıtmazsan, yahut iddia ettiğin gibi (ceza olarak) gök yüzünden üstümüze parça parça cisimler göndermezsen, veya Allah’ı, melekleri bizim karşımıza getirmezsen veya altından bir evin olsun. Ya da göğe çıkıp bize (sözlü değil) yazılı bir kitap getirmezsen biz sana asla inanmayız diyorlardı. Ey Muhammed onlara de ki, rabbın şanı yücedir; ben ancak elçi olan bir beşerim”** diyor.

• Maide suresi 67.ayette, “Ey Resul, sana Rabbinden geleni duyur. Etmezsen Allah’ın verdiği elçilik görevini yerine getirmemiş olursun. Allah seni insanlardan korur” diyor. Ancak dediği çıkmıyor, Allah’ı kendisini korumuyor. Bu konuda sağlam kaynaklarda Muhammed’in ifadesi vardır ki, o bir Yahudi kadının su-i kastıyla öldürülmüştür.⁽³⁸⁾

Ayrıca Uhud harbinde yaralandığı ve dışlerinin kıldığı bir gerçektir. Hani Bedir savaşı bitince gönderdiği ayetlerle Müslümanlara binlerce melek gönderen Allah, niye Uhud’da aynısını yapmadı, niçin Muhammed’i zehirden korumadı! Benzer savunma ayetleri Kur’an’da sık sık kullanılmıştır. Muhammed’in bu gibi ayetleri oluşturmamasından tek gayesi, **“Bakın ben kafadan konuşmuyorum; Allah beni göreve davet ediyor, yapmamazlık edemem”** fikrini insanlara kabul ettirmektir. Yoksa daha önce Mekke’de de Allah’ın peygamberiydi neden korkudan namazlarını gizli kılardı, neden Hz. Ali’yi kendi yerinde yatağına yatırıp geceleyin Medine’ye kaçıyordu!

Muhammed’in tanrıya inanmadığına, ancak tanrıyı kendi çıkarı için kullandığına ilişkin bir-iki önemli örnek daha vermek istiyorum. Bedir harbinde Müslümanlar galip gelince Muhammed rehavete kapılıp acayip ayetler Kuran’a yazıyor.

(38) Buhari, Megazi, 83; Muhammed ve Kurmaylarının Hanımları, s.144’te geniş bilgi ve kaynaklar vardır.

Mesela; Allah Bedir harbinde bizim yardımımıza 1000 melek (savaşçı) gönderdi, bir başka ayette üçbin, beşbin melek gönderdi diyor.⁽³⁹⁾

Ama aynı Muhammed bir yıl sonra Uhud harbinde kaybettiği bir sırada mahcup olmasın diye bu sefer şu taktiği uyguluyor kendi Kuran'ında: Özetle, savaşta kazanmak varsa kaybetmek de vardır. Daha önce de biz (Bedir'de) kazandık, bu sefer aleyhimize oldu. Allah bazen bir tarafa, bazen de öbür tarafa kazandırır⁽⁴⁰⁾ diye ayet indiriyor.

Aslında insanlar Kuran'ın içini açmamışlar, insan dini konularda gerçekten cahildir. **Burada Muhammed'in Kuran'a inandırıcılık kazandırmak için başvurduğu farklı bir taktiğine, birkaç örnek ayetle değinmek istiyorum.**

1-) “Biz bu kitapta hiçbir şey eksik bırakmadık. Andolsun ki, bu kitapta her meseleden sergiledik. Bu kitabı sana, her şeyi açıklamak için gönderdik” gibi ayetler Kur'an'da bolca işlenmiştir.⁽⁴¹⁾

2-) “Onlar hâlâ Kur'an'ı gereği gibi düşünüp anlamaya çalışmazlar mı? Eğer o Allah'tan başkası tarafından indirilmiş olsaydı mutlaka onda birçok çelişkiler bulurlardı.”⁽⁴²⁾

3-) “Ey Muhammed! De ki: “Yemin olsun, eğer insanlar ve cinler bu Kur'an'ın benzerini getirmek üzere toplanıp birbirlerine yardımcı olsalar bile, yine onun bir benzerini meydana getiremeyeceklerdir.”⁽⁴³⁾

4-) Yoksa “onu kendi uydurdu” mu diyorlar? O halde sen de onlara de ki: “Haydi siz de onun gibi uydurulmuş on sure getirin. Allah'tan başka çağırabileceğiniz kim varsa onları da yardıma çağırın. Eğer doğru söylüyorsanız” (bunu yaparsınız). Yok eğer bunun üzerine size cevap vermedilerse, artık bilin ki, bu Kur'an ancak Allah'ın ilmiyle indirilmiştir. O'ndan başka ilâh yoktur. Artık Müslüman oluyorsunuz, değil mi?”⁽⁴⁴⁾

5-) “Eğer kulumuz (Muhammed)e indirdiğimiz (Kur'an)den şüphe içinde iseniz, haydi onun gibi bir sûre getirin, Allah'tan başka güvendiklerinizin hepsini çağırın; eğer doğru iseniz. Yok yapamadıysanız, ki hiçbir zaman yapamayacaksınız, o halde yakıtı insanlar ve taşlar olan, inkârcılar için hazırlanmış ateşten sakının.”⁽⁴⁵⁾

6-) “Bu Kur'an, Allah'tan başkası tarafından uydurulamaz, lâkin kendinden

(39) Enfal suresi, 9; Ali İmran suresi, 125.

(40) Ali İmran suresi, 140. ayet.

(41) En'am, 38; Kehf, 54; Rum, 58; Zümer, 27; Nahl, 89. ayetler.

(42) Nisa, 82.

(43) İsrâ, 88.

(44) Hud, 13-14.

(45) Bakara, 23-24.

önceki kitapları tasdik eder ve o kitabı (levh-i mahfuzu) ayrıntılı olarak açıklar. Onda şüphe edilecek hiç bir şey yoktur. Âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir. “Onu o (peygamber) uydurdu” mu diyorlar? De ki; “Haydi siz de onun gibi bir sure getirin ve Allah’tan başka, çağırabileceğiniz kim varsa onu da yardıma çağırın. Eğer sözünüzde sadık iseniz (bunu yapın).”⁽⁴⁶⁾

İlginçtir ki, Kur’an’ın bir benzerini yapamazsınız derken de çok abartılı olarak bazı ayetlerde “Kur’an’ın benzerini yapın” diyor; bazılarında da “Kur’an’ın tümünü değil de sadece onun 10 suresini/bölümünü meydana getirin” diyor. Kimilerinde ise daha da indirim yaparak, “Haydin bakalım gücünüz varsa ona benzer sadece bir sure/ bölüm ortaya çıkarın” diyor. Doğrusu ortada garip bir pazarlık var.

Bizim Balıkesirli ilahiyatçı bir Prof. Hocamız vardı. Bir gün bize bir anısını anlattı; tam da konumuza uyuyor diyordu: Ben henüz İmam-hatip orta kısmında okuyordum. Çevrede takvasıyla, Arapçası ile meşhur bir hoca vardı ve bir Cuma günü bize gelip camide vaaz verdi. Ben de dinlemeye gittim. İlmihalden bir şeyler anlatıyordu; ancak ara sıra konuşmalarında “E’s-Sa’leb’u ve’l Unkud” iki kelimelik olan Arapça ifadesini de kullanıyordu. Ne ben ne de başkası bunun anlamını bilmiyordu. Biz bundan, “Arapça çok iyi biliyor, allame-i cihandır” sonucuna varıyorduk. Vaaz-ı bitince herkes elini öpmek için kuyruğa girdi. Daha sonra İlahiyata gittiğim sıralarda o cümlemin ne anlama geldiğini öğrendim; meğerki “Sa’leb” Arapçada tilki, “Unkud” da üzümüş, halkı etkilemek için konuşması arasında bir nevi nakarat gibi sık sık kullanıyormuş. İşte böylesine boş şeylerle insana elini öptürmeyi başarıyordu diye anlatıyordu hoca. Gerçekten inananların durumu bu. Ben de bunun içinden geldim, daha önce ben de böyle inanıyordum. Özellikle ölümden sonraki ütopya, cahil insanlar üzerinde çok olumsuz etki yapar. Ölümden sonraki korkudan dolayı Kur’an ne kadar yararsız şeyleri de anlatsa inananlar kolay kolay vazgeçemezler.

Kur’an’ın Allah’ı Şura suresi 23. ayette Muhammed’e hitaben, “De ki, ben sizden yakınlıkta sevgiden başka bir şey istemiyorum” diyor. Muhammed daha ne istesin! Kadın desen düzinelerce, ganimet desen tüm yetki onun. Kendisi şöyle dursun; yakın akrabasına bile bu ganimetlerden pay vermek için kendi Kur’an’ında yer açıyor vb.

Öz olarak, özelde Zeynep’i ele geçirebilme, genelde diğer hanımlarını kontrol altında tutabilme konusunda inandığı tanrısını kullanan, yine “köpek, eşek, hayvan, soysuz, alçak/dölü tükenmiş, neseatsız...” gibi sözleri, inandığı Allah’ına mal ederek, Kuran’ında yazan, “içinizde Muhammed varken ben sizi nasıl

cezalandırayım” diyerek, Allah’ı hakkında çok sığ bir ifade kullanan; cehennemde Allah’a göre suçlu olan insanlara takılan 70 arşın zincirin varlığından söz edip bunları Allah sözü olarak öne süren, insanların cemaatlerde nasıl oturacakları konusunda yine inandığı Allah’ı kullanan, İslamiyeti kabul etmeğe yeni gelmiş insanlara karşı kızınca, Allah’ın o insanlar için ayet gönderip “Akli ermezler” dediğini söyleyen, kendisiyle konuşmak isteyenleri tanrı emri olarak vergiye bağlayan, yine amcası Ebu Leheb ve onun hanımı hakkında Tebbet suresini indirerek inandığı Allah’ına karşı hakaretlerde bulunan ve kitabın başından beri izahına çalıştığım inanılmaz konuları Kur’an’ında yazarak Allah’ına mal eden Bir Muhammed için kalkıp “Tanrıya inanıyordu” demek; ya bilgisizlikten kaynaklanıyor, ya da herhangi bir çıkar nedeniyle gerçeğinden saptırılıyor.

Hatırlanacağı gibi kitabın bir yerinde, “Ben İsa ile Hz. İbrahim’e ayrı, Muhammed’le Musa’ya da ayrı olarak bakıyorum ve ileride 8. bölümde buna biraz değineceğim” demiştim. Bana göre bu konu çok önemlidir. Evet; biz hep kutsal dinlerin görünen dokümanları (Tevrat, İncil, Kur’an ve hadisler gibi), sonuçları üzerinde durup bu şekilde değerlendirmemizi yapıyoruz. Tabi ki bu da doğru ve önemlidir; ancak İsa ve Muhammed gibi önemli dini liderlerin ortaya çıktıkları dönemlerin sosyal, siyasal, felsefi, tarihi, teolojik koşullarını ele almadan, bunları hesaba katmadan derlendirme yaparsak -ki yapıyoruz- bu, işin en kolay tarafı oluyor. İsterim ki bunları çok kökten, tarihin derinliklerinden ele alarak yaklaşalım.

Tekrar ediyorum; şu an yaptığımız da doğru ve gereklidir; ancak bana göre derinlemesine bir yaklaşım değildir. Bu anlayışla yeni bir çalışmaya başlayacağımı şimdiden düşünüyorum. Evet; bana göre İsa ile İbrahim yararlı devrimcilerdir, inandıkları Allah’larını insanların lehine kullanmışlardır; ancak Musa ile Muhammed için aynı şeyleri söylemek doğru değildir. Bunlar, inandıkları Allah’larını tam tersine toplumun aleyhine; ama kendi çıkarları doğrultusunda kullanmışlardır.

Bunu birkaç örnekle açmak gerekirse; Muhammed’le Musa’nın, Allah’ı kendi çıkarları doğrultusunda kullandıklarına dair örnekler vermeme gerek yok. Çünkü kitap baştan sona kadar bunlarla ilgiliydi. Zaten Kur’an’la Tevrat iç içe, Kur’an Tevrat’ın bir biçimiyle özetidir. Ancak İsa ve İbrahim’le ilgili iddialarıma ilişkin önemli bir-iki örnek sunacağım.

Kur’an’da diyor ki, İbrahim peygamber kendi oğlunu Allah rızası için (kurban niyetiyle) kesmek istemiş; hatta onu yere sererek bıçağı eline alıp kesmek üzereyken, Allah cennetten bir koç gönderip ‘oğlunu kesme; bu hayvanı kes’ demiş.⁽⁴⁷⁾

Bu konu hakkında bugüne kadar hep vaz'u nasihatlerde şu söyleniyordu: “Biz nerde din iman nerde! Baksana İbrahim peygamber kendi oğlunu bile Allah rızası için kesmek istemiş, ne kadar dindar, Allah’a bağlıymış...” gibi gerçeğinden saptırılarak duygusal ve hep zararlı bir mecraya çekilmiş.

Bana göre hadise şudur: İbrahim peygamber döneminde insan, tanrı için kurban edilirdi. İbrahim bu cinayetleri önlemek için bir formül bulmak istemiş; ancak eğer burada işi Allah’a havale etmeseydi, Allah cennetten kaç gönderdi, artık böyle yapmayın demeseydi kimse buna inanmazdı. Yani; İbrahim’in bu efsanesinde kendi oğluyla bir dânişıklı döğüşü söz konusudur.

İbrahim, Muhammed’den yaklaşık 2 bin beş yüz yıl önce bunu tanrı adına yaptığı halde; yine millet, Allah adına insanları kurban etmeğe devam ediyordu.

Nitekim Muhammed’in babası Abdullah da, nerdeyse Muhammed’in dedesi Abdulmuttalib tarafından (Allah rızası için) kesilip kurban edilecekti...

Sadece Tevrat ve Kur’an’ı temel alsak bile, ben bu bilgilerden Hz. İbrahim’de de Hz. İsa gibi insanların çıkarlarına olan bir düşüncenin var olduğunu görüyorum. Onunla ilgili örnekler çoğaltılabilir.

İsa’da ise, (zaman faktörünün de avantajından olsa gerek) daha farklı-filozofik bir düşünce görüyorum. İsa’nın babasız dünyaya geldiği konusuna girmek istemiyorum. Beni ilgilendiren, onun hayatla ilgili yanındır. Ancak İncil’deki şu bilgiyi de göz ardı etmemek lâzım: İsa’nın annesi Meryem, daha önce Yusuf adında biriyle nişanlanmıştı.⁽⁴⁸⁾

Bana göre eğer tanrı olağanüstü bir şekilde bir insanı yaratmak istiyorsa, o zaman kadından değil; erkekten yapsa biraz daha garip gelebilir; kadınsa böyle değildir! Bir kere sormak lâzım; acaba neden ta İsa’ya kadar kutsal dinlere göre insanın tanrılaştırılması olayı yoktu da İsa ile ortaya çıktı? Bu soruya verilen yanıt çok önemlidir.

İnananlar, İbrahim’in, oğlunu kesmeye teşebbüsünü nasıl yanlış bir şekilde değerlendirmişlerse -ki hala da aynı anlayış sürüyor-, İsa için de, ‘Maşallah İsa Allah’ın oğludur, ne büyük bir insandır...’ gibi, inananlar arasında varılan bu değerlendirme, İsa’nın gerçek kimliğini yansıtmıyor.

Ben İsa’da Hallac-ı Mansur’un, “Ene’l Hak” felsefesini görüyorum. Kur’an ve İncil’de bunu teyit eden çok somut örnekler vardır. İsa katında en kutsal olanı insandır. Mesela; hasta olan birini, cumartesi günü tedavi ediyor. Yahudilikte cumartesi günü iş yapmak yasak olduğundan dolayı, Yahudiler ona itiraz ediyorlar.

(48) Matta incili, 1/16; Luka incili, 3/23.

Hız. İsa onlara, “Siz çarpıyorsunuz! Cumartesi günü insan içindir; insan cumartesi günü için değildir” diyor ve “İnsan, aynı zamanda cumartesinin rabbidir” deyip, iddiası konusunda çok açık bir ipucu veriyor.⁽⁴⁹⁾

Yine bir gün kendisinden, “Bir bayan önce bir erkekle evlenmiş; daha sonra erkek ölünce bu sefer onun kardeşlerinden biriyle evlenmiş. Sırayla evlendiği 7 kardeşin hepsi de ölmüş. Acaba dul kalan bu kadın kıyamet günü hangi kardeşe düşecek?” diye soru sormuşlar. İsa yine onlara, “Siz çarpıyorsunuz! Bu kadın kıyamet günü evlenmeyip gökte melekler gibi yaşayacak. Şunu bilin ki, Allah yaşayanların rabbidir; ölülerin değildir” yanıtını vermiştir.⁽⁵⁰⁾

Ben bundan, İsa’nın tanrıya inanmadığını kastetmiyorum. Gayem, adı geçen dini liderlerden kimin, mukaddesatını toplum yararına, kimin de kendi şahsi yararına kullandığını belirtmektir.

Ben İncil dışında Kur’an’da da İsa hakkında “Ene’l Hak” belirtilerini görüyorum. Mesela; Maide suresi 116. ayetinde İsa’ya hitaben, “Ey Meryemoğlu İsa, sen mi insanlara: ‘Beni ve annemi, Allah’tan başka iki tanrı edinin’ dedin?” “Hâşâ, dedi, sen yücesin, benim için gerçek olmayan bir şeyi söylemem bana yakışmaz. Eğer demiş olsam, sen bunu bilirsin, sen benim nefsimde olanı bilirsin, ben ise senin nefsinde olanı bilmem, çünkü gaypları bilen yalnız sensin!”

Ayette Allah’la İsa arasında geçen bu konuşmayı kim görmüş, bunun ispatı nedir sorusunun kim yanıt verebilir ki!

Şunu da kabul etmek gerekir ki, İsa o günkü koşullarda bundan daha ziyadesini yapamazdı. Etrafında kendisine destek veren sadece 12 arkadaşı (havari) ile annesi Meryem ve kendisine hizmet eden Mecelleli Meryem’den başka kimse yoktu. Bu on iki havari içinde de kendisine ihanet edenler vardı. Örneğin; “Yahuda İskariyot” 12 havariden biri olup İsa’yı ele veren kişi. Onun İsa’yı ele vermesi sonucu İsa çarmıha geriliyor.⁽⁵¹⁾

(49) Markos, 2/23-28; Luka, 6/2-5.

(50) Matta, 22/23-33; Markos, 12/18-27 ve Luka, 20/ 27-38.

(51) Markos İncili, 14/10-21, 43.

BİTİRİKEN

Baştan beri izah edildiği gibi, çeşitli nedenlerden dolayı insanlar tarafından var edilen, zaman içinde tanrı buyrukları olarak insanlara kabul ettirilmeğe çalışılan tüm kutsal dinler insan kökenlidir.

Kur'an ve Tevrat'taki bilgilere göre hemen hemen bütün peygamberler Filistin, Mısır ve Arap coğrafyasından çıkmışlardır; ama hepimizin bildiği gibi bu bölgeler şu an her yönüyle 3. dünya ülkeleri durumundalar.

Hal böyle iken, tanrı buralara bu kadar müdahale etti, özen gösterip görevliler gönderdi de neyi halletti, şimdilik neden suskun, neden şu an özel olarak bu bölgelerdeki, genel olarak da dünyadaki mezalimi seyrediyor denilmez mi!

Farklı bir ifade ile, iddia edildiği gibi eğer Kur'an'ın arkasında insan dışında güçlü bir yaratıcı varsa, maalesef ortalığı boş bırakmıştır. Çünkü gönderdiği Kur'an'ına inananlar, görüldüğü gibi her yönüyle can çekişiyorlar. Şu bir realitedir ki, eğer Avrupa, ABD gibi sistemleri demokrasi olan ülkeler, İslam alemine kapılarını açsalar, oralarda yaşayanların ezici çoğunluğu hem İslam ülkelerindeki kötü idareten, hem de açlık (petrol gibi tabi-i kaynakları saymıyorum; çünkü bunlar çalışmayla temin edilmiyor) gibi nedenlerden dolayı ülkelerini terk etmek zorunda kalacaklar.

Hani kutsal kitaplara göre tanrı kurtarıcıydı! Onun müdahale ettiği tüm coğrafyada, demokratik olan ülkelere nispeten sanki orta çağ hayatı yaşanmıyor mu? O zaman haklı olarak, “Allah ısrarla ‘dünyadaki yönetimde ben de varım’ dediği halde neyi halletti ki?” denilmez mi?

Burada önemli olan bir noktaya bir soru ile değinmek istiyorum. Acaba ben o kadar dinleri eleştiriyorum sanki tüm insanlar dinleri terk edip materyalist olsa dünyaya otomatikman -her alanda- huzur mu gelir?

Bir kere bütün insanlar din tabusundan kurtulsalar bile, sadece dinsiz olmakla bir şey halledilmez/ bunu kabul ediyorum; ancak şu çok önemlidir ki, eğer insanoğlu ütöpik olan, üstelik de kazanmaları bomboş şeylere bağlanan ölüm ötesi ümit ve korkudan/ cennet-cehennem hayalinden kurtulmuş olsa, o zaman bu dünyada rahat etmesi için önüne konan her faydalı program ve eyleme hayır demez; eğer Kuran'dakilere göre hareket ederse, o vakit iyi bir sistemin yeryüzüne gelebilmesi için katkı sunması şöyle dursun; tam aksine dine karşı gelenlere savaş açar ki, bu durumda dünyaya huzur gelemeyeceği gibi; “Atı alan Üsküdar'ı geçer”

misali; sömürü kesiminin işi kolaylaşır, bugünkü Müslümanlar gibi insanların ezici çoğunluğu hep köleliğe mahkum kalır. Çünkü inandığı zaman, ona göre Kur'an Allah'ın kalamıdır ve alternatifi olmayan nihai bir yasadır.

Dediğim gibi sadece dinleri terk etmek insanı kölelikten kurtarmıyor; insanın eğitilerek rastgele bir varlık olmadığını, tam aksine bütün insanlardan sorumlu olduğunu bilip bu inancı özümlemesi gerekiyor.

İnsan denizdeki balık gibidir. Balık, içinde yaşadığı denizin ne kadar büyük olduğunu bilmez. Tıpkı bunun gibi insanların çoğu da (özellikle dine inananlar) insanoğlunun ne kadar büyük bir varlık olduğunu fark edemediği için çözümü daima insanın dışında aramaya çalışmışlar; buna hala da devam edilmektedir. Hâlbuki demokraside, felsefede, teknolojiye ve insanlık için elzem olan diğer alanlarda geline aşamada insan sadece ve sadece kendi emeğine borçludur; bunun ötesi yoktur.

Ben kendimi, dünyada tümünden çelişkiler biter ütopyasına kaptırmıyorum; ama en mükemmel olanına ulaşmak için evvela din tabusundan kurtulmak şarttır diyorum. Eğer insanoğlu dinden medet ummaktan vazgeçip çözüm getiricinin ancak kendisi olduğunun farkına varırsa, o zaman kurtuluş için en zor engel atlatıldı demektir.

İşin zorluğu bilinmelidir; ancak başarılması imkânsız değildir. Her şeyden önce ümitsizliğe gerek yok; eğer insanoğlu bilinçlenip evrenselliği amaç edinirse o zaman işler kolaylaşır. Bilinçli bir halk hareketini, hiçbir kuvvet kolay susturamaz. Bunun pratikte örnekleri çoktur. Örneğin; ücretlilerin günlük çalışma saatlerinin sekize indirilmesi, yine gerektiğinde onların greve gitmeleri ve kadınların mücadeleleri sonucu kazanılan “8 Mart Dünya Kadınlar Günü” gibi haklar, hep insanoğlunun çalışmasıyla elde edilebilmiştir.

BİTTİ, 27.1.2011

Orijinalini satın almak için:

Berfin Yayınları

berfin.net